

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KİTĀB-I SİLĀHŞÖR
(İNCELEME-METİN-DİZİN-TIPKIBASIM)

Hazırlayan
Esra KARADAVUT

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Doç. Dr. Tuncay BÖLER

Tokat - 2019

KİTÂB-I SİLÂHŞÖR
(İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 21 / 08 / 2019

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

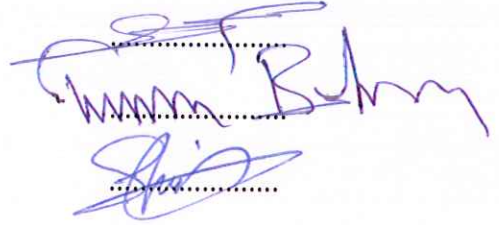
Başkan : Doç. Dr. Levent Kurgun

Üye : Doç. Dr. Tuncay Böler

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Fatih Kaya

Üye :

Üye :

Bu tez, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 01/08/2019 tarih ve 45 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü: **Prof.Dr.İlhan EROĞLU**
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Tuncay BÖLER danışmanlığında hazırlamış olduğum “Kitāb-ı Silahşör (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)” adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi hâlinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

20/08/ 2019

Esra KARADAVUT

ÖN SÖZ

Türklerin Anadolu'yu yurt edinmeleriyle birlikte Oğuz Türkçesi bu topraklarda önce konuşma dili ardından yazı dili hâline gelmiştir. Türkçenin batı kolunda yer alan Oğuz Türkçesi 15. yüzyılın ortalarına kadar Arapça ve Farsça tesirinden uzak kalmış ve sadeliğini korumuştur. Sonraki dönemlerde Arapça ve Farsçanın tesiri artmış yerini Osmanlı Türkçesine bırakmıştır. Türkiye Türkçesinin temelini oluşturan Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'ne ait eserler bizim için oldukça önemlidir. Bu dönemde verilen eserler içerisinde silahşorluk risaleleri de mevcuttur. Zira herhangi bir sanat gayesi gütmeyen tamamen halkın anlaması, bilgilenmesi amacıyla veya tarihe bir not düşürmek kaydıyla yazılan bu eserler, yazıldığı devrin dil hassasiyetlerini içerisinde barındırmaktadır. Bu nedenle silahşorluk ile ilgili eserlerin ve bu eserlerdeki terimlerin incelenmesi gerekmektedir. Söz konusu eserlerin incelenmesi, dönemin dil kullanımı hususunda bilgi vermesi bakımından da ehemmiyet arz etmektedir.

Çalışmamız; *Giriş*'ten sonra *İnceleme*, *Metin*, *Dizin* ve *Tıpkıbasım* olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Türk savaş kültürü, savaş kültürümüzde silahın yeri, cündilik ve silahşorluk gösterileri konularına değinilerek benzer içeriğe sahip eserlerin özeti yapılmıştır. Devamında ise *Kitāb-ı Silāhşōr* adlı eserin muhtevası ve nüshaları hakkında bilgi verilmiştir.

İnceleme; *Yazım Özellikleri*, *Ses Bilgisi* ve *Şekil Bilgisi* olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. *Yazım Özellikleri* bölümünde metinde yer alan ünlü ve ünsüz harflerin yazımı, *Ses Bilgisi*'nde ünlü uyumları ve ses olayları, *Şekil Bilgisi*'nde ise kelime türleri, yapım-çekim ekleri hakkında bilgilere ve gerekli örneklere yer verilmiştir. Örnekler metinde geçtikleri varak ve satır numaralarıyla gösterilmiştir.

Metin bölümünde, 47 varaktan oluşan *Kitāb-ı Silāhşōr* adlı eserin transkripsiyonuna yer verilmiş ve nüsha karşılaştırması yapılmıştır.

Çalışmanın üçüncü bölümü, metinde geçen bütün kelimeleri ihtiva eden *Dizin*'den oluşmaktadır.

Tezin son bölümünde ise *Kitāb-ı Silāhşōr* adlı eserin British Museum ve Süleymaniye nüshalarının tıpkıbasımı yer almaktadır.

Danışman hocam Doç. Dr. Tuncay BÖLER'e ve e-postalarımı hiçbir zaman cevapsız bırakmayarak tecrübelerinden istifade etme fırsatı yakaladığım değerli

hocalarım Prof. Dr. Mehmet KANAR ve Prof. Dr. Günay KUT'a sonsuz teşekkür ederim.

Esra KARADAVUT

KİTĀB-I SİLĀHŞÖR
(İNCELEME, METİN, DİZİN VE TIPKIBASIM)

ÖZET

Eski Anadolu Türkçesi, Batı Türkçesinin 13-15. yüzyıllar arasında gelişme gösteren dönemidir. Türkiye Türkçesinin temelini oluşturan Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait eserler bizim için oldukça önemlidir. Bu dönemin dil özelliklerini gösteren eserler içerisinde silahşorluk risaleleri de mevcuttur. Çalışmamızda, British Museum’da Or. 23595 numarada kayıtlı bulunan, 1006 (1597-98) tarihinde istinsah edilen ve müellifi bilinmeyen *Kitāb-ı Silāhşör* adlı eserin transkripsiyonu yapılarak söz konusu eserin metni ortaya konmuştur. Ayrıca eser üzerinde gramer çalışması yapılmıştır. İncelemede eserin yazım, ses bilgisi ve şekil bilgisi özellikleri tespit edilmiştir. Bundan sonra metnin gramatikal dizinine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Kitāb-ı Silāhşör

KİTĀB-I SİLĀHŞÖR
(ANALYSIS, TEXT, İNDEX AND FACSIMİLE)

ABSTRACT

Ancient Anatolian Turkish is a period of West Turkish that developed between the 13-15 centuries. Works pertaining to the period of ancient Anatolian Turkish period, which forms the foundation of modern Turkish, are of great significance. Among the works that show the linguistics features of this period are silahşorluk risaleleri. In this study, the work *Kitāb-ı Silāhşör*, which is registered in the British Museum, numbered 23595, copied in 1006 (1597-98) and whose author is unknown, has been transcribed. This text has then been analyzed in terms of grammar. The analysis has revealed orthographical, phonological and morphological features of the text. Then, its grammatical order is provided.

Key words: Ancient Anatolian Turkish, Kitāb-ı Silāhşör

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası	i
Ön Söz.....	ii
Özet.....	iv
Abstract.....	v
İçindekiler	vi
Kısaltmalar ve İşaretler.....	xi
Transkripsiyon Alfabeti.....	xii
GİRİŞ	1
KİTÂB-I SİLÂHŞÖR.....	5
Eserin muhtevası.....	5
Eserin nüshaları.....	7
BÖLÜM 1: İNCELEME	9
1.1. YAZIM ÖZELLİKLERİ.....	9
1.1.1. Ünlülerin Yazımı	9
1.1.1.1. /a/ Ünlüsünün Yazımı	9
1.1.1.2. /e/ Ünlüsünün Yazımı	9
1.1.1.3. /ı/ ve /i/ Ünlüsünün Yazımı.....	10
1.1.1.4. /o/ ve /ö/ Ünlülerinin Yazımı	11
1.1.1.5. /u/ ve /ü/ Ünlülerinin Yazımı	11
1.1.2. Ünsüzlerin Yazımı	12
1.1.2.1. /ç/ Ünsüzünün Yazımı	12
1.1.2.2. /t/ ve /d/ Ünsüzlerinin Yazımı.....	12
1.1.2.3. /g/ Ünsüzünün Yazımı	13
1.1.2.4. /p/ Ünsüzünün Yazımı	13
1.1.2.5. /s/ Ünsüzünün Yazımı.....	13
1.1.2.6. /η/ Ünsüzünün Yazımı	14
1.1.2.7. Çift Ünsüzlerin Yazımı.....	14
1.1.3. Arapça ve Farsça Kelimelerin Yazımı.....	14
1.2. SES BİLGİSİ	16

1.2.1. Ünlüler	16
1.2.1.1. Ünlü Uyumları	16
1.2.1.1.1. Dil Uyumu (Önlük-Artlık Uyumu).....	16
1.2.1.1.2. Dudak Uyumu (Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).....	16
1.2.1.1.2.1. Yuvarlak Ünlü Taşıyan Ekler	16
1.2.1.1.2.1.1. -up, -üp Zarf-Fiil Eki	16
1.2.1.1.2.1.2. -dur, -dür Ettirgen Çatı Eki	17
1.2.1.1.2.1.3. -duk, -dük Sıfat-Fiil Eki.....	17
1.2.1.1.2.1.4. -ur, -ür Ettirgen Çatı Eki	17
1.2.1.1.2.1.5. -aru, -erü Yön Gösterme Hâli Eki.....	17
1.2.1.1.2.1.6. -uñ, -üñ, -nuñ, -nüñ İlgi Hâli Eki	17
1.2.1.1.2.1.7. -lu, -lü İsimden İsim Yapım Eki	18
1.2.1.1.2.1.8. -duk, -dük Görülen Geçmiş Zaman Eki.....	18
1.2.1.1.2.1.9. -ur, -ür Geniş Zaman Eki	18
1.2.1.1.2.1.10. -duğda, -dükde Zarf-Fiil Eki.....	18
1.2.1.1.2.1.11. -u, -ü Zarf-Fiil Eki	18
1.2.1.1.2.1.12. -u, -ü Fiilden İsim Yapım Eki.....	19
1.2.1.1.2.2. Düz Ünlü Taşıyan Ekler	19
1.2.1.1.2.2.1. -ı, -i Belirtme Hâli Eki	19
1.2.1.1.2.2.2. -ı, -i, -sı, -si İyelik Eki.....	19
1.2.1.1.2.2.3. -ncı, -nci İsimden İsim Yapım Eki.....	20
1.2.1.1.2.2.4. -l Fiilden Fiil Yapım Eki.....	20
1.2.1.1.2.2.5. -dı, -di Görülen Geçmiş Zaman Eki.....	20
1.2.1.1.2.2.6. -ıcağ, -icek Zarf-Fiil Eki	20
1.2.1.2. Ünlü Değişmeleri	20
1.2.1.2.1. /i~/e/ Değişmesi	20
1.2.1.2.2. /u~/i/ Değişmesi.....	21
1.2.1.2.3. /ı~/u/ Değişmesi.....	21
1.2.1.3. Ünlü Düşmesi	21
1.2.1.4. Büzülme	21
1.2.2. Ünsüzler	22
1.2.2.1. Ünsüz Değişmeleri.....	22

1.2.2.1.1. /t~/d/ Değişimi	22
1.2.2.1.2. /b~/p/ Değişimi	22
1.2.2.2. Ünsüz Türemesi	22
1.2.2.3. Ünsüz ikizleşmesi	22
1.2.2.4. Hece Düşmesi	23
1.2.2.5. Ünsüz Benzeşmesi	23
1.2.2.6. Tonlulaşma.....	23
1.3. ŞEKİL BİLGİSİ.....	24
1.3.1. Yapım Ekleri.....	24
1.3.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler	24
1.3.1.2. İsimden Fiil Yapan Ekler	25
1.3.1.3. Fiilden Fiil Yapan Ekler	25
1.3.1.4. Fiilden İsim Yapan Ekler	26
1.3.2. Kelime Çekimi ve Çeşitleri.....	27
1.3.2.1. İsimler	27
1.3.2.1.1. İsim Çekim Ekleri	27
1.3.2.1.1.1. Çokluk Eki	27
1.3.2.1.1.2. İyelik Ekleri	27
1.3.2.1.1.3. Aitlik Eki.....	28
1.3.2.1.1.4. Hâl Ekleri.....	28
1.3.2.1.1.4.1. Yalın Hâl.....	28
1.3.2.1.1.4.2. İlgi Hâli	28
1.3.2.1.1.4.3. Belirtme Hâli.....	29
1.3.2.1.1.4.4. Yönelme Hâli	29
1.3.2.1.1.4.5. Bulunma Hâli	29
1.3.2.1.1.4.6. Ayrılma Hâli	30
1.3.2.1.1.4.7. Eşitlik Hâli	30
1.3.2.1.1.4.8. Vasıta Hâli	30
1.3.2.1.1.4.9. Yön Gösterme Hâli	31
1.3.2.2. Zamirler	31
1.3.2.2.1. Şahıs Zamirleri.....	31
1.3.2.2.2. İşaret Zamirleri	31

1.3.2.2.3. Dönüşlülük Zamirleri.....	32
1.3.2.2.4. Belirsizlik Zamirleri.....	32
1.3.2.3. Sıfatlar.....	32
1.3.2.3.1. Niteleme Sıfatları.....	32
1.3.2.3.2. Belirtme Sıfatları.....	33
1.3.2.3.2.1. İşaret Sıfatları.....	33
1.3.2.3.2.2. Sayı Sıfatları	33
1.3.2.3.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları.....	33
1.3.2.3.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları	33
1.3.2.3.2.2.3. Üleştirme Sayı Sıfatları.....	33
1.3.2.3.2.3. Belirsizlik Sıfatları.....	34
1.3.2.3.2.4. Soru Sıfatları.....	34
1.3.2.4. Zarflar	34
1.3.2.4.1. Durum Zarfları.....	34
1.3.2.4.2. Zaman Zarfları.....	34
1.3.2.4.3. Yer-Yön Zarfları.....	35
1.3.2.4.4. Soru Zarfları.....	35
1.3.2.4.5. Miktar Zarfları	35
1.3.2.5. Edatlar.....	36
1.3.2.5.1. Çekim Edatları	36
1.3.2.5.2. Bağlama Edatları.....	36
1.3.2.6. Fiil Çekimi	37
1.3.2.6.1. Basit Kipler	37
1.3.2.6.1.1. Görülen Geçmiş Zaman	37
1.3.2.6.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman	37
1.3.2.6.1.3. Geniş Zaman	37
1.3.2.6.1.4. Emir Kipi	38
1.3.2.6.1.5. Gereklilik Kipi	38
1.3.2.6.1.6. İstek Kipi.....	38
1.3.2.6.1.7. Şart Kipi.....	39
1.3.2.6.2. Birleşik Kipler.....	39
1.3.2.6.2.1. Şart Kipi.....	39

1.3.2.6.2.1.1. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı	39
1.3.2.6.2.1.2. Geniş Zamanın Şartı	39
1.3.2.7. Ek-fiil	39
1.3.2.8. Fiilimsiler	40
1.3.2.8.1. İsim-Fiil	40
1.3.2.8.2. Sıfat-Fiil	40
1.3.2.8.3. Zarf-Fiil	41
1.3.2.9. Birleşik Fiil	42
1.3.2.9.1. Birinci Unsuru İsim Olan Birleşik Fiiler	42
1.3.2.9.2. Birinci Unsuru Fiil Olan Birleşik Fiiler	43
BÖLÜM 2: METİN	44
BÖLÜM 3: DİZİN	76
BÖLÜM 4: TIPKIBASIM.....	139
4.1. BRITISH MUSEUM NÜSHASI	139
4.2. SÜLEYMANİYE NÜSHASI	231
SONUÇ	263
KAYNAKÇA.....	264

KISALTMALAR VE İŞARETLER

Ar.	:	Arapça
bk.	:	Bakınız
BM	:	British Museum Nüshası
Far.	:	Farsça
H.	:	Hicri
haz.	:	Hazırlayan
krş.	:	Karşılaştırınız
M.	:	Miladi
s.	:	Sayfa
S	:	Süleymaniye nüshası
T.	:	Türkçe
vb.	:	ve başkası, ve başkaları, ve benzeri, ve benzerleri, ve bunun gibi
< >	:	Metne yapılan eklemeleri ve metinde yapılan onarımları gösterir.
<	:	Sözcüğün önceki şeklini gösterir.
/	:	veya
(?)	:	Okunuşunda ve anlamlandırılmasında emin olunamayan sözcükleri gösterir.
...	:	Okunamayan sözcükleri gösterir.

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

آ	:	a, ā	ط	:	ṭ
ا	:	ā, a, e	ظ	:	ẓ
ب	:	b, p	ع	:	‘
پ	:	p	غ	:	ġ
ت	:	t	ف	:	f
ث	:	ṯ	ق	:	q
ج	:	c, ç	ك	:	k, g, ŋ
چ	:	ç	ڭ	:	ŋ
ح	:	ḥ	ل	:	l
خ	:	ḫ	م	:	m
د	:	d	ن	:	n
ذ	:	z, ḏ	و	:	v, u, ü, ū, o, ō, ö
ر	:	r	ه	:	h, a, e
ز	:	z	لا	:	la, lā
س	:	s	ی	:	y, ı, i, ī, î
ش	:	ş	ء	:	’
ص	:	ş			
ض	:	ẓ, ḏ			

GİRİŞ

Tarih boyunca geniş bir coğrafyada hâkimiyet süren Türk toplumunun şüphesiz en büyük destekçisi savaş sanatına olan kabiliyetleri olmuştur. Bu kabiliyet; konargöçer yaşam tarzı, sert iklim şartları ve cihan hâkimiyeti anlayışı sayesinde zamanla gelişerek bir kültür hâline dönüşmüştür.

Türk savaş kültüründe halk, hiçbir zaman ordudan farklı bir yapı olarak düşünülmemiş, “ordu-millet” anlayışı olarak adlandırılan bu düşünce biçiminin izleri birçok alanda etkisini göstermiştir. Başka bir ifadeyle, “*Türk ordusu, hayat tarzı gereği sürekli savaşa hazır hâlde olan Türk halkından (kadın-erkek, yaşlı-genç, ayrımı yapılmaksızın) oluşmuş ve savaş için özel bir ordu kurulmasına gerek duyulmamıştır*” (Göksu, 2008: 102).

Kültür tarihimizin önemli eserlerinden olan *Dede Korkut Kitabı*’nda yer alan bazı bölümler, Türk toplumunda savaşın yerini kavramamız açısından dikkate değer örneklerdir:

“At koştururken ak boz (apak) atın tökezlemesin!

Çarpışırken kara polat uz kılıcın körelmesin!

Dürtüşürken ala mızrağın ufalması” (Özçelik, 2016: 635).

“On altı yaş yaşadın... Yay çekmedin, ok atmadın, baş kesmedin, kan dökmedin, kanlı kâfir elinden ganimet almadın. Yarınki gün zaman dönüp, ben ölüp sen kalınca a! Tacımı tahtımı sana vermeyecekler diye sonumu düşündüm ağladım oğul, dedi” (Özçelik, 2016: 682).

“Oğul kılıç kuşanır baba şerefi için...”

O gün kara polat uz kılıçlar çalındı. O gün kargı dalı mızraklar, kayın oklar atıldı, ala ejder sarı mızraklar çekildi. O gün namertler kötüler sapa yer gözetti” (Özçelik, 2016: 685).

Tarih boyunca yapılan savaşların ayrılmaz bir parçası olarak düşünebileceğimiz silahlar da Türk kültüründe, tek bir fonksiyona sığdırılmayacak kadar farklı anlamlar içermektedir. *Dede Korkut Kitabı*’nda yer alan ve yukarıda alıntıladığımız bölümlerden de anlaşılacağı üzere silahlar, savunma ve taarruz aracı olmanın yanında kahramanlık sembolü olarak da toplum hayatında yerini almıştır.

Başlangıçta konargöçer kültürün de etkisiyle ok, yay, mızrak, kılıç gibi silahlar hayati önem taşımaktaydı. Avcılık ve vahşi hayvanlardan korunma amacıyla kullanılan bu silahlar zamanla yeni topraklar edinme, mevcut vatanını muhafaza etme gibi ihtiyaçlar neticesinde savaşlarda kullanılmaya başlanmıştır. Barutun icadına kadar, savaşlarda; vurucu, delici, kesici ve atıcı silahlar olarak sınıflandırabileceğimiz ateşsiz silahlar kullanılırken barutun icadıyla birlikte bunlar yerini ateşli silahlara bırakmıştır. Ok, kılıç, gönder, mızrak, topuz gibi ateşsiz silahlar, ateşli silahların tercih edilmesiyle birlikte önemini yitirse de geçmişten bugüne kadar spor aktiviteleri vasıtasıyla sosyal yaşamda yerini korumaya devam etmiştir.

Spor ve kültür karşılıklı etkileşim durumundadır zira spor için de kültürel ve ahlaki bir olgunluk gerekmektedir. Aynı zamanda “*Spor kültürün bir unsuru olarak, kişilerin ve toplumların düşünce ve davranışlarını şekillendirmekte ve diğer kültür unsurlarını etkileyerek millî özellikler kazandırmaktadır*” (Güven, 1999: 3). Ok atma, avcılık ve biniciliğin küçük yaşlarda öğrenildiği bir kültürde düzenlenen spor faaliyetlerinde de bu kültürel birikimin izlerinin görülmesi kaçınılmazdır. Zira “*Sulh zamanlarında bile toplumsal faaliyetlerde belli bir savaş organizasyonu sezilir. Nitekim küçük büyük herkesin katıldığı oyunlar, eğlenceler, müsabakalar ve özellikle ok atma, binicilik ve avcılık faaliyetleri, âdeta birer savaş provasıdır*” (Göksu, 2008: 102). Silahşorluk konulu eserlerde sözü edilen oyun ve marifetler, “*At üzerinde her çeşit silahı maharetle kullanmak için yapılan birer idmandı. Nitekim bunlarda sadece at sırtında her yöne isabetli ok atmanın değil, kılıç, mızrak, topuz ve kalkan kullanmanın ustalıkları da açıklanmaktadır*” (Yücel, 1999: 52). Benzeri başka eserlerden de anlaşıldığı üzere at üzerinde sergilenen maharetler, zaman zaman cambazlık ölçüsüne varmaktadır. Osmanlı Devleti’nde bu maharetlerin kazandırılması için *cüнди* isminde usta biniciler yetiştirilmektedir. Ata binme, kılıç ve mızrak kullanma, binicilik olarak tanımlanan cüндilik, uzun ve devamlı çalışma sonucunda elde edilmiştir.

“Cüндilik öğrenmek isteyen bir acemiye ilk önce ata binme ve at üzerinde oturma öğretilirdi. Bunun için de babataşı denilen at biçimi verilmiş taş üzerine oturtulup, dizgin tutmak öğretilirdi. Bunu öğrenen acemi, gerçek ata binerek çabuk ve çevik inip binmeyi, yürütmeyi, yavaş ve hızlı koşturmayı iyice öğrendikten sonra at üstündeyken tablalara ok atmaya, sırtın tepesine bağlanmış kabağı okla vurmaya, 70-80 cm. uzunluğunda ve 7.5 cm. kalınlığındaki temirli denilen ucu sivri çubuğu kum yığına saplamaya idman yapmaya başlar. Bu idmanları günde iki yüze kadar çıkarır. Nihayet kılıç, ok ve tüfenk kullanmakta çok başarılı olunca, bütün cüнди ağaların önünde becerisini kanıtlayarak acemilikten çıkıp önce kâmil daha sonra da keskin cüнди olurdu” (Kahraman, 1995: 469).

“Her keskin cünderinin doğal yeteneğini geliştirerek becerisini en üstün duruma getirdiği özel gösterileri vardır. Kimi ok atmada, kimi mızrak kullanmada, kimi kılıç kullanmada kimi cirit atmada kimi de at üzerinde türlü akrobatik hareketler yaparak o üstün beceriyi kazanmıştır” (Kahraman, 1995: 475). Kazanılan bu beceriler devlet erkânının da bulunduğu çeşitli törenlerde¹ gösteriler düzenlenerek sergilenmiştir. “Silahların farklı şekillerde, ferdi ya da ikili gruplar hâlinde kullanımını konu alan, döneminde silah oyunu/oyunları şeklinde tanımlanan bu gösteriler, çeşitli risalelere konu olmuş ve kendine özgü bir literatüre sahip olmuştur” (Karadeniz, 2013: 1). Bu literatür arasında “Kitâb-ı Silâhşör”la konu bakımından benzer kapsamda olan eserler şunlardır:

Silahşor-nâme: Ahmed Paşa’ya ithaf edilen eser, Firdevsî-i Rûmî² tarafından M. 1500 yılında Arapçadan Türkçeye yapılmış bir tercümedir. Bu tercümede İran destanı *Şeh-name*’den ilaveler de bulunmaktadır. 16 bölümden oluşan eserde kılıç, sünü, bozdoğan, gürz, amûd, ok, yay, kalkan, salık ve mızrağın tarihçesi; gönder ve bozdoğan oyunları; dizgin tutma, mahmuzların faydası, ok atmanın yolları, sünü ile cenk, düşmanla cenk etmenin yolları, sünü ile ata binme, at talimleri ve zırh konularından bahsedilmektedir.

Söz konusu eserin, tespit edilen iki nüshası vardır. Bunlardan ilki Topkapı Sarayı Müzesinde bulunmaktadır. Bu yazma, *Tercüme-i Silahşör-nâme* adıyla H. 625’te kayıtlıdır. İkincisi ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphanesinde *Silahşör-nâme/Musellah-nâme* adıyla, Muallim Cevdet koleksiyonunda ve nr. k. 335’te yer almaktadır. Eser üzerinde Doç. Dr. Bekir Biçer çalışmıştır. Biçer, *Musellah-nâme* ve *Silahşör-nâme* isimli iki farklı nüshanın ortak yönlerini tespit ederek metin bütünlüğü oluşturmuş ve çalışmanın devamında da her iki nüshanın tıpkıbasımlarına yer vermiştir.

Tuhfetü'l Guzât: 936/1529-30 yılında Matrakçı Nasûh tarafından kaleme alınmış bir silahşorluk risalesidir. Bazı krokilerin de bulunduğu bu risalede konu beş bölüm hâlinde incelenmiştir. Bölüm başlıkları şu şekildedir: Yay ve ok beyanındadır, kılıç

¹ Kanuni Sultan Süleyman döneminde 1524 yılında yapılan Damat İbrahim Paşa’nın düğününde Metris köyü civarında yayalar altın ve gümüşten yapılmış toplara, 1530 da, şehzadeler Mustafa, Mehmet ve Selim’in Sünnet töreninde atlı okçular, At Meydanı’nda dikilen direğin üzerindeki, gümüş kabağa ok atmışlardı. III. Murad’ın oğlu III. Mehmet’in sünnet düğünü için 1582’de düzenlediği, Osmanlı tarihinin en görkemli şenliğinde de atlı okçular, At Meydanı’nın ortasına dikilmiş direğin üzerindeki altın topa atış gösterileri yapmışlardı. (İbrahim Yıldırım, “Türk Kültüründe Atlı Hedef Okçuluğu Olarak Kabak Oyunu ve Osmanlıdaki Görünümü”, *Türkler* C.10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 627)

² Firdevsi-i Tavîl (Uzun Firdevsi) olarak da bilinir.

ahvalinin beyanındadır, debbus³ ahvalinin beyanındadır, gönder⁴ beyanındadır, iki hisar-ı kerr u fer ile 17 meclis⁵ beyanındadır.

Söz konusu eserin, tespit edilen üç ayrı nüshası bulunmaktadır. Bunlardan ilki Süleymâniye Kütüphanesi, Esad Efendi Koleksiyonu, Nr.2206'da ikincisi Millet Kütüphanesi, Ali Emiri-Askeriyye, Nr.219'da, üçüncüsü ise Macar Bilimler Akademisi Kütüphanesi, Török Nr. O.128'de kayıtlıdır.

Tuhfetü'l Guzât üzerinde Ümran Kara tarafından hazırlanan yayımlanmamış bir yüksek lisans tezi bulunmaktadır. Ümran Kara, Matrakçı Nasûh'un eserleri ve hayatı hakkında bilgi verdikten sonra *Tuhfetü'l Guzât*'ın transkripsiyonunu yapmıştır. Çalışmasının devamında ise metinde geçen terimlerin bulunduğu sözlük hazırlanmış ve eserin tıpkıbasımına yer verilmiştir.

Münyetü'l Guzât: Halife el-Mu'tedid Billah'ın seyisi Muhammed b. Yakup b. Ali Hazzam'ın *el-Fürûsiyye fî-Remyü'l-cihâd*⁶ adlı Arapça eserinin Kıpçak Türkçesine yapılmış bir tercümesidir. Binicilik ve atıcılığa dair olan bu eser altı bölümden/fenden oluşmaktadır: ata binmek, süngü/mızrak tutmak, kılıç kullanmak, kalkan tutmak, ok atmak ve çevgân ile topa vurmak. Eserin 4. bölümü olan *kalkan kullanmak* mütercim tarafından atlanmıştır.

Münyetü'l Guzât'ın tek yazma nüshası Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, III. Ahmed bölümü, 3468 numarada kayıtlıdır. Yazma 115 varaktır. Ananiasz Zajackowski, Mustafa Uğurlu, Kurtuluş Öztopçu, Gerhard Doerfer eser üzerine çalışan isimler arasındadır.

Kitâb-ı Silahşorân: Ok ve yay kullanımından bahseden eser, Behram Çavuş tarafından on altıncı yüzyılda kaleme alınmıştır. Atilla Bir, Mustafa Kaçar ve Şinasi Acar, "*Türk Menzil Okçuluğu, Yay ve Okları*" adlı çalışmasında *Kitâb-ı Silahşorân*'ı dönemin önemli eserleri arasında saymaktadır.

³ Topuz.

⁴ Kargı, mızrak.

⁵ İki hisar oyunu ve 17 çeşit meydan düzeni anlatılmaktadır.

⁶ Eserin üçüncü bölümü tercüme edilmiştir.

KİTÂB-I SİLÂHŞÖR

British Museum Türkçe Yazmalar Koleksiyonu, Or. 23595 numarada kayıtlı, *Şabân* tarafından H. 1006/M. 1597-98 tarihinde istinsah edilen ve müellifi bilinmeyen eser, silahşorluk konulu bir risaledir. Harekesiz⁷ olarak kaleme alınan bu risalede *divanî* yazı stili kullanılmıştır. 178×102 mm. ölçülerinde ve 47 varaktan oluşan eserin satır sayısı ise 11'dir.

Eserin muhtevası

Padişah ve vezir gibi devletin ileri gelenlerinin bulunduğu bir tören esnasında eğitilmiş kişiler tarafından çeşitli silahlar eşliğinde sergilenen oyunların ve farklı taktiklere yer verilen gösterilerin anlatıldığı eser, beş ana bölümden oluşmakta ve her bölüm⁸ besmele ile birbirinden ayrılmaktadır.

Birinci bölüm, “evvelâ meydân başı ta ‘yîn olına” ifadesiyle başlar. Sonrasında gösterilerin sergileneceği meydanın hazırlık aşamaları ayrıntılı olarak tasvir edilir:

Meydan başından on üç tutam yay ile altmış yay uzunluğu yerde birinci kum, birinci kumdan elli beş yay uzunluğu yerde ikinci kum yerleştirilir. Bu ikinci kumdan yine elli beş yay uzunluğu yerde üçüncü kum konulur. Böylece meydan başından son kuma kadar toplamda yüz yetmiş yay uzunluğunda mesafe olur. Sonra, ilk kumdan meydan başı tarafına yedi yay aralıkla yerleştirilen kumun üzerine ağaç dikilir ve bu baş kum olarak belirlenir. Baş kumdan yine meydan başı tarafına sekiz yay uzunluğu yerde bir kum daha bırakılıp üzerine üzengi tablası tayin edilir ve bu tabla kılıç oyununda kullanılır. Baş kum ile yani ana hedefle ilk belirlenen hedefin ortasının sağ yönünde karşısına otuz yay uzunluğu yerde bir kum koyduktan sonra üzerine kalkan oyununda kullanmak için yan tablası dikilir. Bu ortadaki kumdan sonraki kum tarafına beş yay uzunluğu, yoldan hariç sol tarafına iki yay uzunluğu aralıklarla belirlenen hedeflere kabaklar saplanır. Bu kabakdan oka on beş yay uzunluğu yerde yoldan hariç sağ yönünde bir kum bırakılıp üzerine ağaç/değnek dikilir. Son kumun berisinde sol tarafa doğru yoldan dışarı bir yay uzunluğundan fazla, yere bir kum daha yerleştirilip üzerine gönder tablası saplanır. Acemi öğrencilerin eğitilmesi için kumların ortası söylenen uzunlukta olmak gerektir

⁷ Metin içerisinde, kim tarafından konulduğu tespit edilemeyen harekeli kelimeler de mevcuttur. Bunların sayıları oldukça azdır.

⁸ Gönder fennlerinin anlatıldığı bölümde besmele bulunmayıp “vallâhü a'lemü bi's-şavâb der-beyân-ı lu'bhâ-yı gönder ve fûnühâ-yı [...]” ibaresi yer almaktadır.

ama düşmanca oynayan eğitimli silahşorlar için kumların arası kırkar yay uzunluğunda olmalıdır.

Kitāb-ı Silāhşör'dan aynen aktardığımız talim/gösteri meydanı, literatürde “kabak meydanı” olarak geçen meydanlardan biridir. “İsmi kabak oyunundan alan bu meydanlarda kabak oyunu ile birlikte askeri eğitim amaçlı oyunlar oynanırdı. Meydanın ortasına dikilmiş uzun bir sırtığın üzerindeki hedefe çeşitli usullerle ok atma esasına dayanan kabak oyunu, Türklerde çok eski bir geleneğin devamıdır” (Kara, 2013: 28).

Meydan düzenlendikten sonra üstatlara, pirlere, padişaha, vezirlere, paşalara, âlimlere yani gelip geçmiş bütün îmân ehillerinin rûhlarına duâlar edip destûr alırlar ve gösteriye başlarlar.

İkinci bölümde; at üzerinde ok, yay, kılıç, gönder gibi silahlar kullanılarak sergilenen gösteriler anlatılmaktadır. Farklı taktik ve tekniklerden oluşan bu gösteriler, metinde *fenn* adı verilen başlıklar altında 30 alt bölüme ayrılarak anlatılmıştır: *fenn-i tapu, fenn-i sağ üzengü, fenn-i sol üzengü, fenn-i sağ gez, fenn-i sol gez, fenn-i sağ şüret, fenn-i sol şüret, fenn-i sağ yanbaşı, fenn-i sol yanbaşı, fenn-i kalkın bendi, fenn-i kılıç bendi, fenn-i kiriş bendi, fenn-i kol bendi, fenn-i tır-keş bendi, fenn-i sağ yay bendi, fenn-i sol yay bendi, fenn-i sağ sağrı, fenn-i sol sağrı, fenn-i sağ gömündürük bendi, fenn-i sol gömündürük bendi, fenn-i sağ na'l bendi*⁹, *fenn-i gönder sâde, fenn-i gönder ve kılıç, fenn-i âher-i gönder, fenn-i âher-i gönder, fenn-i harbî-i sağ yağa, fenn-i harbî-i sol yağa, fenn-i harbî-i sağ tır-keş bendi, fenn-i harbî-i sol tır-keş bendi, temmet fînün.*

İkinci bölümdeki bütün fenler tamamlandıktan sonra şakirtler, üstatları olan beyin sol yanına geçerek, üstadın komut vermesiyle yaylarını tirkeşlerinden çıkarırlar tekbir ve salavatlara selamlama merasimi yaparlar.

Üçüncü bölüm, “Bundan sonra topuz fennleri oyunlarını zıkr idüp anı dağı tafşil üzere beyân idelüm.” ifadelerinden de anlaşılacağı üzere topuz oyunları hakkındadır. Müellife göre silahşorluğa talip olan kişi öncelikle topuz ilminde mahir olmalıdır. Oyunlarda yer alan manevra, taktik ve tekniklerin ayrıntılı bir şekilde anlatıldığı bu bölümde 21 ayrı alt başlık bulunmaktadır: *hov-pare-i sâde evvel tapu, şoñ tapu sâde hov-parenüñ harbîsidür, evvel tapu üç ağaç hov-paresin beyân ider, şoñ tapu üç ağaç harbisin beyân ider, evvel tapu dört ağaç hov-paresin beyân ider, şoñ dört ağaç hov harbisin beyân ider, sâde lâc hov-paresin beyân ider, şoñ tapu sâde lâc harbîsin beyân*

⁹ fenn-i sol na'l bendi, fenn-i sağ na'l bendinin içinde verilmiştir.

ider, üç ağaç lāc hov-paresin beyān ider evvel tapu, dört ağaç lāc hov-paresidür evvel tapu, dört ağaç hov-paresidür, lāc-ı naqş hov-paresin beyān ider, sāde at başı hov-paresidür evvel tapu, sāde at başı harbīsın beyān ider, üç ağaç at başı hov-paresin beyān ider, dört ağaç atbaşı hov-paresin beyān ider, uzun hov-pareyi beyān ider evvel tapu, şoñ tapu uzun hov-pare harbīsın beyān ider, at başı naqşı hov-paresi evvel tapu, cenk oyunu hov-paresidür evvel tapu, tapu yetmiş dört degnekdür.

Dördüncü bölüm, “der-beyān-ı lu’bhā-yı gönder ve fūnūnhā-yı [...]” ifadesinden de anlaşılacağı üzere gönder fenlerinden bahsetmektedir. Bu bölüm; *Evvel hov, ikinci hov, evvel naq, ikinci naq, evvel dōlāb, ikinci dōlāb, evvel tesrīh, yan virmek, ikinci tesrīh, meydān kesmek, muqābeleye girmek, hasret hovi* olmak üzere on iki başlık altında incelenmiştir.

“Diğer fenler”¹⁰ başlığı altında değerlendirilen **beşinci bölüm** ise *evvel tapu, evvel hov, ikinci hov, evvel naq, ikinci naq, evvel dōlāb, ikinci dōlāb, şaķı hovi, evvel tesrīh, ikinci tesrīh, ustalar halkası, meydān kesmek, hov naq, muqābele, hasret hovi, tertīb-i fūnūn-ı diğer ve bihi* biçiminde alt başlıklardan oluşmuştur.

Eserin nüshaları

Eserin tespit edebildiğimiz iki nüshası vardır. Çalışmamızda esas aldığımız, British Museum nüshası (=BM) dışında Süleymaniye kütüphanesinde, *Silahşörlük Öğrenmek Risalesi* adıyla kayıtlı, müellifi ve istinsah tarihi belirtilmemiş eksik bir nüsha bulunmaktadır. Hüsrevpaşa Koleksiyonu, No.816-2’de olan bu yazma, 275x175 (142x70) mm eni-boyundadır. 33b-50a varak numaralı Süleymaniye nüshasının(=S) satır sayısı ise 13’tür. 17 varaktan oluşan S’nin ilk dokuz varığında silahşorluk fenleri anlatılırken kalan sekiz varakta konuyla ilgili krokilere yer verilmiştir. Bu krokiler S’ye göre tam metin olarak düşünebileceğimiz BM’de bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra BM’de *topuz, gönder* ve *diğer fenler* başlığı altında anlatılan bölümler ise Süleymaniye nüshasında yoktur. Bu nüshada gönder fenlerinin sadece başlıklarına yer verilmiştir.

S olarak tespit ettiğimiz nüsha üzerine Arş. Gör. Ümran Karadeniz’in “*Silahşorluğa Dair Önemli Bir Kaynak: Anonim Silahşorluk Risalesi*” başlığı ile yayınlanmış bir makalesi bulunmaktadır. Bu makalede, silahşorluk gösterileri ve

¹⁰ fūnūn-ı diğer bihi nesta ‘in

risalenin içeriği hakkında bilgi verildikten sonra söz konusu nüshanın sadeleştirilerek günümüz Türkçesine aktarılmış metnine yer verilmiştir.

S'nin içeriği 3 bölüm hâlinde incelenebilir. **ilk bölümde** silahşorların gösteri yapacakları meydan düzenlenir. Anlatılan meydanın krokisine de yer verildikten sonra dualar edilir ve “fünün-ı silahşörân” ifadesiyle silahşorluk fenlerinin anlatılmaya başlandığı **ikinci bölüme** geçilir: *fenn-i tapu, fenn-i sağ üzengü, fenn-i sol üzengü, fenn-i sağ gez, fenn-i sol gez, fenn-i sağ şüret, fenn-i sol şüret, fenn-i sağ yanbaşı, bir dürlü dağı, sol yanbaşı bendi, fenn-i kalkın bendi, fenn-i kılıç bendi, giriş bendi, kol bendi, tır-keş bendi, sağ yay bendi, sol yay bendi, sağrı bendi, sol sağrı, sağ gömündürük bendi, sol gömündürük bendi, na'l bendi, sol bendi, sade gönder bendi, gönder ve kılıç bendi, bir dürlü dağı gönder bendi, bendi harbî sağ yağa, sol yağa¹¹* alt başlıklarıyla anlatılan fenlere “temmet” ifadesiyle son verilir. Devamında “Fünün-ı Silahşörân” başlığı altında risale boyunca anlattığı teknikleri sıralamıştır. Sonrasında ise “Fünün-ı Gönder” başlığı altında gönder tekniklerinin isimlerine yer verilmiştir: *Evvel Tāpū, Evvel Hov, İkinci Hov, Evvel Nakk, İkinci Nakk, Evvel Dolab, İkinci Dolab, Segi, Seginüñ Hovi, Evvel Tesrîk, Yan Virmek, İkinci Tesrîk, Tapışmak, Meydan Kesmek, Son Tāpū, Temmet*. Risalede bu bölümün ayrıntıları bulunmamaktadır.

Bu anlatımlardan sonra, **üçüncü bölüm** olarak düşünebileceğimiz at üzerinde hünerlerini sergileyen silahşor ve cambazların minyatürleri ile cündilerin gruplar hâlinde, meydanlarda nasıl hareket edeceklerini gösteren krokilere yer verilmiştir. Bu krokilerin adları şu şekildedir: *dört baş sade hov-pare, sekiz baş silsile, Kazan Han, canbaz, halkiyat-i silsile, dört baş silsile, iki baş silsile, birer at başı, halkiyat-üstād, meydan değüştürme, meydan kesüp uzun hov-pareye boşanmak*.

¹¹ British Museum nüshasında yer alan “fenn-i harbî sağ tır-keş bendi, fenn-i harbî sol tır-keş bendi, temmet funün” bölümleri Süleymaniye nüshasında bulunmamaktadır.

BÖLÜM 1: İNCELEME

1.1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

1.1.1. Ünlülerin Yazımı

1.1.1.1. /a/ Ünlüsünün Yazımı

Ön seste:

Ön seste /a/ ünlüsü; çoğunlukla medli elif (آ), bazen de elif (ا) ile gösterilmiştir:

أوب alup (5a/6)	أندن andan (8b/2)
آت at (5b/9)	أشاغادن aşagadan (12a/6)
أتوب atup (6b/2)	التندن altından (12a/8)
أرقاسنه arqasına (10a/11)	اغاج ağaç (18a/2)

İç seste:

İç seste bulunan /a/ ünlüsü, çoğunlukla elif (ا) nadiren üstünle (ـ) bazen de harf veya hareke kullanılmadan yazılmıştır:

واروپ varup (3b/7)	چله çala (8a/6)
پارماقنی parmaqlığı (5a/3)	قالقان kalkan (9b/1)
باشنه başına (3b/7)	قانادين kanadın (11b/9)
طرناغنه tırnağına (6b/8)	ياتان yatan (12a/8)
صاغ şağ (7b/6)	قاچان kaçan (42b/8)

Son seste:

Son seste bulunan /a/ ünlüsü, he (ه) harfi ile karşılanmaktadır:

طشره taşra (3a/5)	ياقه yaqa (14b/9)
اورته orta (4b/1)	أشاغه aşğa (25a/4)
طوره tura (5a/1)	

1.1.1.2. /e/ Ünlüsünün Yazımı

Ön seste:

Metinde ön seste bulunan /e/ ünlüsü, çoğunlukla elif (ا) ile nadiren üstünlü elif (آ) ile karşılanmıştır:

أگیله egile (8a/5)	الندن elinden (29b/7)
ألی elli (2a/3)	اگر eger (44b/2)
ایلاندروب eylendürüp (12a/8)	

İç seste:

İç seste /e/ ünlüsünün herhangi bir karşılığı yoktur, üstünle yazılmış örneklerine de nadiren rastlanmaktadır:

بش beş (2a/3)	سَيْرَه seyire (8a/4)
دِيرَسِكُنْ dirsegin (5b/11)	يَرِينْ yerin (8b/5)
كزليوب gezleyüp (7a/3)	

Son seste:

Son seste /e/ ünlüsü için he (ه) harfi kullanılmaktadır:

اوزره üzere (7a/10)	بويله böyle (7a/11)
كله kelle (3a/4)	كمنه kimesne (16a/11)
نيخه nice (5b/4)	بيله bile (37a/7)
دپره depere (6b/5)	ينه yine (41a/10)

1.1.1.3. /ı/ ve /i/ Ünlüsünün Yazımı**Ön seste:**

Metinde ön seste /ı/ ve /i/ ünlüleri elif-ye (اِ) ve -nadiren- elif (ا) ile yazılmıştır:

امدي imdi (2a/6)	ايدِه ide (19a/6)
اچون için (3a/9)	اچرويه içerüye (29b/6)
ايتديسه itdise (5b/5)	اندوره indüre (34b/4)
ايلرويه illerüye (4a/7)	استرلر isterler (45a/6)
ايله ile (11a/11)	

İç seste:

Metinde iç seste bulunan /ı/ ve /i/ ünlülerinin ye (ي) ile nadiren esre (-), esreli ye (ي) veya hiçbir harf, hareke kullanılmadan yazıldığı görülmektedir:

ديزيلوب dizilüp (3b/5)	يَرِينْ yerin (8b/5)
ديزكيني dizgini (5b/7)	قينه kına (10a/7)
براغوب bıragüp (6b/9)	صيرتي şırtı (12b/6)
قيلچ kılıç (13b/1)	بِرْبِر bir bir (15b/8)
سَيْرَه seyire (8a/4)	يگيتلر yigitler (16b/2)
کريشي kirişi (8b/3)	

Son seste:

Son seste bulunan /ı/ ve /i/ ünlüleri ye (ي) ile yazılmıştır:

ايکي iki (2b/11)	صاغري sağrı (11a/3)
------------------	---------------------

يدي yedi (14b/10)

طوغري toğrı (30b/5)

گيبي gibi (16b/1)

داھي dağı (36b/7)

1.1.1.4. /o/ ve /ö/ Ünlülerinin Yazımı

Ön seste:

Metinde ön seste bulunan /o/ ve /ö/ ünlüleri elif-vav (و) ile yazılmıştır:

اوينايان oynayan (3a/10)

اوموزندان omuzından (10a/5)

اورته orta (4b/1)

اول ol (29a/11)

اوقى oğı (7a/3)

اورادن oradan (29b/6)

اولنه olına (2a/2)

اوکندن öñinden (46a/5)

İç seste:

Metinde iç seste bulunan /o/ ve /ö/ ünlülerinin vav (و) ile nadir olarak da hiçbir harf, hareke kullanılmadan yazıldığı görülmektedir:

صول şol (7b/6)

قولین kolın (4a/6)

دوندوره döndüre (8b/4)

قولتوغنه kıoltuğına (10a/4)

بوغازي boğazı (10b/7)

گومندرک gömündürük (11b/4)

دورت dört (18a/7)

بويني boynı (11b/10)

1.1.1.5. /u/ ve /ü/ Ünlülerinin Yazımı

Ön seste:

Ön seste /u/ ve /ü/ ünlüleri elif-vav (و) ile yazılmıştır:

اوج üç (1b/10)

اوغړليوب uğurlayup (29b/9)

اوره ura (12a/10)

اوزنگويه üzengüye (36b/5)

اوغردن uğurdan (16b/2)

اوستندن üstinden (39a/11)

اوزرنده üzernde (24b/6)

İç seste:

İç seste /u/ ve /ü/ ünlüleri vav (و) ile yazılmıştır:

قولاغنه kıulağına (6a/1)

قومدن kıumdan (2a/2)

اوموزينه omuzına (7a/6)

قويروغي kıuyruğı (12b/7)

يوقارودن yukarudan (7a/7)

دوكلي dükeli (24b/3)

قوردقندن kıurdığdan (8b/4)

Son seste:

Son seste /u/ ve /ü/ ünlüleri vav (و) ile yazılmıştır:

گيرو girü (8b/9)

بو bu (10b/10)

ايئرو illerü (10a/2)

يوقارو yuqaru (30a/6)

باغلو baġlu (12b/9)

ايچرو iĉerü (30b/2)

طاپو tapu (16b/4)

قارشو qarşu (32a/6)

Metinde “tapu” sözcüğünün son sesinde bulunan /u/ sesi “vav-elif ile” (Gülsevin ve Boz, 2004: 85) yazılmıştır:

طاپوا tapu (26a/2, 27b/3)

1.1.2. Ünsüzlerin Yazımı

1.1.2.1. /ç/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /ç/ ünsüzü çim (چ) ile yazılmakla birlikte bazı sözcüklerde cim (ج) ile yazılmıştır:

اوج üç (1b/10)

اوچنجي üçüncü (6b/3)

قىلىچ kıılıç (2b/4)

كجركن geçerken (7a/9)

چالنه çalina (2b/4)

چيقاروب çıkarp (9a/3)

ايچون için (3a/9)

چويروپ çevirüp (14a/9)

كچميش geçmiş (3b/10)

اڭاچ ağaç (17b/10)

چكوپ çeküp (4a/10)

صچرايوب şıçrayup (42a/9)

كجوب geçüp (4b/6)

1.1.2.2. /t/ ve /d/ Ünsüzlerinin Yazımı

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde genellikle kalın sıradan ünlü taşıyan sözcüklerin başında yer alan /t/ ünsüzleri ٲı (ط) harfi ile karşılanmıştır. “*Bilindiği gibi Eski Türkçede sözcük başındaki kalın ve ince sıradan /t/’lerin bir kısmı Eski Anadolu Türkçesinde tonlulaşarak /d/’ye dönüşmüştür... Bazen de aynı sözcük hem ٲı (ط) hem de dal (د) ile yazılabilmektedir*” (Köktekin, 2008: 65).

Metnimizde de kalın sıradan ünlülü sözcüklerin ilk seslerindeki /t/’ler, ٲı (ط) harfi ile karşılanmakla birlikte ikili durumlara da rastlanmaktadır:

طرناغنه ٲırnaġına (6b/8)

طوغرولوب toġrulup (8a/6)

ديرناغنه dirnaġına (13a/7)

طوبطلو toptolu (9a/10)

طوره ٲura (3b/7)

طوغري toġrı (30b/5)

دوتوب dutup (32a/10)

طولدوره ٲoldura (39a/6)

طوتوب ٲutup (16b/5)

Metinde iç ve son ses durumundaki kalın sıradan /t/'ler, her zaman te (ت) harfiyle karşılanmıştır:

آلتمش altmış (2a/1)	قولتوغنه koltuğına (10a/4)
اوتوز otuz (2b/6)	ياتوره yatura(14b/2)
آت at (5a/4)	التي altı (24b/9)
اوتوروب oturup (28b/3)	آتالار atalar (40a/1)

1.1.2.3. /g/ Ünsüzünün Yazımı

“Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde kelimelerin ön, iç ve son seslerinde /g/ ünsüzü için genellikle kef (ك) harfi kullanılmıştır” (Yelten, 2009: 59).

Metnimizde de /g/ sesi kef (ك) harfiyle karşılanmıştır:

گورنلره görenlere (1b/7)	بگن begün (16b/6)
گرددür gerekdür (3b/2)	دگنکی degnegi (22a/11)
ديرسگين dirsegin (15a/5)	

1.1.2.4. /p/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /p/ ünsüzü pe (پ) ile yazılmakla birlikte bazı kelimelerde be (ب) ile yazımlarına da rastlanmaktadır. Bu konuda bir düzensizlik söz konusudur:

طابو tapu (35b/4)	قپه kapa (5a/4)
طابو tapu (16b/4)	ياپنه yapına (13b/3)
پارماقلىği parmaklığı (5a/3)	

-up, -üp zarf-fiil ekinin ünsüzü be (ب) ile yazılmakla birlikte pe (پ) ile yazımlarına da rastlanmaktadır:

چكوپ çeküp (4a/10)	واروپ varup (3b/7)
چكوب çeküp (6a/1)	واروب varup (4b/3)

1.1.2.5. /s/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde, /s/ ünsüzü kalın sıradan ünlü taşıyan sözcüklerde şad (ص), ince sıradan ünlü taşıyan sözcüklerde ise sin (س) harfi ile gösterilmiştir:

صغره şoğra (2a/8)	كيسنه kimesne (34b/6)
صاغ şağ (2b/5)	اوستنه üstine (36b/10)
ياصوب yaşup (8b/3)	ديرسكي dirsegi (37a/4)
صيرتي şırtı (12b/6)	سگردب segirdüp (43a/5)
كس kes (17b/10)	

Metinde “şancup” sözcüğü şad (ص) ile yazılmakla birlikte sin (س) ile yazımlarına da rastlanmaktadır:

صانجوب şancup (23a/7)

سانجوب sancup (14a/1)

1.1.2.6. /ŋ/ Ünsüzünün Yazımı

Metinde /ŋ/ ünsüzü genellikle üç noktalı kef (ك) ile gösterilmiş, bazen de kef (ك) ile yazılmıştır:

صڭره şoŋra (2a/8)

اڭا aŋa (17b/7)

اوڭنده öŋinde (17a/3)

صوڭ şoŋ (18a/5)

سڭله siŋle (44a/10)

بڭك begüŋ (16b/6)

1.1.2.7. Çift Ünsüzlerin Yazımı

Harekesiz bir metin olmasına rağmen eserde Arapça sözcüklerin yazımında şedde işaretine yer verilmiştir:

اما ammā (1b/5)

كزه kerre (24b/2)

اولكي evvelki (2a/1)

مقيد mukayyed (28a/8)

فن fenn (4b/11)

قوت kuvvet (36a/11)

Bazı Türkçe sözcüklerde de şeddenin kullanıldığı görülmektedir:

ايلرو illerü (5b/11)

البيش elli beş (2a/3)

Sözcük ve ek birleşmesi sonucunda oluşan çift ünsüzler de şedde ile yazılmıştır:

شكولو şekillü (36b/2)

اللين ellerin (37a/2)

1.1.3. Arapça ve Farsça Kelimelerin Yazımı

Metinde Arapça ve Farsça sözcükler kendi dillerindeki özgün imlalarıyla yazılmıştır:

عيان ‘ayān (1b/6)

عادت ‘adet (3b/5)

آسان āsān (1b/8)

ظرافتله zarāfetle (5a/9)

وضع važ‘ (2a/2)

تكرار tekrār (42b/4)

جميع cemī‘ (3b/10)

دهليز dehlīz (44a/10)

Aşağıdaki sözcükler özgün imlalarından farklı olarak metinde yer almaktadır:

اوسلوب üslüb (4b/6)

اوستاد üstād (43b/5)

Metinde Arapça ve Farsça kökenli bazı sözcüklerin yazımlarında ikilik dikkatleri çekmektedir:

خارج hāric (2b/10)

خليفة ḥalīfe (16b/7)

حارج ḥāric (3a/2)

تیرکش tīr-keş (9b/4)

حلیفه ḥalīfe (4a/3)

تیرکشدن tir-keşden (6b/4)

1.2. SES BİLGİSİ

1.2.1. Ünlüler

1.2.1.1. Ünlü Uyumları

1.2.1.1.1. Dil Uyumu (Önlük-Artlık Uyumu)

“Dil uyumu ilk hecede kalın ünlü içeren bir kelimenin daha sonraki ünlülerinin de kalın, ince ünlü içerenlerin ise ince ünlü almasıdır. Türkçenin her devresinde olduğu gibi Eski Anadolu Türkçesinde de incelik-kalınlık bakımından ünlü uyumu çok sağlam ve kuvvetlidir” (Yelten, 2009: 64).

oğuyanlar (1b/7)	eşsesinden (10b/5)
varduğda (4a/8)	kuyruğı (12b/7)
başlayalar (4b/10)	şıçrayup (17a/4)
yaturup (5a/6)	tapuşalar (42a/5)
toğrulup (8a/6)	

Bugün uyuma girmeyen “dahi” ve “hangi” sözcükleri metinde “dahı” ve “kağısı” şeklinde kullanılarak dil uyumuna girmiştir:

dahı (2a/10)	kağısı (36b/1)
--------------	----------------

1.2.1.1.2. Dudak Uyumu (Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu)

“Dil uyumu kadar köklü ve eski olmayan dudak uyumu Eski Anadolu Türkçesinde zayıftır. Dolayısıyla bu durum, Eski Anadolu Türkçesinin en önemli fonetik özelliklerinden biri olmuştur” (Köktekin, 2008: 75). Metnimizde bazı eklerin sadece yuvarlak ünlülü veya sadece düz ünlülü olması yani tek biçimlerinin bulunması dudak uyumunu bozmuştur:

1.2.1.1.2.1. Yuvarlak Ünlü Taşıyan Ekler

1.2.1.1.2.1.1. -up, -üp Zarf-Fiil Eki

Düzlük-yuvarlaklık uyumunu bozan eklerdendir. Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak ünlülü olan bu ek metinde de yuvarlak ünlülüdür:

diküp (5b/10)	egilüp (8b/10)
virüp (6b/7)	at bırağup (14b/3)
gelüp (7b/2)	varup (16a/1)

şancup (22b/4)	şıçrayup (42a/9)
oynayup (23b/10)	kapup (5b/10)
alay bağlayup (29a/11)	

1.2.1.1.2.1.2. -dur, -dür Ettirgen Çatı Eki

-dur, -dür ettirgen çatı eki metinde yuvarlak ünlülüdür:

okın kuşdurup (4b/2)	değiştirüp (10a/5)
kıaldurup (5b/11)	yağdura (15b/9)
değiştirü (8b/9)	yetişdürdüğü (15b/10)
doldurup (9a/10)	indürüp (30b/7)
başdurup (10a/1)	ıoldura (39a/6)

1.2.1.1.2.1.3. -duk, -dük Sıfat-Fiil Eki

Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de yuvarlak ünlülüdür:

başduğı (12b/8)	karīb geldüğü (31b/4)
ıapı itdüğü (29b/5)	murād eyledüğü (36a/6)

1.2.1.1.2.1.4. -ur, -ür Ettirgen Çatı Eki

“Daha önceki devirlerde olduğu gibi Eski Türkiye Türkçesinde -ur, -ür faktitif ekinin vokali daima yuvarlaktır. Vokal uyumu sonradan gerçekleşmiştir” (Timurtaş, 2005: 48). Söz konusu ek metnimizde de yuvarlak ünlülüdür:

yaturup (5a/6)	geçürüp (34a/6)
yatura (14b/2)	aşurup (39a/2)

1.2.1.1.2.1.5. -aru, -erü Yön Gösterme Hâli Eki

Eski Anadolu Türkçesinde yuvarlak ünlü ile yazılan bu ek metinde de yuvarlak ünlü taşımaktadır:

illerü (31a/9)	yuıaru (36b/11)
içerü (31b/5)	

1.2.1.1.2.1.6. -uı, -üı, -nuı, -nüı İlgı Hâli Eki

“Genitif ekinin vokali Eski Türkçede ancak yuvarlak vokal taşıyan bir köke getirildiğı zaman yuvarlaktır. Yani vokal ahenge tâbidir. Eski Türkiye Türkçesinde ise, genitif ekinin vokali daima yuvarlaktır. Bu yuvarlaklaşma -ı tesiriyle olmuştur”

deyü (29a/7)

1.2.1.1.2.1.12. -u, -ü Fiilden İsim Yapım Eki

Farklı anlamlarda isimler türeten bu ek Eski Türkçedeki *-ig*, *-ig* ekinden gelmektedir. Ekin sonundaki */-ğ/*, */-g/* sesleri düşerken aradaki yardımcı ünlü fiilden isim yapma eki durumuna gelmiştir. “*Genellikle yuvarlak olarak bulunmaktadır. Ayrıca bu ekin -gu, -gü fiilden isim yapma ekinin başındaki -ğ ve -g’lerin düşmesi ve zarf-fiil eki -u, -ü’nün kalıplaşmasıyla meydana geldiği de bildirilmektedir*” (Özkan, 2000: 121).

tapu (35b/3)

1.2.1.1.2.2. Düz Ünlü Taşıyan Ekler

1.2.1.1.2.2.1. -ı, -i Belirtme Hâli Eki

Eski Türkçede *-ğ* ve *-g* olan belirtme hâli eki, ünsüzle biten yuvarlak ünlülü kelimelerle birlikte kullanıldığı zaman yuvarlak, düz ünlülü kelimelerle birlikte kullanıldığı zaman da düz ünlüyü yardımcı ses olarak bünyesinde bulunduruyordu. “*Batı Türkçesinde asıl ek olan ğ ve g’lerin düşmesi sonucunda bu yardımcı sesler ek olarak ortaya çıkmıştır. Eski Anadolu Türkçesi devresinde daima düz-dar olarak ekin klişeleşen imlası son dönemlere kadar değişmeden gelmiştir*” (Yelten, 2009: 76).

Bu ek metnimizde de Eski Anadolu Türkçesindeki klişeleşen imlasına uygun olarak daima düz-dar ünlü ile yazılmıştır:

tūlı (1b/10)

ķalkānı (8b/9)

oķı (7a/3)

‘aşāyı (20b/4)

ķumı (8a/6)

1.2.1.1.2.2.2. -ı, -i, -sı, -si İyelik Eki

Eski Anadolu Türkçesinde düz-dar ünlü ile yazılan bu ek metinde de düz-dar ünlülüdür.

ortası (2b/5)

üslūbı (27a/9)

mā-beynleri (3b/1)

oyunı (27b/3)

omuzına (5b/3)

bāzūsı (31a/6)

ķuyruķı (12b/7)

ucını (32a/10)

boynı (14b/5)

1.2.1.1.2.2.3. -ncı, -nci İsimden İsim Yapım Eki

Ekin ünlüsü Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de düzdür:

ikinci (2a/3)

dördüncü (15b/6)

üçüncü (2a/5)

1.2.1.1.2.2.4. -l Fiilden Fiil Yapım Eki

Ekin ünlüsü Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de düzdür:

konılup (2b/7)

kesilür (23a/3)

egilüp (9a/11)

çevrilüp (45a/8)

1.2.1.1.2.2.5. -dı, -di Görülen Geçmiş Zaman Eki

Ekin ünlüsü Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de düzdür:

itdise (5b/5)

oynadılar (43b/7)

1.2.1.1.2.2.6. -ıcağ, -icek Zarf-Fiil Eki

Ekin ünlüsü Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de düzdür:

yola düzüliccek (4a/6)

geçicek (4b/7)

1.2.1.2. Ünlü Değişmeleri

Metinde tespit edilen belli başlı ünlü değişmeleri şunlardır:

1.2.1.2.1. /i/~e/ Değişmesi

“Türkçede kelime başında ve ilk hecedeki bazı e’lerin i, bazı i’lerin e olma temayülü vardır. Bu temayülü Eski Türkçenin başından beri görmekteyiz. Bu iki değişmeden i’lerin e olması daha çoktur” (Ergin, 2009: 79). Eski Anadolu Türkçesinde kelime başında ve ilk hecede bulunan bazı /i/’ler Osmanlı Türkçesinin son dönemlerinde ve Türkiye Türkçesinde /e/ olmuştur. Metinde de /i/ sesi taşıyan bazı sözcükler bugün /e/ iledir:

‘ömr idenlere (1b/7)

destür virüp (4a/1)

didügi (16b/1)

girü (4b/8)

itdise (13a/3)

Metinde sadece bir örnekte /e/’li yazıma rastlanmıştır:

nağ etmeyüp (44a/4)

Eski Türkçede /e/ olan ses Eski Anadolu Türkçesinde /i/ şeklindedir:

nice (< neçe) (5b/4)

1.2.1.2.2. /u~/i/ Değişmesi

Eski Türkçede /u/ ile yazılan bazı sözcükler Batı Türkçesinde /i/ye dönüşür:

içün (< uçun) (3a/9)

işbu (< uşbu) (44a/9)

1.2.1.2.3. /ı~/u/ Değişmesi

Eski Türkçede /ı/ ünlüsü taşıyan *toğrı* sözcüğünün metinde hem /u/’lu hem de /ı/’lı biçimleri yer almaktadır:

toğru (30a/4) [2 kez]

toğrı (30b/5) [7 kez]

1.2.1.3. Ünlü Düşmesi

“Eski Anadolu Türkçesinde ünlü düşmesi olayı genellikle iç seste meydana gelmektedir. Vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmesi Türkçenin başlangıcından beri devam eden bir ses olayıdır” (Köktekin, 2008: 68). Orta hece ünlüsünün düşmesi hadisesine metnimizde birkaç örnekte rastlanmaktadır:

boynı (14b/5)

çevrile (45a/3)

oynatmak (36a/6)

Metinde *omuz* sözcüğünün dar ünlüsü düşmemiştir:

omuzında (12b/2) [23 kez]

1.2.1.4. Büzülme

“Bir kelimedede yan yana bulunan iki veya daha çok hecedeki seslerin yahut da yan yana bulunan iki kelimededen birincinin son sesi ile ikincinin ön sesinin birleşip kaynaşması ve dolayısıyla hece sayısının azalması olayına **büzülme (contraction)** denir” (Vural ve Böler, 2011: 113). Metnimizde, bu hadiseyi aşağıdaki örneklerde görebiliriz:

böyle (< bu+eyle) (7a/11)

oradan (< ol+ara) (29b/6)

şol (< şu+ol) (17a/9)

şöyle (< şu+eyle) (44b/1)

1.2.2. Ünsüzler

1.2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

1.2.2.1.1. /t~/d/ Değişimi

“Kelime başında t-d meselesinde eski imla dolayısıyla tereddüde düşülecek bir nokta vardır. Arap harflerinde t için iki harf mevcuttu. Bunlardan te harfi Türkçede umumiyetle ince kelimelerde, tı harfi ise kalın kelimelerde kullanılırdı” (Ergin, 2009: 91). Kalın ünlülü kelimelerde kullanılan bu tı harfi d’ye dönmüş olduğu düşünülen bazı kelimelerde de bir imla geleneği olarak eski yazı terk edilinceye kadar kullanılmıştır. Yani eski yazıda tı harfi hem /t/ hem /d/ seslerinin karşılığı olarak yazılmaktaydı. “Bu yüzden kalın kelimelerin başındaki t-d değişikliğini takip etmek çok güç bir hâle gelmiş bulunmaktadır. Eski Anadolu Türkçesinde karışık olarak bazen d ile bazen t ile görülen misaller de daha çok bu tı ile yazılan kalın kelimelerdir” (Ergin, 2009: 91). Metnimizde de /t/ ve /d/ tercihi konusunda ikilik yaşanmıştır:

doldurup (9a/10)	ıtutup (26a/3)
ıtoldura (39a/6)	dutup (30a/8)
ıtırnağına (6b/8)	ıturalar (17a/2)
dırnağına (9a/6)	duralar (46a/2)

1.2.2.1.2. /b~/p/ Değişimi

Eski Türkçede *barmağ* olarak karşımıza çıkan *parmağ* söcüğünün metnimizde hem /b/’li hem de /p/’li şekline rastlanmaktadır:

barmağları (6a/10)	parmağları (30a/8)
--------------------	--------------------

1.2.2.2. Ünsüz Türemesi

-y

“Arapça ve hemzeli kelimelerin asli biçimlerinde yer almayan /y/ ünsüzü, türeme bir sestir” (Böler, 2014: 49).

fâyide (1b/8)	hamâyil (8a/07)
---------------	-----------------

1.2.2.3. Ünsüz ikizleşmesi

İkizleşme Türkçenin benimsediği ses olaylarından değildir. “Ancak bazı ses değişiklikleri nedeniyle ikizleşme olayı ortaya çıkabilir. Bu hadise çoğunlukla ekleşme

durumunda ve eriyen g sesinin uzattığı ünlünün normal uzunluğa dönerken hece dengelenmesi amacıyla ortaya çıkan ikizleşmedir” (Şahin, 2003: 42).

elli (< elig) (2a/3)

1.2.2.4. Hece Düşmesi

“Bir kelimedede ses bakımından birbirine benzer veya eşit seslerden oluşmuş iki heceden birinin zamanla eriyip kaybolması olayına hece düşmesi (hablology) denir” (Vural ve Böler, 2011: 113). Bu ses olayını daha çok bildirme eki “-durur” un “-dur” şekline dönüşmüş hâlinde görmekteyiz:

ihtimâldür (< ihtimal durur) (8b/5)

böyledür (< böyle durur) (13a/4)

degüldür (< degül durur) (15a/7)

beglerdür (< begler durur) (44b/3)

1.2.2.5. Ünsüz Benzeşmesi

Türkiye Türkçesinde tonsuz bir ünsüz ile biten kök ve gövdelere getirilen eklerin de tonsuz olması gerekmektedir. *“Eski Anadolu Türkçesinde sadasız ünsüzle biten tabanlara eklenen eklerin ilk ünlüleri genellikle sadalıdır. Yani ünsüzler arasında sadalı olup olmama yönünden bir uyum yoktur” (Özkan, 2000: 109).*

Metnimizde bazı eklerin tek şekilli olması uyum dışı örnekleri görmemize neden olmuştur:

gitdükde (4a/11)

yetişdüdüğü (15b/10)

tîr-keşden (5a/6)

ıtıdukdan (26a/9)

itdise (13a/3)

kıltuıkdan (26b/1)

kirişde (15b/6)

geçdükdan (37b/9)

gerekdür (3a/10)

yokdur (19b/7)

1.2.2.6. Tonlulaşma

Tonsuz ünsüzlerin (p, ç, t, k) iki ünlü arasında kalması veya tonsuz ünsüzle biten sözcüklerin ünlü ile başlayan ek alması sonucunda tonlu ünsüzlere (b, c, d, g, ğ) dönüşmesi hadisesidir:

parmaklığın (5b/2)

ardına (7a/10)

at bırağup (6b/9)

dirsegin (15a/5)

kılağı (4a/7)

1.3. ŞEKİL BİLGİSİ

1.3.1. Yapım Ekleri

1.3.1.1. İsimden İsim Yapan Ekler

-cılayın

“Zarf yapar” (Gülsevin, 2007: 117). Eklendiği sözcüğe gibilik, benzerlik anlamı katar:

ancılayın (24a/4)

-cük

Küçültme ekidir:

göndercüğünü (46a/4)

-daş

“Bu ek Eski Türkçeden beri tanıdığımız, az verimli olmakla birlikte anlatımı belirli, kullanışlı bir üretim unsurudur. Aslında kişiler arasında ortaklık, beraberlik bildiren eşlik adları (nom de communauté) ve sıfatlar yapar” (Banguoğlu, 2007: 169).

yoldaşları (16b/7)

-nci

Sıra sayıları yapımında kullanılır:

ikinci (2a/3)

dördüncü (15b/6)

üçüncü (2a/5)

-lık, -lik

Çok farklı işlevleri olan bu ek metnimizde sıfattan soyut isim türetmede ve alet ismi yapımında kullanılmıştır:

uzunluğu (2a/1)

tizlikle (15a/4)

parmaqlığı (5a/3)

-lu, -lü

Sahiplik ifade eden sıfatlar türetir:

şekillü (36b/2)

meydānlu (40b/6)

-suz

Yokluk, eksiklik bildirir:

üslübsuz (15a/7)

1.3.1.2. İsimden Fiil Yapan Ekler

-a

İsimlerden “yapma” bildiren geçişli fiiller türetir:

oynayup (24a/3)

-et

gözede (30a/11)

-l

İsimlerden dönüşlü fiil türetir:

toğrulup (8a/6)

-la, -le

Metnimizde işlek olarak kullanılan fiil türetme eklerindedir:

gezleyüp (4a/4)

başlayalar (4b/10)

alay bağlayalar (4b/5)

karşulayup (44b/9)

selāmlayup (35b/9)

-len < +le-n

“+lA- ekiyle kurulmuş geçişli ve geçişsiz fiillerin bazıları -n- dönüşlülük ekiyle genişletilerek +lAn- biçiminde kaynaşmış ve bir birleşik ek oluşturmuştur” (Korkmaz, 2009: 119).

gezlenmiş (9a/7)

-leş < +le-ş

“Bu ekle türetilen fiillerin bir kısmında +lA- eki yine kökten ayrılarak -ş- dönüşlülük veya işteşlik ekiyle kaynaşıp addan fiil türeten bir +lAş- eki oluşturmuştur” (Korkmaz, 2009: 119).

berāberleşüp (45b/10)

1.3.1.3. Fiilden Fiil Yapan Ekler

-ar

Geçişsiz fiillerden geçişli fiiller türeten bir ettirgenlik ekidir:

çıkarup (9a/3)

-dur, -dür

Geçişli fiiller yapar. Ekin ünlüsü dar-yuvarlaktır:

bildürelüm (3b/4)

doldurup (9a/10)

oğın kuşdurup (4b/2)

başdurup (10a/1)

döndüre (8b/4)

yağdura (15b/9)

değişdüre (8b/9)

-ş

Bir iş, oluş ve kılışın karşılıklı veya beraber yapılma anlamı katar:

tapuşup (37b/4)

-ıl, -il, -ül

Genellikle edilgen fiiller yapan bu ekin yardımcı ünlüsü, metinde çoğunlukla düz-dar nadiren dar-yuvarlaktır:

dikile (2a/11)

kesilür (22a/1)

konilup (2b/3)

çevrilüp (45a/8)

şokılmış (13b/7)

yola düzülice (4a/6)

-in

Edilgenlik ekidir:

ta'yin olına (1b/9)

çalına (2b/4)

-t

Ettirgen çatılı fiiller yapar. Günümüz Türkçesinden farklı olarak iki ünlü arasında tonlulaşır:

alay bağladup (29a/8)

oynatmak (36a/6)

uzadup (39a/4)

-ur, -ür

Ettirgen çatılı fiiller yapar. Ekin ünlüsü daima yuvarlaktır:

yaturup (5a/6)

geçürüp (34a/6)

aşurup (39a/2)

1.3.1.4. Fılden İsim Yapan Ekler

-gin

Araç-gereç ismi türetir:

dizgini (4a/9)

-ğ, -uğ

Eşya ismi türetir:

kuşağına (30b/11)

-u

Türkiye Türkçesinde bu ekle yapılmış çeşitli nesnelere karşıl原因an birçok isim vardır. “*Fakat bu çeşit isimlerin büyük bir kısmında -ı, -i, -u, -ü eki aslı olmayıp Eski Türkçedeki -g ve -ğ fiilden isim yapma ekinin Batı Türkçesinde düşmesi yüzünden yardımcı sesin fiilden isim yapma eki hâline gelmesi ile ortaya çıkmıştır*” (Ergin, 2009: 192).

tapu (27b/3)

1.3.2. Kelime Çekimi ve Çeşitleri**1.3.2.1. İsimler****1.3.2.1.1. İsim Çekim Ekleri****1.3.2.1.1.1. Çokluk Eki**

“*Türkçenin her dönem ve sahasında kullanılan temel çokluk ekidir. En eski metinlerimizden itibaren Türk dilinin tarihi metinleri ile çağdaş lehçeleri ve ağızları incelendiğinde, temel olarak çokluk kavramının –lar ekiyle karşılandığı görülmektedir*” (İlhan, 2009: 62).

Metnimizde de kullanılan çokluk eki *-lar, -ler*’dir:

kumların (3a/9)	oğları (10b/8)
tablaları (3b/5)	yoldaşları (16b/7)
üstâdları (3b/6)	atlarına (17a/5)
paşalara (3b/9)	ayaıklarına (24a/11)
parmaklarına (8a/02)	başlarına (39a/8)

1.3.2.1.1.2. İyelik Ekleri

Metnimizde 3. şahıs iyelik eklerinin sadece düz ünlülü biçimleri kullanılmıştır:

III. teklik şahıs: -ı, -i, -sı, -si

“*Teklik 3. şahıs iyelik ekleri, konsonantla bitenlerde -ı, -i, vokalle bitenlerde -sı, -si’dir*” (Timurtaş, 2005: 81).

ortası (2b/5)	boynı (14b/5)
tırnağına (6b/8)	üzerine (21b/5)
birisini (13a/8)	arkasına (24a/10)

kağısı (36b/1)

III. çokluk şahıs: -ları, -leri

“Çokluk 3. şahıs iyelik ekleri -ları, -leri’dir. Bu ek, teklik 3. şahıs eki -ı, -i’nin çokluk eki -lar, -ler ile birleşmesinden oluşmuştur. Buradaki -lar/-ler ekin bünyesine değil kelimeye aittir” (Özkan, 2000: 112).

mā-beynleri (3b/1)

uçları (41b/5)

1.3.2.1.1.3. Aitlik Eki

-ki

“İsmlere gelir aitlik, ilgi bildirir... Bu ek, kelime türetmek amacıyla kullanılmaz” (Zülfikar, 2011: 100).

ortadaki (2b/9)

āhırki (3a/4)

şonrakı (2b/9)

evvelki (4b/8)

1.3.2.1.1.4. Hâl Ekleri

1.3.2.1.1.4.1. Yalın Hâl

Ø

yay (2a/3)

kılıç (13b/1)

at (4a/6)

baş (24b/7)

beg (4b/4)

1.3.2.1.1.4.2. İlgi Hâli

-uñ, -üñ, -nuñ, -nüñ

Daha çok belirtili isim tamlaması yapımında kullanılan bu eke metnimizde çok sık rastlanmaktadır.

ķumuñ (2b/5)

oķuñ (13a/8)

ķumlaruñ (3b/1)

begüñ (16a/11)

atuñ (4a/7)

üstāduñ (21b/5)

elüñ (6b/8)

şākirdüñ (24a/9)

anuñ (29a/8)

başınuñ (32a/5)

gönderüñ (31a/7)

birbirinüñ (37a/10)

üslübuñ (7b/2)

1.3.2.1.1.4.3. Belirtme Hâli

-i, -i

Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi her zaman düz-dar ünlülüdür:

dizgini (4a/9)

kirişi (8b/3)

kalkanı (6b/7)

gönderi (14b/5)

oķı (7a/3)

-n

Eski Türkçede iyelik ekinin üstüne getirilen belirtme hâli eki *-n* Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metnimizde de yaygın olarak kullanılmıştır:

yayın (4a/11)

oķın (5b/3)

atın (4b/4)

birin (6a/11)

gözin (37a/11)

ucın (39b/11)

kōlın (4a/5)

1.3.2.1.1.4.4. Yönelme Hâli

-a, -e

“Adı eyleme bağlar ve genel olarak eylemin kendine yöneldiğini, yaklaştığını belirtir” (Demir, 2006: 273). Metinde kullanılan yönelme eki *-a, -e*’dir:

başına (3b/7)

barmaķlarına (9b/6)

rūħlarına (3b/11)

ķına (10a/7)

tablaya (5a/9)

girüye (18b/6)

eline (5b/2)

aņa (28a/8)

omuzına (7b/7)

bāzūsına (34b/2)

kabaĝa (7b/10)

1.3.2.1.1.4.5. Bulunma Hâli

-da, -de

Bulunma hâli eki Türkçenin birçok döneminde olduğu gibi *-de, -da* biçimindedir:

yerde (2a/10)

elde (9a/8)

tūlda (3a/10)

yaķasında (15a/11)

meydānda (3b/6)

kenarında (44b/7)

illerüde (8b/11)

ortasında (33b/10)

maḳāmında (35b/9)

1.3.2.1.1.4.6. Ayrılma Hâli

-dan, -den

Ayrılma hâli, Batı Türkçesinin bir özelliği olarak Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metnimizde de *-dan, -den* biçimindedir:

ḳumdan (2a/2)	ḳoltuğundan (10a/6)
başından (2a/9)	eşsesinden (10b/5)
yoldan (3a/5)	oradan (29b/6)
andan (4a/1)	altından (31a/7)
kirişden (4b/1)	taşradan (40b/1)
aşağadan (5a/7)	atlarından (46b/2)

1.3.2.1.1.4.7. Eşitlik Hâli

-ca, -ce

“Söz öbeklerinde ve cümlede eylemin nasıl ve ne şekilde olduğunu veya yapıldığını, eylemin oluş veya yapılış tarzını ifade etmek için ad eşitlik çekimine girer. Eşitlik durumu, eşitlik ekleri ve edatlarıyla yapılır” (Karaağaç, 2012: 346). Eşitlik eklerine benzerlik ekleri de denir. Bu eklerin yaygın işlevi ise gibilik, benzerlik ifade etmektir. “Aynı zamanda kelime teşkil eden bu ek, muhtemelen, sakatlanmış (*verstümmelte*) eski bir son çekim edatıdır. Artık, tek başına bir manası olmadığı için hâl ekleri içine alınmıştır” (Gabain, 2003: 65). Eski Türkçede *-ca, -ce* biçiminde gördüğümüz eşitlik hâli metnimizde Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerine uygun olarak *-ca, -ce* biçiminde kullanılmıştır:

ziyadece (3a/6)	öjince (16b/7)
üslübınca (9b/8)	ardınca (16b/9)
bendince (13a/3)	beraberce (42b/4)

1.3.2.1.1.4.8. Vasıta Hâli

-ıla, -ile, -la, -le

İsimleri fiillere bağlayarak araç ilgisi kuran bu eki, metnimizde *-ıla, -ile, -la, -le* biçimiyle görmekteyiz:

elile (5a/1)	üslübıla (7b/9)
zarāfetle (5a/9)	parmağıla (9b/11)

tizlikle (15a/4)

gönderile (30b/3)

sağıla (19b/10)

kaşla (39b/2)

solıla (28b/8)

1.3.2.1.1.4.9. Yön Gösterme Hâli

-aru, -erü, -ra

Metnimizde Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerine uygun olarak -aru, -erü ve -ra ekleriyle karşılanmıştır:

şonra (2a/8)

yukaru (30a/6)

taşra (3a/5)

içerü (30b/2)

illerü (5b/11)

1.3.2.2. Zamirler

Zamirler ismi veya nesneyi temsil, belirsizlik, işaret ve soru yoluyla karşılayan sözcüklerdir. “Zamirler, kişilerin ve nesnelerin yerini tutan belirli kelimeler oldukları için sayıları da çok sınırlıdır. Ne var ki, her adın yerini tutabildikleri, her adı işaret ederek gösterebildikleri için kapsamaları çok geniş ve sınırsızdır” (Korkmaz, 2009: 399). Metnimizde de sınırlı sayıda karşımıza çıkmaktadır.

1.3.2.2.1. Şahıs Zamirleri

Kişi isimlerinin yerini tutan zamirlerdir. Metnimizde 2. ve 3. tekil şahıs zamiri örneklerine rastlanmaktadır:

Teklik 2. şahıs zamiri: Sen

sende (5a/3)

Teklik 3. şahıs zamiri: ol

anuḡ (42b/1)

ol (28b/4)

1.3.2.2.2. İşaret Zamirleri

Varlıkların yerini işaret yoluyla tutan zamirlerdir. Metnimizde aşağıdaki örneklerde karşımıza çıkmaktadır:

andan (10a/9)

bundan (17a/7)

anlar (15b/8)

şol (17a/9)

anı (17a/8)

ancılayın (24a/4)

bunuḡ (13a/2)

1.3.2.2.3. Dönüşlülük Zamirleri

Eski Anadolu Türkçesi döneminin karakteristik özelliği olan yuvarlaklaşma, “kendü” dönüşlülük zamirinde de görülmektedir. Metnimizde *kendü* zamirinin isim çekim ekleri almış hâlini görmekteyiz:

kendülere (17b/9)	kendüye (30a/4)
kendüsi (29a/9)	

1.3.2.2.4. Belirsizlik Zamirleri

Varlıkların yerini belirsizlik yoluyla tutan zamirlerdir. Metnimizde aşağıdaki örneklerle karşımıza çıkmaktadır:

kimesneler (3a/11)	birinüñ (35a/3)
birin (6a/11)	kimesne (36a/5)
dükeli (24b/3)	her kañısı (36b/1)
biri (35a/3)	herkes (45a/9)

1.3.2.3. Sıfatlar

Sıfatlar, varlıkları niteleyen ya da işaret, sayı, belirsizlik ve soru bakımından belirten sözcük türleridir. İsimler, varlık ve kavramları karşılarken; sıfatlar bu isimlerin özelliklerini karşılar. Metnimizde yer alan sıfat türleri aşağıdaki gibidir:

1.3.2.3.1. Niteleme Sıfatları

Metinde daha çok sıfat-fiil grubunun isim unsurunu nitelemesi sonucunda oluşan örneklere rastlamaktayız:

yerde yatan (ṭablāya) (6a/1)
 kumda dikilen (oqları) (10b/8)
 küçük (ṭablāya) (11a/10)
 üstād olan (kimesne) (34b/6)
 nevbet-şāhib olan (kimesne) (42b/1)
 şol cānibinde olan (ḥalīfe) (45b/5)
 uzun (ḥov-pāre) (45a/8)
 silāḥşōrlıga ṭalib ve rāğıb olan (biraderler) (17b/5)

1.3.2.3.2. Belirtme Sıfatları

İsimleri işaret, sayı, belirsizlik ve soru bakımından sınırlandıran sıfat türüdür.

Dört başlık altında incelenir:

1.3.2.3.2.1. İşaret Sıfatları

“*Adları göstererek belirten önadlara gösterme önadı*” (Koç, 1996: 191) denir.

Nurettin Koç’un *gösterme önadı* olarak ifade ettiği işaret sıfatları, varlıkları işaret yoluyla belirtir.

bu (kabağdan) (3a/1)

bu (oğları) (15b/7)

ol (tarafa) (4b/5)

ol (halka) (44b/5)

bu (üslüb) (4b/6)

bu (minval) (45b/11)

ol (üslüb) (5b/5)

1.3.2.3.2.2. Sayı Sıfatları

“*Sayı sıfatları, varlıkların sayılarını, sıralarını, eşit bölümlerini, parçalarını belirten sıfatlardır*” (Ediskun, 2004: 134).

1.3.2.3.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları

elli beş (yay uzunı) (2a/3)

bir (oğ) (8b/11)

bir (kum) (2a/10)

iki (şakirdi) (36a/5)

üç (oğ) (6b/8)

altı (ağaç) (21a/11)

1.3.2.3.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları

ikinci (kum) (2a/3)

şoñ (tapuya) (23b/9)

üçüncü (kum) (2a/5)

birinci (kerre) (24b/7)

dördüncü (oğ) (15b/6)

1.3.2.3.2.2.3. Üleştirme Sayı Sıfatları

kırkır (yay) (3b/1)

ikişer (degnek) (29a/2)

birer (degnek) (25b/10)

1.3.2.3.2.3. Belirsizlik Sıfatları

“*Adları kabataslak, yetersizce belirten sıfatlara belirsiz sıfatlar diyoruz. Başka bir deyimle bu sıfatlar ada, tek ve belli bir varlığa ad olmamak vasfını getirirler*” (Banguoğlu, 2007: 352).

bir (mikdār) (4a/11)

ba‘zı (fennleri) (19a/10)

1.3.2.3.2.4. Soru Sıfatları

“*Soru sıfatları, varlıkların durumlarını, yerlerini, sayılarını soru yoluyla belirten sıfatlardır*” (Ediskun, 2004: 143).

ne (cānibde) (4b/4)

1.3.2.4. Zarflar

Fiil, fiilimsi, sıfat veya başka zarfların anlamlarını zaman, yer, ölçü, nitelik ve soru bakımından etkileyen sözcüklere zarf denir. “*Zarflar, zaman, hâl ve miktar isimleridir. Tek başına sıfat olmadığı gibi tek başına zarf da yoktur. Zarflar fiilleri niteleyen, tavsif eden kelimelerdir*” (Şahin, 2003: 55). Beş başlık altında incelediğimiz zarf türlerinin örneklerine metnimizde fazlaca rastlamaktayız:

1.3.2.4.1. Durum Zarfları

Çekimli bir fiilin ya da fiilimsilerin anlamlarını durum veya nitelik bakımından etkileyen ve bunlara sorulan *nasıl* sorusunun cevabı olan zarflardır.

toptolu doldurup (9a/10)

çalıyoyum egilüp (12b/6)

hançer üslubınca seyire (9b/8)

şol baş barmağı üzere çevüre (10b/5)

şol yanında **yürüyi yürüyi** selamlayalar (16b/11)

kıçın kıçın girü meydān başına varup (29b/10)

izin başup ardınca geçeler (16b/9)

keklik-vārī seküp (37a/8)

1.3.2.4.2. Zaman Zarfları

Zaman zarfları, bir oluş ve kılışın anlamını zaman açısından belirleyen ve sınırlandıran sözlerdir. Bu zarflar, *ne zaman* sorusuna karşılık oluşturur.

Meydān başına vardukdan sonra fennleri bir bir göstermege başlayalar. (4b/9)

İllerü tablaya ata **andan** kalkanın degşürüp (7a/5)

Bir oğ ata **andan sonra** tablaya bir oğ dağı ata (8a/9)

Meydān başına varınca yetiştürdüğü kadar ata (15b/10)

Pes **imdi** meydān başından āhir kuma varınca yüz yetmiş yay uzunı olur (2a/6)

Bir miqdār illerüye gitdükde yayın diküp (4a/11)

şal didügi gibi **hemān** bir uğurdan cümle yigitler yayların tır-keşlerinden çıkaralar (16b/1)

ve **bundan sonra** topuz fennleri oyunlarını zıkr idüp (17a/7)

Çala **ba' dehu** üç kerre baş ğazel birinci kerre uzada (24b/7)

1.3.2.4.3. Yer-Yön Zarfları

Yer-yön zarfları, fiilin anlamını yer ve yön bakımından etkileyen sözcüklerdir.

“Aslında önad olan uzak, yakın, sağ, sol, ön, arka, alt, üst gibi sözcükler de iyelik ve ad durumu eklerini alarak adlaştıkları halde tümce içinde belirteç tümleci görevini yüklenirler” (Koç, 1996: 213). Bu zarflar, nereye sorusuna karşılık oluşturur.

girü gele (24b/4)

girü gide (24b/4)

meydān başına toğrı varup (30b/5)

sağ elini **illerü** uzadup (31a/9)

içerü girüp (31b/5)

aşlā **yukaru** kaldurmayalar (36b/11)

1.3.2.4.4. Soru Zarfları

“Yüklemleri ve sıfatları soru yoluyla kisan ya da berkiten sözcüklerdir”

(Gencan, 1979: 434).

sağ ile **nice** itdise şol ile dağı ol üslüb üzerine ide (5b/04)

1.3.2.4.5. Miktar Zarfları

Miktar zarfları; fiillerin, fiilimsilerin, sıfatların ya da başka zarfların derecelerini veya miktarlarını bildiren ve bunlara sorulan *ne kadar* sorusunun cevabı olan zarflardır.

İki üç def'a hamāyil-vārī çevirüp (14a/9)

İki def'a çalup (27a/8)

bir miqdār içerü girüp (30b/11)

1.3.2.5. Edatlar

Edatlar, cümle içinde diğer sözcük ve sözcük gruplarıyla birleşerek değişik anlam ilgileri kuran sözcüklendir. Zeynep Korkmaz: “*Edatların cümle içinde kurdukları anlam ilişkileri geçicidir. Bunlar benzerlik, beraberlik, başkalık, miktar, sebep, vasıta, zaman, mekan, yön gösterme vb. ilişkilerdir*” (Korkmaz, 2009: 1052). ifadeleriyle edatın anlamsal işlevini vurgularken; Muharrem Ergin: “*Edatlar mânâları olmayan, sadece gramer vazifeleri bulunan kelimelerdir*” (Ergin, 2009: 348). ifadesiyle edatın gramer açısından vazifesine dikkat çekmektedir.

Metnimizde, tek başına hiçbir nesne veya hareketi karşılamayarak gramer vazifesi gören edatlar; yanındaki sözcüklerle benzerlik, birliktelik ve nedensellik bağı kurarak anlamsal bir görev yüklenmişlerdir:

1.3.2.5.1. Çekim Edatları

“*İsimlerden sonra gelerek, bağlı olduğu isimle cümlenin diğer unsurları arasında zaman, mekân, cihet, tarz, benzerlik, başkalık vb. gibi bakımlardan çeşitli ilgiler kuran kelimelere çekim edatı diyoruz*” (Hacıeminoğlu, 2015: 1). Bunlar, bir isimden sonra gelmeleri ve o isim sayesinde anlam kazanmaları sebebiyle hâl eklerine çok benzerler. Metnimizde yer alan başlıca çekim edatları şunlardır:

ikisi **bile** bu üslûb üzere sağ câniblerine dutup (37a/7)

oğ çeker **gibi** çeküp (32b/7)

ta’lîm **içün** kumlaruñ ortası zıkr olan (3a/9)

tekbîr <ü> şalāvāt **ile** ‘âdet üzere (16b/3)

yetişdüdüğü **ķadar** ata (15b/11)

yüz yetmiş yay uzunı olur ve bundan **şonra** evvelki ķumdan (2a/8)

meydân başına **toğrı** varup (30b/5)

anı daħı tafşîl **üzere** beyân idelüm (17a/8)

meydân başından **yaña** yedi yay uzunı yerde bir ķum daħı vaż’ olunup (2a/09)

1.3.2.5.2. Bağlama Edatları

“*Bağlama edatları, cümleleri veya cümle içinde kelimeleri ve kelime gruplarını ya mânâ bakımından, yahut şekil itibarıyla birbirine bağlayan sözlerdir*” (Hacıeminoğlu, 2015: 112). Metnimizde yer alan başlıca bağlama edatları şunlardır:

cümlesini ata **ammā** dirsegin ķaldurup üslûb üzere çeke (15a/5)

bir şağına ve **bir** şolına urdukdan sonra şākird üstād üzere hamle idüp (27b/10)
 üç çumı **dağı** bu üslüb üzere bir bir ata (6a/2)
 kumda dikilen okları ala **eger** alıma ise tır-keşinden bir ok kapup (10b/9)
 yay **ile** okı sağ elile tutup (16b/4)
 ve ba‘dehu bilgil **ki** üstād olan (29a/5)
 ammā ba‘dü bilgil **ki** silāhşörlük beyānında ‘ayān itdük (1b/5)
 silāhşörlük beyānında ‘ayān itdük tā **kim** okuyanlar ve görenlere ve ‘ömr
 idenlere āsān olup fāyide ola (1b/7)
 bilgil ve āgāh olgıl **kim** silāhşörlüğe tālib ve rāğıb olan biraderler (17b/4)
 hālīfe varup yine yerinde tura **ve** yoldaşları dağı geçüp yerlü yerinde turalar
 (17a/1)
 yedi sekiz **veyā** on dāne ok yaķasına koyup (14b/11)
 sol omuzına vire **ve-yāhūd** sağ omuzına degşüre (7b/6)

1.3.2.6. Fiil Çekimi

1.3.2.6.1. Basit Kipler

1.3.2.6.1.1. Görülen Geçmiş Zaman

-dük

Çokluk 1. şahıs

silāhşörlük beyānında ‘ayān **itdük** (1b/6)

1.3.2.6.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman

-mış, -miş

Teklik 3. şahıs

evvel halka ki **vaz’ olunmuşdur** (44b/11)

Çokluk 3. şahıs

beyān ve ‘ayān eylemişlerdür (17a/10)

1.3.2.6.1.3. Geniş Zaman

-ur, -ür, -ar, -er

yüz yetmiş yay uzunı **olur** (2a/8)

şoñ tapu üç ağaç harbisin **beyān ider** (18b/5)

sekiz ağaç **kesilür** (19b/2)

dört ağaç hov-paresidür ki **zıkr olunur** (21b/4)

üç ağaç tapu ile **çıkar** (28b/9)

1.3.2.6.1.4. Emir Kipi

Teklik 2. şahıs

-gıl, -gil

ammā ba'dü **bilgil** ki silāhşörlük beyânında 'ayān itdük (1b/5)

ammā ba'dü **bilgil** ve **āgāh olgıl** (17b/4)

Ø

kalkanı sağ omuzına **şal** (6a/6)

altı ağaç **kes** (20b/8)

Çokluk 1. şahıs

ibtidā' süvār olup oğ hov-pāresin **bildürelüm** (3b/4)

tafşıl üzere **beyān idelüm** (17a/9)

1.3.2.6.1.5. Gereklilik Kipi

gerekdür

zıkr olan tūlda **gerekdür** ammā haşm-āne oynayan (3a/10)

-mağ gerekdür

temām kırkar yay uzunı **olmağ gerekdür** (3b/2)

aña göre şapları görilüp muqayyed **olmağ gerekdür** (28a/9)

ardınca olan cündiler dağı birbirinüñ izin başmağ **gerekdür** (45a/5)

1.3.2.6.1.6. İstek Kipi

“Kararlı bir dilek ifade eden isteğin, yerine göre emir ifadesine yaklaştığı görülmektedir. Nitekim istek kipinin teklik ve çokluk 3. şahısları bugün eskimiş sayılıp yerlerine emir kipinin 3. şahısları kullanılmaktadır” (Özkan, 2000: 141).

Metnimiz istek kipi 3. teklik ve 3. çokluk şahsının kullanımını açısından oldukça zengindir:

Teklik 3. şahıs

-a, -e

evvelā meydān başı **ta'yīn olma** (1b/9)

üzerine kelle ağacı **dikile** (2a/11)

üzengi tablası konulup kılıç bendinde **çalına** (2b/4)

meydān başından at birağup yayın **kapa** (5a/4)

şağ elile şol ele kabza ile dizgin **vire** (5a/5)

yerde yatan tablaya **ura** (6a/2)

Çokluk 3. şahıs

-alar, -eler

ol tarafa karşısına **alay bağlayalar** (4b/5)

fennleri bir bir göstermege **başlayalar** (4b/10)

bir uğurdan cümle yigitler yayların tır-keşlerinden **çıkaralar** (16b/3)

silāhşörlığa tälüb ve rāğıb olan biraderler evvelā topuz ‘ilminde **māhir olalar**
(17b/6)

ammā dizgin eli ašlā yukaru **kaldurmayalar** (36b/11)

1.3.2.6.1.7. Şart Kipi

-sa, -se

şöyle ma‘lüm ola eyle **olsa** şāhib-sa‘ādet hazretleri... (44b/1)

1.3.2.6.2. Birleşik Kipler

1.3.2.6.2.1. Şart Kipi

1.3.2.6.2.1.1. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı

şağ ile nice **itdise** şol ile dağı ol üslüb üzerine ide (5b/5)

haşm-āne **oynadılar ise** evvel hovda şağ cānibinde olan dōlāb idüp (43b/8)

1.3.2.6.2.1.2. Geniş Zamanın Şartı

üslübsuz **çekerse** maqbül degüldür (15a/7)

eger itmān için **oynarlarsa** atlarından inmeyüp bir miqdār illerü gelüp (46b/2)

temām olduqdan sonra eger **isterler ise** bir halife şağına ve bir halife şolına
dönüp (45a/6)

1.3.2.7. Ek-fül

“tur- fülünün geniş zaman biçiminden ekleşmiş olan” (Korkmaz, 2009: 726). -
dur, -dür bildirme eki isim ve isim soylu sözcüklere eklenerek o sözcükleri yargı
bildiren birer yükleme dönüştürür.

şâğ na‘l bendince itdise şol bendi dağı **böyledür** (13a/4)

evvelki tapu gibi semâ‘la döne bunun ħarbîsi **yoğdur** (27b/2)

birbirinüñ izin başmaq **gerekdür** (45a/5)

üslübsuz çekerse **mağbül degüldür** (15a/7)

1.3.2.8. Fiilimsiler

“Fiilimsiler dile anlatım gücü zenginliği ve kıvraklık sağlamanın yanında anlatılmak isteneni kısa yoldan anlatma olanağı sağlayan, yancümle kurabilen, bağlaçların yerine geçebilen dil bilgisel unsurlardır” (Bayraktar, 2004: 3). Fiilimsiler, eylemlerden türemelerine karşın fiilin bütün özelliklerini göstermezler. Olumsuzluk, iyelik ve çatı eki alabilirler ancak fiil çekimine girmedikleri için eylemlerden ayrılırlar.

1.3.2.8.1. İsim-Fiil

-mağ, -mek

ķumların mā-beynleri temām kırķar yay uzunı **olmağ** gerekdür (3b/2)

fennleri bir bir **göstermege** başlayalar (4b/10)

baş ğazel kıltuğ bu zıkr olınan semâ‘ **dönmekledür** (26b/3)

varup şanca ol dağı **şavmağ** üzere ola (43a/6)

1.3.2.8.2. Sıfat-Fiil

-an, -en

ol ķumda **olan** küçük tablaya dönüp şağır ata (11a/10)

şâğ elile ķumda **dikilen** gönderi kıoya (14a/7)

-duğ, -dük

atun kıuyruğı şoķunından na‘l **başduğı** yere ura (12b/8)

bir bir yukarudan götürüp atup anlar **dükendükden** şonra tır-keşden yağdura (15b/9)

şon tapuya varınca oynayup ve ħarbîsi dağı **zıkr olunduğı** üzeredür (23b/11)

evvel tesrihe gideler ve yine başlarına **geldükleri** zamānda bir miğdār taşradan gelüp (40a/11)

-miş

gelüp geçmiş ehl-i imān rüħlarına du‘ālar idüp (3b/10)

1.3.2.8.3. Zarf-Fiil

“Zarf-fiiller özellikle yazı dilinde sayıca çok, kullanışça sıktır; Türkçede bağlaç (bağlama edatı) yokluğunun yerini tutarlar” (Deny, 2012: 425). Metnimizde zarf-fiillerin kullanımını açısından oldukça zengindir. Zarf-fiil ekleri, metinde art arda sıralanan cümleler arasında bağlantı görevi üstlenmiştir:

-duğda, -dükde

-duğda, -dükde zarf-fiil eki, -duk/-dük sıfat-fiil eki ile -da/-de bulunma hâli ekinin birleşiminden oluşmaktadır. “Bugün Türkiye Türkçesinde nadiren iyelik ekli şekilleri kullanılan bu ek, tarihi devrelerde esas itibariyle iyelik eksiz kullanılıyordu. Sonradan yerine -ınca/-ince zarf-fiil eki ile -dığı zaman birleşimi tercih edilir olmuştur” (Tiken, 2004: 139).

evvel tablaya **varduğda** dizgini şalıvirüp yay kabzasın kapup (4a/8)

dört ağaç harbî lâcla **kesdükde** girüye şıçrayup (20a/4)

dört hamle **geçdükde** üstäduñ üzerine hamle idüp (25a/5)

-ınca

meydân başına **varınca** üç oğı şol elile bu üslüb üzere atup (12b/10)

-i

“-arak, -mak suretiyle anlamında, tarz ifade eden bir hâl zarfı olarak fiile bağlanmaktadır” (Tiken, 2004: 139).

üstädları selâmladukdan şonra begün şol yanında **yürüyi yürüyi** selâmlayalar (16b/11)

-icek

... kalfa dahı **geçicek** edeb üstine meydânda tablalar arasında (4b/7)

temâm at **yola düzülicek** kolın illerüye getürüp (4a/6)

-ken

tablayı **geçerken** dönüp tablaya ardına ata (7a/9)

-madın

“Diğer zaman zarf-fiilleri esas fiile zaman bakımından sonralık kazandırır. Bu ise, diğerlerinin tersine, esas fiile zamanda öncelik verir. Yani esas fiilin yapıldığı zamanda, zarf-fiil ekinin geldiği fiilin yapılmamış olması gerektiği şartını koyar. Eski şekli -mAtI, -mAtIn’dır” (Gülsevin, 2007: 127).

üzengüye **başmadın** şıçrayup atlarına binüp gideler (17a/4)

meydān başına **varmadın** evvel gönderin yarısın çeküp (30b/9)

-up, -üp

Sık kullanılan zarf-fiil eklerindedir. Eklendiği fiilin ikinci bir fiile bağlanmasını sağlayan bu ek, bazen esas cümlelerin yüklemine bazen de yan cümlelerin yüklemine bağlanır. “Eklendiği fiile iki anlam katabilir: bağlaç yerine geçerek ‘ve’ bağlacı gibi kullanılabileceği gibi ‘-arak/-erek’ anlamını katarak bağlandığı fiilin tarzını da bildirir. Bu ek ‘ve’ bağlacının yerini tutabildiği için bağ-fiil adını da alır” (Bayraktar, 2004: 3). Söz konusu ek, metnimizde her iki anlamda da sıkça kullanılmıştır:

bir kum dağı **konilup** üzerine kelle ağacı dikile (3a/3)

tîr-keşden bir ok **alup** yayın **yaturup** aşağıdan **gezleyüp** şâhîn kanadın **çeküp** üzengüye berâber kumda olan küçük tablaya ura (5a/6)

kalkanı sağ omuzına **alup at birağup** okın ve yayın tîr-keşinden **kapup** (12a/4)

iki ağaç at başı **şancup** şâkird üstâd üzerine **hamle idüp** (22b/4)

üstâduñ ardından **dolaşup gelüp** sağ cânibinden içerü **girüp** (34a/9)

bir bir **gelüp** ta‘lîm **alup gidüp** karar ideler (35b/11)

pâdişâhı **selâmlayup** girü **gidüp gelüp** üzengüye başmadın (46a/11)

1.3.2.9. Birleşik Fiil

1.3.2.9.1. Birinci Unsuru İsim Olan Birleşik Fiiller

ol- yardımcı fiiliyle kurulan birleşik fiiller:

āsān olup (1b/8)

ma‘lûm ola (36a/4)

bağlu olan (12b/9)

muķābil olup (36a/5)

fāyide ola (1b/8)

nevbet-şâhib olan (42b/1)

hâzır ola (13b/7)

tābi‘ olan (17b/7)

keşf ola (17b/9)

temām olur (24b/8)

mahir olalar (17b/6)

vaz‘ olup (36a/11)

maķbûl ola (15a/6)

zıkr olan (3a/9)

it- yardımcı fiiliyle kurulan birleşik fiiller:

‘ayān itdük (1b/6)

hov idüp (30a/4)

beyān ider (25a/9)

karar ideler (35b/11)

devr idüp (45a/1)

merhabā ideler (27b/5)

hamle idüp (28b/6)

muķābele idüp (45b/2)

hayr-duā’ idüp (46b/5)

nazar ide (31b/9)

‘ömr idenlere (1b/7)	tesrîh idüp (33b/1)
refîâr ideler (35a/9)	vaz‘ idüp (29a/7)
semâ‘ idüp (42a/10)	zîkr idüp (17a/8)
tapu ideler (16b/4)	

eyle- yardımcı fiiliyle kurulan birleşik fiiller:

ķarâr eyleye (35b/9)	temâm eyledükden (16a/9)
ķılıç eyleyüp (13b/8)	tapu eyleye (29b/4)
ķabs eyleyeler (16b/6)	

Aslında yardımcı fiil olmayan bağla-, vir-, bırak-, tut-, gel-, kes- gibi fiillerin isim unsuru ile anlamca kaynaşarak meydana getirdikleri birleşik fiiller:

alay bağlayalar (4b/5)	ķova girüp (41b/10)
at birağup (4a/5)	ķov ķaldurup (42b/11)
destür virüp (4a/1)	ķarşu gelüp (35b/7)
ķalka dolaşup (46a/7)	meşdan kesmege (33b/9)
ķāzır duta (9b/11)	oķın ķuşdurup (4b/2)
ķāzır tuta (7a/4)	selam vire (16b/8)
ķāzır tura (16b/1)	yan virüp (33a/7)

1.3.2.9.2. Birinci Unsuru Fiil Olan Birleşik Fiiler

u-

Yeterlilik fiili bir iş, oluş ve kılışı yapmaya muktedir olma veya iş, oluş ve kılışın gerçekleşmesinin imkan dâhilinde olduğu durumlarda kullanılır. “*Eski Anadolu metinlerinde, bil- olumlu ifadelerin tek ve kesin ‘iktidar’ ve ‘imkân’ fiili hâlinde. Olumsuz ifadeler için yalnız Dede Korkut Kitabı’nın bir istisna teşkil ettiğine... dokunmuştuk. Bu eser olumsuz ifadeler için -ı-ma, -a-ma; a bil-me- gibi iki ayrı şekli devam ettirmiştir*” (Korkmaz, 1995: 614). Metnimizde aşağıdaki örnekte bu yardımcı fiil görülmektedir:

ķumda dikilen oķları ala eger **alılmaz ise** tîr-ķeşinden bir oķ ķapup (10b/9)

vir-

Asıl fiil üzerine -ı, -i, -u, -ü, zarf-fiil ekinden sonra -ver yardımcı fiilinin getirilmesiyle oluşan birleşik fiilerdir. Tezlik fiilleri olarak adlandırılan bu fiiller, eylemin ansızın gerçekleştiğini bildirir:

dizgini **şalıvirüp** yay ķabzasın ķapup şāhın ķanadın ķeküp (4a/9)

BÖLÜM 2: METİN

[1b]

Hāzā Kitāb-ı Silāhşör¹²

(1) bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm

(2) el-ḥamdüli'llāhi rabbi'l- 'ālemīn ve'l- 'ākıbetü (3) li'l-müttekin velā 'udvāne illā 'ale'z-zālimīn (4) ve şallā'llāhu 'alā seyyidinā muḥammed ve ālihi (5) ve şahbihi ecma'in¹³ ammā ba'dü¹⁴ bilgil ki (6) silāhşörlük¹⁵ beyānında 'ayān itdük (7) tā kim okuyanlar ve görenlere ve 'ömr idenlere (8) āsān olup fāyide ola in-şāa'llāhu te'ālā¹⁶ (9) evvelā¹⁷ meydān başı ta'yīn olına¹⁸ ve meydān (10) başından tūlı¹⁹ on üç tutam yayıla

[2a]

(1) altmış²⁰ yay uzunluğu²¹ yerde²² evvelki (2) kum²³ vaż' olına²⁴ ve bu²⁵ evvelki kumdan (3) elli beş yay uzunı yerde²⁶ ikinci kum²⁷ (4) vaż' olına²⁸ ve bu²⁹ ikinci kumdan yine elli (5) beş yay uzunı yerde³⁰ üçüncü kum³¹ (6) vaż' olına³² pes imdi³³ meydān başından (7) āḥir kuma varınca yüz yetmiş yay (8) uzunı olur ve³⁴ bundan şonra

¹² Hāzā Kitāb-ı Silāhşör: S.'de yok.

¹³ Rahman ve Rahīm (olan) Allah'ın adıyla (başlarım). Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Âkibet (hayırlı son) müttakilere (takva sahibi olarak Allah'tan gereği gibi sakınanlara) mahsustur. Zalimlerden başkasına da düşmanlık yoktur. Allah, efendimiz Muhammet'e, aile efradına ve arkadaşlarının hepsine (bütün ashabına) rahmet (merhamet) etsin.

¹⁴ ba'dü : S. ba'dehu

¹⁵ silāhşörlük : S. silahşörlük

¹⁶ beyānında 'ayān itdük tā kim okuyanlar ve görenlere ve 'ömr idenlere āsān olup fāyide ola in-şāa'llāhu te'ālā: S.'de yok.

¹⁷ evvelā: S. oynamak lāzım geldikde evvelā

¹⁸ ta'yīn olına: S. ta'yīn oluna

¹⁹ tūlı: S.'de yok.

²⁰ altmış: S. ölçüp altmış

²¹ uzunluğu: S. uzunı

²² yerde: S. yirde

²³ kum: S. kumı

²⁴ vaż' olına: S. ideler

²⁵ bu: S.'de yok.

²⁶ yerde: S. yirde

²⁷ kum: S. kumı

²⁸ vaż' olına: S. ideler

²⁹ bu: S.'de yok.

³⁰ yerde: S. yirde

³¹ kum: S. kumı

³² vaż' olına: S. ideler

³³ pes imdi: S.'de yok.

³⁴ ve: S.'de yok.

evvelki³⁵ kumdan (9) meydān başından yaña yedi yay (10) uzunı yerde³⁶ bir kum dağı³⁷ vaz' olunup³⁸ (11) üzerine kelle ağacı³⁹ dikile ve bu⁴⁰ kelle

[2b]

(1) kumdan⁴¹ yine meydān başı cānibinde⁴² sekiz (2) yay uzunı yerde bir kum dağı vaz' (3) olına⁴³ üzerine üzengi tablası konilup (4) kılıç bendinde çalına ve kelle kumu ile⁴⁴ evvelki⁴⁵ (5) kumuñ ortası muķābelesinde sağ (6) cānibinde otuz yay uzunı yerde (7) bir kum konilup⁴⁶ üzerine kalkan bendi (8) olduğı zamānda yan tablası dikile (9) ortadaki kumdan şoñraki kum cānibinde⁴⁷ (10) beş yay uzunı yerde yoldan hāric (11) şol cānibinde iki yay uzunı yerde

[3a]

(1) kabaķ⁴⁸ dikile ve bu⁴⁹ kabaķdan öte on beş yay (2) uzunı yerde yoldan hāric⁵⁰ sağ (3) cānibde bir kum dağı konilup⁵¹ üzerine (4) kelle ağacı dikile⁵² ve āhirkı kumdan⁵³ (5) berü şol cānibde yoldan taşra bir yay (6) tūlından⁵⁴ ziyādece yerde bir kum dağı (7) konilup⁵⁵ üzerine gönder tablası (8) dikile ve⁵⁶ mübtedī şākird olanlara (9) ta'lim için kumların ortası zıkr olan⁵⁷ (10) tūlda gerekdür⁵⁸ ammā haşm-āne⁵⁹ oynayan (11) kimesneler⁶⁰ fenn-i izhār eyledükleri zamānda

³⁵ evvelki: S. tekrār evvelki

³⁶ yerde : S. yirde

³⁷ dağı: S.'de yok.

³⁸ vaz' olunup: S. diküp

³⁹ ağacı: S. konacaķ ağaç

⁴⁰ bu: S.'de yok.

⁴¹ kumdan: S. kumından

⁴² başı cānibinde: S. başından yaña

⁴³ vaz' olına: S. ideler

⁴⁴ kumu ile: S. kumıla

⁴⁵ evvelki: S. ikinci

⁴⁶ konilup: S. dağı idüp

⁴⁷ ortadaki kumdan şoñraki kum cānibinde: S. ve ikinci kumdan üçüncü kuma şol cānibinde

⁴⁸ kabaķ: S. kabaķ şırığı

⁴⁹ bu: S.'de yok.

⁵⁰ "hāric" kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

⁵¹ konilup: S. ideler

⁵² dikile: S. konilup bir kelle dağı anda dikile

⁵³ āhirkı kumdan: S. üçüncü kum ki āhır kumdur andan

⁵⁴ tūlından: S. uzunından

⁵⁵ konilup: S. dikilüp

⁵⁶ ve: S.'de yok.

⁵⁷ olan: S. olunan

⁵⁸ tūlda gerekdür: S. miķdāridur

[3b]

(1) kumların mā-beynleri temām⁶¹ kırkar yay uzunı (2) olmak⁶² gerekdür ve meydān düzöldükde (3) ibtidā' süvār olup oğ hov-pāresin (4) bildürelüm⁶³ meydān başına yigit (5) yeñille dizilüp⁶⁴ 'ādet üzere⁶⁵ tablaları (6) meydānda dikile⁶⁶ üstādları⁶⁷ meydān (7) başına varup⁶⁸ karşılarına tura⁶⁹ (8) pīrlere ve üstādlarına ve pādīşāh-ı 'ālem- (9) penāh hāzretlerine vüzerāya ve pašalara (10) ve ümerāya ve yigit yeñile ve cemī' gelüp geçmiş (11) ehl-i imān rüḥlarına⁷⁰ du'ālar idüp⁷¹

[4a]

(1) sūre'-i fātiḥa okuyup⁷² andan⁷³ destūr virüp⁷⁴ (2) bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm niyyetül niğarā (3) fi sebillāllahi diyeler **fenn-i ṭapu** cümleye ḫalīfe⁷⁵ (4) olan⁷⁶ evvelā yayına bir oğ⁷⁷ gezleyüp (5) ve at birağup⁷⁸ kolın gerüye vire⁷⁹ (6) temām at yola düzölcek⁸⁰ kolın⁸¹ (7) illerüye⁸² getürüp atun⁸³ iki kulağı (8) arasına tutup⁸⁴ evvel⁸⁵ tablaya varduğda (9) dizgini şalivirüp yay kabzasın (10) kapup şāhīn kanadın⁸⁶ çeküp⁸⁷ (11) bir miğdār illerüye⁸⁸ gitdükdde yayın diküp

⁵⁹ ḫaşm-āne: S. ḫisumete

⁶⁰ kimesneler: S. kimseler

⁶¹ temām: S.'de yok.

⁶² olmak: S.'de yok.

⁶³ ibtidā' süvār olup oğ hov-pāresin bildürelüm: S.'de yok.

⁶⁴ meydān başına yigit yeñille dizilüp: S. cündiler meydāna gelüp dizilüp

⁶⁵ 'ādet üzere: S.'de yok.

⁶⁶ tablaları meydānda dikile: S. alay bağlayalar

⁶⁷ üstādları: S. ve üstādları

⁶⁸ meydān başına varup: S.'de yok.

⁶⁹ karşılarına tura: S. karşıya geçüp

⁷⁰ rüḥlarına: S. rüḫına

⁷¹ du'ālar idüp: S. du'ā ide

⁷² sūre'-i fātiḥa okuyup: S.'de yok.

⁷³ andan: S. andan soğra

⁷⁴ destūr virüp: S. destūr vire

⁷⁵ "ḫalīfe" kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

⁷⁶ cümleye ḫalīfe olan: S. üstād olan kimse

⁷⁷ bir oğ: S. bir dāne oğ

⁷⁸ at birağup: S. meydāndan at koparup

⁷⁹ gerüye vire: geriye tutup

⁸⁰ temām at yola düzölcek: S. at temām yolına düzelüp

⁸¹ kolın: S. kelle kumına geldikde kolın

⁸² illerüye: S. öjine

⁸³ atun: S. oğun ucı atun

⁸⁴ tutup: S. berāber ola

⁸⁵ evvel: S. evvelki

⁸⁶ şāhīn kanadın: S. şāhin kanadı

[4b]

(1) çeke ve⁸⁹ orta⁹⁰ tablaya varduğda kirişden (2) okın kuşdurup okın⁹¹ yaydan (3) tîr-keşine⁹² kıoya meydân başına varup⁹³ (4) atın ħabs eyleye ve⁹⁴ beg ne⁹⁵ cānibde ise⁹⁶ (5) ol tarafa⁹⁷ karşıasına alay bağlayalar (6) tā⁹⁸ cümle bu üslûb üzere geçüp⁹⁹ ... (7) kıalfa dağı geçicek¹⁰⁰ edeb üstine¹⁰¹ (8) meydānda tablalar arasında girü evvelki (9) meydân başına varduğdan şonra¹⁰² (10) fennleri bir bir göstermege başlayalar¹⁰³ (11) **fenn-i şağ üzengü** yay ve okı ‘âdet

[5a]

(1) üzere tîr-keşinden tura¹⁰⁴ şağ elile (2) dizginin¹⁰⁵ ħabs eyleye¹⁰⁶ ve dizgin¹⁰⁷ (3) parmaklığı dağı sende¹⁰⁸ ola meydân (4) başından at bırağup¹⁰⁹ yayın kıapa¹¹⁰ şağ (5) elile şol ele kıabza ile dizgin¹¹¹ vire (6) tîr-keşden¹¹² bir ok alup yayın yaturup (7) aşığadan¹¹³ gezleyüp şāhîn kıanadın¹¹⁴ (8) çeküp üzengüye¹¹⁵ berāber kıumda olan (9)

⁸⁷ çeküp: S. yanına çeküp

⁸⁸ illerüye: S.’de yok.

⁸⁹ yayın diküp çeke ve: S.’de yok.

⁹⁰ orta: S. öñine getürüp orta

⁹¹ okın: S. ve okın

⁹² yaydan tîr-keşine: S. yaydan alup tîr-keşine

⁹³ varup: S. varduğda

⁹⁴ atın ħabs eyleye ve: S.’de yok.

⁹⁵ ne: S. ve-yāĥūd paşa ne

⁹⁶ ise: S. durursa

⁹⁷ ol tarafa: S. anuğ

⁹⁸ tā: S.’de yok.

⁹⁹ bu üslûb üzere geçüp: S.’de yok.

¹⁰⁰ kıarkak kıalfa dağı geçicek: S. temām olıcağ

¹⁰¹ edeb üstine: S. tekrār biri biri ardınca dizilüp

¹⁰² meydānda tablalar arasında girü evvelki meydân başına varduğdan şonra: S. geldikleri yoldan yine aşığa meydân başına varalar.

¹⁰³ fennleri bir bir göstermege başlayalar: S. fūnūn-ı silahşorān

¹⁰⁴ yay ve okı ‘âdet üzere tîr-keşinden tura: S.’de yok.

¹⁰⁵ dizginin: S. dizgin

¹⁰⁶ ħabs eyleye: S. tuta

¹⁰⁷ ve dizgin: S.’de yok.

¹⁰⁸ sende: S. şağda

¹⁰⁹ at bırağup: S.at kıopardıkda

¹¹⁰ kıapa: S. tîr-keşinden kıapup

¹¹¹ şağ elile şol ele kıabza ile dizgin: S. şağ elinde olan dizgini şol eline

¹¹² tîr-keşden: S. ve tîr-keşden

¹¹³ aşığadan: S. okın aşığadan

¹¹⁴ şāhîn kıanadın: S. şāhîn kıanadı

¹¹⁵ üzengüye: S. üzengi tablasına beş altı adım yir kıaldıkda yayı üzengiye

küçük tablaya ura¹¹⁶ ammā zararâfetle okın (10) berâber ya'nî toğru dike ve¹¹⁷ üç kuma (11) bu üslûb ile ata¹¹⁸ **fenn-i şol üzengü**

[5b]

(1) tekrâr meydân başına gelüp dizgin (2) parmaqlığın¹¹⁹ şol eline alup¹²⁰ ve kalkanı (3) sağ omuzına atup¹²¹ okın ve yayın (4) tîr-keşinden kapup¹²² sağ ile nice (5) itdise şol ile dahı ol üslûb¹²³ (6) üzerine ide **fenn-i sağ gez** (7) tekrâr¹²⁴ meydân başına gelüp dizgini (8) sağ eline alup¹²⁵ ve¹²⁶ kalkanın şolına¹²⁷ virüp (9) at bırađup¹²⁸ okın ve¹²⁹ yayın tîr-keşden (10) kapup¹³⁰ yayın diküp¹³¹ depereden getürüp (11) dirsegin kaldurup¹³² illerü¹³³ at¹³⁴

[6a]

(1) kulağına berâber çeküp yerde yatan tablaya¹³⁵ (2) ura¹³⁶ üç kumı¹³⁷ dahı bu üslûb (3) üzere bir bir¹³⁸ ata¹³⁹ **fenn-i şol gez** (4) tekrâr¹⁴⁰ meydân başına gelüp dizgini (5) şola virüp ve kalkanı sağ omuzına (6) şal¹⁴¹ at bırađup¹⁴² zıkr olan üslûb (7) üzerine şol gez

¹¹⁶ kumda olan küçük tablaya ura: S. diküp tablaya geldikte okın ata

¹¹⁷ ammā zararâfetle okın berâber ya'nî toğru dike ve: S.'de yok.

¹¹⁸ üç kuma bu üslûb ile ata: S. üç tablaya dahı böyle ide

¹¹⁹ parmaqlığın: S.'de yok.

¹²⁰ eline alup: S. ele virüp

¹²¹ atup: S. getürüp

¹²² okın ve yayın tîr-keşinden kapup: S.'de yok.

¹²³ sağ ile nice itdise şol ile dahı ol üslûb: S. evvelki üslûb

¹²⁴ tekrâr: S.'de yok.

¹²⁵ alup: S. virüp

¹²⁶ ve: S.'de yok.

¹²⁷ kalkanın şolına: S. kalkanı şol omuzına

¹²⁸ at bırağup: S.at kıopardıkda

¹²⁹ okın ve: S.'de yok.

¹³⁰ kapup: S. alup

¹³¹ yayın diküp: S. ve yayı öjine diküp

¹³² kaldurup: S. diküp

¹³³ illerü: S.'de yok.

¹³⁴ at: S. ve at

¹³⁵ tablaya: S. üzengü tablasına

¹³⁶ ura: S. ata

¹³⁷ kumı: S. kuma

¹³⁸ bir bir: S.'de yok.

¹³⁹ ata: S. ide

¹⁴⁰ tekrâr: S.'de yok.

¹⁴¹ şal: S. getürüp

¹⁴² at bırağup: S.'de yok.

ata¹⁴³ **fenn-i şağ şüret** (8) tekrār meydān başına gelüp şüret (9) bendin ata¹⁴⁴ dizgin parmaqlığı¹⁴⁵ şağda (10) olup¹⁴⁶ üç¹⁴⁷ dāne oğ barmaqları (11) arasına¹⁴⁸ alup¹⁴⁹ birin gezleyüp¹⁵⁰ yayın

[6b]

(1) şağ eli ile gezlenmiş tuta¹⁵¹ meydān başından¹⁵² (2) at bırağup¹⁵³ bir oğ atup¹⁵⁴ bir dağı (3) ata¹⁵⁵ üçüncü tablaya ura¹⁵⁶ ve bākisin (4) tir-keşden kapup depereden getirüp (5) bir depere tablaya ura¹⁵⁷ **fenn¹⁵⁸-i şol şüret** (6) tekrār meydān başına gelüp¹⁵⁹ dizgini (7) şola ve kalkanı şağa¹⁶⁰ virüp şol (8) elün tırnağına üç oğ alup yayıla (9) meydān başından at bırağup¹⁶¹ zıkr (10) olan üslüb üzere şol şürete (11) ata¹⁶² **fenn-i şağ yanbaşı** tekrār meydān

[7a]

(1) başına gelüp¹⁶³ dizgin¹⁶⁴ parmaqlığın¹⁶⁵ (2) şağ eline¹⁶⁶ ve¹⁶⁷ kalkanı¹⁶⁸ dağı şağ omuzına (3) şalup¹⁶⁹ bir¹⁷⁰ dāne oğı şol elile¹⁷¹ gezleyüp (4) hāzır¹⁷² tuta at bırağup¹⁷³ ol

¹⁴³ zıkr olan üslüb üzerine şol gez ata: S. evvelki gibi ide

¹⁴⁴ tekrār meydān başına gelüp şüret bendin ata: S.'de yok.

¹⁴⁵ parmaqlığı: S.'de yok.

¹⁴⁶ şağda olup: S. şağ elde ola

¹⁴⁷ üç: S. ve üç

¹⁴⁸ barmaqları arasına: S. ve ikisin parmaqları arasına

¹⁴⁹ alup: S. ala

¹⁵⁰ gezleyüp: S. gezleye

¹⁵¹ yayın şağ eli ile gezlenmiş tuta: S. yay şağ elde gezlenmiş iken

¹⁵² meydān başından: S.'de yok.

¹⁵³ at bırağup: S. ve at kopardıkda

¹⁵⁴ bir oğ atup: S. önüne getirüp oğın ata

¹⁵⁵ bir dağı ata: S. ve ikinci oğı evvelki tablaya ura

¹⁵⁶ üçüncü tablaya ura: S. ve üçüncü oğı ikinci tablaya atup

¹⁵⁷ ve bākisin tir-keşden kapup depereden getirüp bir depere tablaya ura: S. tir-keşden bir oğ dağı kapup üçüncü tablaya ata

¹⁵⁸ fenn: S. herbir oğı atdukdā dizgin eline ala fenn

¹⁵⁹ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

¹⁶⁰ şağa: S. şağ ele

¹⁶¹ şol elün tırnağına üç oğ alup yayıla meydān başından at bırağup: S.'de yok.

¹⁶² zıkr olan üslüb üzere şol şürete ata: S. evvelki üslüb üzere ide

¹⁶³ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

¹⁶⁴ dizgin: S. dizgini şağ ele ve kalkanı şola virüp ve bir dāne oğı gezleyüp at kopardıkda oğı önüne atup ve tekrār tir-keşden bir oğ kapup tablayı geçerken dönüp ardına tablayı ura üçüne dağı böyle ide bir dürlü dağı dizgini

¹⁶⁵ parmaqlığın: S.'de yok.

¹⁶⁶ şağ eline: S. şağda

¹⁶⁷ ve: S.'de yok.

¹⁶⁸ kalkanı: S. kalkan

oķı (5) illerü tablaya¹⁷⁴ ata¹⁷⁵ andan¹⁷⁶ ƙalkanın (6) deĝürüp¹⁷⁷ Őol omuzına ala Őaĝ¹⁷⁸ (7) elile tir-keŐden bir oķ alup yuķarudan (8) gezleyüp at ƙulaĝına berāber toptolu (9) eke tablayı geerken dōnüp tablaya (10) ardına ata bu üslūb üzere üç (11) tablaya bōyle yanbaŐı ata¹⁷⁹

[7b]

(1) **fenn**¹⁸⁰-i Őol yanbaŐı tekrār meydān baŐına (2) gelüp¹⁸¹ zıkr olan üslūbuĝ ‘aksi (3) üzerine Őol yanbaŐı ata¹⁸² **fenn-i** (4) **ƙalkān bendi** tekrār¹⁸³ meydān baŐına¹⁸⁴ gelüp¹⁸⁵ (5) at bıraĝup¹⁸⁶ bir¹⁸⁷ oķ atup ƙalkanın¹⁸⁸ (6) Őol omuzına vire ve-yāhūd Őaĝ (7) omuzına deĝüre¹⁸⁹ Őol eli ile yan¹⁹⁰ (8) tablasına ata andan ƙalkanın Őaĝdan (9) yine Őola deĝürüp¹⁹¹ üslūbıla egilüp¹⁹² (10) ƙabaĝa ata¹⁹³ andan Őonra tablaya¹⁹⁴ bir oķ (11) ata **fenn**¹⁹⁵-i **ƙılı bendi** tekrār meydān

¹⁶⁹ Őaĝ omuzına Şalup: S. Őaĝda ola

¹⁷⁰ bir: S. ve bir

¹⁷¹ elile: S. elinde

¹⁷² hāzır: S.’de yok.

¹⁷³ at bıraĝup: S. ve at ƙopardıķda

¹⁷⁴ ol oķı illerü tablaya: S.’de yok.

¹⁷⁵ ata: S. atup

¹⁷⁶ andan: S. fi’l hāl

¹⁷⁷ ƙalkanın deĝürüp: S. ƙalkanı deĝüşüp

¹⁷⁸ Őaĝ: S. ve Őaĝ

¹⁷⁹ yuķarudan gezleyüp at ƙulaĝına berāber toptolu eke tablayı geerken dōnüp tablaya ardına ata bu üslūb üzere üç tablaya bōyle yanbaŐı ata: S. üslūb-ı sābıķ üzere eyleye

¹⁸⁰ fenn: S.’de yok.

¹⁸¹ tekrār meydān başına gelüp: S.’de yok.

¹⁸² zıkr olan üslūbuĝ ‘aksi üzerine Őol yanbaŐı ata: S. dizgin Őol elde ƙalkān Őaĝ elde ola evvelki üslūb üzere ide

¹⁸³ tekrār: S.’de yok.

¹⁸⁴ başına: S. başından

¹⁸⁵ gelüp: S.’de yok.

¹⁸⁶ at bıraĝup: S. üslūb-ı sābıķ üzere at ƙopardıķda

¹⁸⁷ bir: S. öĝine bir

¹⁸⁸ ƙalkanın: S. ƙalkanı

¹⁸⁹ Őol omuzına vire ve-yāhūd Őaĝ omuzına deĝüre: S. Őol omuzından Őaĝ omuzına vire

¹⁹⁰ Şol eli ile yan: S. dizgin Őaĝda durur Şol elile tir-keşden bir oķ alup yan

¹⁹¹ andan ƙalkanın Őaĝdan yine Şola deĝürüp: S. ve yine ƙalkanı ve yayı Şol omuzına deĝüşüp

¹⁹² üslūbıla egilüp: S.’de yok.

¹⁹³ ata: S. bir oķ ata

¹⁹⁴ tablaya: S. āhırde olan tablaya

¹⁹⁵ fenn: S.’de yok.

[8a]

(1) başına gelüp¹⁹⁶ dizgini¹⁹⁷ sağ eli (2) parmaklarına alup¹⁹⁸ kalkanı¹⁹⁹ sol omuzuna (3) şalup²⁰⁰ at birağup²⁰¹ bir²⁰² oğ atup (4) illerü tablaya bir dağı ata seyire²⁰³ kılıç (5) eyleyüp kolın uzadup²⁰⁴ egile aşığı (6) kumı²⁰⁵ çala²⁰⁶ andan toğrulup²⁰⁷ illerüde²⁰⁸ (7) olan kelleyi hamāyil-vārī çala kılıcın (8) kınına²⁰⁹ katup kabağa üslübıla²¹⁰ bir oğ (9) ata andan şonra tablaya bir oğ dağı ata²¹¹ (10) **fenn**²¹²-i **kiriş bendi** tekrār meydān (11) başına gelüp²¹³ dizgini sağ parmağına²¹⁴

[8b]

(1) ve kalkanı sol omuzuna alup²¹⁵ pāyine (2) bir oğ ata²¹⁶ andan²¹⁷ şalavāt parmağıla²¹⁸ (3) kirişi yaşup girü yayın kurup²¹⁹ (4) ve kurduğdan şonra fi'l-hāl yayı döndüre (5) ki ihtimāldür giriş yerin bulmamış (6) ola yay şuratına çarpmaya²²⁰ kalkanı²²¹ (7) degşüre sağ omuzuna vire²²² ve şol (8) eli ile²²³ yan tablasına bir oğ²²⁴ atup (9) andan²²⁵ kalkanı

¹⁹⁶ tekrār meydān başına gelüp: S. 'de yok.

¹⁹⁷ dizgini: S. dizgin

¹⁹⁸ sağ eli parmaklarına alup: S. sağda

¹⁹⁹ kalkanı: S. kalkan

²⁰⁰ sol omuzuna şalup: S. şolda ola

²⁰¹ at birağup: S. ve at kopardığda

²⁰² bir: S. öñine bir

²⁰³ illerü tablaya bir dağı ata seyire: S. 'de yok.

²⁰⁴ kılıç eyleyüp kolın uzadup: S. yalın kılıç olup

²⁰⁵ kumı: S. kumda

²⁰⁶ çala: S. olan kelleyi çalup

²⁰⁷ toğrulup: S. 'de yok.

²⁰⁸ illerüde: S. ilerüde

²⁰⁹ kınına: S. kına

²¹⁰ üslübıla: S. 'de yok.

²¹¹ andan şonra tablaya bir oğ dağı ata: S. ve yine ilerüde olan kelleyi çala

²¹² fenn: S. 'de yok.

²¹³ tekrār meydān başına gelüp: S. 'de yok.

²¹⁴ sağ parmağına: S. sağda

²¹⁵ sol omuzuna alup: şolda olup

²¹⁶ pāyine bir oğ ata: S. üslüb-ı sâbık üzere at kopardığda öñine bir oğ atup

²¹⁷ andan: S. şonra

²¹⁸ şalavāt parmağıla: S. 'de yok.

²¹⁹ kurup: S. kura

²²⁰ kurduğdan şonra fi'l-hāl yayı döndüre ki ihtimāldür giriş yerin bulmamış ola yay şuratına çarpmaya: S. 'de yok.

²²¹ kalkanı: S. yalın kılıç olup kelleyi çala ve andan kabağa bir oğ ata ve ilerüde kelleyi dağı çala bir dürlü dağı ... giriş bendi dizgin sağda kalkan şolda olup evvelā bir oğ atup ve giriş yaşup ve yine kurup ve kalkanı

²²² kalkanı degşüre sağ omuzuna vire: S. kalkanı ve yayı sağına degişüp

²²³ ve şol eli ile: S. 'de yok.

²²⁴ yan tablasına bir oğ: S. bir oğ yan tablasına

girü²²⁶ solına değışdüre²²⁷ (10) ve üslüb üzerine egilüp²²⁸ kabağa²²⁹ (11) bir oğ atup andan²³⁰ illerüde olan²³¹

[9a]

(1) tablaya dağı bir oğ²³² ata **fenn**²³³-i **ğol bendi** (2) tekrār meydān başına gelüp yayın (3) çıkarup andan²³⁴ kılıcın²³⁵ çıkarup (4) sağ ğoli üzerine alup²³⁶ ve ğalkanı (5) şol omuzında ola²³⁷ ve üç dāne oğ (6) sağ elüğ dırnağına alup ve yayı (7) gezlenmiş sağ elile ħāzır tuta ve dizgin (8) dağı sağ elde ola²³⁸ at birağup²³⁹ (9) bir oğ atup²⁴⁰ bir oğ dağı tablaya²⁴¹ (10) ura ve bir dağı toğtolu doldurup (11) bu üslüb üzere egilüp²⁴² kabağa²⁴³ ata

[9b]

(1) andan²⁴⁴ kılıcın ğalkān üstine ğoyup²⁴⁵ (2) kabağdan illerü olan kelleyi ħamā' il-vārī (3) çalup²⁴⁶ ve kılıcın²⁴⁷ ğına ğatup bir oğ (4) girüye yanbaşı²⁴⁸ ata **fenn**²⁴⁹-i **tir-keş bendi** (5) tekrār meydān başına gelüp²⁵⁰ dizgini²⁵¹ (6) sağ eli barmağlarına alup²⁵² ve²⁵³

²²⁵ andan: S.'de yok

²²⁶ girü: S. ve yine

²²⁷ solına değışdüre: S. ve yayı şola değışüp

²²⁸ ve üslüb üzerine egilüp: S.'de yok.

²²⁹ kabağa: S. ve kabağa

²³⁰ andan: S. ve andan

²³¹ illerüde olan: S. āğirdeki

²³² dağı bir oğ: S. bir oğ dağı

²³³ fenn: S.'de yok.

²³⁴ tekrār meydān başına gelüp yayın çıkarup andan: S.'de yok.

²³⁵ kılıcın: S. kılıcını

²³⁶ alup: S. yaturup

²³⁷ ve ğalkanı şol omuzında ola: S.'de yok.

²³⁸ üç dāne oğ sağ elüğ dırnağına alup ve yayı gezlenmiş sağ elile ħāzır tuta ve dizgin dağı sağ elde ola: S. üç dāne oğ çıkarup birin gezleyüp ve ikisin barmağları arasına alup şüret bendinde itdügi gibi ola

²³⁹ at birağup: S.'de yok.

²⁴⁰ atup: S. ata

²⁴¹ bir oğ dağı tablaya: S. ikinci oğı evvelki tablaya

²⁴² ura ve bir dağı toğtolu doldurup bu üslüb üzere egilüp: S.'de yok.

²⁴³ kabağa: S. ve üçüncü oğı kabağa

²⁴⁴ andan: S. andan şonra

²⁴⁵ kılıcın ğalkān üstine ğoyup: S. yalın kılıcı ğalkān üzerine getürüp

²⁴⁶ kabağdan illerü olan kelle'i ħamā' il-vārī çalup: S. şonraki kelleyi çala

²⁴⁷ kılıcın: S. kılıcı

²⁴⁸ bir oğ girüye yanbaşı: S. şonraki tablaya yanbaşı bir oğ

²⁴⁹ fenn: S.'de yok.

²⁵⁰ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

²⁵¹ dizgini: S. dizgin

²⁵² sağ eli barmağlarına alup: S. sağda

kalkanı dağı (7) sağ omuzında ola²⁵⁴ kılıcı²⁵⁵ sol elile (8) hançer²⁵⁶ üslübınca sıyıra²⁵⁷ sol kolu üzerine (9) ala²⁵⁸ ve sol²⁵⁹ eli ile²⁶⁰ bir oğ çıkarup²⁶¹ (10) yine solıla²⁶² gezleye²⁶³ ve sol elinde yay ile (11) kılıcın hâzır duta şalavât parmağıla

[10a]

(1) baş parmağı üstine başdurup bir oğ (2) illerü tablaya²⁶⁴ atup²⁶⁵ andan yayın²⁶⁶ dizgin (3) ile²⁶⁷ sağ koltuđa²⁶⁸ vire²⁶⁹ ve kılıcın²⁷⁰ sol (4) koltuğına virüp²⁷¹ sol elile kalkanı ve yayı²⁷² (5) sağ omuzından sol omuzına deđiřdürüp²⁷³ (6) sađ²⁷⁴ elile sol koltuđından²⁷⁵ kılıcın alup (7) hamâ' il-vârî çalup²⁷⁶ kılıcın²⁷⁷ kına katup²⁷⁸ (8) üslüb üzere²⁷⁹ kabağa bir ođ²⁸⁰ atup²⁸¹ (9) andan illerüde olan²⁸² tablaya bir oğ (10) ata **fenn**²⁸³-i sağ yay **bendi** tekrâr meydân (11) başına gelüp²⁸⁴ kalkanı arkasına bađlaya²⁸⁵

²⁵³ ve: S.'de yok.

²⁵⁴ sağ omuzında ola: S. sağda olup

²⁵⁵ kılıcı: S. ve yalın kılıcı

²⁵⁶ "hançer" kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

²⁵⁷ sol elile hançer üslübınca sıyıra: S.'de yok.

²⁵⁸ ala: S. yaturup

²⁵⁹ ve sol: S.'de yok.

²⁶⁰ eli ile: S. eline

²⁶¹ çıkarup: S. alup

²⁶² yine solıla: S.'de yok.

²⁶³ gezleye: S. gezleyüp

²⁶⁴ ve sol elinde yay ile kılıcın hâzır duta şalavât parmağıla baş parmağı üstine başdurup bir oğ illerü tablaya: S.'de yok.

²⁶⁵ atup: S. at kopardığda atup

²⁶⁶ yayın: S. yayı

²⁶⁷ dizgin ile: S.'de yok.

²⁶⁸ koltuğa: S. koltuğına

²⁶⁹ vire: S.'de yok.

²⁷⁰ kılıcın: S. kılıcı

²⁷¹ virüp: S. kısdırup

²⁷² kalkanı ve yayı: S. yayı ve kalkanı

²⁷³ sağ omuzından sol omuzına değişdürüp: S. ve sağ elile kılıcı tutup kalkanı değişüp

²⁷⁴ sağ: S. ve sağ

²⁷⁵ sol koltuğından: S.'de yok.

²⁷⁶ kılıcın alup hamâ' il-vârî çalup: S. ve kılıçla evvelki kelleyi çala

²⁷⁷ kılıcın: S.'de yok.

²⁷⁸ kına katup: S. andan kına katup

²⁷⁹ üslüb üzere: S.'de yok.

²⁸⁰ bir oğ: S.'de yok.

²⁸¹ atup: S. ata

²⁸² illerüde olan: S.'de yok.

²⁸³ fenn: S.'de yok.

²⁸⁴ tekrâr meydân başına gelüp: S.'de yok.

²⁸⁵ bağlaya: S. bağlayup

[10b]

(1) dizgini²⁸⁶ sağ eline alup²⁸⁷ iki okı evvel (2) kuma dege meydān başında²⁸⁸ ve ibtidā' bir ok²⁸⁹ (3) gezleyüp sağ eline alup at birağup (4) evvel okı illerü tablāya ata²⁹⁰ ve yayı (5) sol baş barmāğı üzere çevüre eñsesinden²⁹¹ (6) sağ eline vire ve sağ elile yayı atı (7) boğazı altında²⁹² sol eline virüp²⁹³ muhkem (8) egilüp kumda dikilen okları ala²⁹⁴ eger (9) alırmaz ise tir-keşinden bir ok kapup (10) bu üslüb üzere çeküp²⁹⁵ kabağa ata²⁹⁶ (11) ve şol²⁹⁷ tablāya bir dağı ata²⁹⁸ **fenn**²⁹⁹-i şol

[11a]

(1) **yay bendi** tekrār meydān başına gelüp³⁰⁰ (2) zıkr olan³⁰¹ üslüb üzere şol elile³⁰² (3) yay bendi ata³⁰³ **fenn-i sağ**³⁰⁴ **şağrı**³⁰⁵ (4) tekrār meydān başına gelüp³⁰⁶ dizgini³⁰⁷ (5) sağ parmağına³⁰⁸ ve kalkanı şol omuzına (6) alup³⁰⁹ at birağup³¹⁰ tir-keşinden (7) okın ve yayın kapup³¹¹ depereden (8) getirüp gezleyüp³¹² ve kelle ağacı yanında (9) çeküp doldurup³¹³ ol kumda olan (10) küçük tablāya dönüp³¹⁴ şağrı ata (11) ve³¹⁵ bu üslüb ile üç kuma dağı ata

²⁸⁶ dizgini: S. dizgin

²⁸⁷ sağ eline alup: S. sağda olup

²⁸⁸ iki okı evvel kuma dege meydān başında: S.'de yok.

²⁸⁹ ibtidā' bir ok: S. bir dāne ok

²⁹⁰ sağ eline alup at birağup evvel okı illerü tablāya ata: S. üslüb-ı sâbık üzere ata

²⁹¹ sol baş barmāğı üzere çevüre eñsesinden: S. şol elinden eñsesinden

²⁹² altında: S. altından

²⁹³ virüp: S. vire

²⁹⁴ okları ala: S. iki dāne okı alup

²⁹⁵ eger alırmaz ise tir-keşinden bir ok kapup bu üslüb üzere çeküp: S.'de yok.

²⁹⁶ kabağa ata: S. birin ilerü ve birin kabağa ata

²⁹⁷ şol: S. şoñ

²⁹⁸ bir dağı ata: S. dağı bir ok ata

²⁹⁹ fenn: S.'de yok.

³⁰⁰ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

³⁰¹ olan: S. olman

³⁰² elile: S.'de yok.

³⁰³ ata: S. ide

³⁰⁴ fenn sağ: S.'de yok.

³⁰⁵ şağrı: S. şağrı bendi

³⁰⁶ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

³⁰⁷ dizgini: S. dizgin

³⁰⁸ sağ parmağına: S. şağa

³⁰⁹ şol omuzına alup: S. şola virüp

³¹⁰ at birağup: S. ve at kopardıqda

³¹¹ okın ve yayın kapup: S. yayın ve okın kapup

³¹² gezleyüp: S. gezleye

³¹³ kelle ağacı yanında çeküp doldurup: S.'de yok.

[11b]

(1) **fenn**³¹⁶-i **şol şağrı**³¹⁷ tekrâr meydân başına (2) gelüp³¹⁸ zıkr olınan üslûb üzere (3) şol tarafına şol şağrı ata³¹⁹ **fenn**³²⁰-i **şağ** (4) **gömündürük bendi** tekrâr meydân başına (5) gelüp³²¹ dizgini şağ parmağına³²² ve kalkanı (6) şol omuzına alup³²³ at birağup³²⁴ (7) tîr-keşinden oqın ve yayın kapup (8) oqın³²⁵ aşâğadan gezleyüp şâhîn (9) kanadın çeküp eylene³²⁶ atıñ şağ (10) cânibinden³²⁷ boynı altından yerde yatan³²⁸ (11) tablaya ura³²⁹ ve³³⁰ üç kumda olan

[12a]

(1) tablaları bu üslûb üzere ata³³¹ **fenn**³³²-i **şol** (2) **gömündürük bendi** tekrâr meydân başına (3) gelüp³³³ dizgini şol eline³³⁴ ve kalkanı şağ (4) omuzına alup³³⁵ at birağup oqın (5) ve yayın tîr-keşinden kapup şol elile (6) aşâğadan gezleyüp şâhîn kanadın (7) çeküp atıñ şol cânibinden boynı (8) altından eylendürüp yerde yatan (9) tablaya ura ve bu üslûb ile üç (10) kumda olan tablaları ura³³⁶ **fenn-i şağ** (11) **na'l bendi** tekrâr meydân başına

³¹⁴ ol kumda olan küçük tablaya dönüp: S. evvelki kumda olan üzengi tablasına dutup

³¹⁵ ve: S.'de yok.

³¹⁶ fenn: S.'de yok.

³¹⁷ şağrı: S. şağrı bendi

³¹⁸ tekrâr meydân başına gelüp: S.'de yok

³¹⁹ zıkr olınan üslûb üzere şol tarafına şol şağrı ata: S. dizgini şola ve kalkanı şağa virüp evvelki üslûb üzere ide

³²⁰ fenn: S.'de yok.

³²¹ tekrâr meydân başına gelüp: S.'de yok.

³²² şağ parmağına: S. şağa

³²³ şol omuzına alup: S. şola virüp

³²⁴ at birağup: S. ve at kopardıqda

³²⁵ tîr-keşinden oqın ve yayın kapup oqın: S.'de yok.

³²⁶ eylene: S. eylendirip

³²⁷ cânibinden: S. yanından

³²⁸ yatan: S. olan

³²⁹ tablaya ura: S. üzengi tablasına ata

³³⁰ ve: S.'de yok.

³³¹ üç kumda olan tablaları bu üslûb üzere ata: S. üç kumda dağı böyle ide

³³² fenn: S.'de yok

³³³ tekrâr meydân başına gelüp: S.'de yok.

³³⁴ şol eline: S. şola

³³⁵ şağ omuzına alup: S. şağa virüp

³³⁶ at birağup oqın ve yayın tîr-keşinden kapup şol elile aşâğadan gezleyüp şâhîn kanadın çeküp atıñ şol cânibinden boynı altından eylendürüp yerde yatan tablaya ura ve bu üslûb ile üç kumda olan tablaları ura: S. üslûb-ı sâbık üzere ide

[12b]

(1) gelüp³³⁷ dizgini³³⁸ sağ elde³³⁹ ve kalkanı³⁴⁰ sol (2) omuzunda³⁴¹ olup meydān başından³⁴² (3) at birağup³⁴³ okın ve yayın tır-keşden (4) kapup sağ elile yayın yaturup³⁴⁴ (5) aşağıdan gezleyüp şāhīn kanadın (6) çeküp çalkoyunu egilüp³⁴⁵ sırtı³⁴⁶ üzerine (7) yatup atun kuyruğı şokunından³⁴⁷ (8) na'l başduğı yere ura³⁴⁸ ve-yāhūd³⁴⁹ (9) kuyruğı³⁵⁰ ve göğüsünden³⁵¹ bağılu olan küçük (10) tablaya ura³⁵² meydān başına varınca (11) üç okı şol elile bu üslub üzere

[13a]

(1) atup yetiştüre ve³⁵³ şol na'l³⁵⁴ bendi (2) bunun 'aksi olup zıkr olan sağ (3) na'l bendince itdise şol bendi (4) dağı böyledür³⁵⁵ **fenn**³⁵⁶-i gönder sādē (5) tekrār meydān başına gelüp³⁵⁷ gönderin³⁵⁸ (6) sağ yanına taқа³⁵⁹ ve³⁶⁰ dizgini şol eline virüp (7) dırnağına³⁶¹ üç³⁶² dāne ok alup (8) okun³⁶³ birisini³⁶⁴ yay kirişine³⁶⁵ gezleyüp (9) ve sağ

³³⁷ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

³³⁸ dizgini: S. dizgin

³³⁹ sağ elde: S. sağda

³⁴⁰ kalkanı: S. kalkan

³⁴¹ şol omuzunda: S. şolda

³⁴² meydān başından: S.'de yok.

³⁴³ at birağup: S. ve at kopardıkda

³⁴⁴ okın ve yayın tır-keşden kapup sağ elile yayın yaturup: S.'de yok.

³⁴⁵ çalkoyunu egilüp: S. ve yayı başından aşırup

³⁴⁶ sırtı: S. arkası

³⁴⁷ kuyruğı şokunından: S. kıç

³⁴⁸ ura: S. ata

³⁴⁹ ve-yāhūd: S. yāhūd

³⁵⁰ kuyruğı: S. atun kuyruğı

³⁵¹ ve göğüsünden: S.'de yok.

³⁵² bağılu olan küçük tablaya ura: S. üstinde küçük tabla bağlayup aña ata

³⁵³ meydān başına varınca üç okı şol elile bu üslub üzere atup yetiştüre ve: S.'de yok.

³⁵⁴ na'l: S.'de yok.

³⁵⁵ bunun 'aksi olup zıkr olan sağ na'l bendince itdise şol bendi dağı böyledür: S. dizgin şola ve kalkanı sağa vire evvelki üslub üzere ide

³⁵⁶ fenn: S.'de yok.

³⁵⁷ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

³⁵⁸ gönderin: S. bendi gönderin

³⁵⁹ taқа: S. taқup

³⁶⁰ ve: S.'de yok.

³⁶¹ virüp dırnağına: S.'de yok.

³⁶² üç: S. kalkanı dağı şol eline alup üç

³⁶³ okun: S.'de yok.

³⁶⁴ birisini: S. birin

³⁶⁵ yay kirişine: S.'de yok.

elile yayın gezlemiş hâzır tuta (10) meydân başından³⁶⁶ at bırağup³⁶⁷ (11) illerüye³⁶⁸ oğ
ata bir dağı ata³⁶⁹ üçüncü

[13b]

(1) oğı tıblaya ura³⁷⁰ yayın kılıç üzerine³⁷¹ (2) tıblaya gönder urup³⁷² andan gönderin
(3) çeküp³⁷³ ‘âdet üzere³⁷⁴ yapına **fenn**³⁷⁵-i **gönder** (4) **ve kılıç** tekrâr meydân başına
gelüp³⁷⁶ (5) dizgini³⁷⁷ sağ eline³⁷⁸ ala³⁷⁹ ve bir oğ ile yayı (6) sağ elde gezlenmiş hâzır
tuta ve³⁸⁰ gönderi (7) sağ yanında şokılmış hâzır ola³⁸¹ at (8) bırağup bir oğ ata³⁸²
seyire³⁸³ kılıç eyleyüp (9) kelleyi hamâ’il-vârî çala³⁸⁴ ve³⁸⁵ kılıcın³⁸⁶ kına (10) katup
ve³⁸⁷ yayın³⁸⁸ kılıç üzerine aşup (11) andan³⁸⁹ yanından gönderin çıkarup³⁹⁰

[14a]

(1) tıbla sancup³⁹¹ çeküp ‘âdet üzere (2) yapına³⁹² **fenn**³⁹³-i **âher-i gönder**³⁹⁴ tekrâr
meydân (3) başına gelüp³⁹⁵ dizgini şol eline³⁹⁶ alup³⁹⁷ (4) ve³⁹⁸ gönderi evvelki kumda

³⁶⁶ ve sağ elile yayın gezlemiş hâzır tuta meydân başından: S.’de yok.

³⁶⁷ at bırağup: S. ve ikisin parmakları arasına alup şüret bendinde itdüğü gibi at kopardıkda

³⁶⁸ illerüye: S.’de yok.

³⁶⁹ oğ ata bir dağı ata: S. biri biri ardınca iki oğı atup

³⁷⁰ tıblaya ura: S. evvelki tıblaya urup

³⁷¹ yayın kılıç üzerine: S. fi’l hâl yayın kılıca aşup

³⁷² tıblaya gönder urup: S. yanından gönderin alup şığı idüp tolab iderek gönder tıblasına geldikde
gönderile tıblayı urup

³⁷³ çeküp: S. kendüye çeküp

³⁷⁴ ‘âdet üzere: S. ‘âdet üstine

³⁷⁵ fenn: S.’de yok.

³⁷⁶ tekrâr meydân başına gelüp: S.’de yok.

³⁷⁷ dizgini: S. bendi dizgini

³⁷⁸ sağ eline: sağa

³⁷⁹ ala: S. kalkanı şola virüp

³⁸⁰ ve bir oğ ile yayı sağ elde gezlenmiş hâzır tuta ve: S.’de yok.

³⁸¹ gönderi sağ yanında şokılmış hâzır ola: S. sağ yanında gönderi tağup

³⁸² at bırağup bir oğ ata: S. ‘âdet üzere bir oğ alup at kopardıkda atup

³⁸³ seyire: S.’de yok.

³⁸⁴ kılıç eyleyüp kelleyi hamâ’il-vârî çala: S. ve kılıç bendinde itdüğü gibi yalın kılıç olup kelleyi çalup

³⁸⁵ ve: S.’de yok.

³⁸⁶ kılıcın: S. kılıcı

³⁸⁷ ve: S.’de yok.

³⁸⁸ yayın: S. kabağa dağı bir oğ atup yayı

³⁸⁹ andan: S.’de yok.

³⁹⁰ çıkarup: S. kapup

³⁹¹ tıbla sancup: S. gönder tıblasın sanca

³⁹² çeküp ‘âdet üzere yapına: S.’de yok.

³⁹³ fenn: S.’de yok.

³⁹⁴ âher-i gönder: S. bir dürlü dağı gönder bendi

³⁹⁵ tekrâr meydân başına gelüp: S.’de yok.

dike³⁹⁹ meydān⁴⁰⁰ (5) başından at birağup⁴⁰¹ bir oğ⁴⁰² (6) atup yayın⁴⁰³ kılıç üstine aşup sağ (7) elile kumda dikilen⁴⁰⁴ gönderi kıoya⁴⁰⁵ sağ (8) koltuğundan iki üç def'a hamā' il-vārī (9) çevirüp andan tabla sancup⁴⁰⁶ çeküp (10) yine üslüb-ı 'âdet üzere yapına **fenn-i âher-i** (11) **gönder** tekrâr meydān başına gelüp

[14b]

(1) dizgini şol elde olup gönderi (2) kum üstine yatura meydān başından (3) at birağup bir oğ atup yayın (4) kılıç üzerine aşup egilüp yerde (5) yatan gönderi sağ elile atup boynı (6) altından şol eline virüp şol elile (7) dağı ardından sağ eline virüp tabla (8) sancup çeküp 'âdet üzerine yapına⁴⁰⁷ (9) **fenn⁴⁰⁸-i harbî-i sağ yağa** tekrâr meydān başına (10) gelüp⁴⁰⁹ dizgini eline virüp⁴¹⁰ ve⁴¹¹ yedi sekiz (11) veyā⁴¹² on dāne oğ⁴¹³ yağasına kıoyup

[15a]

(1) ve⁴¹⁴ yay gezlemiş ola⁴¹⁵ hāzır tutup⁴¹⁶ at (2) birağup⁴¹⁷ yayın sağdan şol eline virüp⁴¹⁸ (3) yağada olan oğları bir bir yağadan (4) getirüp tizlikle⁴¹⁹ meydān başına

³⁹⁶ şol eline: S. şola

³⁹⁷ alup: S. ve kıalkanı dağı şola virüp

³⁹⁸ ve: S.'de yok.

³⁹⁹ kumda dike: S. kum ki kılıç tablasıdır ol kum üstinde dike

⁴⁰⁰ meydān: S. kıoya ve meydān

⁴⁰¹ at birağup: S. ve at kıopardıkda

⁴⁰² bir oğ: S. hāzır gezlenmiş bir oğ

⁴⁰³ yayın: S. yayı

⁴⁰⁴ kumda dikilen: S. ol dikilen

⁴⁰⁵ kıoya: S. alup

⁴⁰⁶ tabla sancup: S. gönder tablasına sanca

⁴⁰⁷ çeküp yine üslüb-ı 'âdet üzere yapına fenn-i âher-i gönder tekrâr meydān başına gelüp dizgini şol elde olup gönderi kum üstine yatura meydān başından at birağup bir oğ atup yayın kılıç üzerine aşup egilüp yerde yatan gönderi sağ elile atup boynı altından şol eline virüp şol elile dağı ardından sağ eline virüp tabla sancup çeküp 'âdet üzerine yapına: S.'de yok.

⁴⁰⁸ fenn: S.'de yok.

⁴⁰⁹ tekrâr meydān başına gelüp: S.'de yok.

⁴¹⁰ dizgini eline virüp: S. dizgin ve kıalkın solda olup

⁴¹¹ ve: S.'de yok.

⁴¹² yedi sekiz veyā: S. yedi sekiz dāne veyā

⁴¹³ oğ: S. oğı

⁴¹⁴ ve: S.'de yok.

⁴¹⁵ yay gezlemiş ola: S. üslüb-ı sâbık üzere bir oğı gezleyüp

⁴¹⁶ tutup: S. tuta

⁴¹⁷ at birağup: S. ve at kıopardıkda

⁴¹⁸ yayın sağdan şol eline virüp: S.'de yok.

varınca (5) cümlesini ata⁴²⁰ ammā dirsegin kaldırıp (6) üslüb üzere çeke kim maqbül ola (7) üslübsuz çekerse maqbül degüldür (8) **fenn-i harbî⁴²¹-i şol yağa⁴²²** tekrār meydān başına (9) gelüp⁴²³ dizgini⁴²⁴ sağ eline ala⁴²⁵ ve kalkanı (10) şol omuzına ala⁴²⁶ ve oqları (11) şol yağasında ola⁴²⁷ şol elile zıkr

[15b]

(1) olan üslüb üzere şol harbîyi⁴²⁸ (2) dağı yağa ata⁴²⁹ **fenn-i harbî-i sağ tîr-keş bendi** (3) tekrār meydān başına gelüp dizgini şol (4) eline virüp ve kalkanı dağı şol omuzına (5) vire ve barmağ arasına üç dāne oğ (6) alup dördüncü oğ kirişde gezlenmiş (7) hāzır tuta meydān başından ata bu oqları (8) bir bir yuğarudan getürüp atup anlar (9) dükendükden sonra tîr-keşden yağdura (10) meydān başına varınca yetiştürdüğü (11) kadar ata **fenn-i harbî-i şol tîr-keş bendi**

[16a]

(1) tekrār meydān başına varup dizgini (2) sağ ele ve kalkanı dağı sağ omuzına (3) alup oqları şola ala parmaqları (4) arasına alup dördüncü oğı yayda hāzır (5) gezlenmiş tutup meydāna at birağup (6) zıkr olunan üslüb üzere şol (7) harbîyi atup tura **temmet fünün** (8) ve bu tertîb üzere cümle fennleri ve bendleri (9) temām eyledükden sonra begler tarafına varup (10) alay bağlayalar ve üstādları olan (11) kimesne begüñ şol yanına geçüp alay

⁴¹⁹ yağada olan oqları bir bir yağadan getürüp tizlikle: S. ata andan sonra yağasından birer birer alup depereden gezleyüp

⁴²⁰ cümlesini ata: S. yetiştürdüğü miğdārı ata

⁴²¹ ammā dirsegin kaldırıp üslüb üzere çeke kim maqbül ola üslübsuz çekerse maqbül degüldür fenn-i harbî: S.'de yok.

⁴²² şol yağa: S. dizgini elden qomaya şol yağa

⁴²³ tekrār meydān başına gelüp: S.'de yok.

⁴²⁴ dizgini: S. dizgin

⁴²⁵ sağ eline ala: S. sağda

⁴²⁶ kalkanı şol omuzına ala: S. kalkan şolda olup

⁴²⁷ ve oqları şol yağasında ola: S.'de yok.

⁴²⁸ "harbî" kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

⁴²⁹ şol elile zıkr olan üslüb üzere şol harbîyi dağı yağa ata: S. üslüb evvel üzere ide ... dikilüp oğ atılmalu olduğda üç dāne ... diküp biri birinden aralığı kırkar yay uzunı ola ve yoldan taşra beş yay uzunı ola ... berāber varmadın gönder uzunluğı yirden oğa hālās vire temmet

[16b]

(1) h azır ura al diduği gibi hem n (2) bir uğurdan cümle yigitler yayların t r-keşlerinden (3) ıkaralar tekb r < > al v t ile ‘ det üzere (4) apu ideler andan yay ile okı sağ (5) elile tutup ve dizgini Şol eli ile (6) abs eyleyeler beg n sağ yanında (7) alife olan yoldaşları  nince geup (8) sel m vire ve yoldaşları alifen n (9) izin başup ardınca geeler andan (10)  st dleri sel mladukdan Şonra beg n (11) Şol yanında yürüyi yürüyi sel mlayalar

[17a]

(1) ve alife varup yine yerinde ura ve yoldaşları (2) dağı geup yerlü yerinde uralar cümle atından (3) inüp beg n öninde baş koyalar (4) andan üzengüye başmadın Őıcrayup (5) atlarına binüp gideler ve's-sel m ale'd-dev m (6) vall h  a'lem  bi'Ő-Őav b (7) ve bundan Şonra opuz fennleri oyunlarını (8) zikr idüp anı dağı tafşil üzere (9) bey n idelüm Şol kim  st dler bey n ve ‘ay n (10) eylemişlerdür inŐaallahu te‘ la vall h  a'lem (11) der-bey n-ı lu‘b-ı fennh -yı opuz ve ayr

[17b]

(1) bismi'll hi'r-raĥm ni'r-raĥim (2) el-hamdü lill hi rabbi'l ‘ lem n ve'Ő-Őal t  ve's-sel m  (3) ‘al  ayri alkıhi muĥammed ve  lihi ve Őaĥbihi ecma‘in (4) amm  ba‘d  bilgil ve  g h olđıl kim sil h (5) Őorlıđa alib ve r ğıb olan bir derler (6) evvel  opuz ‘ilminde m hir olalar ba‘dehu (7) aĥa t bi‘ olan Őan yi‘ ve lu‘ba m d vemet (8) ve m m reset g stereler kim Őan yi‘   fun n-ı (9) mezk re kendülere keş ola **ĥov-pare-i s de** (10) **evvel apu** altı ağa kes sekiz hov (11) ve sekiz ağa kes ve sekiz ağa kılı

[18a]

(1) apu ile ıkar ve bir kül ve bir Őuret (2) bir ayak ve altı ağa hov maĥl b   (3) ağa apu ile ıkar Şol elile altı (4) ağa hov ve sağ elile yedi ağa hov (5) ve **Şon apu s de hov-paren n arb sid r** (6) evvel  iki ağa  st d  zerine (7) Ő kird amle idüp girüye gide dört (8) ağa ve   ağa maĥl b ile ıkar (9) **evvel apu   ağa hov-paresin bey n** (10) **ider** altı ağa hov ve sekiz ağa (11) kes ve sekiz ağa kılı apu ile ıkar

[18b]

(1) bir kol ve bir şüret bir ayak altı ağaç (2) hov maqlüb üç ağaç tapu ile çıkar (3) sol eli ile altı ağaç hov ve sağ elile (4) yedi ağaç hov ve **şoñ tapu üç ağaç** (5) **ħarbisin beyān ider** iki ağaç şākird üstāduñ (6) üzerine ħamle idüp girüye gide dört (7) ağaç ħarbī ve üç ağaç ħarbī maqlübla (8) çıkar **evvel tapu dört ağaç hov-paresin** (9) **beyān ider** altı ağaç kes sekiz ağaç hov (10) ve sekiz ağaç kes ve sekiz ağaç kılıç (11) tapu ile çıkar bir kol ve bir şüret

[19a]

(1) ve bir ayak altı ağaç hov ile maqlüb (2) andan şoñra ve üç ağaç tapu ile (3) çıkar sol eli ile altı ağaç hov ve sağ (4) elile yedi ağaç hov **şoñ dört ağaç hov** (5) **ħarbisin beyān ider** ve şākird üstād üzerine (6) iki ağaç ħarbī ide girü gide ve dört (7) ağaç ħarbī ve üç ağaç ħarbī maqlüb (8) **sāde lāc hov-paresin beyān ider** eyledükden (9) şoñra zıkr olınan sāde hov-pare gerek (10) ba'zı fennleri te'ħīr olup sāde lāca (11) nazar olına evvel sāde lācuñ tapusın

[19b]

(1) idüp lācla kese ba'dehu altı ağaç dördi (2) lācla kesilür sekiz ağaç kesilür sekiz (3) ağaç dördi lācla kesilür sekiz ağaç (4) ile kes ve tapu ile çıkup dördi (5) lācla kesilür altı ağaç sol elile (6) ikisi lācla kesilür ve üç tapu ile (7) çıkup lāc yokdur **şoñ tapu sāde** (8) **lāc ħarbīsın beyān ider** ve sol elile iki ağaç (9) ħarbīyi kesüp ba'dehu girüye şıçrayup (10) 'aşāyı sağ eline virüp ve sağıla girü (11) iki ağaç lāc kesüp ve üstāduñ

[20a]

(1) üzerine ħamle idüp şākird girüye (2) gide ve bu zıkr olınan sāde lācuñ (3) ħarbīsın şolıla dört ağaç ħarbī (4) lācla kesdükde girüye şıçrayup (5) 'aşāyı sağ eline virüp ve sağıla (6) girü iki ağaç lāc kesüp ve üstāduñ (7) üzerine ħamle idüp şākird girüye (8) gide ve bu zıkr olınan sāde lācuñ (9) ħarbīsın şolıla dört ağaç ħarbī (10) lācla kesdükde girüye şıçrayup 'aşāyı (11) sağ eline virüp sağ elile daħı girü

[20b]

(1) dört ağaç lāc kesüp şākird üstād (2) üzerine hamle idüp girü gide ve üç (3) ağaç harbī dahı üçisin lācla kesüp (4) girüye şıçraya ve ‘aşāyı sağ eline virüp (5) üç ağaç kesüp şākird üstāduñ (6) üzerine hamle idüp girü gide ve **üç (7) ağaç lāc hov-paresin beyān ider evvel (8) tapu** ve lācla altı ağaç kes ikisi (9) lācla kesilüp ve sekiz ağaç hov dördi (10) lācla kesilüp ve altı ağaç şol elile (11) ikisi lācla kesilür ve üç ağaç tapu ile

[21a]

(1) çıkup lāc yoğdur şoñ tapu ol dahı (2) lācla kesilür iki ağaç harbī lācla kesilüp (3) şākird üstād üzerine hamle idüp (4) girüye gide ve dört ağaç harbī lācla (5) üç ağaç harbī lācla kesilüp maqlüb ile (6) **dört ağaç lāc hov-paresidür evvel tapu (7)** ol dahı iki ağaçdur lācla kesilür (8) ve altı ağaç kes ikisi lācla kesilür (9) ve sekiz ağaç kes dördi lācla kesilür (10) ve sekiz ağaç kılıç tapu ile çıkup dördi (11) lācla kesilür ve altı ağaç şolıla ikisi

[21b]

(1) lācla kesilür ve üç ağaç tapu ile (2) çıkar lācsuz ve şol tapu lācla kesilür (3) **dört ağaç hov-paresidür** ki zıkr (4) olmur iki ağaç harbī lācla kesilüp (5) üstāduñ üzerine hamle idüp girüye (6) gide ve üç ağaç harbī lācla kesilüp (7) şākird üzerine hamle idüp girüye (8) gide ve dört ağaç harbī lācla kesilür (9) ve altı maqlüb ile çıkar **lāc-ı nağş (10) hov-paresin beyān ider** evvelā tapu (11) iki degnek lācla kesilür ve altı ağaç

[22a]

(1) kes ikisi lācla kesilür ve sekiz ağaç (2) hov dördi lācla kesilür ve sekiz ağaç (3) kes dördi lācla kesilür ve sekiz ağaç (4) kılıç tapu ile çıkup dördi lācla (5) kesilür ve altı ağaç şolıla ikisi (6) lācla kesilür ve üç ağaç tapu ile (7) çıkar şol tapu iki degnek lācla (8) kesilür ve mezkür hov-parenüñ harbīsi (9) yoğdur **sāde at başı hov-paresidür (10) evvel tapu** ve degnegi sağ elile tuta ve şol (11) elile degnegi ucından tuta ve başı

[22b]

(1) üzerine çevirüp hamā’ il-vārī (2) çala ba’ dehu sāde lāc hov-pare üslübı (3) üzere gide

ve altı ağaç kes iki ağaç (4) at başı şancup şākird üstād (5) üzerine hamle idüp semā´ döne sekiz (6) ağaç hov dördi lācla kesilür ve dört (7) ağaç at başı ol daḥı lācla kesilüp (8) ba´dehu sancup ve şākird üstād (9) üzerine hamle idüp semā´ döne sekiz (10) ağaç kes dördi lācla kesile ve at (11) başı evvel daḥı lācla kesile ba´dehu sancup

[23a]

(1) şākird üstād üzerine hamle idüp (2) semā´ döne ba´dehu sekiz ağaç kılıç tapu ile (3) çıkar ve dördi lācla kesilür ve altı (4) ağaç solıla ve ikisi lācla kesilür ve üç (5) ağaç tapu ile çıkar **sāde at başı** (6) **ḥarbīsın beyān ider** iki ağaç lācla (7) şancup ve şākird üstād üzerine (8) hamle idüp ḥarbī üslūbı üzere (9) girü gide dört ağaç lācla şancup (10) ve şākird üstādun üzerine hamle (11) idüp ve ḥarbī üslūbı üzere

[23b]

(1) girüye gide ve üç ağaç lācla şancup (2) ve şākird üstād üzerine hamle idüp (3) ḥarbī üslūbı üzere girüye gide ve üç (4) ağaç lāc şancup ve şākird ve üstād (5) üzerine hamle idüp ḥarbī üslūbı (6) üzere girüye gide maḳlūb ile çıka (7) **üç ağaç at başı hov-paresin beyān ider** (8) girüde olan sāde at başı hov-paresi (9) üslūbı üzere cümlesin şoḅ tapuya (10) varınca oynayup ve ḥarbīsı daḥı (11) zıkr olıduḡı üzeredür **dört**

[24a]

(1) **ağaç atbaşı hov-paresin beyān ider** (2) ba´dehu zıkr olınan üç ağaç hov-paresi (3) üslūbı üzere oynayup ve şoḅ (4) tapuya varınca ḥarbīsın ancılayım oynaya (5) **uzun hov-pareyi beyān ider evvel tapu** (6) ve sağ elile degnegi tutup ve şol elile (7) üstād ucını başı üzerine çevirüp (8) doḡrılanı tuta ve şākird ura ve üstād (9) şākirdün başına urup ve şākird (10) üstādun arḳasına ura ve üstādun (11) şākird ayaklarına urup şākird

[24b]

(1) ḳalḡıya ve degnegi iki eliye degüp şol (2) ḳulaḡına tutup dört kerre amān virmeyüp (3) dükeli hamle üstādun başına urup (4) ve hamle idüp girüye gide ve girü gele ve girü (5) gide ba´dehu üstād degnegi şākirdün (6) başı üzerinde çeküp ve ḳoltuḡından (7) çala ba´dehu üç kerre baş ḡazel birinci kerre (8) uzada andan şoḅra tapu temām olur (9) altı

ağaç kes ikisi lâcla kesilür (10) sekiz ağaç hov dördi lâcla kesilür (11) sekiz ağaç kes dördi lâcla kesilür

[25a]

(1) sekiz ağaç kılıç şäkird kılıcı şol (2) elile ucuna yapışup sağ cānibine (3) tuta ve girü kılıcı başı üzere tuta (4) ve girü belinden aşığa iki ucın berāber (5) tuta ve dört hamle geçdükte üstāduñ (6) üzerine hamle idüp evvelki gibi tapu (7) ile çıka altı ağaç şolıla ikisi lâcla (8) kesilür **şoñ tapu uzun hov-pare harbisin** (9) **beyān ider** iki ağaç harbī lâcla kesilür (10) ve üstāduñ başına şäkird ura (11) ve dañı üstād şäkirdüñ ayaklarına urup

[25b]

(1) alğıya degnegi dike ve üstād amān (2) virmeyüp sağına ve şolına bir degnek (3) kulağına ura ve şäkird girüye harbī (4) üslübü üzere girüye gide ve şäkird (5) dañı üstādı bu üslüb üzere (6) alup gide üç ağaç harbī lâcla kesilür (7) ve üstād başına şäkird ura ve üstād (8) dañı şäkirdüñ ayaklarına urup alğıya (9) ve degnegi dike ve üstād amān virmeyüp (10) sağına ve şolına birer degnek ura ba‘dehu (11) şäkird girüye harbī üslübü üzere girüye

[26a]

(1) gide ve maqlüb ile çıkara **at başı** (2) **naşısı hov-paresi evvel tapu** (3) sağ elile degnegi tutup şol elile ucunu (4) baş üzere çevirüp ... tuta ve şäkird (5) ura ve üstād şäkirdüñ başına urup (6) ve şäkird üstāduñ arkasına ura (7) ve üstād şäkirdüñ ayaklarına urup (8) alğıya ve şäkird degnegi dege ve şol kulağına (9) tutup girü sağ kulağına tutduktan (10) şoñra girü ayaklarına çala girüye alğıya (11) ve degnegin dege bir kulağına çala ba‘dehu oltu çala

[26b]

(1) ve oltudan şoñra üstāduñ başına ura (2) andan şoñra baş azel oltu baş azel (3) oltu bu zıkr olınan semā‘ dönmeledür (4) altı ağaç kes lâcla kesilür iki ağaç (5) at başı lâc kese andan şanca ve ba‘dehu (6) üstāduñ üzerine hamle idüp bir baş (7) bir azel bir oltu semā‘ ile döne ve sekiz (8) ağaç hov dördi lâcla kesilür ve at (9) başı

sancar andan üstād üzerine hamle (10) idüp baş ğazel kıltuķ semā´ döne (11) sekiz ağaç kes dördi lâcla kesilür

[27a]

(1) dört ağaç at başı lâcla kesüp (2) şanca ba´dehu üstād üzerine hamle (3) idüp baş ğazel kıltuķ semā´ döne (4) sekiz ağaç kılıç üstād hamā´il-vārī (5) çalup şäkird degnegin sağ kulağına (6) berāber tuta ba´dehu üstād üzerine hamle (7) idüp üstād dağı ayaklarına iki (8) def´a çalup çifte kalğıya girü üstādun (9) başına urup evvelki tapu üslübü (10) üzere semā´ döne çıķa şol eli ile altı (11) ağaç ikisi lâcla kesilür üç ağaç

[27b]

(1) tapu ile çıkup evvelki tapu gibi semā´la (2) döne bunun ħarbisi yokdur **cenk** (3) **oyunu hov-paresidür evvel tapu** (4) sağ elile bir lâc kese ve şol eline vire şolıla (5) dağı lâc kese ba´dehu degnek ile merħabā ideler (6) ve şäkird üstāda hamle idüp ve girüye (7) gidüp üç def´a varup geleler ba´dehu (8) üstādun degnek arķasın duta şäkird (9) dağı urduķdan şonra degnegi kulağına berāber (10) tuta bir sağına ve bir şolına urduķdan şonra (11) şäkird üstād üzere hamle idüp degnegin

[28a]

(1) arķasına tuta ve üstād degnegin kulağına (2) berāber tuta şäkird sağına ve şolına ura (3) ba´dehu kıltuķ çala ve başına urup şäkird (4) girüye gide ve üstād dağı şäkirdün (5) başına urup ve degnegin çeküp (6) ayağına ura ve şäkird dağı gerek bu üslüb (7) üzere eyleye ve anı şal **tapu yetmiş dört degnekdür** (8) aña göre şapları görilüp muķayyed olmaķ (9) gerekdür altı ağaç kes lâcla kesilür (10) biri sağ ile ve biri şolıla kesilür sekiz (11) ağaç dördi lâcla kesilür ikisi sağ ile

[28b]

(1) ve ikisi şolıla kesilür sekiz ağaç kılıç (2) şäkird çenberi kılıç idüp siyerek (3) oturup kulağına tuta ve üstād (4) çala ol dağı üstādun üzerine hamle (5) idüp üstād dağı üç kerre çala (6) ba´dehu üstādun üzere hamle idüp girü (7) gide ve evvelki tapu üslübü üzere ide (8) altı ağaç şolıla ba´dehu üç ağaç tapu (9) ile çıkar evvelki tapu üslübü üzere

(10) çıka ve bu hov-parenün dağı harbîsi yokdur (11) ve ba' dehu zıkr olinan hov-pareler temâm olduğdan

[29a]

(1) sonra iki şakird üstād ile oynayup (2) her şakirdün elinde ikişer degnek ola (3) vallāhü a'lemü bi's-şavāb (4) der-beyān-ı lu'bhā-yı gönder ve fūnūnhā-yı [...] (5) ve ba' dehu bilgil ki üstād olan (6) kimesne evvelā bir dāne halka-i meydān (7) deyü vaz' idüp şakird dağı evvel (8) meydān anuñ bir cānibinde alay bağladup (9) ve kendüsi dağı zıkr olan meydānuñ (10) ortasında gönderin eline alup (11) dura ve ol alay bağlayup cümle şakirdlerün

[29b]

(1) baş<ı> olan şakird gönderin şol elile (2) üzere idüp sağ elini girüye reftār (3) idüp varup üstāda karşı (4) gelüp tapu eyleye ve gönderini sürüp halka (5) idüp tapu itdügi yer ki meydān (6) başıdur oradan içerüye girüp (7) gelüp üstāduñ elinden olan gönderile (8) tapuşup ve gönderini sağ elile dirsegine (9) berāber tutup ve dizginin şol elile uğurlayup (10) kıçın kıçın girü meydān başına varup (11) gönderini çeküp ortasın alup sağ

[30a]

(1) cānibine dönüp **evvel hova** gidüp reftār (2) idüp halka idüp dönüp gelüp (3) üstāduñ sağ cānibinden içerüye girüp (4) hov idüp kendüye meydānına togru (5) gönderini kulağı üzerine iki uç (6) berāber başından yukaru uzadup (7) meydān başına gelüp sağ cānibine dönüp (8) parmakları kalem-vārī dutup kaşına (9) berāber dizgini eline virüp sağ elini (10) uzadup yapına ve gönderi meydān (11) evvel tāsın gözede ve kendüsi reftār

[30b]

(1) idüp **ikinci hov** <a> gidüp gelüp üstāduñ (2) şol cānibinden içerü girüp elini (3) gönderile kulağı üzere uzadup (4) başından yukaru uzadup (5) meydān başına togrı varup (6) yine şol cānibine dönüp kulağına berāber gönderini (7) indürüp sürüp şol cānibine reftār (8) idüp [...] **evvel naqqa** gidüp gelüp (9) meydān başına varmadın

evvel gönderin (10) yarısın çeküp meydân başına varup (11) bir miqdâr içerü girüp elini kuşağına

[31a]

(1) berâber illerüsine uzadup gönderin (2) başından aşurı yine indürüp yumruğı (3) üzere getirüp nak idüp yapına (4) ve üstâduñ ardından geçüp **ikinci naķķa** (5) gidüp meydân başına gelüp gönderini (6) şol bāzūsı üzere koyup ve sağ (7) eli dağı gönderüñ altından kalem-vārī (8) dutup başından aşup sağ omuzı (9) üzerinde indürüp sağ elini illerü (10) uzadup ve şol ayağını dağı gönder (11) ile bile getirüp sağ cānibine indürüp

[31b]

(1) dizgin eline virüp sürüp sağ cānibine (2) reftār idüp **evvel dōlāba** gidüp üstâduñ (3) ardından dolaşup meydân başına qarīb (4) geldügi zamānda gönderin çeküp ortasın (5) ala ve meydân başından bir miqdâr içerü (6) girüp sağ elile gönderüñ ortasın (7) alup iki ucu berâber kaldurup (8) silküp meydân ortasında olan (9) üstādına dirsegi altından nazar ide (10) ve şol eli dağı dizgin yerinde ola (11) ve gönderini indürüp şancıya yapınur gibi

[32a]

(1) yapınup şol cānibine reftār idüp **ikinci dōlāba** (2) gidüp meydân başına gelüp gönderini (3) şol omuzına berâber getirüp sağ (4) gönderini bir miqdâr illerü sürüp (5) başınuñ üzerinde çevirüp üstāda (6) qarşu indürüp dizgin eline virüp (7) yine şol cānibine sürüp reftār idüp (8) şakıya gide ve üstâduñ ardından (9) dolaşup meydân başına gele ve gönderinüñ (10) ucını sağ elile dutup şol cānibine (11) girüsine ata ve gönderi sağ avucınuñ

[32b]

(1) içine yürüye ortası geldükden sonra (2) dönüp yapınup şol cānibine dutup reftār (3) idüp gide şakı hovına girüp (4) üstādınuñ ardından dolaşup şol (5) cānibinden içerü girüp ikinci hov gibi hov (6) idüp meydân başına varup şol (7) cānibine dutup gönderini ok çeker gibi çeküp (8) kulağı üzerinden indürüp sürüp sağ (9) cānibine reftār idüp

evvel tesrîhe (10) gide ve üstâduñ ardından dolaşup (11) meydân başına gelüp bir miqdâr içerü girüp

[33a]

(1) sağ elile gönderini şol eli dibinden dutup (2) kuşağa berâber girüye çeküp ortası (3) geldiği zamânda sağ elile sağ ayağ ile (4) illerü gelüp ve şol cānibine dutup yapınup (5) reftâr idüp **yan virmege** gide ve üstâduñ (6) ardından dolaşup meydânına qarîb geldiği (7) zamânda yan virüp gönderini sürüp (8) meydân başına gelüp bir miqdâr içerü (9) girüp yine sağ cānibine dönüp reftâr (10) idüp **ikinci tesrîhe** gide ve üstâduñ (11) ardından dolaşup meydân başına gelüp

[33b]

(1) evvelki tesrîh minvâli üzere tesrîh idüp (2) yine şol cānibine dönüp yapınup reftâr ide (3) ve üstâd halkasına⁴³⁰ gidüp üstâduñ (4) ardından geçüp şol cānibinden içerü (5) girüp tapuşup semâ' dönüp meydânına (6) toğrı geldiği zamânda gönderi idüp (7) şol cānibine meydân başına toğrı sürüp (8) varup şol cānibine dönüp reftâr idüp (9) **meydân kesmege** gidüp üstâduñ ardından (10) dolaşup gelüp meydân ortasında (11) gönderini dirsege berâber tuta ve şol eli

[34a]

(1) dahı dizgin yerinde ola ve meydānuñ (2) ortasından geçüp gidüp gönderini (3) sağ elile başınuñ üzerinden çevirüp (4) sağ cānibine döne ve şol elile dahı gönderüñ (5) ucına gele ve meydân başına varup (6) gönderini sağ cānibine geçürüp bir miqdâr (7) içerü girüp yine sağ cānibine dönüp (8) gönderin çeküp ortasın alup hov naqqa (9) gide ve üstâduñ ardından dolaşup (10) gelüp sağ cānibinden içerü girüp evvel (11) hov gibi hov idüp meydân başına varup

[34b]

(1) sağ cānibine dönüp gönderini dahı şol (2) bāzūsına indürüp ikinci naq gibi naq (3) idüp sağ cānibine geçüp kuşağa (4) berâber indüre ve **muqābeleye girüp** üstādına (5)

⁴³⁰ “halka” kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

karşu gönderi sürüp içerü girüp (6) gele üstād olan kimesne gönderini (7) şākirdün memesi altından şanca şākird (8) dağı gönderin ortalayup üstādun (9) gönderin gönder ile başup girüye (10) çekilüp halka idüp gönder göndere (11) semā' döne meydān başına geldükde içerü

[35a]

(1) girüp evvelki üslüb üzere tapuşup (2) üstād ile şākirdün berāber memelerinün (3) altında şancup biri birinün üzerine (4) süreler tā gönderi çenber olunca andan (5) sonra ellerin boş koyup yüriyeler (6) gönder ortası ellerine geldüğü zamānda (7) sağ elile gönderi zabt idüp kıçın (8) kıçın girüye gelüp sağ cāniblerine dönüp (9) refār ideler **hasret hovına** gidüp (10) ve üstādun ardından dolaşup sağ (11) cānibinden içerü girüp evvel hov gibi hov

[35b]

(1) idüp meydān başına varup sağ (2) cānibine dönüp ikinci nāk gibi naç idüp (3) üstādına karşı evvel tapu üslübü (4) üzere şol tapu idüp sağ elile (5) gönderin altından alup tolu üzerinden (6) çalup ala ve şol eli dağı dizgin yerinde (7) kıla ve kendüsi üstādına karşı gelüp (8) sağ ayağın illerü koyup edeb üzere (9) selāmlayup varup maķāmında karar eyleye (10) ve bākī şākirdler dağı bu minvāl üzere (11) bir bir gelüp ta'lim alup gidüp karar ideler

[36a]

(1) vallāhü a'lemü bi's-şavāb (2) fūnūn-ı diger bihi nesta'in (3) bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm (4) ammā ba'dü ma'lūm ola kim üstād olan (5) kimesne iki şākirdi birbirine muķābil olup (6) oynatmaķ murād eyledüğü zamānda bir halka⁴³¹ (7) kıyās olup evvel halkanun iki başında (8) iki meydān başı ta'yin olup evvel (9) iki şākird dağı edeb üzere gönderlerin (10) kuvvetleri üzere alup kuşağa berāber (11) degüp gelüp vaż' olup kuvvet ile

⁴³¹ "halka" kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

[36b]

(1) meydān başına duralar her k̄angısı hālīfe (2) şekillü ise evvel kimesne üstāduñ (3) sağ cānibine olan başına gelüp (4) durup andan sonra ikisi birbirine (5) muqābil gönderlerin üzengüye berāber (6) sağ cānibine diküp duralar ve şol (7) elleri dañı dizgin yerinde ola **evvel** (8) **tapu** andan sonra birbirine muqābil (9) baş berāber gönderlerin dizgin elinüñ (10) üstine indürelers ammā dizgin eli (11) ašlā yukaru qaldurmayalar ve gönderlerin

[37a]

(1) çeküp alup sağ elini gönder üzere (2) koyup girüye uzada ve şol ellerin (3) illerüye uzadup gönderi altında (4) dutup avuç içine ala ve dirsegi (5) kuşağına ve gönderün dañı ortası (6) kuşağa gele ve göğüslerin qaldurup (7) ikisi bile bu üslub üzere sağ (8) cāniblerine dutup reftār idüp keklik- (9) vārī seküp yürüyeler ammā gönderün (10) ucu uğura baqa ve gözleri birbirinün (11) gözün gözedüp ayurmayalar ve birbirinün

[37b]

(1) meydānın başmayup iç yüzden geçüp (2) gideler ve meydān başlarınun üstine (3) geldükleri zamānda içerü girüp üç (4) kerre tapuşup ve gönderlerin dirsege (5) berāber tutup kıçın kıçın meydān başına (6) gelüp sağ cānibine dutup gönderün (7) ortasın çeküp reftār ideler **evvel** (8) **hov<a>** gideler gelüp birbirinün meydānların (9) geçdükdən sonra iki meydān ortasından (10) birbirine muqābil içerü gireler birbirine (11) yakın qaldukları zamānda sağ ellerile

[38a]

(1) gönderi altından dutup alup sağ (2) cāniblerine dönüp kolların kulaqları berāber (3) uzadup iki ucu berāber gönderlerin (4) dutup meydānlarına toğrı varup (5) gönderlerin silküp ašlā durmayup (6) sağ cāniblerine dönüp qalem-vārī gönderlerin (7) tutup qaşları üzerlerinden indürüp (8) sağ cānibine dönüp yapımalar ve **ikinci hova** (9) gideler yine birbirinün meydānın geçüp gelüp (10) birbirine muqābil olup ikinci hova girüp (11) evvelki hov gibi hov ideler ve meydān başına

[38b]

(1) gelüp şol cāniblerine döneler sürüp reftār (2) idüp **evvel naḳḳa** gideler ve meydānlarına ḳarīb (3) geldükleri zamānda gönderlerin bir miḳdār (4) çeküp meydān başına varup bir miḳdār (5) iḳerü girüp saġ ayaġını illerü başup (6) ve saġ elini daġı gönder ile illerü uzadup (7) naḳ idüp başlarından aşup ḳuşaġa (8) berāber yumruḳları üzere getüeler ve şol (9) cāniblerine dönüp yapınup reftār ideler (10) ve **ikinci naḳḳa** gideler ve meydānlarına geldükleri (11) zamānda gönderlerin şol bāzūlarınuḡ

[39a]

(1) üstine ḳoyalar ve andan sonra naḳ idüp (2) başdan aşurup saġ omuzı (3) üzere indüeler ve saġ ellerin daġı (4) illerü uzadup çeker gibi çeküp ḳulaḳ (5) üzere indüeler dizgin eline virüp (6) sürüp ḳoldura ve saġ cānibine reftār (7) idüp **evvel dōlāba** gideler yine meydān (8) başlarına ḳarīb geldükleri zamānda gönderlerin (9) çeküp ortasın alalar meydāna gelüp (10) gönderlerin saġ elile ortasından alup (11) başı üstinden çevirüp ḳolların

[39b]

(1) uzadup birbirine dirsek altından naḳar (2) idüp ḳaşla berāber indürüp şol (3) cāniblerine dönüp yapınup reftār idüp (4) **ikinci dōlāba** gideler yine birbirinüḡ (5) meydāna başmayup meydānlarına gelüp gönderlerin (6) bāzūlarınuḡ üzerine ḳoyup saġ ayak (7) daġı illerü başup gönderlerin bir miḳdār (8) illerü tutup ḳamāyil-vārī başları üzerinden (9) çevirüp birbirine berāber indürüp saġ (10) cāniblerine gelüp birbirine ḳarşu gönderlerinüḡ (11) ucın saġ ellerile alup şol cāniblerine

[40a]

(1) girüsine atalar ortasına varınca (2) avuçları iḳinde yūriye yine şol cāniblerine (3) dönüp yapınup reftār ideler **şaḳı ḳovıma** (4) gideler ve yine birbirinüḡ meydānların (5) başmayup geçüp ikinci hov gibi hova girüp (6) meydānlarına gideler ve meydān başlarına (7) varduḳları zamānda gönderlerin silküp (8) şol cāniblerine dönüp oḳ çeker gibi (9) ḳulaḳlarına berāber çeküp indürüp şol (10) cāniblerine reftār ide **evvel tesrīhe** (11) gideler ve yine başlarına geldükleri zamānda

[40b]

(1) bir miqdār taşradan gelüp ve bir miqdār (2) içëruden girüp eli dibinden sağ elile (3) çeküp alup şol cānibine dönüp şancıya (4) yapınur gibi yapınup reftār idüp (5) yan virmegi gideler ve yine birbirinüñ (6) meydānların geçdükden şonra meydānlu meydānına (7) yan virüp meydān başlarına toğrı (8) gönderlerin sürüp meydān başına varup (9) içërü dönüp reftār idüp **ikinci tesrīh**<e> (10) gideler ve yine birbirinüñ üzerine berāber halkā⁴³² (11) dolaşup meydān başlarına varup evvelki

[41a]

(1) tesrīh üslūbı üzere tesrīh idüp (2) şol cāniblerine dönüp reftār idüp (3) **ustalar halkasına** gideler ve yine birbirinüñ (4) meydānların geçüp hov yerine geldükleri (5) zamānda ikinci hov gibi girüp tapuşup (6) gönder göndere maķaş gibi dutup halkā (7) dolaşup semā` döneler meydān başlarına (8) toğrı geldükleri zamānda meydān başına (9) toğrı gönderlerin kuşāđa berāber sürüp (10) reftār ideler **meydān kesmege** gideler ve yine (11) birbirinüñ meydānlarına geçdükden şonra

[41b]

(1) gönderleri dirseği berāber tutup ve meydān (2) ortasında birez illerüye varduğlarından (3) şonra gönderlerin başları üstine (4) çevirüp sağ cāniblerine döneler ve gönder (5) lerinüñ uçları dağı şol ellerine gelüp (6) meydān başlarına varup sağ cāniblerine (7) dönüp gönderi dağı sağ cāniblerine geçürüp (8) ortasın alup memeleri üzere yapınup (9) reftār idüp **hov naķķa** gideler ve yine hov yerinden (10) hova girüp evvelki hov gibi hov idüp (11) meydān başlarına varup sağ cāniblerine

[42a]

(1) döneler ve gönderlerinde dağı şol bāzūlarınuñ (2) üzerine indüreler ve ikinci naķ gibi naķ (3) idüp kuşāđa berāber idüp (4) **muķābelesine** gideler ve andan şonra içërü girüp (5) gönder berāber tapuşalar ve üstāduñ (6) sağ cānibinde olan şākirdüñ memesi (7) altında şanca ve ol dağı gönderin bir miqdār (8) çeküp gönderinüñ üzerine koyup (9)

⁴³² “halkā” kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

başa ve girüye şıçrayup gönder göndere (10) semā‘ idüp yine meydānlarına gelüp (11) birbirine muḳābil olup ıapuşup

[42b]

(1) nevbet-şāhib olan kimesne daḫı anuḫ (2) memesine şanca ol daḫı evvelki üslüb (3) üzere başup girüye çekilüp gönder (4) göndere semā‘ dönüp tekrār berāberce (5) ıapuşup birbirinüḫ memelerine şancup (6) üstādlarına süreler ve uçların boş (7) koyup gönderlerüḫ ortasında yürüye (8) tekrār kaçan meydān başına varup sağ (9) cāniblerine dönüp reftār idüp **hasret** (10) **hovına** gideler ve yine birinden hova girüp (11) hov kaldurup meydān başlarına varduḫları

[43a]

(1) gibi üstāduḫ şol cānibinden olan (2) kimesne sağ cānibine dönüp yapına ve sağ (3) cānibde olan şol cānibe dönüp (4) gönderin sürüp ḫaşmuḫ üzerine (5) segirdüp varup şanca ol daḫı şavmaḫ (6) üzere ola şanca kimesne gönderin (7) tesrīḫ idüp dönüp sağ cānibe (8) yapına ve ol şol cānibe sürüp yine şol (9) cānibine dönüp sürüp ol daḫı şancup (10) dönüp yapına bu üslüb üzere birbirine (11) üç kerre şancalar temām olduḫdan şoḫra

[43b]

(1) gönderlerüḫ ortasın alup ḫalkā⁴³³ dönüp (2) meydānlu meydānına varalar evvel gibi şoḫ (3) ıapu daḫı üslüb üzerine olup (4) birbirinüḫ meydānların selāmlayalar ve gelüp (5) birbirisin selāmlaşup ve girü üstād (6) olan kimesne daḫı edeb üzere selām (7) virüp gideler ve girü ḫaşm-āne oynadılar (8) ise evvel hovda sağ cānibinde olan (9) dōlāb idüp gelüp şanca ve ol naḫda (10) şol cānibinde olan şanca ve ol (11) dōlābda daḫı sağ cānibinde olan şanca

[44a]

(1) ve sağda şol cānibinde olan şanca (2) ve ikinci tesrīḫde şol cānibinde olan (3) şanca ammā ḫaşm-āne olduḫı zamānda (4) hov naḫ etmeyüp hasret hovına girüp (5) ikişer

⁴³³ “ḫalkā” kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

ikişer kerre şancı şancup üstāda (6) karşı şol tapu idüp birbirin selām (7) layup gelüp üstādların selāmlayup (8) edeb üzere çıkup gireler **tertīb-i** (9) **fünūn-ı diger ve bihi** <nesta 'in> ve ba' dehu bilgil kim işbu (10) şıñle ve dehliz kim vardur cem '-i funūn (11) u şanāyi' bu minvāl halkanuñ içinde olup

[44b]

(1) şöyle ma'lūm ola eyle olsa şāhib- (2) sa'ādet hāzretleri ve eger pādişāhlardur (3) ve eger beglerdür ve eger emirler ve vūzerādur (4) şöyle ma'lūm ola oturdukları (5) maķāmuñ muķābelesinde ol hālka ki (6) vardur evvelā cūdiler gelüp anuñ (7) kenārında gönderile gelüp alayların bađlayup (8) şāhib-sa'ādet hāzretlerinüñ sađ cānibinde (9) dönüp olan hālka gönderin karşılayup (10) sađ cānibine dönüp alay öñinde refitār (11) idüp evvel hālka ki vaz' olınmışdur

[45a]

(1) evvel hālkeyi devr idüp yine şāhib-sa'ādetün (2) sađ cānibine durup meydān ortasından (3) geçüp sađ cānibine çevrile ammā ardınca (4) olan cūdiler dađı birbirinüñ izin (5) başmađ gerekdür şöyle ma'lūm ola ve silsile-i (6) dehliz temām olduđdan sonra eger isterler ise (7) bir hālīfe sađına ve bir hālīfe şolına dönüp (8) çevrilüp uzun hov-pāre gideler ve-yāhūd (9) iki cānibine alay bađlayup herkes haşm-āne (10) siyle çıkup ikişer ikişer oynayalar (11) ve-yāhūd üç kerre birbirinüñ üzerine

[45b]

(1) hāmle idüp şancalar ve-yāhūd uzun (2) hov-pāre oynayup muķābele idüp kaldurup (3) meydānlarına gideler ve şāhib-sa'ādet hāzretinüñ (4) sađ cānibinde olan hālīfe şol cānibine (5) dönüp ve şol cānibinde olan hālīfe⁴³⁴ (6) sađ cānibine dönüp yapına ve sađ cānibinde (7) olan varup şol olan alay ile (8) şancup dönüp hov kaldurup sađ cānibine (9) dönüp yapına ve şol cānibinde olan (10) hālīfe dağı oyun başı berāberleşüp (11) ve alay şanca bu minvāl üzere üç kerre

⁴³⁴ "hālīfe" kelimesi metinde özgün imlasına uygun yazılmamıştır.

[46a]

(1) şancalar ve andan sonra hov kaldurup (2) herkes yine alaylarına varup duralar (3) ve şāhib-sa'ādet hāzretlerinūḡ saḡ cānibinde (4) olan ḡalīfe göndercūḡini ḡolı üzere (5) alup saḡ cānibine dönüp alay öninden (6) gide ve iki alay daḡı devşürüp (7) ḡalkā dolaşup şāhib-sa'ādet hāzretlerinūḡ (8) muḡābelesinde alay baḡlayalar ve andan sonra (9) eger bi'z-zāt pādişāh öninde ise atlarından (10) inüp gönderile varup pādişāḡı (11) selāmlayup girü gidüp gelüp üzengüye

[46b]

(1) başmadın atlarına bineler ve eger itmān için (2) oynarlarsa atlarından inmeyüp bir miḡdār (3) illerü gelüp selāmlayup kıçın kıçın yerlerine (4) gelüp üstādlarına daḡı pādişāh (5) islāma ḡayr-duā' idüp (6) herkes mekānlarına (7) gideler (8) temām (9) temmeti'l-kitāb bi-'avnillahi'l-vehhāb (10) ketebehu el-faḡīr şa'bān el-ḡaḡīr 'alā-temāmihi (11) fī-ḡurreti cemāziye'l-āhire fī-sittetin bāde'l-elf⁴³⁵

⁴³⁵ (Bu) kitap, Melik ve Vehhāb (olan) Allah'ın yardımıyla tamam oldu. Onu (bu kitabı) hakir ve fakir olan Şaban, 1006 yılında cemāziye'l-āhirenin evvelinde (başında) yazıp tamamladı.

BÖLÜM 3: DİZİN⁴³⁶

A

‘**ādet üzere:** alışıldığı gibi krş. ‘*ādet üzere*

‘ā. 3b/5, 4b/11-5a/1, 13b/3, 14a/1, 16b/3

‘**ādet üzerine:** alışıldığı gibi krş. ‘*ādet üzere*

‘ā. 14b/8

ağaç: ağaç; ağaçtan yapılmış; değnek, sopa

a. 17b/10, 17b/11, 18a/2, 18a/3, 18a/4, 18a/6, 18a/8, 18a/9, 18a/10, 18a/11, 18b/1, 18b/2, 18b/3, 18b/4, 18b/5, 18b/7, 18b/8, 18b/9, 18b/10, 19a/1, 19a/2, 19a/3, 19a/4, 19a/6, 19a/7, 19b/1, 19b/2, 19b/3, 19b/5, 19b/8, 19b/11, 20a/3, 20a/6, 20a/9, 20b/1, 20b/3, 20b/5, 20b/7, 20b/8, 20b/9, 20b/10, 20b/11, 21a/2, 21a/4, 21a/5, 21a/6, 21a/8, 21a/9, 21a/10, 21a/11, 21b/1, 21b/3, 21b/4, 21b/6, 21b/8, 21b/11, 22a/1, 22a/2, 22a/3, 22a/5, 22a/6, 22b/3, 22b/6, 22b/7, 22b/10, 23a/2, 23a/4, 23a/5, 23a/6, 23a/9, 23b/1, 23b/4, 23b/7, 24a/1, 24a/2, 24b/9, 24b/10, 24b/11, 25a/1, 25a/7, 25a/9, 25b/6, 26b/4, 26b/8, 26b/11, 27a/1, 27a/4, 27a/11, 28a/9, 28a/11, 28b/1, 28b/8

a.+dur 21a/7

āgāh ol-: (*Far.+T.*) haberdar olmak, bilgilenmek

ā.-ğil 17b/4

āhīr: (*Ar.*) son, sondaki

ā. 2a/7

ā.+ki 3a/4

‘**aksi:** (*Ar.*) zıddı, karşıtı, tersi

‘a.+i 7b/2, 13a/2

al-: almak; tutmak

a.-a 7a/6, 9b/9, 10b/8, 13b/5, 15a/9, 15a/10, 16a/3, 35b/6, 37a/4

a.-ımaz ise 10b/9

⁴³⁶ Dizin hazırlanırken özellikle Yılmaz ve Demir (2013: 617-632) ile Kara (2016: 179-207)’nin makalelerinden yararlanılmıştır.

a.-up 5a/6, 5b/2, 5b/8, 6a/11, 6b/8, 7a/7, 8a/2, 8b/1, 9a/4, 9a/6, 9b/6, 10a/6, 10b/1, 10b/3, 11a/6, 11b/6, 12a/4, 13a/7, 14a/3, 15b/6, 16a/3, 16a/4, 25b/6, 29a/10, 35b/5, 36a/10, 38a/1, 39a/10, 39b/11, 40b/3, 46a/5

alay: alay, bir merasimde, bir gösteride yer alan kalabalık, kortej; gösteri grubu

a. 16a/11, 44b/10, 45b/7, 45b/11, 46a/5, 46a/6

a.+larına 46a/2

alay bağla-: törene/idmana hazır durumda düzene girmek

a.-yalar 4b/5, 16a/10, 46a/8

a.-ların b.-yup 44b/7

a.-yup 29a/11, 45a/9

alay bağlat-: törene/idmana hazır durumda düzene sokmak

a.-up (alay bağladup) 29a/8

alt: alt

a.+ında 10b/7, 35a/3, 37a/3, 42a/7

a.+ından 11b/10, 12a/8, 14b/6, 31a/7, 31b/9, 34b/7, 35b/5, 38a/1, 39b/1

altı: altı sayısı

a. 17b/10, 18a/2, 18a/3, 18a/10, 18b/1, 18b/3, 18b/9, 19a/1, 19a/3, 19b/1, 19b/5, 20b/8, 20b/10, 21a/8, 21a/11, 21b/9, 21b/11, 22a/5, 22b/3, 23a/3, 24b/9, 25a/7, 26b/4, 27a/10, 28a/9, 28b/8

altmış: altmış sayısı

a. 2a/1

amān virme-: (*Ar. emān + T. virme-*) izin vermemek, müsamaha göstermemek

a.-yüp 24b/2, 25b/1-2, 25b/9

ammā: (*Ar.*) ama, fakat, lakin

a. 3a/10, 5a/9, 15a/5, 36b/10, 37a/9, 44a/3, 45a/3

ammā ba'dü: (*Ar.*) bundan sonra, gelelim maksadımıza

b. 1b/5, 17b/4, 36a/4

aḡa: ona krş. *ol*

a. 17b/7, 28a/8

ancılayın: öyle, o şekilde krş. *ol*

a. 24a/4

andan: ondan; ondan sonra krş. *ol*

a. 4a/1, 7a/5, 7b/8, 7b/10, 8a/6, 8a/9, 8b/2, 8b/9, 8b/11, 9a/3, 9b/1, 10a/2, 10a/9, 13b/2, 13b/11, 14a/9, 16b/4, 16b/9, 17a/4, 19a/2, 24b/8, 26b/2, 26b/5, 26b/9, 35a/4, 36b/4, 36b/8, 39a/1, 42a/4, 46a/1, 46a/8

anı: onu krş. *ol*

a. 17a/8, 28a/7

anlar: onlar krş. *ol*

a. 15b/8

anuğ: onun krş. *ol*

a. 29a/8, 42b/1, 44b/6

ara: ara

a.+sına 4a/8, 6a/11, 15b/5, 16a/4

a.+sında 4b/8

ardınca: hemen arkasından, arkası sıra

a. 16b/9, 45a/3

arğa: arka; sırt

a.+sın 27b/8

a.+sına 10a/11, 24a/10, 26a/6, 28a/1

art: art, arka

a.+ına (ardına) 7a/10

a.+ından (ardından) 14b/7, 31a/4, 31b/3, 32a/8, 32b/4, 32b/10, 33a/6, 33a/11, 33b/4, 33b/9, 34a/9, 35a/10

aş-: asmak

a.-up 13b/10, 14a/6, 14b/4

‘aşā: (Ar.) asa, değnek, sopa

‘a.+yı 19b/10, 20a/5, 20a/10, 20b/4

āsān ol-: (Far. +T.) kolay olmak, kolaylaşmak

ā.-up 1b/8

aşlā: (Ar.) asla, kesinlikle

a. 36b/11, 38a/5

aş-: aş(ır)mak, bir şeyin üstünden geç(ir)mek

a.-up 31a/8, 38b/7

aşağa: aşağı

a. 25a/4

a.+dan 5a/7, 11b/8, 12a/6, 12b/5

aşağı: aşağı, aşağıda olan

a. 8a/5

aşur-: aşırarak, bir şeyin üstünden geçirmek

a.-ı 31a/2 “aşırıp, aşırarak”

a.-up 39a/2

at: at

a. 4a/6, 5b/11, 7a/8

a.+ı 10b/6

a.+ın 4b/4

a.+ından 17a/2

a.+larına 17a/5, 46b/1

a.+larından 46a/9, 46b/2

a.+uñ 4a/7, 11b/9, 12a/7, 12b/7, 14b/5

at-: atmak, bir yöne doğru fırlatmak

a.-a 5a/11, 6a/3, 6a/7, 6a/9, 6b/3, 6b/11, 7a/5, 7a/10, 7a/11, 7b/3, 7b/8, 7b/10, 7b/11, 8a/4, 8a/9, 8b/2, 9a/1, 9a/11, 9b/4, 10a/10, 10b/4, 10b/10, 10b/11, 11a/3, 11a/10, 11a/11, 11b/3, 12a/1, 13a/11, 13b/8, 15a/5, 15b/2, 15b/7, 15b/11, 32a/11

a.-alar 40a/1

a.-up 5b/3, 6b/2, 7b/5, 8a/3, 8b/8, 8b/11, 9a/9, 10a/2, 10a/8, 13a/1, 14a/6, 14b/3, 15b/8

at başı: atlıların başında/önünde bulunan binici

a. 22a/9, 22b/4, 22b/7, 22b/10-11, 23a/5, 23b/7, 23b/8, 26a/1, 26b/5, 26b/8-9, 27a/1

at birağ-: atın dizginini bırakarak elleri boşa çıkarmak; at sürmek

a.-up (at birağup) 4a/5, 5a/4, 5b/9, 6a/6, 6b/2, 6b/9, 7a/4, 7b/5, 8a/3, 9a/8, 10b/3, 11a/6, 11b/6, 12a/4, 12b/3, 13a/10, 13b/7-8, 14a/5, 14b/3, 15a/1-2, 16a/5

atup tur-: atıp durmak, sürekli atmak

a.-a 16a/7

avuç: avuç

a.+ınuñ (avucınuñ) 32a/11

a.+ları 40a/2

avuç içi: avuç içi, elin iç bölümü

a.+ne 37a/4

ayağ: ayak krş. *ayağ*

a. 33a/3

ayağ: ayak; adım krş. *ayağ*

a. 18a/2, 18b/1, 19a/1, 39b/6

a.+ın 35b/8

a.+ına 28a/6

a.+ını 31a/10, 38b/5

a.+larına 24a/11, 25a/11, 25b/8, 26a/7, 26a/10, 27a/7

‘**ayān eyle-:** (*Ar. +T.*) açıklamak, ortaya koymak

‘a.-mişlerdür 17a/9-10

‘**ayān it-:** (*Ar. +T.*) açıklamak, ortaya koymak

‘a.-dük 1b/6

ayurma-: bk. ve krş. (*gözin*) *ayurma-*

a.-mayalar 37a/11

B

ba‘dehu: (*Ar.*) sonra, ondan sonra, daha sonra

b. 17b/6, 19b/1, 19b/9, 22b/2, 22b/8, 22b/11, 23a/2, 24a/2, 24b/5, 24b/7, 25b/10, 26a/11, 26b/5, 27a/2, 27a/6, 27b/5, 27b/7, 28a/3, 28b/6, 28b/8, 28b/11, 29a/5, 44a/9

bağla-: bağlamak

b.-ya 10a/11

bağlu ol-: bağlı olmak, bağlanmak

b.-an 12b/9

bağ-: bakmak, yönelmek, dönmek

b.-a 37a/10

bāķī: (*Ar.*) geri kalan, arta kalan

b. 35b/10

b.+sin 6b/3

barmaq: parmaq krş. *parmaq*

b. 15b/5

b.+ları 6a/10

b.+larına 9b/6

baş-: basmak

b.-a 42a/9

b.-duğı 12b/8

b.-madın 17a/4, 46b/1

b.-mayup 37b/1, 39b/5, 40a/5

b.-up 34b/9, 38b/5, 39b/7, 42b/3

başdur-: bastırmak

b.-up 10a/1

baş: baş; kafa; bir yerin esas, ön, üst ve ileri kabul edilen tarafı; başlangıç

b. 26a/4, 26b/6, 36b/9

b.+dan 39a/2

b.+ıdur 29b/6

b.+ı 1b/9, 2b/1, 22a/11, 24a/7, 24b/6, 25a/3, 29b/1, 36a/8, 39a/11, 45b/10

b.+ına 3b/4, 3b/7, 4b/3, 4b/9, 5b/1, 5b/7, 6a/4, 6a/8, 6b/6, 7a/1, 7b/1, 7b/4, 8a/1, 8a/11, 9a/2, 9b/5, 10a/11, 11a/1, 11a/4, 11b/1, 11b/4, 12a/2, 12a/11, 12b/10, 13a/5, 13b/4, 14a/3, 14a/11, 14b/9, 15a/4, 15a/8, 15b/3, 15b/10, 16a/1, 24a/9, 24b/3, 25a/10, 25b/7, 26a/5, 26b/1, 27a/9, 28a/3, 28a/5, 29b/10, 30a/7, 30b/5, 30b/9, 30b/10, 31a/5, 31b/3, 32a/2, 32a/9, 32b/6, 32b/11, 33a/8, 33a/11, 33b/7, 34a/5, 34a/11, 34b/11, 35b/1, 36b/1, 36b/3, 37b/5, 38a/11, 38b/4, 40b/8, 41a/8, 42b/8

b.+ında 10b/2, 36a/7

b.+ından 1b/10, 2a/6, 2a/9, 5a/4, 6b/1, 6b/9, 12b/2, 13a/10, 14a/5, 14b/2, 15b/7, 30a/6, 30b/4, 31a/2, 31a/8, 31b/5

b.+ını 32a/5, 34a/3

b.+ları 39b/8, 41b/3

b.+larına 39a/8, 40a/6, 40a/11, 40b/7, 40b/11, 41a/7, 41b/6, 41b/11, 42b/11

b.+larından 38b/7

b.+larının 37b/2

baş ğazel: sema dönerken yapılan hareketleri anlatır

b. 24b/7,

baş ğazel kıltuk: sema dönerken yapılan hareketleri anlatır

b. 26b/2, 26b/2-3, 26b/10, 27a/3

bir b. bir ğ. bir kı. 26b/6-7

baş kıo-: başını saygıyla eğmek

b.-yalar 17a/3

baş barmağı: başparmak kıç. *baş parmağı*

b. 10b/5

baş parmağı: başparmak kıç. *baş parmağı*

b. 10a/1

ba 'zı: (< *Ar. ba 'z* + *Far. -ı izafet kesresi*) bazı, birtakım

b. 19a/10

bāzū: (*Far.*) pazı

b.+larının 38b/11, 39b/6, 42a/1

b.+sı 31a/6

b.+sına 34b/2

beg: bey

b. 4b/4

b.+ler 16a/9

b.+lerdür 44b/3

b.+ün 16a/11, 16b/6, 16b/10, 17a/3

bel: bel

b.+inden 25a/4

bend: (*Far.*) bölüm, kısım; oyun

b.+leri 16a/8

berāber: (*Far.*) beraber, birlikte; aynı hizada; aynı düzeyde

b. 5a/8, 5a/10, 6a/1, 7a/8, 25a/4, 27a/6, 27b/9, 28a/2, 29b/9, 30a/6, 30a/9, 30b/6,

31a/1, 31b/7, 32a/3, 33a/2, 33b/11, 34b/4, 35a/2, 36a/10, 36b/5, 36b/9, 37b/5,

38a/2, 38a/3, 38b/8, 39b/2, 39b/9, 40a/9, 40b/10, 41a/9, 41b/1, 42a/3, 42a/5

berāberce: birlikte, ortaklaşa

b. 42b/4

berāberleş-: biraraya gelmek, birleşmek

b.-üp 45b/10

berü: beri, yakınında bulunan

b. 3a/5

beş: beş sayısı

b. 2b/10

beyānında: hakkında

b. 1b/6

beyān (eyle-): (*Ar.+T.*) anlatmak, açıklamak, söylemek, bildirmek

b.-mişlerdür 17a/9

beyān it-: (*Ar.+T.*) anlatmak, açıklamak, söylemek, bildirmek

b.-elüm (beyān idelüm) 17a/9

b.-er (beyān ider) 18a/9-10, 18b/5, 18b/9, 19a/5, 19a/8, 19b/8, 20b/7, 21b/10, 23a/6, 23b/7, 24a/1, 24a/5, 25a/9

bihi nesta 'in: (*Ar.*) "Allah'tan yardım isteriz." anlamında Arapça ibare

b. 36a/2, 44a/9

bil-: bilmek, öğrenmek

b.-gil 1b/5, 17b/4, 29a/5, 44a/9

bildür-: bildirmek, herhangi bir konuda bilgi vermek

b.-elüm 3b/4

bile: birlikte, beraber

b. 31a/11, 37a/7

bin-: binmek

b.-eler 46b/1

b.-üp 17a/5

bir: bir; herhangi bir; bir defa; tekrar

b. 2a/10, 2b/2, 2b/7, 3a/3, 3a/5, 3a/6, 4a/4, 4a/11, 5a/6, 6b/2, 6b/5, 7a/3, 7a/7, 7b/5, 7b/10, 8a/3, 8a/4, 8a/8, 8a/9, 8b/2, 8b/8, 8b/11, 9a/1, 9a/9, 9a/10, 9b/3, 9b/9, 10a/1, 10a/8, 10a/9, 10b/2, 10b/9, 10b/11, 13a/11, 13b/5, 13b/8, 14a/5, 14b/3, 18a/1, 18a/2, 18b/1, 18b/11, 19a/1, 25b/2, 26a/11, 26b/6, 26b/7, 27b/4,

29a/6, 29a/8, 30b/11, 31b/5, 32a/4, 32b/11, 33a/8, 34a/6, 36a/6, 38b/3, 38b/4,
39b/7, 40b/1, 42a/7, 45a/7, 46b/2

birāder: (*Far.*) birader, erkek kardeş

b.+ler 17b/5

bir bir: birer birer, tek tek; ayrı ayrı

b. 4b/10, 6a/3, 15a/3, 15b/8, 35b/11

bir... bir...: bir... bir de..., cümlede eş görevli öğeleri birbirine bağlar

b. 27b/10

birbiri: birbiri, karşılıklı olarak biri ötekini, öteki de onu krş. *biribiri*

b.+n 44a/6

b.+ne 36a/5, 36b/4, 36b/8, 37b/10, 38a/10, 39b/1, 39b/9, 39b/10, 42a/11, 43a/10

b.+nüñ 37a/10, 37a/11, 37b/8, 38a/9, 39b/4, 40a/4, 40b/5, 40b/10, 41a/3, 41a/11,
42b/5, 43b/4, 45a/4, 45a/11

b.+sin 43b/5

birer: birer

b. 25b/10

biraz: biraz

b. 41b/2

biri: biri, bir tanesi

b. 28a/10

b.+n 6a/11

b.+nden 42b/10

b.+sini 13a/8

biribiri: birbiri, karşılıklı olarak biri ötekini, öteki de onu krş. *biribiri*

b.+nüñ 35a/3

birinci: birinci

b. 24b/7

bir uğurdan: hep birden; derhâl

b. 16b/2

bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm: (*Ar.*) besmele

b. 1b/1, 4a/2, 17b/1, 36a/3

bi'zzāt: (*Ar.*) bizzat, kendi, kendisi

b. 46a/9

boğaz: boğaz

b.+ı 10b/7

boş koy-: boş bırakmak

b.-up 35a/5, 42b/6-7

boy(u)n: boyun

b.+ı (boynı) 11b/10, 12a/7, 14b/5

böyle: böyle, bu biçimde

b. 7a/11

b.+dür 13a/4

bu: bu

b. 2a/2, 2a/4, 2a/11, 3a/1, 4b/6, 5a/11, 6a/2, 7a/10, 9a/11, 10b/10, 11a/11, 12a/1, 12a/9, 12b/11, 15b/7, 16a/8, 20a/2, 20a/8, 25b/5, 26b/3, 28a/6, 28b/10, 35b/10, 37a/7, 43a/10, 44a/11, 45b/11

b.+ndan 2a/8

b.+nuş 13a/2

bulmamış ol-: bulmamış ol-

b.-mamış 8b/5-6

bundan: bundan

b. 17a/7

bunuş: bunun

b. 27b/2

C

cānib: (Ar.) yan, taraf

c.+de 3a/3, 3a/5, 4b/4, 43a/3

c.+e 43a/3, 43a/7, 43a/8

c.+inde 2b/1, 2b/6, 2b/9, 2b/11, 29a/8, 42a/6, 43b/8, 43b/10, 43b/11, 44a/1, 44a/2, 44b/8, 45b/4, 45b/5, 45b/6, 45b/9, 46a/3

c.+inden 11b/10, 12a/7, 30a/3, 30b/2, 32b/5, 33b/4, 34a/10, 35a/11, 43a/1

c.+ine 25a/2, 30a/1, 30a/7, 30b/6, 30b/7, 31a/11, 31b/1, 32a/1, 32a/7, 32a/10, 32b/2, 32b/7, 32b/9, 33a/4, 33a/9, 33b/2, 33b/7, 33b/8, 34a/4, 34a/6, 34a/7, 34b/1, 34b/3, 35b/2, 36b/3, 36b/6, 37b/6, 38a/8, 39a/6, 40b/3, 43a/2, 43a/9, 44b/10, 45a/2, 45a/3, 45a/9, 45b/4, 45b/6, 45b/8, 46a/5

c.+lerine 35a/8, 37a/8, 38a/2, 38a/6, 38b/1, 38b/9, 39b/3, 39b/10, 39b/11, 40a/2, 40a/8, 40a/10, 41a/2, 41b/4, 41b/6, 41b/7, 41b/11, 42b/9

cemī : (Ar.) bütün

c. 3b/10

cem 'i fūnūn u şanāyi : (Far.) sanat/ustalık ve hünelerinin tamamı

c. 44a/10-11

cenk: (Far.) cenk, savaş; topuzla/değnekle oynanan oyun türlerinden biri

c. 27b/2

cümle: (Ar.) bütün, hep

c. 4b/6, 16a/8, 16b/2, 17a/2, 29a/11

c.+ye 4a/3

cümlesi: hepsi, tamamı

c.+n 23b/9

c.+ni 15a/5

cüнді: (Ar.) usta binici, usta süvari; at üstünde silah kullanma becerisi kazanmış asker

c.+ler 44b/6, 45a/4

Ç

çal-: vurmak, darbe indirmek; kesmek üzere sürmek

ç.-a 8a/6, 8a/7, 13b/9, 22b/2, 24b/7, 26a/10, 26a/11, 28a/3, 28b/4, 28b/5

ç.-up 9b/3, 10a/7, 27a/5, 27a/8, 35b/6

çalın-: vurulmak, darbe indirilmek

ç.-a 2b/4

çalğoyunı: sırtüstü

ç. 12b/6

çarp-: çarpmak, vurmak

ç.-maya 8b/6

çek-: çekmek; çekip çıkarmak; (yay için) germek

ç.-e 4b/1, 7a/9, 15a/6

ç.-er 32b/7, 39a/4, 40a/8

ç.-erse 15a/7

ç.-üp 4a/10, 5a/8, 6a/1, 10b/10, 11a/9, 11b/9, 12a/7, 12b/6, 13b/3, 14a/1, 14a/9, 14b/8, 24b/6, 28a/5, 29b/11, 30b/10, 31b/4, 32b/7, 33a/2, 34a/8, 38b/4, 39a/4, 39a/9, 40a/9, 40b/3, 42a/8

çekil-: çekilmek, geriye gitmek

ç.-üp 34b/10, 42b/3

çeküp al-: çekip almak

ç.-üp 37a/1

çenber: (*Far.*) çember, halka

ç.+i 28b/2

çenber ol-: (*Far. + T.*) çember durumuna gelmek

ç.-inca 35a/4

çevir-: çevirmek, döndürmek

ç.-üp 14a/9, 22b/1, 24a/7, 26a/4, 32a/5, 34a/3, 39a/11, 39b/9, 41b/4

çevril-: dönmek, geri gelmek

ç.-e 45a/3

ç.-üp 45a/8

çevür-: çevirmek, döndürmek

ç.-e 10b/5

çık-: çıkmak

ç.-a 23b/6, 25a/7, 27a/10, 28b/10

ç.-ar 18a/1, 18a/3, 18a/8, 18a/11, 18b/2, 18b/8, 18b/11, 19a/3, 21b/2, 21b/9, 22a/7, 23a/3, 23a/5, 28b/9

ç.-up 19b/4, 19b/7, 21a/1, 21a/10, 22a/4, 27b/1, 44a/8, 45a/10

çıkar-: çıkarmak

ç.-a 26a/1

ç.-alar 16b/3

ç.-up 9a/3, 9b/9, 13b/11

çifte: (< *Far. cufte*) çifte, iki kez

ç. 27a/8

D

daḥı: dahi, da/de

d. 2a/10, 2b/2, 3a/3, 3a/6, 4b/7, 5a/3, 5b/5, 6a/2, 6b/2, 7a/2, 8a/4, 8a/9, 9a/1, 9a/8, 9a/9, 9a/10, 9b/6, 10b/11, 11a/11, 13a/4, 13a/11, 14b/7, 15b/2, 15b/4, 16a/2, 17a/2, 17a/8, 20a/11, 20b/3, 21a/1, 21a/7, 22b/7, 22b/11, 23b/10, 25a/11, 25b/5, 25b/8, 27a/7, 27b/5, 27b/9, 28a/4, 28a/6, 28b/4, 28b/5, 28b/10, 29a/7, 29a/9, 31a/7, 31a/10, 31b/10, 34a/1, 34a/4, 34b/1, 34b/8, 35b/6, 35b/10, 36a/9, 36b/7, 37a/5, 38b/6, 39a/3, 39b/7, 41b/5, 41b/7, 42a/1, 42a/7, 42b/1, 42b/2, 43a/5, 43a/9, 43b/3, 43b/6, 43b/11, 45a/4, 45b/10, 46a/6, 46b/4

dāne: (*Far.*) tane, adet

d. 6a/10, 7a/3, 9a/5, 13a/7, 14b/11, 15b/5, 29a/6

def^ʿa: (*Ar.*) defa, kere, kez

d. 14a/8, 27a/8, 27b/7

deg-: değmek, dokunmak, temas etmek; erişmek, isabet etmek

d.-e 10b/2, 26a/8, 26a/11

d.-üp 24b/1, 36a/11

değişdür-: değiştirmek, başka tarafa almak

d.-e 8b/9

d.-üp 10a/5

degnek: değnek, sopa, çomak

d. 21b/11, 22a/7, 25b/2, 25b/10, 27b/5, 27b/8, 29a/2

d.+dür 28a/7

d.+i (degnegi) 22a/10, 22a/11, 24a/6, 24b/1, 24b/5, 25b/1, 25b/9, 26a/3, 26a/8, 27b/9

d.+in (degnegin) 26a/11, 27a/5, 27b/11, 28a/1, 28a/5

değşür-: değiştirmek

d.-e 7b/7, 8b/7

d.-üp 7a/6, 7b/9

degül: değil

d.+dür 15a/7

dehliz: (*Far.*) dehliz, uzun ve dar geçit

d. 44a/10

depere: tepesine, tepesi üzerine

d. 6b/5

d.+den 5b/10, 6b/4, 11a/7

der-beyân-ı lu 'bhâ-yı gönder: (*Far.*) mızrakla yapılan oyunlar/gösteriler hakkındadır

d. 29a/4

der-beyân-ı lakab-ı fennhâ-yı topuz ve ğayr: (*Far.*) topuz ve başka savaş aletlerinin ilmi ve isimleri hakkındadır

d. 17a/11

destür vir-: (*Far. + T.*) “yol verin, çekilin, haydi” anlamlarında “destur” sözcüğünü söylemek

d.-üp 4a/1

devr it-: (*Ar. + T.*) dönmek, çevresinde dolaşmak

d.-üp (devridüp) 45a/1

devşür-: toplanmak, bir araya gelmek, buluşmak

d.-üp 46a/6

deyü: diye

d. 29a/7

dırnağ: tırnak krş. *tırnağ*

d.+ına (dırnağına) 9a/6, 13a/7

di-: demek, söylemek

d.-dügi 16b/1

d.-yeler 4a/3

dik-: dikmek, dik bir biçimde koyup yerleştirmek; dik duruma getirmek; saplamak

d.-e 5a/10, 14a/4, 25b/1, 25b/9

d.-üp 4a/11, 5b/10, 36b/6

dikil-: dikilmek, dik bir biçimde konup yerleştirilmek

d.-e 2a/11, 2b/8, 3a/1, 3a/4, 3a/8, 3b/6

d.-en 10b/8, 14a/7

dip: dip, alt kısım

d.+inden (dibinden) 33a/1, 40b/2

dirsek: dirsek

d. 39b/1

d.+e (dirsege) 33b/11, 37b/4

d.+i (dirsegi) 31b/9, 37a/4, 41b/1

d.+in (dirsegin) 5b/11, 15a/5

d.+ine (dirsegine) 29b/8

dizgin: dizgin, gemin uçlarına bağlanarak hayvanı yöneltmeye yarayan kayış

d. 5a/2, 5a/5, 5b/1, 5b/7, 6a/9, 9a/7, 10a/2, 31b/1, 31b/10, 32a/6, 34a/1, 35b/6, 36b/7, 36b/9, 36b/10, 39a/5

d.+i 4a/9, 6a/4, 6b/6, 8a/1, 8a/11, 9b/5, 10b/1, 11a/4, 11b/5, 12a/3, 12b/1, 13a/6, 13b/5, 14a/3, 14b/1, 14b/10, 15a/9, 15b/3, 16a/1, 16b/5, 30a/9

d.+in 5a/2, 7a/1, 29b/9

dizil-: dizilmek, sıralanmak

d.-üp 3b/5

doğrılanı: doğrultup, doğrultarak, düzeltip, düzelterek

d. 24a/8

dölâb: (< *Far. dūlāb*) dolap, dönerek ilerleyen ve silahşorlerin gösteri/idman esnasında oluşturduğu çember/halka

d. 43b/9

d.+a 31b/2, 32a/1, 39a/7, 39b/4

d.+da 43b/11

dolaş-: dolaşmak, geçerek gitmek veya gelmek

d.-up 31b/3, 32a/9, 32b/4, 32b/10, 33a/6, 33a/11, 33b/10, 34a/9, 35a/10

doldur-: doldurmak

d.-up 9a/10, 11a/9

dön-: dönmek; yönelmek; sema etmek

d.-e 22b/5, 22b/9, 23a/2, 26b/7, 26b/10, 27a/3, 27a/10, 27b/2, 34a/4, 34b/11

d.-eler 38b/1, 41a/7, 41b/4, 42a/1

d.-üp 7a/9, 11a/10, 30a/1, 30a/2, 30a/7, 30b/6, 32b/2, 33a/9, 33b/2, 33b/5, 33b/8, 34a/7, 34b/1, 35a/8, 35b/2, 38a/2, 38a/6, 38a/8, 38b/9, 39b/3, 40a/3, 40a/8,

40b/3, 40b/9, 41a/2, 41b/7, 42b/4, 42b/9, 43a/2, 43a/3, 43a/7, 43a/9, 43a/10,
44b/9, 44b/10, 45a/7, 45b/5, 45b/6, 45b/8, 45b/9, 46a/5

döndür-: döndürmek

d.-e 8b/4

dönmek: dönmek, sema etmek

d.+ledür 26b/3

dördünci: dördüncü

d. 15b/6, 16a/4

dört: dört sayısı

d. 18a/7, 18b/6, 18b/8, 19a/4, 19a/6, 20a/3, 20a/9, 20b/1, 21a/4, 21a/6, 21b/3,
21b/8, 22b/6, 23a/9, 23b/11, 24b/2, 25a/5, 27a/1

d.+i (dördü) 19b/1, 19b/3, 19b/4, 20b/9, 21a/9, 21a/10, 22a/2, 22a/3, 22a/4,
22b/6, 22b/10, 23a/3, 24b/10, 24b/11, 26b/8, 26b/11, 28a/11

du´ā it-: (Ar. +T.) dua etmek

d.+lar i.-üp (du´ālar idüp) 3b/11

dur-: durmak; belli bir durumda olmak; hareketsiz kalmak; beklemek

d.-a 29a/11

d.-alar 36b/1, 36b/6, 46a/2

d.-mayup 38a/5

d.-up 36b/4, 45a/2

dut-: tutmak, eliyle kavramak; yaklaştırmak

d.-a 27b/8

d.-up 30a/8, 31a/8, 32a/10, 32b/2, 32b/7, 33a/1, 33a/4, 37a/4, 37a/8, 37b/6,
38a/1, 38a/4, 41a/6

dükeli: bütün, hep; hepsi

d. 24b/3

düken-: tükenmek, bitmek

d.-dükden 15b/9

düzül-: tertip olunmak, hazırlanmak

d.-dükde 3b/2

E

edeb: (*Ar.*) edep

e. 4b/7, 35b/8, 36a/9, 43b/6, 44a/8

eger: (*Far.*) eğer, şayet; ister ... ister, gerek ... gerek

e. 10b/8, 44b/2, 44b/3, 45a/6, 46a/9, 46b/1

egil-: eğilmek

e.-e 8a/5

e.-üp 7b/9, 8b/10, 9a/11, 10b/8, 12b/6, 14b/4

ehl-i ĩmān: (*Far.*) inanç sahipleri

e. 3b/11

el: el

e.+de 9a/8, 12b/1, 13b/6, 14b/1

e.+e 5a/5, 16a/2

e.+i 6b/1, 7b/7, 8a/1, 8b/8, 9b/6, 9b/9, 16b/5, 18b/3, 19a/3, 27a/10, 31a/7, 31b/10, 33a/1, 33b/11, 35b/6, 36b/10, 40b/2

e.+ile 5a/1, 5a/5, 7a/3, 7a/7, 9a/7, 9b/7, 10a/4, 10a/6, 10b/6, 11a/2, 12a/5, 12b/4, 12b/11, 13a/9, 14a/7, 14b/5, 14b/6, 15a/11, 16b/5, 18a/3, 18a/4, 18b/3, 19a/4, 19b/5, 19b/8, 20a/11, 20b/10, 22a/10, 22a/11, 24a/6, 25a/2, 26a/3, 27b/4, 29b/1, 29b/8, 29b/9, 31b/6, 32a/10, 33a/1, 33a/3, 34a/3, 34a/4, 35a/7, 35b/4, 39a/10, 40b/2

e.+inde 9b/10, 29a/2

e.+inden 29b/7

e.+ine 5b/2, 5b/8, 7a/2, 10b/1, 10b/3, 10b/6, 10b/7, 12a/3, 13a/6, 13b/5, 14a/3, 14b/6, 14b/7, 14b/10, 15a/2, 15a/9, 15b/4, 19b/10, 20a/5, 20a/11, 20b/4, 27b/4, 29a/10, 30a/9, 31b/1, 32a/6, 39a/5

e.+ini 29b/2, 30a/9, 30b/2, 30b/11, 31a/9, 37a/1, 38b/6

e.+inüñ 36b/9

e.+iye 24b/1

e.+leri 36b/7

e.+lerile 37b/11, 39b/11

e.+lerin 35a/5, 37a/2, 39a/3

e.+lerine 35a/6, 41b/5

e.+ün 6b/8, 9a/6

elli beş: elli beş sayısı

e. 2a/3, 2a/4-5

emir: (< *Ar. emīr*) emir, kumandan

e.+ler 44b/3

eğse: ense

e.+sinden 10b/5

evvel: (*Ar.*) evvel, önce; evvela, ilk olarak; ilk, birinci

e. 4a/8, 10b/1, 10b/4, 17b/10, 18a/9, 18b/8, 19a/11, 20b/7, 21a/6, 22a/10, 22b/11, 24a/5, 26a/2, 27b/3, 29a/7, 30a/1, 30a/11, 30b/8, 30b/9, 31b/2, 32b/9, 34a/10, 35a/11, 35b/3, 36a/7, 36a/8, 36b/2, 36b/7, 37b/7, 38b/2, 39a/7, 40a/10, 43b/2, 43b/8, 44b/11, 45a/1

evvelā: (*Ar.*) evvela, ilk önce, ilk olarak

e. 1b/9, 4a/4, 17b/6, 18a/6, 21b/10, 29a/6, 44b/6

evvelki: evvelki, önce olan, önceki

e. 2a/1, 2a/2, 2a/8, 2b/4, 4b/8, 14a/4, 25a/6, 27a/9, 27b/1, 28b/7, 28b/9, 33b/1, 35a/1, 38a/11, 40b/11, 41b/10, 42b/2

eyle-: eylemek, etmek, yapmak

e.-dükden 19a/8

e.-ye 28a/7

eylen-: hazırlanmak

e.-e 11b/9

eylendür-: hazırlanmak

e.-üp 12a/8

eyle olsa: bunun üzerine, bundan dolayı, öyle olunca, o hâlde, öyle ise

e. 44b/1

F

fāyide ol-: (*Ar. fā'ide +T. ol-*) fayda etmek, faydalı olmak

f.-a 1b/8

fenn: (*Ar.*) teknik, hüner, bilim

f.+leri 3a/11, 4b/10, 16a/8, 17a/7, 19a/10

fenn-i aḥer-i gönder: (*Far.*) diğer gönder tekniği

f. 14a/2, 14a/10

fenn-i gönder ve kılıç: (*Far.*) gönder ve kılıç tekniği

f. 13b/3-4

fenn-i gönder-i sade: (*Far.*) sade gönder tekniği

f. 13a/4

fenn-i ḥarbī-i sağ tīr-keş bendi: (*Far.*) sağ tirkeş bendi çarpışma/karşılaşma tekniği

f. 15b/2

fenn-i ḥarbī-i sağ yaqa: (*Far.*) sağ yaka çarpışma/karşılaşma tekniği

f. 14b/9

fenn-i ḥarbī-i şol tīr-keş bendi: (*Far.*) sol tirkeş bendi çarpışma/karşılaşma tekniği

f. 15b/11

fenn-i ḥarbī-i şol yaqa: (*Far.*) sol yaka çarpışma/karşılaşma tekniği

f. 15a/8

fenn-i kalkan bendi: (*Far.*) kalkan bendi tekniği

f. 7b/3-4

fenn-i kılıç bendi: (*Far.*) kılıç bendi tekniği

f. 7b/11

fenn-i kiriş bendi: (*Far.*) kiriş bendi tekniği

f. 8a/10

fenn-i kol bendi: (*Far.*) kol bendi tekniği

f. 9a/1

fenn-i sağ gez: (*Far.*) sağ gez tekniği

f. 5b/6

fenn-i sağ gömündürük bendi: (*Far.*) sağ gömündürük (atın göğüs kayışı) bendi tekniği

f. 11b/3-4

fenn-i sağ na'l bendi: (*Far.*) sağ nal bendi tekniği

f. 12a/10-11

fenn-i sağ sağrı: (*Far.*) sağ sağrı tekniği

f. 11a/3

fenn-i şağ şüret: (*Far.*) sağ suret tekniği

f. 6a/7

fenn-i şağ üzengü: (*Far.*) sağ üzengi tekniği

f. 4b/11

fenn-i şağ yanbaşı: (*Far.*) sağ yanbaşı tekniği

f. 6b/11

fenn-i şağ yay bendi: (*Far.*) sağ yay bendi tekniği

f. 10a/10

fenn-i şol gez: (*Far.*) sol gez tekniği

f. 6a/3

fenn-i şol gömündürük bendi: (*Far.*) sol gömündürük (atın göğüs kayışı) bendi tekniği

f. 12a/1-2

fenn-i şol şağrı: (*Far.*) sol şağrı tekniği

f. 11b/1

fenn-i şol şüret: (*Far.*) sol suret tekniği

f. 6b/5

fenn-i şol üzengü: (*Far.*) sol üzengi tekniği

f. 5a/11

fenn-i şol yanbaşı: (*Far.*) sol yanbaşı tekniği

f. 7b/1

fenn-i şol yay bendi: (*Far.*) sol yay bendi tekniği

f. 10b/11-11a/1

fenn-i tıpu: (*Far.*) başlangıç merasimi; meydana çıkma, huzura gelme üslubu

f. 4a/3

fenn-i tır-keş bendi: (*Far.*) tirkeş bendi tekniği

f. 9b/4

fi'l-ḥāl: (*Ar.*) o anda, derhâl

f. 8b/4

fünūn: (*Ar.*) teknikler, hüneler, bilimler

f. 16a/7

fünūnhā-yı [...]: (*Far.*) ... teknikleri

f. 29a/4

fünün-ı diger: (*Far.*) diğer teknikler

f. 36a/2

G

geç-: geçmek

g.-dükde 25a/5

g.-dükden 37b/9, 40b/6, 41a/11

g.-eler 16b/9

g.-erken 7a/9

g.-icek 4b/7

g.-üp 4b/6, 16a/11, 16b/7, 17a/2, 31a/4, 33b/4, 34a/2, 34b/3, 37b/1, 38a/9, 40a/5, 41a/4, 45a/3

geçür-: geçirmek

g.-üp 34a/6, 41b/7

gel-: gelmek

g.-dügi 33a/3, 33b/6, 35a/6

g.-dükde 34b/11

g.-dükden 32b/1

g.-dükleri 37b/3, 38b/10, 40a/11, 41a/4, 41a/8

g.-e 24b/4, 32a/9, 34a/5, 34b/6, 37a/6

g.-eler 27b/7

g.-üp 5b/1, 5b/7, 6a/4, 6a/8, 6b/6, 7a/1, 7b/2, 7b/4, 8a/1, 8a/11, 9a/2, 9b/5, 10a/11, 11a/1, 11a/4, 11b/2, 11b/5, 12a/3, 12b/1, 13a/5, 13b/4, 14a/3, 14a/11, 14b/10, 15a/9, 15b/3, 29b/7, 30a/2, 30a/7, 30b/1, 30b/8, 31a/5, 32a/2, 32b/11, 33a/4, 33a/8, 33a/11, 33b/10, 34a/10, 35a/8, 35b/11, 36a/11, 36b/3, 37b/6, 37b/8, 38a/9, 38b/1, 39a/9, 39b/5, 39b/10, 40b/1, 41b/5, 42a/10, 43b/4, 43b/9, 44a/7, 44b/6, 44b/7, 46a/11, 46b/3, 46b/4

gelüp geçmiş: bugüne kadar gelmiş olan

g. 3b/10

gerek: gerek

g. 19a/9, 28a/6

g.+dür 3a/10

gerü: geri krş. *girü*

g.+ye 4a/5

getür-: getirmek

g.-eler 38b/8

g.-üp 4a/7, 5b/10, 6b/4, 11a/8, 15a/4, 15b/8, 31a/3, 31a/11, 32a/3

gez: gez, okun kiriş geçecek gediği

g. 6a/7

gezle-: okun gezini kirişe yerleştirmek; bir hedefi vurmak için silaha gerekli doğrultuyu vermek, nişan almak

g.-miş 13a/9

g.-miş ola 15a/1

g.-ye 9b/10

g.-yüp 4a/4, 5a/7, 6a/11, 7a/3, 7a/8, 10b/3, 11a/8, 11b/8, 12a/6, 12b/5, 13a/8

gezlen-: okun gezi kirişe yerleştirilmek; nişan alınmak

g.-miş 6b/1, 9a/7, 13b/6, 15b/6, 16a/5

gibi: gibi

g. 16b/1, 25a/6, 27b/1, 31b/11, 32b/5, 32b/7, 34a/11, 34b/2, 35a/11, 35b/2, 38a/11, 39a/4, 40a/5, 40a/8, 40b/4, 41a/5, 41a/6, 41b/10, 42a/2, 43a/1, 43b/2

gir-: girmek

g.-eler 37b/10, 44a/8

g.-üp 29b/6, 30a/3, 30b/1, 30b/2, 30b/8, 30b/11, 31b/6, 32b/3, 32b/5, 32b/11, 33a/9, 33b/5, 34a/7, 34a/10, 34b/4, 34b/5, 35a/1, 35a/11, 37b/3, 38b/5, 40b/2, 41a/5, 42a/4, 44a/4

girü: geri; arka taraf; arkaya doğru; tekrar krş. *gerü*

g. 4b/8, 8b/3, 8b/9, 19a/6, 19b/10, 20a/6, 20a/11, 20b/2, 20b/6, 23a/9, 24b/4, 25a/3, 25a/4, 26a/9, 26a/10, 27a/8, 28b/6, 29b/10, 43b/5, 43b/7, 46a/11

g.+de 23b/8

g.+sine 32a/11, 40a/1

g.+ye 9b/4, 18a/7, 18b/6, 19b/9, 20a/1, 20a/4, 20a/7, 20a/10, 20b/4, 21a/4, 21b/5, 21b/7, 23b/1, 23b/3, 23b/6, 24b/4, 25b/3, 25b/4, 25b/11, 26a/10, 27b/6, 28a/4, 29b/2, 33a/2, 34b/9, 35a/8, 37a/2, 42a/9, 42b/3

git-: gitmek

g.-dükde 4a/11

g.-e (gide) 18a/7, 18b/6, 19a/6, 20a/2, 20a/8, 20b/2, 20b/6, 21a/4, 21b/6, 21b/8, 22b/3, 23a/9, 23b/1, 23b/3, 23b/6, 24b/4, 24b/5, 25b/4, 25b/6, 26a/1, 28a/4, 28b/7, 32a/8, 32b/3, 32b/10, 33a/5, 33a/10, 34a/9, 46a/6

g.-eler (gideler) 17a/5, 37b/2, 37b/8, 38a/9, 38b/2, 38b/10, 39a/7, 39b/4, 40a/4, 40a/6, 40a/11, 40b/5, 40b/10, 41a/3, 41a/10, 41b/9, 42a/4, 42b/10, 43b/7, 45a/8, 45b/3, 46b/7

g.-üp (gidüp) 27b/7, 30a/1, 30b/1, 31a/5, 31b/2, 32a/2, 32b/3, 33b/3, 33b/9, 34a/2, 35a/9, 35b/11, 46a/11

gögüs: göğüs

g.+inden 12b/9

g.+lerin 37a/6

gönder: kargı, mızrak

g. 13b/2, 31a/10, 34b/9, 34b/10, 35a/6, 37a/1, 38b/6, 41a/6, 42a/5, 42a/9, 42b/3

g.+e 34b/10, 41a/6, 42a/9, 42b/4

g.+i 13b/6, 14a/4, 14a/7, 14b/1, 14b/5, 30a/10, 32a/11, 33b/6, 34b/5, 35a/4, 35a/7, 37a/3, 38a/1, 41b/7

g.+ile 29b/7, 30b/3, 44b/7, 46a/10

g.+in 13a/5, 13b/2, 13b/11, 29a/10, 29b/1, 30b/9, 31a/1, 31b/4, 34a/8, 34b/8, 34b/9, 35b/5, 42a/7, 43a/4, 43a/6, 44b/9

g.+ini 29b/4, 29b/8, 29b/11, 30a/5, 30b/6, 31a/5, 31b/11, 32a/2, 32a/4, 32b/7, 33a/1, 33a/7, 33b/11, 34a/2, 34a/6, 34b/1, 34b/6

g.+inüñ 32a/9, 42a/8

g.+leri 41b/1

g.+lerin 36a/9, 36b/5, 36b/9, 36b/11, 37b/4, 38a/3, 38a/5, 38a/6, 38b/3, 38b/11, 39a/8, 39a/10, 39b/5, 39b/7, 40a/7, 40b/8, 41a/9, 41b/3

g.+lerinde 42a/1

g.+lerinüñ 39b/10, 41b/4

g.+lerün 42b/7, 43b/1

g.+ün 31a/7, 31b/6, 34a/4, 37a/5, 37a/9, 37b/6

göndercük: göndercük, küçük mızrak

g.+ini (göndercüğini) 46a/4

gönder tablası: gönder nişan yeri

g. 3a/7

gör-: görmek

g.-enlere 1b/7

göre: göre

g. 28a/8

göril-: görülmek

g.-üp 28a/8

göstermege başla-: göstermeye başlamak

g.-yalar 4b/10

göz: göz

g.+in 37a/11

g.+leri 37a/10

gözet-: koruyup kollamak; bakmak

g.-e 30a/11

g.-üp 37a/11

(gözin) ayurma-: gözünü ayırmamak, sürekli olarak bakmak, dikkat kesilmek

g.-mayalar 37a/11

H

ħabs eyle-: (Ar.+T.) tutup bırakmamak, sabitlemek

ħ.-ye 4b/4, 5a/2

ħ.-yeler 16b/6

ħalife: (Ar.) tecrübeli askerlere verilen ad krş. *ħalîfe*

ħ. 4a/3, 45b/5

ħalife: (Ar.) tecrübeli askerlere verilen ad krş. *ħalîfe*

ħ. 4a/4, 16b/7, 17a/1, 36b/1, 45a/7, 45b/4, 45b/10, 46a/4

h.+nüñ 16b/8

halka: (Ar.) halka, çember biçimindeki insan dizisi/gösteri alanı

h. 36a/6, 44b/5, 44b/9, 44b/11

h.+nuñ 36a/7, 44a/11

h.+sına 33b/3, 41a/3

h.+yı 45a/1

halka dolaş-: (Ar. *halka* + T. *dolaş-*) çember oluşturacak biçiminde at sürmek, atla çemberi dolaşmak

h.-up 40b/10-11, 41a/6-7, 46a/7

halka dön-: (Ar. *halka* + T. *it-*) çember oluşturacak biçimde dönmek/at sürmek

h.-üp 43b/1

halka-i meydān: (Ar.) çember biçimindeki gösteri alanı

h. 29a/6

halka it-: (Ar. *halka* + T. *it-*) çember biçiminde dizilmek

h.-üp 29b/4-5, 30a/2, 34b/10

hamā'il-vārī: (Ar. + Far.) çapraz, çaprazlama olarak krş. *hamā'yil-vārī*

h. 9b/2, 10a/7, 13b/9, 14a/8, 22b/1, 27a/4

hamā'yil-vārī: (< Ar. *hamā'il* + Far. *vārī*) çapraz, çaprazlama olarak krş. *hamā'il-vārī*

h. 8a/7, 39b/8

hamle: (Ar.) hamle, saldırı, hücum

h. 24b/3, 25a/5

hamle it-: (Ar. + T.) atılmak, hamle etmek, saldırmak, hücum etmek

h.-üp (hamle idüp) 18a/7, 18b/6, 20a/1, 20a/7, 20b/2, 20b/6, 21a/3, 21b/5, 21b/7, 22b/5, 22b/9, 23a/1, 23a/8, 23a/10-11, 23b/2, 23b/5, 24b/4, 25a/6, 26b/6, 26b/9-10, 27a/2-3, 27a/6-7, 27b/6, 27b/11, 28b/4-5, 28b/6, 45b/1

hancer: (Ar. < Far. *hançer*) hançer

h. 9b/8

harbi: (Ar.) gösteri/idman esnasında hasımla/düşmanla aynı oranda, karşılıklı darp etme usulü; savaşla ilgili, savaşta yapılan; karşılaşma krş. *harbī*

h.+sin 18b/5, 19a/5

harbī: (Ar.) gösteri/idman esnasında hasımla/düşmanla aynı oranda, karşılıklı darp etme usulü; savaşla ilgili, savaşta yapılan; karşılaşma krş. *harbi*

h. 18b/7, 19a/6, 19a/7, 20a/3, 20a/9, 20b/3, 21a/2, 21a/4, 21a/5, 21b/4, 21b/6, 21b/8, 23a/8, 23a/11, 23b/3, 23b/5, 25a/9, 25b/3, 25b/6, 25b/11

h.+si 22a/8, 23b/10, 27b/2, 28b/10

h.+sidür 18a/5

h.+sin 19b/8, 20a/3, 20a/9, 23a/6, 24a/4, 25a/8

h.+yi 15b/1, 16a/7, 19b/9

hāric: (Ar.) dış, dışarı krş. *hāric*

h. 3a/2

hāric: (Ar.) dış, dışarı krş. *hāric*

h. 2b/10

haşm: (Ar.) hasım, düşman

h.+uñ 43a/4

haşm-āne: (Ar.+Far.) hasmane, düşmanca

h. 3a/10, 43b/7, 44a/3

h.+siyle 45a/9

hasret hovi: birleşme hücumu, gönderle yapılan oyun/idman üsluplarından birisi

h.+na 35a/9, 42b/9-10, 44a/4

hayr-duā' it-: (Ar.+T.) hayır dua etmek, iyi dilekte bulunmak

h.-üp (hayr-duā' idüp) 46b/5

hāzır dut-: (Ar.+T.) bir harekete girişecek durumda bulunmak

h.-a 9b/11

hāzır ol-: (Ar.+T.) hazır olmak

h.-a 13b/7

hāzır tur-: (Ar.+T.) bir şeyi hemen yapabilecek durumda olmak

h.-a 16b/1

hāzır tut-: (Ar.+T.) bir harekete girişecek durumda bulunmak

h.-a 7a/4, 9a/7, 13a/9, 13b/6, 15b/7

h.-up 15a/1, 16a/4-5

hazret: (Ar.) hazret

h.+inüñ 45b/3

h.+leri 44b/2

h.+lerine 3b/9

h.+lerinüñ 44b/8, 46a/3, 46a/7

hemān: (*Far.*) hemen

h. 16b/1

her: (*Far.*) her

h. 29a/2, 36b/1

herkes: (*Far.*) herkes

h. 45a/9, 46a/2, 46b/6

hov: saldırı, hücum; gösteri/idman üsluplarından biri; hücum nidası/komutu krş. *hov*

h. 17b/10, 18a/2, 18a/4, 18a/10, 18b/2, 18b/3, 18b/4, 18b/9, 19a/1, 19a/3, 20b/9, 22a/2, 22b/6, 24b/10, 26b/8, 34a/8, 34a/11, 35a/11, 38a/11, 41a/4, 41a/5, 44a/4

h.+a 37b/8, 40a/5

h.+da 43b/8

hov: saldırı, hücum; gösteri/idman üsluplarından biri; hücum nidası/komutu krş. *hov*

h. 18a/9, 19a/4, 41b/9, 41b/10, 45b/8

h.+a 30a/1

h.+ına 32b/3, 40a/3

hov git-: hov gösteri/idman üslubunun sergilendiği alana/bölüme dâhil olmak krş.

hov gir

h. 30b/1

hov gir-: hov gösteri/idman üslubunun sergilendiği alana/bölüme dâhil olmak krş.

hov git

h.-üp 40a/5, 41b/10, 42b/10, 38a/8-9, 38a/10

hov harbisi: gösteri/idman esnasında hasımla/düşmanla karşılıklı olarak sergilenen hov

üslubu

h.+n 19a/4-5

hov it-: saldırmak, hücum etmek; hov üslubuna uygun gösteri sergilemek krş. *hov it-*

h.-üp (hov idüp) 32b/5-6, 34a/11, 35a/11-35b/1

h.-eler (hov ideler) 38a/11

hov it-: saldırmak, hücum etmek; hov üslubuna uygun gösteri sergilemek krş. *hov it-*

h.-üp 30a/4, 41b/10

hov kaldur-: hücum nidası ile bağırarak

h.-up 42b/11, 45b/08, 46a/01

hov-pare: saldırı/hücum parçası, atak; gösteri/idman üsluplarından biri krş. *hov-pāre*

h. 19a/9, 22b/2, 25a/8, 45a/8, 45b/2

h.+ler 28b/11

h.+nün 18a/5, 22a/8, 28b/10

h.+si 23b/8, 24a/2, 26a/2

h.+sidür 21a/6, 22a/9, 21b/3, 27b/3

h.+sin 18a/9, 18b/8, 19a/8, 20b/7, 21b/10, 23b/7, 24a/1

h.+yi 24a/5

hov-pāre: saldırı/hücum parçası, atak; gösteri/idman üsluplarından biri krş. *hov-pare*

h.+sin 3b/3

hov-pare-i sāde: (*Far.*) sade hovpare

h. 17b/9

İ

ibtidā': (*Ar.*) ilkin, ilk önce, evvela

i. 3b/3, 10b/2

iç: iç

i.+inde 40a/2, 44a/11

i.+ine 32b/1, 37a/4

iç yüz: iç taraf

i.+den 37b/1

içerü: içeri

i. 30b/2, 30b/11, 31b/5, 32b/5, 32b/11, 33a/8, 33b/4, 34a/7, 34a/10, 34b/5, 34b/11, 35a/11, 37b/3, 37b/10, 38b/5, 40b/9, 42a/4

i.+den 40b/2

i.+ye 29b/6, 30a/3

içün: için

i. 3a/9, 46b/1

ihtimal: (*Ar.*) ihtimal

i.+dür 8b/5

iki: iki sayısı

- i. 2b/11, 4a/7, 10b/1, 14a/8, 18a/6, 18b/5, 19a/6, 19b/8, 19b/11, 20a/6, 21a/2, 21a/7, 21b/4, 21b/11, 22a/7, 22b/3, 23a/6, 24b/1, 25a/4, 25a/9, 26b/4, 27a/7, 29a/1, 30a/5, 31b/7, 36a/5, 36a/7, 36a/8, 36a/9, 37b/9, 38a/3, 45a/9, 46a/6
- i.+si 19b/6, 20b/8, 20b/11, 21a/8, 21a/11, 22a/1, 22a/5, 23a/4, 24b/9, 25a/7, 27a/11, 28a/11, 28b/1, 36b/4, 37a/7

ikinci: ikinci

- i. 2a/3, 2a/4, 30b/1, 31a/4, 32a/1, 32b/5, 33a/10, 34b/2, 35b/2, 38a/8, 38a/10, 38b/10, 39b/4, 40a/5, 40b/9, 41a/5, 42a/2, 44a/2

ikişer: ikişer

- i. 29a/2, 44a/5, 45a/10

ile: ile

- i. 2b/4, 5a/5, 5a/11, 5b/4, 5b/5, 6b/1, 7b/7, 8b/8, 9b/9, 9b/10, 10a/3, 11a/11, 12a/9, 13b/5, 16b/3, 16b/4, 16b/5, 18a/1, 18a/3, 18a/8, 18a/11, 18b/2, 18b/3, 18b/11, 19a/1, 19a/2, 19a/3, 19b/4, 19b/6, 20b/11, 21a/5, 21a/10, 21b/1, 21b/9, 22a/4, 22a/6, 23a/2, 23a/5, 23b/6, 25a/7, 26a/1, 26b/7, 27a/10, 27b/1, 27b/5, 28a/10, 28a/11, 28b/9, 29a/1, 31a/11, 33a/3, 34b/9, 35a/2, 36a/11, 38b/6, 45b/7

illerü: ileri; önde bulunan; öne doğru, ileri doğru

- i. 5b/11, 7a/5, 8a/4, 9b/2, 10a/2, 10b/4, 31a/9, 32a/4, 33a/4, 35b/8, 38b/5, 38b/6, 39a/4, 39b/7, 39b/8, 46b/3
- i.+de 8a/6, 8b/11, 10a/9
- i.+sine 31a/1
- i.+ye 4a/7, 4a/11, 13a/11, 37a/3, 41b/2

'ilm: (Ar.) belli bir konuya ait bilgilerin bütünü

- 'i.+inde 17b/6

imdi: şimdi, artık, o hâlde

- i. 2a/6

in-: inmek, (binilen bir hayvandan ayrılarak) yere ayak basmak

- i.-meyüp 46b/2

- i.-üp 17a/3, 46a/10

indir-: indirmek krş. *indür-*

- i.-üp 31a/9

indür-: indirmek krş. *indir-*

i.-e 34b/4

i.-eler 36b/10, 39a/3, 39a/5, 42a/2

i.-üp 30b/7, 31a/2, 31a/11, 31b/11, 32a/6, 32b/8, 34b/2, 38a/7, 39b/2, 39b/9, 40a/9

ise: ise

i. 4b/4, 36b/2, 46a/9

İslām: (Ar.) İslam

i.+a 46b/5

iste-: istemek

i.-rler ise 45a/6

işbu: bu, işte bu

i. 44a/9

it-: etmek, yapmak

i.-dise 5b/5, 13a/3

i.-e (ide) 5b/6, 19a/6, 28b/7

i.-üp (idüp) 19b/1, 29b/2, 33b/6, 43b/9

itmān: (Ar.) idman

i. 46b/1

izhār eyle-: (Ar.+T.) göstermek, ortaya koymak

i.-dükleri 3a/11

izin baş-: gözden uzaklaştırmayarak ne yaptığını gözetlemek, takip etmek

i.+up 16b/9

i.-mağ gerekdür 45a/4-5

K

ķabaĝ: bir direk üzerine hedef olarak yerleştirilen su kabaĝı yahut toprak veya

madenden kap krş. ķabaķ

ķ.+dan 9b/2

ķabaķ: bir direk üzerine hedef olarak yerleştirilen su kabaĝı yahut toprak veya

madenden kap krş. ķabaĝ

ķ. 3a/1

ķ.+a (ķabaġa) 7b/10, 8a/8, 8b/10, 9a/11, 10a/8, 10b/10

ķ.+dan 3a/1

ķabza: (*Ar.*) kabza, kılıç, ok vb.nin tutulacak yeri

ķ. 5a/5

ķaçan: ne zaman, ne vakit

ķ. 42b/8

ķadar: (*Ar.*) kadar

ķ. 15b/11

ķal-: kalmak, bulunmak

ķ.-a 35b/7

ķaldur-: kaldırmak

ķ.-mayalar 36b/11

ķ.-up 5b/11, 15a/5, 31b/7, 37a/6, 45b/2

ķalem-vārī: (*Ar. +Far.*) kalem gibi

ķ. 30a/8, 31a/7, 38a/6

ķalfa: (< *Ar. ħalīfe*) kalfa, çıraklara göre daha usta silahşor

ķ. 4b/7

ķalġı-: atlamak, sıçramak

ķ.-ya 24b/1, 25b/1, 25b/8, 26a/8, 26a/10, 27a/8

ķalķan: kalkan

ķ. 9b/1

ķ.+ı 5b/2, 6a/5, 6b/7, 7a/2, 8a/2, 8b/1, 8b/6, 8b/9, 9a/4, 9b/6, 10a/4, 10a/11,
11a/5, 11b/5, 12a/3, 12b/1, 15a/9, 15b/4, 16a/2

ķ.+ın 5b/8, 7a/5, 7b/5, 7b/8

ķalķan bendi: kalkan bendi/oyunu, kalkanla yapılan gösterinin sergilendiġi bölüm

ķ. 2b/7

ķanġı: hangi

ķ.+sı 36b/1

ķap-: kapmak, birdenbire yakalayarak, çekerek almak

ķ.-a 5a/4

ķ.-up 4a/10, 5b/4, 5b/10, 6b/4, 10b/9, 11a/7, 11b/7, 12a/5, 12b/4

ķarār eyle-: (*Ar. +T.*) durmak, oturmak

ķ.-ye 35b/9

ķarār it-: (*Ar. +T.*) durmak

ķ.-eler (ķarār ideler) 35b/11

ķarīb gel-: (*Ar. +T.*) yakınına gelmek, yakınlaşmak

ķ.-dügi 31b/3-4, 33a/6

ķ.-dükleri 39a/8

ķ.-dükleri 38b/2-3

ķarşu: karşı

ķ. 32a/6, 34b/5, 35b/3, 39b/10, 44a/6

ķ.-larına 3b/7

ķ.+sına 4b/5

ķarşu gel-: karşılamak, istikbal etmek

ķ.-üp 29b/3-4, 35b/7

ķarşula-: karşılamak, karşıısına almak

ķ.-yup 44b/9

ķaş: kaş

ķ.+ına 30a/8

ķ.+la 39b/2

ķ.+ları 38a/7

ķat-: katmak, koymak, yerleştirmek

ķ.-up 8a/8, 9b/3, 10a/7, 13b/10

ķeklik-vārī: (*T. +Far.*) keklik gibi

k. 37a/8-9

ķelle: kelle; hedef olarak üzerine -muhtemelen- hayvan başı konan nişangâh; baş nişan yeri krş. *ķelle ağacı*

k. 2a/11, 2b/4

ķ.+yi 8a/7, 9b/2, 13b/9

ķelle ağacı: hedef olarak üzerine -muhtemelen- hayvan başı konan nişangâh; baş nişan yeri krş. *ķelle*

k. 2a/11, 3a/4, 11a/8

ķenār: (*Far.*) kenar

ķ.+ında 44b/7

kendü: kendi

k.+lere 17b/9

k.+si 29a/9, 30a/11, 35b/7

k.+ye 30a/4

kerre: (Ar.) kere, kez, defa

k. 24b/2, 24b/7, 28b/5, 37b/4, 43a/11, 44a/5, 45a/11, 45b/11

kes-: kesmek; bir hamleyi karşılamak, durdurmak

k.Ø 17b/10, 17b/11, 18a/11, 18b/9, 18b/10, 19b/4, 20b/8, 21a/8, 21a/9, 22a/1, 22a/3, 22b/3, 22b/10, 24b/11, 24b/9, 26b/4, 26b/11, 28a/9

k.-dükde 20a/4, 20a/10

k.-e 19b/1, 26b/5, 27b/4, 27b/5

k.-üp 19b/9, 19b/11, 20a/6, 20b/1, 20b/3, 20b/5, 27a/1

kesil-: kesilmek; karşılanmak, durdurulmak

k.-e 22b/10, 22b/11

k.-üp 20b/9, 20b/10, 21a/2, 21a/5, 21b/4, 21b/6, 22b/7

k.-ür 19b/2, 19b/3, 19b/5, 19b/6, 20b/11, 21a/2, 21a/7, 21a/8, 21a/9, 21a/11, 21b/1, 21b/2, 21b/8, 21b/11, 22a/1, 22a/2, 22a/3, 22a/5, 22a/6, 22a/8, 22b/6, 23a/3, 23a/4, 24b/9, 24b/10, 24b/11, 25a/8, 25a/9, 25b/6, 26b/4, 26b/8, 26b/11, 27a/11, 28a/9, 28a/10, 28a/11, 28b/1

keşf ol-: (Ar. +T.) açık olmak, belli olmak, bilinir olmak

k.-a 17b/9

kıçın kıçın: geri geri, geriye doğru

k. 29b/10, 35a/7-8, 37b/5, 46b/3

kılıç: kılıç

k. 13b/1, 13b/10, 14a/6, 14b/4, 17b/11, 18a/11, 18b/10, 21a/10, 22a/4, 23a/2, 25a/1, 27a/4, 28b/1

k.+ı (kılıcı) 9b/7, 25a/1, 25a/3

k.+ın (kılıcın) 8a/7, 9a/3, 9b/1, 9b/3, 9b/11, 10a/3, 10a/6, 10a/7, 13b/9

kılıç bendi: kılıç bendi/oyunu, kılıçla yapılan gösterinin sergilendiği bölüm

k.+nde 2b/4

kılıç eyle-: kılıç kuşanmak: kılıç çekmek, hücumla kalkmak

k.-yüp 8a/4-5, 13b/8

kılıç it-: kılıç hâline getirmek

ķ.-üp (kılıç idüp) 28b/2

ķın: ķın, kesici alet kılıfı

ķ.+a 9b/3, 10a/7, 13b/9

ķ.+ına 8a/8

ķırķar: kırķar

ķ. 3b/1

ķıyās olun-: (*Ar.+T.*) karşılaştırılmak, mukayese edilmek

ķ.-up 36a/7

ķi: (*Far.*) ki

ķ. 1b/5, 8b/5, 21b/3, 29a/5, 29b/5, 44b/5, 44b/11

ķim: ki

ķ. 1b/7, 15a/6, 17a/9, 17b/4, 17b/8, 36a/4, 44a/9, 44a/10

ķimesne: kimse

ķ. 16a/11, 29a/6, 34b/6, 36a/5, 36b/2, 42b/1, 43a/2, 43a/6, 43b/6

ķ.+ler 3a/11

ķiriş: kiriş, ok yayının iki ucu arasına gerilen esnek bağ

ķ. 8b/5

ķ.+de 15b/6

ķ.+den 4b/1

ķ.+i 8b/3

ķ.+ine 13a/8

ķol: kol

ķ. 18a/1, 18b/1, 18b/11

ķ.+ı 9a/4, 9b/8, 46a/4

ķ.+ın 4a/5, 4a/6, 8a/5

ķ.+ların 38a/2, 39a/11

ķoltuķ: koltuk, omuz başının altında, kolun gövde ile birleştigi yer

ķ. 26a/11, 28a/3

ķ.+a (ķoltuĝa) 10a/3

ķ.+dan 26b/1

ķ.+ına (ķoltuĝına) 10a/4

ķ.+ından (ķoltuđından) 10a/6, 14a/8, 24b/6

ķonul-: konulmak, bırakılmak

ķ.-up 2b/3, 2b/7, 3a/3, 3a/7

ķoy-: koymak, bırakmak, yerleştirmek

ķ.-a 4b/3, 14a/7

ķ.-alar 39a/1

ķ.-up 9b/1, 14b/11, 31a/6, 35b/8, 37a/2, 39b/6, 42a/8

ķulaķ: kulak

ķ. 39a/4

ķ.+ı (ķulađı) 4a/7, 30a/5, 30b/3, 32b/8

ķ.+ına (ķulađına) 6a/1, 7a/8, 24b/2, 25b/3, 26a/8, 26a/9, 26a/11, 27a/5, 27b/9,
28a/1, 28b/3, 30b/6

ķ.+ları 38a/2

ķ.+larına 40a/9

ķum: kum; iinde kum olan veya kumdan yapılan hedef, nişangâh, puta

ķ. 2a/2, 2a/3, 2a/5, 2a/10, 2b/2, 2b/7, 2b/9, 3a/3, 3a/6, 14b/2

ķ.+a 2a/7, 5a/10, 10b/2, 11a/11

ķ.+da 5a/8, 10b/8, 11a/9, 11b/11, 12a/10, 14a/4, 14a/7

ķ.+dan 2a/2, 2a/4, 2a/8, 2b/1, 2b/9, 3a/4

ķ.+ı 2b/4, 6a/2, 8a/6

ķ.+larıuğ 3a/9, 3b/1

ķ.+uğ 2b/5

ķur-: kurmak, (yayı) atış yapmak iin hazır duruma getirmek

ķ.-duķdan 8b/4

ķ.-up 8b/3

ķuřaķ: kuşak, bele sarılan uzun ve enli kumaş

ķ.+a (ķuřađa) 33a/2, 34b/3, 36a/10, 37a/6, 38b/7, 41a/9, 42a/3

ķ.+ına (ķuřađına) 30b/11, 37a/5

ķuvvet: (Ar.) kuvvet

ķ. 36a/11

ķ.+leri 36a/10

ķuyruk: kuyruk

ķ.+1 (ķuyruęı) 12b/7, 12b/9

ķüçük: ķüçük

k. 5a/9, 11a/10, 12b/9

L

lāc (?): bir tür savaş aleti

1. 19a/8, 19b/8, 19b/11, 20b/1, 20b/7, 21a/1, 22b/2, 26b/5, 27b/4, 27b/5

1.+a 19a/10

1.+la 19b/1, 19b/2, 19b/3, 19b/5, 19b/6, 20a/4, 20a/10, 20b/3, 20b/8, 20b/9, 20b/10, 20b/11, 21a/2, 21a/4, 21a/5, 21a/7, 21a/8, 21a/9, 21a/11, 21b/1, 21b/2, 21b/4, 21b/6, 21b/8, 21b/11, 22a/1, 22a/2, 22a/3, 22a/4, 22a/6, 22a/7, 22b/6, 22b/7, 22b/10, 22b/11, 23a/3, 23a/4, 23a/6, 23a/9, 23b/1, 24b/9, 24b/10, 24b/11, 25a/7, 25a/9, 25b/6, 26b/4, 26b/8, 26b/11, 27a/1, 27a/11, 28a/9, 28a/11

1.+uğ 19a/11, 20a/2, 20a/8

lāc-ı naķř: (*Far.*) bir tür savaş aleti

1. 21b/9

lācsuz: laç olmadan

1. 21b/2

lu‘b: (*Ar.*) oyun, gösteri

1.+a 17b/7

M

mā-beyn: (*Ar.*) iki şeyin arası, ara

m.+leri 3b/1

māhir ol-: (*Ar.+T.*) usta olmak

m.-alar 17b/6

maķām: (*Ar.*) makam

m.+ında 35b/9

m.+uğ 44b/5

maķař: (< *Ar. miķařř*) makas

m. 41a/6

maḳbūl: (*Ar.*) makbul

m. 15a/7

maḳbūl ol-: (*Ar. + T.*) makbul olmak

m.-a 15a/6

maḳlūb: (*Ar.*) maklup, tersine çevrilmiş, değiştirilmiş

m. 18a/2, 18a/8, 18b/2, 19a/1, 19a/7, 21a/5, 21b/9, 23b/6, 26a/1

m.+la 18b/7

ma'lūm ol-: (*Ar. + T.*) malum olmak, bilinmek, belli olmak

m.-a 36a/4, 44b/1, 44b/4, 45a/5

mekān: (*Ar.*) mekân, yer, mahal

m.+larına 46b/6

meme: meme, göğüs

m.+leri 41b/8

m.+lerine 42b/5

m.+lerinüj 35a/2

m.+si 34b/7, 42a/6

m.+sine 42b/2

merḫabā it-: (*Ar. + T.*) merhaba etmek, selamlaşmak

m.-eler (merḫabā ideler) 27b/5

meydān: (*Ar. < Far.*) meydan

m. 1b/9, 2a/6, 2a/9, 2b/1, 3b/2, 3b/4, 3b/6, 4b/3, 4b/9, 5a/3, 5b/1, 5b/7, 6a/4, 6a/8, 6b/1, 6b/6, 6b/9, 6b/11, 7b/1, 7b/4, 7b/11, 8a/10, 9a/2, 9b/5, 10a/10, 10b/2, 11a/1, 11a/4, 11b/1, 11b/4, 12a/2, 12a/11, 12b/2, 12b/10, 13a/5, 13a/10, 13b/4, 14a/2, 14a/4, 14a/11, 14b/2, 14b/9, 15a/4, 15a/8, 15b/3, 15b/7, 15b/10, 16a/1, 29a/8, 29b/5, 29b/10, 30a/7, 30a/10, 30b/5, 30b/9, 30b/10, 31a/5, 31b/3, 31b/5, 31b/8, 32a/2, 32a/9, 32b/6, 32b/11, 33a/8, 33a/11, 33b/7, 33b/10, 34a/5, 34a/11, 34b/11, 35b/1, 36a/8, 36b/1, 37b/2, 37b/5, 37b/9, 38a/11, 38b/4, 39a/7, 40a/6, 40b/7, 40b/8, 40b/11, 41a/7, 41a/8, 41b/1, 41b/6, 41b/11, 42b/8, 42b/11, 45a/2

m.+a 16a/5, 39a/9, 39b/5

m.+da 3b/6, 4b/8

m.+ın 37b/1, 38a/9

m.+ına 30a/4, 33a/6, 33b/5, 40b/6, 43b/2

m.+ların 37b/8, 40a/4, 40b/6, 41a/4, 43b/4

m.+larına 38a/4, 38b/2, 38b/10, 39b/5, 40a/6, 41a/11, 42a/10, 45b/3

m.+uğ 29a/9, 34a/1

meydān kes-: (*Ar.+T.*) gösteri meydanının ortasında dik bir biçimde karşı karşıya gelmek

m.+mege 33b/9, 41a/10

meydānlu: meydan sahibi

m. 40b/6, 43b/2

mezkūr: (*Ar.*) adı geçen, zikredilen

m. 22a/8

miqdār: (*Ar.*) miktar

m. 4a/11, 30b/11, 31b/5, 32a/4, 32b/11, 33a/8, 34a/6, 38b/3, 38b/4, 39b/7, 40b/1, 42a/7, 46b/2

minvāl: (*Ar.*) biçim, yol, tarz, şekil

m. 35b/10, 44a/11, 45b/11

m.+i 33b/1

muḥkem: (*Ar.*) iyice

m. 10b/7

muḳābele: (*Ar.*) mukabele; karşı; karşılık, karşılık verme

m.+sinde 2b/5, 44b/5, 46a/8

m.+sine 42a/4

m.+ye 34b/4

muḳābele it-: (*Ar.+T.*) mukabele etmek, karşılık vermek

m.-üp (muḳābele idüp) 45b/2

muḳābil: (*Ar.*) karşı

m. 36b/5, 36b/8, 37b/10

muḳābil ol-: (*Ar.+T.*) karşısında bulunmak

m.-up 36a/5, 38a/10, 42a/11

muḳayyed ol-: (*Ar.+T.*) korumak, gözetmek

m. olmak gerekdür 28a/8-9

murād eyle-: (*Ar.+T.*) istemek, dilemek, arzu etmek

m.-dügi 36a/6

mübtedī: (*Ar.*) yeni başlayan, acemi

m. 3a/8

müdāvemmet (göster-): (*Ar.+T.*) devam etmek, sürdürmek

m.-eler 17b/7

mümāreset göster-: (*Ar.+T.*) bir işi bilgi, ustalık ve mahâretini ortaya koyarak kolayca yapmak

m.-eler 17b/8

N

naḳ: gönder/mızrakla yapılan gösteri/idman üsluplarından biri krş. *nāḳ*

n. 42a/2

n.+a 30b/8, 31a/4, 34a/8, 38b/2, 38b/10, 41b/9

n.+da 43b/9

nāḳ: gönder/mızrakla yapılan gösteri/idman üsluplarından biri krş. *naḳ*

n. 35b/2

naḳ et-: nak üslubuna uygun bir şekilde yapmak krş. *naḳ it-*

n.-meyüp 44a/4

naḳ it-: nak üslubuna uygun bir şekilde yapmak krş. *naḳ et-*

n.-üp (naḳ idüp) 31a/3, 34b/2-3, 35b/2, 38b/7, 39a/1, 42a/2-3

naḳş (?): (*Ar.*) bir tür savaş aleti

n.+ı 26a/2

na'l: (*Ar.*) nal

n. 12b/8

na'l bendi: nal oyunu/teknîği, nalla yapılan gösteri/idmanın sergilendiği bölüm

n. 13a/1, 13a/3

n.+nce 13a/3

naẓar it-: (*Ar.+T.*) bakmak

n.-e (naẓar ide) 31b/9, 39b/1-2

naẓar olun-: (*Ar.+T.*) bakılmak

n.-a 19a/11

ne: ne, hangi

n. 4b/4

nevbet-şāhib ol-: (*Far. +T.*) bir başkasından sonra sıra birine veya bir şeye gelmek

n.-an 42b/1

nice: nasıl

n. 5b/4

O

oķ: ok

o. 3b/3, 4a/4, 5a/6, 6a/10, 6b/2, 6b/8, 7a/7, 7b/5, 7b/10, 8a/3, 8a/8, 8a/9, 8b/2, 8b/8, 8b/11, 9a/1, 9a/5, 9a/9, 9b/3, 9b/9, 10a/1, 10a/8, 10a/9, 10b/2, 10b/9, 13a/7, 13a/11, 13b/5, 13b/8, 14a/5, 14b/3, 14b/11, 15b/5, 15b/6, 32b/7, 40a/8

o.+1 4b/11, 7a/3, 7a/4, 10b/1, 10b/4, 12b/11, 13b/1, 16a/4, 16b/4

o.+ın 4b/2, 5a/9, 5b/3, 5b/9, 11a/7, 11b/7, 11b/8, 12a/4, 12b/3

o.+ları 10b/8, 15a/3, 15a/10, 15b/7, 16a/3

o.+uķ 13a/8

oķ ķuşdur-: oku atmadan yaydan alıp çıkarmak

o.ın ķ-up 4b/2

oķu-: okumak

o.-yanlar 1b/7

o.-yup 4a/1

ol: o

o. 4b/5, 5b/5, 7a/4, 11a/9, 21a/1, 21a/7, 22b/7, 28b/4, 29a/11, 42a/7, 42b/2, 43a/5, 43a/8, 43a/9, 43b/9, 43b/10, 44b/5

ol-: olmak, mevcut olmak, bulunmak

o.-a 5a/3, 9a/5, 9a/8, 9b/7, 15a/11, 29a/2, 31b/10, 34a/1, 36b/7, 43a/6

o.-an 4a/4, 5a/8, 8a/7, 8b/11, 9b/2, 10a/9, 11a/9, 11b/11, 12a/10, 15a/3, 16a/10, 16b/7, 23b/8, 29a/5, 29b/1, 29b/7, 31b/8, 34b/6, 36a/4, 36b/3, 42a/6, 43a/1, 43a/3, 43b/6, 43b/8, 43b/10, 43b/11, 44a/1, 44a/2, 44b/9, 45a/4, 45b/4, 45b/5, 45b/7, 45b/9, 46a/4

o.-anlara 3a/8

o.-duğı 2b/8, 44a/3

o.-mağ gerekdür 3b/2

o.-up 6a/10, 12b/2, 13a/2, 14b/1, 43b/3, 44a/11

o.-ur 2a/8

omuz: omuz

o.+ı 31a/8, 39a/2

o.+ına 5b/3, 6a/5, 7a/2, 7a/6, 7b/6, 7b/7, 8a/2, 8b/1, 8b/7, 10a/5, 11a/5, 11b/6,
12a/4, 15a/10, 15b/4, 16a/2, 32a/3

o.+ında 9a/5, 9b/7, 12b/2

o.+ından 10a/5

on: on sayısı

o. 14b/11

on beş: on beş sayısı

o. 3a/1

on üç: on üç sayısı

o. 1b/10

oradan: oradan

o. 29b/6

orta: orta

o. 4b/1

o.+daki 2b/9

o.+sı 2b/5, 3a/9, 32b/1, 33a/2, 35a/6, 37a/5

o.+sına 40a/1

o.+sında 29a/10, 31b/8, 33b/10, 41b/2, 42b/7

o.+sından 34a/2, 37b/9, 39a/10, 45a/2

ortala-: ortalamak

o.-yup 34b/8

ortasın al-: ortalamak, ortasından tutmak

o.-a 31b/4-5

o.-alar 39a/9

o.-up 29b/11, 31b/6-7, 34a/8, 41b/08, 43b/1

ortasın çek-: ortalamak, ortasından tutmak

o.-üp 37b/7

otur-: oturmak

o.-dukları 44b/4

o.-up 28b/3

otuz: otuz sayısı

o. 2b/6

oyna-: oyun sergilemek, törene katılıp törenin gerekliliklerini yerine getirmek

o.-dılar ise 43b/7-8

o.-rlarsa 46b/2

o.-ya 24a/4

o.-yalar 45a/10

o.-yan 3a/10

o.-yup 23b/10, 24a/3, 29a/1, 45b/2

oynat-: oynatmak, birinin törene katılmasını sağlayıp törenin gerekliliklerini yerine getirmek

o.-mağ 36a/6

oyun: oyun

o. 45b/10

o.+ı 27b/3

o.+larını 17a/7

Ö

‘ömr it-: (< *Ar. ‘umr+T. it-*) uygulamak, tatbik etmek; hayatının bir parçası haline getirmek

‘ö.-enlere (‘ömr idenlere) 1b/7

öñ: ön

ö.+inde 17a/3, 44b/10, 46a/9

ö.+inden 46a/5

öñince: önünden, önü sıra

ö. 16b/7

öte: ileri, ileride

ö. 3a/1

P

pādišāh: (*Far.*) padişah

p. 46a/9, 46b/4

p.+1 46a/10

p.+lardur 44b/2

pādišāh-ı ʿālem-penāh: (*Far.*) “âlemin sığınağı/koruyucusu olan padişah” anlamında bir övgü sözü

p. 3b/8-9

parmaq: parmak krş. *barmaq*

p.+ına (parmağına) 8a/11, 11a/5, 11b/5

p.+ları 16a/3, 30a/8

p.+larına 8a/2

parmaqlıq: parmak yeri, parmakların yerleştirildiği yer

p.+1 (parmaqlığı) 5a/3, 6a/9

p.+ın (parmaqlığın) 5b/2, 7a/1

paşa: paşa

p.+lara 3b/9

pāy: (*Far.*) ayak

p.+ine 8b/1

pes: (*Far.*) şu hâlde, öyleyse

p. 2a/6

pīr: (*Far.*) pir

p.+lere 3b/8

R

rāğib ol-: (*Ar. +T.*) istekli olmak, istemek

r.-an 17b/5

reftār it-: (*Far. +T.*) gitmek, yürümek

r.-e (reftār ide) 33b/2, 40a/10

r.-eler (reftâr ideler) 35a/9, 37b/7, 38b/9, 40a/3, 41a/10

r.-üp (reftâr idüp) 29b/2-3, 30a/1-2, 30a/11-30b/1, 30b/8, 31b/2, 32a/1, 32a/7, 32b/2-3, 32b/9, 33a/5, 33a/10-11, 33b/8, 37a/8, 38b/1-2, 39a/6-7, 39b/3, 40b/4, 40b/9, 41a/2, 41b/9, 42b/9, 44b/10-11

rûh: (Ar.) ruh

r.+larına 3b/11

S

sâde: (Far.) sade, sadece, yalnızca

s. 18a/5, 19a/8, 19a/9, 19a/10, 19a/11, 19b/7, 20a/2, 20a/8, 22a/9, 22b/2, 23a/5, 23b/8

şâğ: sağ, sol karşıtı

ş. 2b/5, 3a/2, 5a/1, 5a/4, 5b/3, 5b/4, 5b/8, 6a/5, 6b/1, 7a/2, 7a/6, 7b/6, 8a/1, 8a/11, 8b/7, 9a/4, 9a/6, 9a/7, 9a/8, 9b/6, 9b/7, 10a/3, 10a/5, 10a/6, 10b/1, 10b/3, 10b/6, 11a/5, 11b/5, 11b/9, 12a/3, 12b/1, 12b/4, 13a/2, 13a/6, 13a/9, 13b/5, 13b/6, 13b/7, 14a/6, 14a/7, 14b/5, 14b/7, 15a/9, 16a/2, 16b/4, 16b/6, 18a/4, 18b/3, 19a/3, 19b/10, 20a/5, 20a/11, 20b/4, 22a/10, 24a/6, 25a/2, 26a/3, 26a/9, 27a/5, 27b/4, 28a/10, 28a/11, 29b/2, 29b/8, 29b/11, 30a/3, 30a/7, 30a/9, 31a/6, 31a/8, 31a/9, 31a/11, 31b/1, 31b/6, 32a/3, 32a/10, 32a/11, 32b/8, 33a/1, 33a/3, 33a/9, 34a/3, 34a/4, 34a/6, 34a/7, 34a/10, 34b/1, 34b/3, 35a/7, 35a/8, 35a/10, 35b/1, 35b/4, 35b/8, 36b/3, 36b/6, 37a/1, 37a/7, 37b/6, 37b/11, 38a/1, 38a/6, 38a/8, 38b/5, 38b/6, 39a/2, 39a/3, 39a/6, 39a/10, 39b/6, 39b/9, 39b/11, 40b/2, 41b/4, 41b/6, 41b/7, 41b/11, 42a/6, 42b/8, 43a/2, 43a/7, 43b/8, 43b/11, 44b/8, 44b/10, 45a/2, 45a/3, 45b/4, 45b/6, 45b/8, 46a/3, 46a/5

ş.+a 6b/7

ş.+da 6a/9, 44a/1

ş.+dan 7b/8, 15a/2

ş.+ıla 19b/10, 20a/5

ş.+ına 25b/2, 25b/10, 27b/10, 28a/2, 45a/7

şâğrı: hayvanın ve özellikle atın beliyle kuyruğu arasındaki dolgun yuvarlak kısım;

şâğrı tarafından, şâğrıdan

ş. 11a/10, 11b/3

şāhib-sa'ādet: (*Far.*) “saadet sahibi, mutlu” anlamında padişahlar için söylenen övgü sözü

ş. 44b/1-44b/2, 44b/8, 45b/3, 46a/3, 46a/7

ş.+ün 45a/1

şal-: salmak, uzatmak; bırakmak

ş.Ø 6a/6, 16b/1, 28a/7

ş.-up 7a/3, 8a/3

şalavāt parmağı: işaret parmağı

ş.+la 8b/2, 9b/11

şalıvir-: salıvermek, bırakmak

ş.-üp 4a/9

şanāyi': (*Ar.*) sanatlar; ustalık

ş. 17b/7

şanāyi' ü fūnūn-ı mezkūre: (*Far.*) adı geçen hüner ve sanatlar/ustalıklar

ş. 17b/8

şanç-: hızlı bir vuruşla sokmak, saplamak krş. *şanç-*

s.-ar (sancar) 26b/9

s.-up (sancup) 14a/1, 14a/9, 14b/8, 22b/8, 22b/11

şanç-: hızlı bir vuruşla sokmak, saplamak krş. *şanç-*

ş.-a (şanca) 26b/5, 27a/2, 34b/7, 42a/7, 42b/2, 43a/5, 43a/6, 43b/9, 43b/10, 43b/11, 44a/1, 44a/3, 45b/11

ş.-alar (şancalar) 43a/11, 45b/1, 46a/1

ş.-up (şancup) 22b/4, 23a/7, 23a/9, 23b/1, 23b/4, 35a/3, 42b/5, 43a/9, 45b/8

şancı-: hızlı bir vuruşla sokmak, saplamak

ş.-ya 31b/11, 40b/3

şancı şanç-: saplayıp bir kez daha saplamak, birkaç defa saplamak

ş.-up (şancı şancup) 44a/5

şap: sap

ş.+ları 28a/8

şav-: savmak, püskürtmek, bertaraf etmek

ş.-mak 43a/5

segirt-: koşmak

s.-üp (segirdüp) 43a/5

sek-: sekmek, zıplamak

s.-üp 37a/9

sekiz: sekiz sayısı

s. 2b/1, 14b/10, 17b/10, 17b/11, 18a/10, 18a/11, 18b/9, 18b/10, 19b/2, 19b/3, 20b/9, 21a/9, 21a/10, 22a/1, 22a/2, 22a/3, 22b/5, 22b/9, 23a/2, 24b/10, 24b/11, 25a/1, 26b/7, 26b/11, 27a/4, 28a/10, 28b/1

selāmla-: selamlamak, selam vermek

s.-dukdan 16b/10

s.-yalar 16b/11, 43b/4

s.-yup 35b/9, 44a/6, 44a/7, 46a/11, 46b/3

selāmlař-: selamlaşmak

s.-up 43b/5

selām vir-: (*Ar. + T.*) selam vermek, selamlamak

s.-e 16b/8

s.-üp 43b/6-7

semā´: (*Ar.*) kendi etrafında dönme; semah

s. 22b/5, 22b/9, 23a/2, 26b/3, 26b/7, 26b/10, 27a/3, 27a/10, 33b/5, 34b/11, 41a/7, 42b/4

s.+la 27b/1

semā´ it-: (*Ar. + T.*) kendi etrafında dönmek; semah etmek

s.-üp (semā´ idüp) 42a/10

sen: sen

s.+de 5a/3

seyir-: koşmak

s.-e 8a/4, 13b/8

şıçra-: şıçramak, zıplamak

ř.-ya 20b/4

ř.-yup 17a/4, 19b/9, 20a/4, 20a/10, 42a/9

şirt: sırt

ř.+ı 12b/6

sıyr-: (kılıç için) çekip çıkarmak

s.-a 9b/8

silâhşörlük: silahşorluk

s. 1b/6

s.+a (silâhşörlüğe) 17b/4-5

silk-: silmek, ani bir hareketle sarsmak

s.-üp 31b/8, 38a/5, 40a/7

silsile-i dehliz: (*Far.*) gösterilerin düzenlendiği meydanda, halkaların arasında yer alan ve dar bir koridora benzetilen şekiller silsilesi

s. 45a/5

siñ-: sinmek, gizlenmek

s.-erek 28b/2

siñle: mezar

s. 44a/10

şaķı: gönderle yapılan gösteri alanlarından/üsluplarından biri

ş. 32b/3, 40a/3

ş.+ya 32a/8

şokıl-: sokulmak

ş.-muş 13b/7

şokun: kuyruk sokumu

ş.+ından 12b/7

şol: sol, sağ karşıtı

ş. 2b/11, 3a/5, 5a/5, 5b/2, 5b/5, 6a/7, 6b/7, 6b/10, 7a/3, 7a/6, 7b/3, 7b/6, 7b/7, 8a/2, 8b/1, 8b/7, 9a/5, 9b/7, 9b/8, 9b/9, 9b/10, 10a/3, 10a/4, 10a/5, 10a/6, 10b/5, 10b/7, 10b/11, 11a/2, 11a/5, 11b/3, 11b/6, 12a/3, 12a/5, 12a/7, 12b/1, 12b/11, 13a/1, 13a/3, 13a/6, 14a/3, 14b/1, 14b/6, 15a/2, 15a/10, 15a/11, 15b/1, 15b/3, 15b/4, 16a/6, 16a/11, 16b/5, 16b/11, 18a/3, 18b/3, 19a/3, 19b/5, 19b/8, 20b/10, 21b/2, 22a/7, 22a/10, 24a/6, 24b/1, 25a/1, 26a/3, 26a/8, 27a/10, 27b/4, 29b/1, 29b/9, 30b/2, 30b/6, 30b/7, 31a/6, 31a/10, 31b/10, 32a/1, 32a/3, 32a/7, 32a/10, 32b/2, 32b/4, 32b/6, 33a/1, 33a/4, 33b/2, 33b/4, 33b/7, 33b/8, 33b/11, 34a/4, 34b/1, 35b/4, 35b/6, 36b/6, 37a/2, 38b/1, 38b/8, 38b/11, 39b/2, 39b/11, 40a/2,

40a/8, 40a/9, 40b/3, 41a/2, 41b/5, 42a/1, 43a/1, 43a/3, 43a/8, 43b/10, 44a/1, 44a/2, 44a/6, 45b/4, 45b/5, 45b/7, 45b/9

ş.+a 6a/5, 6b/7, 7b/9, 16a/3

ş.+ıla 9b/10, 20a/3, 20a/9, 21a/11, 22a/5, 23a/4, 25a/7, 27b/4, 28a/10, 28b/1, 28b/8

ş.+ına 5b/8, 8b/9, 25b/2, 25b/10, 27b/10, 28a/2, 45a/7

şoq: son

ş. 18a/5, 18b/4, 19a/4, 19b/7, 21a/1, 23b/9, 24a/3, 25a/8, 43b/2

şoqra: sonra

ş. 2a/8, 4b/9, 7b/10, 8a/9, 8b/4, 15b/9, 16a/9, 16b/10, 17a/7, 19a/2, 19a/9, 24b/8, 26a/10, 26b/1, 26b/2, 27b/9, 27b/10, 29a/1, 32b/1, 35a/5, 36b/4, 36b/8, 37b/9, 39a/1, 40b/6, 41a/11, 41b/3, 42a/4, 43a/11, 45a/6, 46a/1, 46a/8

ş.+ki 2b/9

şurat: (< Ar. *şūret*) surat, yüz, çehre

ş.+ına 8b/6

süre'-i fātiha: (*Far.*) Fatiha suresi

s. 4a/1

şūret: (*Ar.*) suret, yüz; resim, tasvir

ş. 18a/1, 18b/1, 18b/11

ş.+e 6b/10

şūret bendi: suret bendi/oyunu, bir tür idman/gösteri çeşidi

ş.+n 6a/8-9

sür-: sürmek

s.-eler 35a/4, 42b/6

s.-üp 29b/4, 30b/7, 31b/1, 32a/4, 32a/7, 32b/8, 33a/7, 33b/7, 34b/5, 38b/1, 39a/6, 40b/8, 41a/9, 43a/4, 43a/8, 43a/9

süvār ol-: (*Far. +T.*) ata binmek

s.-up 3b/3

Ş

şāhīn qanadı (?): ok atmak için kullanılan bir savaş aleti; ok atış/çekiş tekniği

ş.+n 4a/10, 5a/7, 11b/8-9, 12a/6, 12b/5

şākird: (*Far.*) öğrenci, talebe; okçu ustasının yardımcısı; okçuluğa yeni başlayan

hevesli, acemi

ş. 3a/8, 18a/7, 18b/5, 19a/5, 20a/1, 20a/7, 20b/1, 20b/5, 21a/3, 21b/7, 22b/4, 22b/8, 23a/1, 23a/7, 23a/10, 23b/2, 23b/4, 24a/8, 24a/9, 24a/11, 25a/1, 25a/10, 25b/3, 25b/4, 25b/7, 25b/11, 26a/4, 26a/6, 26a/8, 27a/5, 27b/6, 27b/8, 27b/11, 28a/2, 28a/3, 28a/6, 28b/2, 29a/1, 29a/7, 29b/1, 34b/7, 36a/9

ş.+i 36a/5

ş.+ler 35b/10

ş.+lerün 29a/11

ş.+ün 24a/9, 24b/5, 25a/11, 25b/8, 26a/5, 26a/7, 28a/4, 29a/2, 34b/7, 35a/2, 42a/6

şekillü: şekilli, görünümlü

ş. 36b/2

şol: şu

ş. 17a/9

şöyle: şöyle

ş. 44b/1, 44b/4, 45a/5

T

tā: (*Far.*) ta, bir şeyin bulunduğu, başladığı veya sona erdiği yeri yahut zamanı

anlatırken söze mübalağa katar

t. 1b/7, 4b/6, 35a/4

tābi' ol-: (*Ar.+T.*) tabi olmak, uymak, bağlı olmak

t.-an 17b/7

tabla: tabla, nişan yeri, hedef

ṭ. 14a/1, 14a/9, 14b/7

ṭ.+lar 4b/8

ṭ.+ları 3b/5, 12a/1, 12a/10

ṭ.+ya 4a/8, 4b/1, 5a/9, 6a/1, 6b/3, 6b/5, 7a/5, 7a/9, 7a/11, 7b/10, 8a/4, 8a/9, 9a/1, 9a/9, 10a/2, 10a/9, 10b/4, 10b/11, 11a/10, 11b/11, 12a/9, 12b/10, 13b/1, 13b/2

ṭ.+y1 7a/9

tafşil: (Ar.) açıklama

t. 17a/8

taḫ-: takmak

ṭ.-a 13a/6

tā kim: ta ki, yeter ki, sonunda

t. 1b/7

tālib (ol-): (Ar.+T.) talip olmak, istemek

ṭ. 17b/5

ta'lim: (Ar.) talim, eğitim, alıştırma

t. 3a/9

ta'lim al-: (Ar.+T.) öğrenmek, eğitim almak, eğitilmek

t.-up 35b/11

ṭapu: vazife, görev; merasim, gösteri; huzur, kat, makam

ṭ. 17b/10, 18a/1, 18a/3, 18a/5, 18a/9, 18a/11, 18b/2, 18b/4, 18b/8, 18b/11, 19a/2, 19b/4, 19b/6, 19b/7, 20b/8, 20b/11, 21a/1, 21a/6, 21a/10, 21b/1, 21b/2, 21b/10, 22a/4, 22a/6, 22a/7, 22a/10, 23a/2, 23a/5, 24a/5, 24b/8, 25a/6, 25a/8, 26a/2, 27a/9, 27b/1, 27b/3, 28a/7, 28b/7, 28b/8, 28b/9, 35b/3, 36b/8, 43b/3

ṭ.+sın 19a/11

ṭ.+ya 23b/9, 24a/4

ṭapu eyle-: hürmet etmek

ṭ.-ye 29b/4

ṭapu it-: hürmet etmek

ṭ.-dügi 29b/5

ṭ.-eler (ṭapu ideler) 16b/4

ṭ.-üp (ṭapu idüp) 35b/4, 44a/6

ṭapuş-: buluşmak, karşılaşmak

ṭ.-alar 42a/5

ṭ.-up 29b/8, 33b/5, 35a/1, 37b/4, 41a/5, 42a/11, 42b/5

ṭaraf: (Ar.) taraf

ṭ.+a 4b/5

ṭ.+ına 11b/3, 16a/9

tās: (*Far.*) tas biçimindeki başlık

t.+ın 30a/11

taşra: dış, dışarı, dıştan

ţ. 3a/5

ţ.+dan 40b/1

ta ‘yīn olun-: (*Ar.+T.*) belirlenmek, kararlaştırılmak

t.-a 1b/9

t.-up 36a/8

te ‘hīr olun-: (*Ar.+T.*) ertelenmek, geciktirilmek

t.-up 19a/10

tekbīr <ü> şalāvāt: (*Far.*) tekbir ve salavat

t. 16b/3

tekrār: (*Ar.*) tekrar

t. 5b/1, 5b/7, 6a/4, 6a/8, 6b/6, 6b/11, 7b/1, 7b/4, 7b/11, 8a/10, 9a/2, 9b/5, 10a/10, 11a/1, 11a/4, 11b/1, 11b/4, 12a/2, 12a/11, 13a/5, 13b/4, 14a/2, 14a/11, 14b/9, 15a/8, 15b/3, 16a/1, 42b/4, 42b/8

temām: (*Ar.*) hepsi, bütünü, tümü; zaman ve yer bildiren kelimelerle anlamı

kesinleştirir, tam

t. 3b/1, 4a/6

temām eyle-: (*Ar.+T.*) tamamlamak

t.-dükden 16a/9

temām ol-: (*Ar.+T.*) sona ermek, bitmek, tamamlanmak

t.-dukdan 28b/11, 43a/11, 45a/6

t.-ur 24b/8

temmet: (*Ar.*) kitabın sonuna bittiğini belirtmek için konulan “bitti” sözü

t. 16a/7

tertīb: (*Ar.*) tertip, düzen, sıralanış biçimi

t. 16a/8

tertīb-i fūnūn-ı diger: (*Far.*) başka ilimlerin (savaş ilimlerinin) usulü

t. 44a/8-9

tesrīh: (*Ar.*) serbest bırakma, salıverme

t. 33b/1, 41a/1

t.+de 44a/2

t.+e 32b/9, 33a/10, 40a/10, 40b/9

tesrih it-: (*Ar. +T.*) bırakmak

t.-üp (tesrih idüp) 33b/1, 41a/1, 43a/7

tırnağ: tırnak krş. *dırnağ*

t.+ına (tırnağına) 6b/8

tir-keş: (< *Far. tîr-keş*) okluk, sadak krş. *tîr-keş*

t.+den 6b/4, 7a/7

t.+inden 10b/9

tîr-keş: (*Far.*) okluk, sadak krş. *tir-keş*

t.+den 5a/6, 5b/9, 12b/3, 15b/9

t.+inden 5a/1, 5b/4, 11a/6, 11b/7, 12a/5

t.+ine 4b/3

t.-lerinden 16b/2

tîzlikle: ivedilikle, çabucak

t. 15a/4

toğru: doğru, -e karşı krş. *toğru*

t. 30b/5, 33b/6, 33b/7, 38a/4, 40b/7, 41a/8, 41a/9

toğru: doğru, -e karşı; düz olarak, düz bir biçimde krş. *toğru*

t. 5a/10, 30a/4

toğrul-: doğrulmak

t.-up 8a/6

toğdur-: doldurmak

t.-a 39a/6

tolı: tamamıyla, bütünüyle

t. 35b/5

toptolu: tamamıyla, bütünüyle

t. 7a/8, 9a/10

topuz: topuz, bir ucu top gibi olan zincire bağlı silah

t. 17a/7, 17b/6

tül: (*Ar.*) uzunluk, boy

t.+da 3a/10

.+1 1b/10

.+ından 3a/6

ur-: durmak

.-a 3b/7, 5a/1, 17a/1

.-alar 17a/2

ut-: tutmak

.-a 6b/1, 22a/10, 22a/11, 24a/8, 25a/3, 25a/5, 26a/4, 27a/6, 27b/10, 28a/1, 28a/2, 28b/3, 33b/11

.-dudan 26a/9

.-up 4a/8, 16b/5, 24a/6, 24b/2, 26a/3, 26a/9, 29b/9, 37b/5, 38a/7, 39b/8, 41b/1

utam: yay boyunu belirlemek iin kullanılan, yaklaık 11 santimetrelik uzunluk ölçüsü

. 1b/10

U

u: u

u. 30a/5

u.+1 (uc1) 31b/7, 37a/10, 38a/3

u.+ın (ucın) 25a/4, 39b/11

u.+ına (ucına) 34a/5

u.+ından (ucından) 22a/11

u.+ını (ucını) 24a/7, 32a/10

u.+ları 41b/5

u.+ların 42b/6

u.+una (ucuna) 25a/2

u.+unı (ucunı) 26a/3

uur: ön

u.+a 37a/10

uurla-: kendine/öne doru çekmek

u.-yup 29b/9

ur-: vurmak; sokmak, batırmak, delmek

u.-a 5a/9, 6a/2, 6b/3, 6b/5, 9a/10, 11b/11, 12a/9, 12a/10, 12b/8, 12b/10, 13b/1, 24a/8, 24a/10, 25a/10, 25b/3, 25b/7, 25b/10, 26a/5, 26a/6, 26b/1, 28a/2, 28a/6

u.-dukdan 27b/9, 27b/10

u.-up 13b/2, 24a/9, 24a/11, 24b/3, 25a/11, 25b/8, 26a/5, 26a/7, 27a/9, 28a/3, 28a/5

usta: (< *Far. üstād*) usta

u.+lar 41a/3

uzat-: uzatmak

u.-a (uzada) 24b/8, 37a/2

u.-up 8a/5, 30a/6, 30a/10, 30b/3, 30b/4, 31a/1, 31a/10, 37a/3, 38a/3, 38b/6, 39a/4, 39b/1

uzun: uzun; uzunluk

u. 24a/5, 25a/8, 45a/8, 45b/1

u.+1 2a/3, 2a/5, 2a/8, 2a/10, 2b/2, 2b/6, 2b/10, 2b/11, 3a/2, 3b/1

uzunlık: uzunluk

u.+1 (uzunluğu) 2a/1

Ü

üç: üç sayısı

ü. 5a/10, 6a/2, 6a/10, 6b/8, 7a/10, 9a/5, 11a/11, 11b/11, 12a/9, 12b/11, 13a/7, 14a/8, 15b/5, 18a/2, 18a/8, 18a/9, 18b/2, 18b/4, 18b/7, 19a/2, 19a/7, 19b/6, 20b/2, 20b/5, 20b/6, 20b/11, 21a/5, 21b/1, 22a/6, 23a/4, 23b/1, 23b/3, 23b/7, 24a/2, 24b/7, 25b/6, 27a/11, 27b/7, 28b/5, 28b/8, 37b/3, 43a/11, 45a/11, 45b/11

ü.+isin 20b/3

üçüncü: üçüncü

ü. 2a/5, 6b/3, 13a/11

ümerā: (< *Ar. ümerā'*) emirler, beyler

ü.+ya 3b/10

üslüb: (*Ar.*) üslup, yol, yöntem, metot

ü. 4b/6, 5a/11, 5b/5, 6a/2, 6a/6, 6b/10, 7a/10, 8b/10, 9a/11, 10a/8, 10b/10, 11a/2, 11a/11, 11b/2, 12a/1, 12a/9, 12b/11, 15a/6, 15b/1, 16a/6, 25b/5, 28a/6, 35a/1, 37a/7, 42b/2, 43a/10, 43b/3

ü.+1 22b/2, 23a/8, 23a/11, 23b/3, 23b/5, 23b/9, 24a/3, 25b/4, 25b/11, 27a/9, 28b/7, 28b/9, 35b/3, 41a/1

ü.+1la 8a/8

ü.+ınca 9b/8

ü.+uñ 7b/2

üslüb-ı 'âdet üzere: âdet olduğu üzere, alışıldığı gibi

ü. 14a/10

üslübıla: usulüne uygun olarak, yol yordamınca

ü. 7b/9

üslübsuz: yol yordamına uygun olmayan bir biçimde

ü. 15a/7

üst: üst

ü.+inden 39a/11

ü.+ine 4b/7, 9b/1, 10a/1, 14a/6, 14b/2, 36b/10, 37b/2, 39a/1, 41b/3

üstâd: (*Far.*) okçuluk ve savaş teknikleri konusunda üstün bilgisi ve yeteneği olan

kimse, usta, hoca

ü. 18a/6, 19a/5, 20b/1, 21a/3, 22b/4, 22b/8, 23a/1, 23a/7, 23b/2, 23b/4, 24a/7, 24a/8, 24b/5, 25a/11, 25b/1, 25b/7, 25b/9, 26a/5, 26a/7, 26b/9, 27a/2, 27a/4, 27a/6, 27a/7, 27b/11, 28a/1, 28a/4, 28b/3, 28b/5, 29a/1, 29a/5, 33b/3, 34b/6, 35a/2, 36a/4, 43b/5

ü.+a 27b/6, 29b/3, 32a/5, 44a/5

ü.+1 25b/5

ü.+ına 31b/9, 34b/4, 35b/3, 35b/7

ü.+ınuñ 32b/4

ü.+lar 17a/9

ü.+ları 3b/6, 16a/10, 16b/10

ü.+ların 44a/7

ü.+larına 3b/8, 42b/6, 46b/4

ü.+uñ 18b/5, 19b/11, 20a/6, 20b/5, 21b/5, 23a/10, 24a/10, 24b/3, 25a/5, 25a/10, 26a/6, 26b/1, 26b/6, 27a/8, 27b/8, 28b/4, 28b/6, 29b/7, 30a/3, 30b/1, 31a/4, 31b/2, 32a/8, 32b/10, 33a/5, 33a/10, 33b/3, 33b/9, 34a/9, 34b/8, 35a/10, 36b/2, 42a/5, 43a/1

üzengi tablası: üzengi tablası, silahşorluk için düzenlenen meydanda hedef olmak üzere hazırlanan kum yığınlarından, at üzengisi yüksekliğinde bulunan kum üzerine konulan tabla

ü. 2b/3

üzengü: üzengi

ü.+ye 5a/8, 17a/4, 36b/5, 46a/11

üzere: uyarınca, gibi, olduğu biçimde

ü. 4b/6, 6a/3, 6b/10, 7a/10, 9a/11, 10a/8, 10b/10, 11a/2, 11b/2, 12a/1, 12b/11, 15a/6, 15b/1, 16a/6, 16a/8, 17a/8, 22b/3, 23a/8, 23a/11, 23b/3, 23b/6, 23b/9, 24a/3, 25b/4, 25b/5, 25b/11, 27a/10, 28a/7, 28b/7, 28b/9, 33b/1, 35a/1, 35b/4, 35b/8, 35b/10, 36a/9, 36a/10, 37a/7, 41a/1, 42b/3, 43a/10, 43b/6, 44a/8, 45b/11

ü.+dür 23b/11

2. üzerine, üstüne; üzerinde, üstünde; üzerinde, üstünden

ü. 10b/5, 25a/3, 26a/4, 27b/11, 28b/6, 29b/2, 30b/3, 31a/3, 31a/6, 37a/1, 38b/8, 39a/3, 39a/5, 41b/8, 46a/4

3. amacıyla

ü. 43a/6

üzeri: üzeri, üst

ü.+lerinden (üzerlerinden) 38a/7

ü.+nde 24b/6, 31a/9, 32a/5

ü.+nden 32b/8, 34a/3, 35b/5, 39b/8

ü.+ne 2a/11, 2b/3, 2b/7, 3a/3, 3a/7, 9a/4, 9b/8, 12b/6, 13b/1, 13b/10, 14b/4, 18a/6, 18b/6, 19a/5, 20a/1, 20a/7, 20b/2, 20b/6, 21a/3, 21b/5, 21b/7, 22b/1, 22b/5, 22b/9, 23a/1, 23a/7, 23a/10, 23b/2, 23b/5, 24a/7, 25a/6, 26b/6, 26b/9, 27a/2, 27a/6, 28b/4, 30a/5, 35a/3, 39b/6, 40b/10, 42a/2, 42a/8, 43a/4, 45a/11

üzerine: uyarınca, gibi, olduğu biçimde

ü. 5b/6, 6a/7, 7b/3, 8b/10, 43b/3

V

vallāhu a'lemü bi'ş-şavāb: (Ar.) “Doğruyu en iyi bilen Allah’tır.” anlamında Arapça ibare

v. 29a/3, 36a/1

var: var

v.+dur 44a/10, 44b/6

var-: varmak, ulaşmak, erişmek, gitmek

v.-alar 43b/2

v.-duğda 4a/8, 4b/1

v.-duğdan 4b/9

v.-duğları 40a/7, 42b/11

v.-duğlarından 41b/2

v.-ınca 2a/7, 12b/10, 15a/4, 15b/10, 23b/10, 24a/4, 40a/1

v.-madın 30b/9

v.-up 3b/7, 4b/3, 16a/1, 16a/9, 17a/1, 27b/7, 29b/3, 29b/10, 30b/5, 30b/10, 32b/6, 33b/8, 34a/5, 34a/11, 35b/1, 35b/9, 38a/4, 38b/4, 40b/8, 40b/11, 41b/6, 41b/11, 42b/8, 43a/5, 45b/7, 46a/2, 46a/10

važ' it-: (Ar.+T.) tayin ve tespit etmek, belirlemek

v.-üp (važ' idüp) 29a/7

važ' ol-: (Ar.+T.) belirli bir düzene girmek

v.-up 36a/11

važ' olın-: (Ar.+T.) konmak, yerleştirilmek

v.-a 2a/2, 2a/4, 2a/6, 2b/2-3

v.-mışdur 44b/11

v.-up 2a/10

ve: (Ar.) ve

v. 1b/7, 1b/9, 2a/2, 2a/4, 2a/8, 2a/11, 2b/4, 3a/1, 3a/4, 3a/8, 3b/2, 3b/8, 3b/9, 3b/10, 4a/5, 4b/1, 4b/4, 4b/11, 5a/2, 5a/10, 5b/2, 5b/3, 5b/8, 5b/9, 6a/5, 6b/3, 6b/7, 7a/2, 8b/1, 8b/4, 8b/7, 8b/10, 9a/4, 9a/5, 9a/6, 9a/7, 9a/10, 9b/3, 9b/6, 9b/9, 9b/10, 10a/3, 10a/4, 10b/2, 10b/4, 10b/6, 10b/11, 11a/5, 11a/7, 11a/8, 11a/11, 11b/5, 11b/7, 11b/11, 12a/3, 12a/5, 12a/9, 12b/1, 12b/3, 12b/9, 13a/1, 13a/6,

13a/9, 13b/4, 13b/5, 13b/6, 13b/9, 13b/10, 14a/4, 14b/10, 15a/1, 15a/9, 15a/10, 15b/4, 15b/5, 16a/2, 16a/8, 16a/10, 16b/5, 16b/8, 17a/1, 17a/7, 17a/9, 17b/4, 17b/5, 17b/7, 17b/8, 17b/11, 18a/1, 18a/2, 18a/4, 18a/5, 18a/8, 18a/10, 18a/11, 18b/1, 18b/3, 18b/4, 18b/7, 18b/10, 18b/11, 19a/1, 19a/2, 19a/3, 19a/5, 19a/6, 19a/7, 19b/4, 19b/6, 19b/8, 19b/10, 19b/11, 20a/2, 20a/5, 20a/6, 20a/8, 20b/2, 20b/4, 20b/6, 20b/8, 20b/9, 20b/10, 20b/11, 21a/4, 21a/8, 21a/9, 21a/10, 21a/11, 21b/1, 21b/2, 21b/6, 21b/8, 21b/9, 21b/11, 22a/1, 22a/2, 22a/3, 22a/5, 22a/6, 22a/8, 22a/10, 22a/11, 22b/3, 22b/6, 22b/8, 22b/10, 23a/3, 23a/4, 23a/7, 23a/10, 23a/11, 23b/1, 23b/2, 23b/3, 23b/4, 23b/10, 24a/3, 24a/6, 24a/8, 24a/9, 24a/10, 24b/1, 24b/4, 24b/6, 25a/3, 25a/4, 25a/5, 25a/10, 25a/11, 25b/1, 25b/2, 25b/3, 25b/4, 25b/7, 25b/9, 25b/10, 26a/1, 26a/4, 26a/5, 26a/6, 26a/7, 26a/8, 26a/11, 26b/1, 26b/5, 26b/7, 26b/8, 27b/4, 27b/6, 27b/10, 28a/1, 28a/2, 28a/3, 28a/4, 28a/5, 28a/6, 28a/7, 28a/10, 28b/1, 28b/3, 28b/7, 28b/10, 28b/11, 29a/4, 29a/5, 29a/9, 29a/11, 29b/4, 29b/8, 29b/9, 30a/10, 30a/11, 31a/4, 31a/6, 31a/10, 31b/5, 31b/10, 31b/11, 32a/8, 32a/9, 32a/11, 32b/10, 33a/4, 33a/5, 33a/10, 33b/3, 33b/11, 34a/1, 34a/4, 34a/5, 34a/9, 34b/4, 35a/10, 35b/6, 35b/7, 35b/10, 36b/6, 36b/11, 37a/2, 37a/4, 37a/5, 37a/6, 37a/10, 37a/11, 37b/2, 37b/4, 38a/8, 38a/11, 38b/2, 38b/6, 38b/8, 38b/10, 39a/1, 39a/3, 39a/6, 40a/4, 40a/6, 40a/11, 40b/1, 40b/5, 40b/10, 41a/3, 41a/10, 41b/1, 41b/4, 41b/9, 42a/1, 42a/2, 42a/4, 42a/5, 42a/7, 42a/9, 42b/6, 42b/10, 43a/2, 43a/8, 43b/4, 43b/5, 43b/7, 43b/9, 43b/10, 44a/1, 44a/2, 44a/9, 44a/10, 44b/2, 44b/3, 45a/5, 45a/7, 45b/3, 45b/5, 45b/6, 45b/9, 45b/11, 46a/1, 46a/3, 46a/6, 46a/8, 46b/1

veyā: (< *Ar. ve+Far. yā*) veya

v. 14b/11

ve-yāhūd: (< *Ar. ve+Far. yāhūd*) veyahut

v. 7b/6, 12b/8, 45a/8, 45a/11, 45b/1

vir-: vermek

v.-e 4a/5, 5a/5, 7b/6, 8b/7, 10a/3, 10b/6, 15b/5, 27b/4

v.-üp 5b/8, 6a/5, 6b/7, 10a/4, 10b/7, 13a/6, 14b/6, 14b/7, 14b/10, 15a/2, 15b/4, 19b/10, 20a/5, 20a/11, 20b/4, 30a/9, 31b/1, 32a/6, 39a/5

vüzerā: (*Ar.*) vezirler

v.+dur 44b/3

v.+ya 3b/9

Y

yağdur-: aralıksız olarak çok sayıda atmak

y.-a 15b/9

yağa: yaka, yan, taraf

y. 15b/2

y.+da 15a/3

y.+dan 15a/3

y.+sına 14b/11

y.+sında 15a/11

yağın kal-: yaklaşmak, yanyana gelmek

y.-dukları 37b/11

yan: yan, taraf; vücudun sağ ya da sol tarafı

y.+ına 13a/6, 16a/11

y.+ında 11a/8, 13b/7, 16b/6, 16b/11

y.+ından 13b/11

yağ: taraf

y.+a 2a/9

yanbaşı: başı yan bir şekilde; bir atış tekniği

y. 7a/11, 7b/3, 9b/4

ya' nī: (Ar.) yani

y. 5a/10

yan tablası: meydanın yan tarafındaki hedef, nişan yeri

y.+na 2b/8, 7b/7-8, 8b/8

yan vir-: sırtını dönmek

y.+e (yan virmege) 33a/5

y.+i (yan virmegi) 40b/5

y.-üp 33a/7, 40b/7

yapın-: yapmak, yapmayı denemek, yapmaya hazırlanmak; örtünmek, gizlenmek

y.-a 13b/3, 14a/2, 14a/10, 14b/8, 30a/10, 31a/3, 43a/2, 43a/8, 43a/10, 45b/6, 45b/9

y.-alar 38a/8

y.-up 32a/1, 32b/2, 33a/4, 33b/2, 38b/9, 39b/3, 40a/3, 40b/4, 41b/8

y.-ur 31b/11, 40b/4

yapış-: yapışmak, tutmak

y.-up 25a/2

yarı: yarı

y.+sın 30b/10

yaş-: yayın kirişini gevşetmek

y.-up 8b/3

yat-: yatmak; yatık bir durumda olmak

y.-an 6a/1, 11b/10, 12a/8, 14b/5

y.-up 12b/7

yatur-: yatırmak, yatık duruma getirmek

y.-a 14b/2

y.-up 5a/6, 12b/4

yay: yay, ok atma aleti

y. 2a/1, 2a/3, 2a/5, 2a/7, 2a/9, 2b/2, 2b/6, 2b/10, 2b/11, 3a/1, 3a/5, 3b/1, 4b/11, 8b/6, 9b/10, 13a/8, 15a/1, 16b/4

y.+da 16a/4

y.+dan 4b/2

y.+ı 8b/4, 9a/6, 10a/4, 10b/4, 10b/6, 13b/5

y.+ıla 1b/10, 6b/8

y.+ın 4a/11, 5a/4, 5a/6, 5b/3, 5b/9, 5b/10, 6a/11, 8b/3, 9a/2, 10a/2, 11a/7, 11b/7, 12a/5, 12b/3, 12b/4, 13a/9, 13b/1, 13b/10, 14a/6, 14b/3, 15a/2

y.+ına 4a/4

y.+ların 16b/2

yay kabzası: ok yaylarının elle tutulan, şişkince olan orta kısmı

y.+sın 4a/9

yedi: yedi sayısı

y. 2a/9, 14b/10, 18a/4, 18b/4, 19a/4

yenile: yeniden, tekrar

y. 3b/5, 3b/10

yer: yer

y. 29b/5

y.+de 2a/1, 2a/3, 2a/5, 2a/10, 2b/2, 2b/6, 2b/10, 2b/11, 3a/2, 3a/6, 6a/1, 11b/10,
12a/8, 14b/4

y.+e 12b/8

y.+in 8b/5

y.+inde 17a/1, 31b/10, 34a/1, 35b/6, 36b/7

y.+inden 41b/9

y.+ine 41a/4

y.+lerine 46b/3

yerlü yerinde: uygun yerde

y. 17a/2

yetiştir-: yetiştirmek, ulaştırmak, ulaşmasını sağlamak

y.-dügi 15b/10

y.-e 13a/1

yetmiş dört: yetmiş dört sayısı

y. 28a/7

yigit: yiğit

y. 3b/4, 3b/10

y.+ler 16b/2

yine: yine

y. 2a/4, 2b/1, 7b/9, 9b/10, 14a/10, 17a/1, 30b/6, 31a/2, 32a/7, 33a/9, 33b/2,
34a/7, 38a/9, 39a/7, 39b/4, 40a/2, 40a/4, 40a/11, 40b/5, 40b/10, 41a/3, 41a/10,
41b/9, 42a/10, 42b/10, 43a/8, 45a/1, 46a/2

yok: yok

y.+dur 19b/7, 21a/1, 22a/9, 27b/2, 28b/10

yol: yol

y.+dan 2b/10, 3a/2, 3a/5

yola düzül-: gidilecek yere doğru yola çıkmak

y.-icek 4a/6

yoldaş: yoldaş

y.+ları 16b/7, 16b/8, 17a/1

yuḡaru: yukarı

y. 30a/6, 30b/4, 36b/11

y.+dan 7a/7, 15b/8

yumruḡ: yumruk

y.+1 (yumruḡı) 31a/2

y.+ları 38b/8

yüri-: yürümek

y.-ye 32b/1, 40a/2, 42b/7

y.-yeler 35a/5, 37a/9

yürüyi yürüyi: yürüye yürüye

y. 16b/11

yüz yetmiş: yüz yetmiş sayısı

y. 2a/7

Z

zabṭ it-: (*Ar.* + *T.*) tutmak, dizginlemek

z.-üp (zabṭ idüp) 35a/7

zamān: (*Ar.*) zaman

z.+da 2b/8, 3a/11, 31b/4, 33a/3, 33a/7, 33b/6, 35a/6, 36a/6, 37b/3, 37b/11, 38b/3,
38b/11, 39a/8, 40a/7, 40a/11, 41a/5, 41a/8, 44a/3

zarāfet: (*Ar.*) zarafet, incelik, zariflik

z.+le 5a/9

zıkr it-: (*Ar.* + *T.*) zikretmek, bahsetmek

z.-üp (zıkr idüp) 17a/8

zıkr ol-: (*Ar.* + *T.*) zikrolmak, bahsedilmek

z.-an 3a/9, 6a/6, 6b/9-10, 7b/2, 11a/2, 13a/2, 15a/11-15b/1, 29a/9

zıkr olun-: (*Ar.* + *T.*) zikrolunmak, bahsedilmek

z.-an 11b/2, 16a/6, 19a/9, 20a/2, 20a/8, 24a/2, 26b/3, 28b/11

z.-duḡı 23b/11

z.-ur 21b/3-4

ziyādece: ziyadece, fazlaca, bir hayli

z. 3a/6

BÖLÜM 4: TIPKIBASIM

4.1. BRITISH MUSEUM NÜSHASI

1b

هذا كتاب سلاحتور

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين والواهب
 للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين
 وصابي ربه عالي سيدنا محمد وآله
 وصحبه اجمعين انا بود بلكم
 سلاحتور لوج بيانن عيان ربه و
 تاكيج لوتوينا مال و كورنار و عمر ليناك
 راسه لولوب فايد لول انا ربه
 اوله عبادة باش تعين لول و صبرة
 باشنده طوي لولة لوج طونام يايد

2a
 رتشی یای روزونکای پرو، رتوکان
 قوم وضعرونه و بولونکان قومده
 لایه بن یای روزونی پرو، کچی قوم
 وضعرونه و بولونکی قومده بن لایه
 بن یای روزونی پرو، لوی صبح قوم
 وضعرونه پس لمدن میدانه باشنده
 آخر قوم وارکچ بوزتشی یای
 روزونی لولور بولونکان لولور قومده
 میدانه باشنده یفا بیدی یای
 اوزونی پرو، بر قوم و فی وضعرونون
 روزینه کله لایه و بیکله و بولکله

2b

قومده به مبدرة بنه جاننده سكر
 بين روزونه بروم بر قوم و فرغ
 زونه روزونه روزيكه جلاسه قويلون
 تاليج بندنه جاننه و كلكه قوم ريد از اولان
 قومك روزياس تعابله سنده صاخ
 جاننده زوتوز ياي روزونه بروم
 بر قوم قويلون روزونه قلقاه بندي
 زولدروخ زمانت ياه هله سي و يكله
 روزتاو كچه قومده سكال كچه قوم جاننده
 بش ياي روزونه بروم بولدره خارج
 صول جاننده كريك ياي روزونه بروم

اولده

3a

قبا و دیکه و بوقا قده لروه بش یای
 لوزون ییرو، یولده خارج صاخ
 جانب بر قوم و فی قونیوب لوزرینه
 کله ازغای و دیکه و زوکی قومند
 برو صول جانب یولده حشر، بریای
 طولنده زیاده، برو، بر قوم و رفی
 قونیوب لوزرینه کوندر طبله سی
 دیکه و مبتدی شاکر اولاند
 تعلم لکوة قوماکه لوزرینه فکر اولده
 طولند کله لقا خصماة لونیایه
 کسند رفق اظهار لیکه کالی زمانند

3b

قوما که مانیان با تمام قویان روزی
 لولق اگر کرد و سینه و وز لکر
 این روز را روز لولق و روز هویار
 بلدر لوم سینه باشند یک
 یخند و زیلوت عاوت روز هیل
 بداند و یکله اوستا در سینه
 باشند و لرو و قارشورین طور
 بیدار و اوستا در و پاشاه عالم
 پناه صفای و وزیر و پاشان
 در مرید و یک یکله و هم کلون کج
 لهدایه روحان و عالم ایدوب

لوه

4a

سوز فاکه لوقیوب لنده دستور و بر وید

بسم الله الرحمن الرحيم نیت النول

فی سیرتت وید لهن طابوا جلد حلیف

اولاد لوقلا یاینه بر روق کرین لایوبه

و آرن بر رغوب قولینز کوبه وین

تمام آرن بوله ووزو ککین قولینز

لبار وید کوزوب لئوکه لیکه قولاغ

آرینه طوتوب لاول طبله و لار و فح

ویرکین صای ویروب یای قیفه سین

قابوب شاهین قفا وینز حکوبین

بر اقدار لایبده ککینز لایبده ککینز

4b

چکه وارونه جلد و زر و قز برشته
 زوفن فوسه و دود زوفن پیرت
 تبرکته قوم عیلة باشد و ررون
 از جن جس از یله و کس نه جان به
 لوله مرده قارنوسه نهدن باغله از
 تا بمله بوز و کلوب لوزر کجوت قفا
 قانده و فی کجیک لوب زوسه
 میدان جلد از لکسن پرو روتکه
 بدله باشد و زر و قز کس
 قناری بر بر کو سترکه باشد بار
 قن صاغ اوزنکو باین طر و قز معلون
 لوزن

5a

روز و تیر کشنده طور، صاع لیل
 ویز کنی جس لیل و ویز کین
 پار ما قلع و فوسند لوله مدیره
 باشنده آرن بر لکوب یا این قه صاع
 لیل صوه ال قبض لیل ویز کین وین
 تیر کشنده خمال و لکوب یا این با تو رو
 لاشه و نه کز لیب ش جنر قاصین
 جکوب لوزنگوب بر لبر قوم لولاه
 کو صبت طیل روز تا مظر افد لوقن
 بر لبر یغنی طوغ و ویکم و روج قوم
 بول و سوب لیل لته فر صول او تکو

5b
 ناکار رسیدنه باشنه کلوب ویز کین
 بار ما قلغیز صول لاله آلوب وقلغانی
 صاغ لوزرینه آلوب لوقیر ویا سیز
 تیر کیشنه قابوب صاغ لید نیم
 ریتیب صول لید وخی لوله لوسلوب
 لوزرینه لید فتح صاغ کز
 ناکار رسیدنه باشنه کلوب ویز کین
 صاغ لاله آلوب وقلغانی صول ویروب
 تر بر آلخوب لوقیر ویا تیر کیشنه
 قابوب یایی ویکوب ویر وده کوزروب
 ویر کین سخاله ووروب لیا و تر

قلغانی

6a

قولان بر لب چگون برده تا فطلاب
 لوز را در ج قوی و فی بولو سلوب
 لوز را بر ز آت فتن صول کنز
 نکر در میدان باشد کلون ویز کنی
 صول و پیوی و قتلانج صایع لوزی
 صلاب بر لوب فکر اولاد لوسوب
 لوز را صول کن قی صایع صوت آت
 نکر در میدان باشد کلون صورت
 بندیز آت ویز کنی پار قانج صایع
 لولوب لوب اولاد لوی بر قالی
 آری لوب بر نین کن الی الی الی

6b

صاغ ایلا بد کز لکش طؤة میدرٔة باشنده
 آرن بر آغوب بر روه آتوب بر ورف
 آرن بر وینچ طبل بر وینچ وینچ
 ترکشده قابوب وینچ وینچ کتوروب
 بر وینچ طبلای فق صول صورت زور
 نکلر میدرٔة باشنده کلوب وینچ کن
 صول وینچ صاغ وینچ وینچ صول
 لکن طرناغنه لوه لوه آوب یا یله
 میدرٔة باشنده آرن بر آغوب فکر
 زوللا لوه لوه لوه صول صورت
 آرن فو صاغ بیان باشی نکلر میدرٔة
 باشنده

7a
 بستانه کلوب و بزکني بر تقاضين
 صاع لانه و قلعا في و في صاع او موزين
 صالوب بر درانه اوقتي صول اليلام کز لوب
 حاضر طوته آن بر زغوب لوله اوقتي
 ليلار و طبله آرت لنده قلعا شين
 و کشورون صول او موزين آله صاع
 اليله تر کشنده بر لوبون لوبون بوقاروفه
 کز لوبون آن قولانغه بر لوبون طوبن طالو
 کلا طبله کچو کز جونون طبله به
 آروپنه آرت بول و لوبون لوزر او
 طبله بويله ياه بيجون چدر آرت

7b
 فوج صولیاں بائی تار رمدیہ ہستہ
 بکلیہ فکر ولادہ لوسلویش عکس
 لوزریہ صولہ یادہ ہستہ آتہ فن
 قلعان بندی تار رمدیہ ہستہ کلوی
 آرج بر لغوب بر لوف آتوب قلعان
 صولہ لوزریہ ویرن ویا ہوف ہماغ
 لوزریہ وکثور صولہ ای ریلہ یادہ
 طبلانہ آتہ آرنڈہ قلعان صائمہ
 ینہ صولہ وکثور و لوسلویدہ کلوی
 تھانہ آتہ آرنڈہ کھان طبلانہ بر لوف
 آتہ فن قلعان بندی تار رمدیہ ہستہ
 ہستہ

8a

بېشته کلوب ويزکني صاغ لحي
 برتقارينه آلوب فاتا غا ذ صوله روموزينه
 حالوب آرن بر لغوب بر روف آرتوب
 لاپرو طلبا به بروفي آرته سبره قلمچ
 لاپلوب قولن روز روت ککيد لاشاغ
 قوم جله آرنده هونرولوب زياروف
 لوللاه کلهء حاميل وررين حاله قلمچين
 قننه قاتوب قاغم لوسلوبه بر روف
 لکرنده صخره طلبا به بر روف و فخر آرته
 فق کويين بندي تکلار مبداره
 بېشته کلوب ويزکني صاغ بار مغنه

8b

وقلنا في صول لوموزينا آلوب باينه
 بر لوفالته لزننه صولده بر ماغيله
 كرشين يا صوب كبرو باين قوروس
 وقوروقده صكان في لجاه باين وندون
 كه لحتمالدر كرشين يرينس بولمانش
 لولم باين صورلته جاربيه قلته في
 وكشور، صاخ لوموزينا وير ووصول
 لري بله يانه طبلانس بر لوه لزننه
 لزننه قلنا في كبر ووصول وكشور
 ولرولوب لوزريه كمانس يتوبان
 بر لوفالته لزننه ليار وول لغلالة
 طلاء

9a

طبله و فح بر لوف آره فث قول ندي
 نكازر ميده باشه كلوب يا بينس
 جيقاروب آرنده قلمچن جيقاروب
 صاغ قولي اوزر يه آلوب و قلمچي
 صوه اوزونن اوله اوله اوله اوله اوله
 صاغ ليكته ويرناغه آلوب و ياي
 كز نمنن صاغ ليله حاضر طره ووز كيم
 و فح صاغ ليله اوله آره برانخوب
 بر لوف آرتوب بر لوف و فح طبله
 لورن و بر و فح طوبلو اولدوروب
 اولدوروب لوزر اكلوب قمانه آره

9b
 آئذہ قلیچنز تلقاۃ لوستہ قویوب
 قباغذہ لیلو اولانہ کلمہ خایله وری
 چالوب و قلیچنز قینه قاتوب برلوی
 کبروم یاہ فق تیرکن بندہ باشی آرتہ
 تکرار میده باشہ کلوب ویزکن
 صاغ ای بر قارینه آلوب و قلعانہ و فی
 صاغ لوموزن لولم قلیچ صول لیلہ
 حنج لوسلوبنہ سیر، صول قویا لوزرہ
 آل و صول لیلہ بر لوی جیفا صوب
 ینہ صولیکر زلبہ و صول لیلہ مابین لیلہ
 قلیچین حاضر و تہ صلورن بار مصلہ
 باشی

10a

بس بر ماغ لوسته با صد وروب بر لوف
 راپرو طبله آرتوب آرنده يابن ويزکيا
 ريله صاغ قولتوخه ويره ويليخز صوله
 قولتوغنه ووروب صوله ليله قلغانه ويایي
 صاغ لرووزنده صوله لرووزينه وکشدور
 صاغ ليله صوله قولتوغنه قلیخز لروب
 حابلدولارین چالوب قلیخز قینق قاتوب
 لوسوب لوزن قباغم بر لوف آرتوب
 آرنه راپرو واولانه طبله بر لوف
 آرتو قباغی ^{صاغ یای} بندي ستار حیدره
 بلکینه کلوب قلغانه آرقاسه بغلیه

10b

و بزکندی صاعه ربه زوب نکه اوقی زوق
 قوم و کم جدره باش نزم و لینه لریوق
 کز یوب صاعه لینه زوب آرت بر لریوق
 زوق زوق لینه و صلایه رته و یایی
 صول باش بر صغی لوزر چودر کز کینه
 صاعه لینه و بر و صاعه لینه یایی لری
 بوغازی لینه صول لینه و بر و حکم
 کز یوب قوم و کیلن لوقه مرید لکر
 لیا ز ربه تر کین نده بر لوقه لریوق
 بول و سلوب لوزر کونج کونج لینه
 و صوه صلایه بر و فله رنه فن صول

11a

ياي ندي نكر ر صيدلة بيشه كلوب
 وكر لولة اوسلوب روزر صول ليله
 يني بيشه رة فن صاع صاعري
 نكر ر صيدلة باس نكلون ويند كني
 صاع بارماغة وقلعاي صول روهوزيه
 آلوب آن بر لغوب نيكوش ننه جه
 لوفما وياين قابوب و بر و من
 كوزوب كر ليوب وكله ازجاوياننغ
 جكوب مولدرب اول قوم رولة
 كعب جليليم وونب صوب آنة
 وبلدوب ليله اوج قوم وني آنة

11b
 فن صول صانجی بکار در صید باشد
 کلون فکر اونان اوسلوب روز
 سول طرقة صول صانجی آره فی صانج
 کومندریک بندگی تار در صید باشد
 کلون ویز کنی صانج بار ماغنه و قلغان
 صول روزی آلوب آلب بر خوب
 تیر کیشنده روقی و یای قاپون
 روقی اشغافه کز لیب ش عین
 قاپون کلون ایله آتوکه صانج
 جاننده بوینی آتنده پرو، یا تانه
 طبله روز و اروج قومن ارج

طبله

12a

صدره و رولون روزنامه فخر قبول
 نوشتند بدی که هر روز رسیده باشد
 کلون و بزرگن صوره روزنامه فخر
 روزنامه آرون آرا روزگون زو فرح
 و باره بدی که نذره قایون صوره رسیده
 آرا فخره آریون شهربان قادیان
 کلون آرا صوره جانشین بونین
 نذره ربلاندر و برون پرون پانان
 طلبه لعد و بول و بولون لبل اود
 قهقهه لبل آرا روز فخر صاف
 نوشتند بدی که هر روز رسیده باشد

12b

كلوب و بزكن صاع للرز و قلعا في صوله
 لوزوزن لوزولوب ميدلة بمشندن
 لرح بر لوزوب لوزوق و يابن نبر كمشدة
 قابوب صاع للبلد يابن يا توروب
 لشا غاوة كز لبوب شهنر قفا و بين
 حكوب جاه قنوة اكيلوب صبرية لوزوزن
 ياتوب لوزوكه قور و غي صوفو نندن
 نعل بصد و غي بر لوز و يا صوف
 قور و غي و كوسندة بغلو اولالة كوكي
 طلاله لوز و ميدلة بمشة و لوزي
 لوزي لوزي صوله لبله لوزولوب لوزوزن
 لوزن

13a

آنوب یتش رور و صوله نعل بندي
 بوئش عکسین لولوب فکر اولاده صاع
 نعل بندي بیجه لیتدیبه صوله بندي
 و فی بویله و رفتی کوندر ساده
 نکلار عیدله باشنه کلوب کوندر بی
 صاع یاتن طقه و وزیر کنی صوله لاله و پرو
 ویرناغه لوجه ولله لوه لولوب
 لوقولک بریسین یایه کریشنه کرلیون
 و صاع لیلله یایه کریشنه حله طونه
 عیدله باشنده آنوب برلغوب
 لیلر و لوه لاله بروخ لاله لوجه بی

13b
 روتجی طلبایہ اور پاپی قلیچ لوزرینہ
 طلبایہ کونڈر اور روب لندہ کونڈرینہ
 کلوب عاون لوزرینہ پاپی قلیچ کونڈر
 و قلیچ کلور عدیئہ ہاشہ کلوب
 ویزکنہ صاغ لہ لہ لم و بر لوی لیلہ پاپی
 صاغ لہ لہ کن لختی حاضر طوطہ و کونڈرینہ
 صاغ پانڈہ صوغ لہ ش حاضر اولم آرح
 بر لختوب بر لوی لہ سیر قلیچ لیلوب
 کلہ حامید ولریہ چالہ و قلیچ قسنہ
 قانوب و پاپی قلیچ لوزرینہ لہوب
 لندہ پانڈہ کونڈرینہ چاروب
 طلبہ

14a

طلبه ساجد کوی حکیم عاوی روز
 یانہ فق آخر کوند تار در میدان
 ہشت کلون ویز کن صولہ لہ آلون
 و کوندری از کوی قومز ویکہ میدان
 ہشتندہ از بر لغوب برار و
 ازون یابی قلیج از کونہ از صوب صاغ
 لیلہ قومز ویکہ کوندری قوم صاغ
 قولتوخندہ کیہ از و وفم ہی بیروار
 جویروب ازندہ طلبہ ساجد کوی
 نہ از سلون عاوی روز فق آخر
 کوند یانہ تار در میدان ہشت کلون

14b

ویز کنی صوله لکن لولوب کوندری
 قوم لوسته یا توره سیدله باکشفنده
 آن بر لخبوب بر لوف آتوب یا بین
 تبلیح لوزرینه آهوب اکلبوب پرو
 یا تاه کوندری صاغ لیله لکوه بوین
 لکنده صوله لک و پروب صوله لیله
 صغی آرونده صاغ لک و پروب طله
 ساجون کلوب مامور لوزرینه یا بین
 فق حری صاغ یا قه تکرار سیدله باکشفنده
 کلوب ویز کنی لک و پروب ویدی سکر
 ویلاوه ولک لوف تقاسنه قویله

دبای

15a

ویا به کز لش اول حافظه توب آت
 بر لغوب یا بنی صاعده صول ال و یروب
 یاق اول اوله لوقه ی بر بر بقاون
 کتوروب نیز کلمه صیغه باشد و لریجه
 جمله سینه آت اقامه ی سکنیز قاله یروب
 لوسلوب روزنه چک کیم مقبول اول
 روسلوب سز فکر مقبول و کلمه
 فخری صول یاقه سکر صیغه باشد
 کلوب و بزکن صاعده ال ال و قلما فی
 صوله لوموزینه ال ال و اوله ری
 صول یاقه سینه لایله اوله ال ال و سکر

15b

اولاده لوسلوب اوزون صوله خريء
 و في ياقه آره فق حري صاع تركش بندي
 تكار ر صيدله باشه كلوب ويزكني صوله
 لاله و يروب و قلغانه و في صوله لوزونه
 وين و برجان ادرله لوجوله لوق
 آلون و روخي لوق كيرشركر لمتش
 حاضر طونه صيدله باشنده آره بولتقار
 بزير بوتقار و و نه كوزون آتون آمار
 و كنده صان تيركشده ياغور
 صيدله باشه و اريكيش و و و و
 قدر آره فق حري صول تركش بندي
 تكار

16a

ستر ریدانه باشته واروب ویزکنی
 صاخ الہ وقتلغانہ وخی صاخ اوموزینہ
 آلوب اوقاری صولہ الہ بار قاری
 آریلنہ آلوب ورو بخی اوقی یا بیر عاقر
 کز لختی طوتوب میدانه آری بل عوب
 فکر اوانه اویلوب اوزر صولہ
 وچہ آرتوب طور تخته فنون
 و بو ترتیب اوزر بجا قاری و بنداری
 تمام لیلہ کده صکن بکهر طرفه واروب
 لالی بغیال و لوت وری اوللنه
 مکنه بکشد صولہ یانه کوب آلاله

16b

حاضر طور، حال وید ویکہ کنی ہماں
 بر او غرورہ جلد بیکار یا یاریہ تیر کشارندہ
 ہمارہ لرتیکر صلورہ لیلہ عاوتہ لوزہ
 طاہر لریں لوزہ یاریہ لیلہ لوزہ حاضہ
 لیلہ طوتوب و وزیر کنی صولہ لیلہ لیلہ
 جس لیلہ لرتیکر ہماں یا نندہ
 خلیفہ لوزہ یولڈ اشارہ لوزہ کجوب
 سلام ویز و یولڈ اشارہ خلیفہ نندہ
 لزیہ باصوب لوزہ کجوب لوزہ
 لوزہ لریں سلام لوزہ کجوب لرتیکر
 صولہ یا نندہ پوری پوری سلام لریں
 و قلیغ

17a

و خلیفہ و زروب یہ بر سنہ روز و پورہ روز
 و فوج کوب بر و پورہ روز راجہ زندہ
 زبون بکلی زوسن باشی قوبہ ر
 زندہ روز نکوبہ بہا و بر صحتی بون
 آتاریہ بون کین رو رتلمہ ما باندہ روز
 واللہ اعلم بالصواب

و بوندہ فلکا ہو روز قاریں رو پورہ روز
 و کرا بیدوب زندہ و فوجی نصیر روز روز
 بیادہ زبون و م شوبکیم زوتنا و ریادہ و بیادہ
 لایم روز روز زندہ تا و رتلمہ روز علم
 ہر بیادہ فوجی ہر پورہ و غیر

17b

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ
 عَلٰی خَیْرِ خَلْقِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِیْنَ
 اَتَا بُوَد بَلْکَھ و کَھَا، لَو لَفَدِ کَیْم سَلَام
 شَو رَفَع طَاب و رَا عَیْب لَو لَدَہ بِرَزَزَل
 لَو لَدَہ طَو بُو نِہ عَالَمِیْنَ مَھُو لَو لَدَہ بِعَز
 کَھَا تَاب لَو لَدَہ ضَا یَع و لَھ مَد لَو مَد
 و مَھَا رَس کُو سَتَر کَیْم ضَا یَع و فَنُو
 مَد کُو ر کَھ و ر کَھ فَا لَو لَھ و بُو نِہ سَاد
 اَو ل طَاب و لَو لَدَہ کَھ کَھ کَھ
 و کَھ لَدَہ کَھ کَھ کَھ کَھ کَھ کَھ
 طَاب و لَدَہ

18a

طاو ایلد قییار و بر قوله و بر صورت
 بر زبانه و لنتی زغاج هونقاوی اوج
 زغاج طاو ایلد قییار صول الیلد لنتی
 آغاج هو و صغای لیلد بدین زغاج هو
 و صول طاو ایلد هونقاوی لنتی حریسی دد
 اولا لکجه زغاج اوستا و زوزرین
 ش کره علم لیلد و کایو یه کینه ورن
 زغاج و زوزرین زغاج قییار ایلد صغر
 اقل طاو ایلد زغاج هونقاوی سی پیایه
 ایدد لنتی زغاج هونقاوی زغاج
 کین و کین زغاج قییار طاو ایلد قییار

18b

بر قول و بر صورت بر آیه التی لثما
 هو متلوب لوج لثما طابو لیل حار
 صول الی لیل التی لثما هو و صاع لیل
 یدین لثما هو و هو ک طابو لیل لثما
 و صین یاه لثما لثما ک طابو لیل لثما
 لوزین لثما لیل و لیل و لیل و لیل و لیل
 لثما و لیل و لیل و لیل و لیل و لیل و لیل
 صیار لیل طابو و لیل و لیل و لیل و لیل
 یاه لیل لیل لثما کس کس لثما لثما هو
 و کس لثما کس و کس لثما لثما لیل
 طابو لیل صیار بر قول و بر صورت

و بر لیل

19a

و بر آریا کر لیا ز غامه حوزله متلوب
 لنده صان و اروج ز غامه طابو لید
 صیار صول لای لید لیا ز غامه حوزله
 لید بدین آغامه حوزله و در آغامه حوز
 حوسه بیاید لید و شکر و اوستا و لغت
 ای لیا ز غامه و لید لید و کین و حوزله
 ز غامه و لید و لید ز غامه و لید
 سامه نای حوزله کین و لید و لید
 صان و لید و لید و لید و لید
 بعضی قاری تلفیق لید و لید و لید
 نظر اوله لید و لید و لید و لید

19b

زيروپ لاجله که بعد از آن زمانه دروي
 لاجله کسور سکن زمانه کسور سکن
 زمانه دروي لاجله کسور سکن زمانه
 زيکه کس و طابو زيده جيقون دروي
 لاجله کسور آن زمانه حوله لاجله
 کسي لاجله کسور و روي طابو زيده
 جيقون لاجله يوقر حوله طابو و
 لاجله وي بي بي بي و حوله لاجله
 وي کسوب بعد کبر وي حوله لاجله
 عطايه ضايعه لاجله وي و طابو کبر
 کسي زمانه لاجله کسوب و روستا کوه
 لوزريه

20a

روز رینه عمل زیورن شاکر و کبر و بی
 کین و بو فکر روناه سوه لاجش
 و بی سبب حویله ورن زناج و بی
 لاجله کسکه کبر و بی صحرار و بی
 عصاب صایه لاله و بیرون و صانعلم
 کبر و بی زناج و لاج کسکه و لرونه کوه
 لاجله کسکه کبر و بی شاکر و کبر و بی
 کین و بو فکر روناه سوه لاجش
 و بی سبب حویله ورن زناج و بی
 لاجله کسکه کبر و بی صحرار و بی
 عصاب صایه لاله و بیرون و کبر و

21a

بیعت لاج یو قدر صو کھ طا بو اولد لاج
 لاج کس اور کجی لاج لاج لاج کس اور
 شاکر و لوت و لوزرینہ عمل لاج
 کیر و کین و ورت لاج لاج لاج
 او لاج لاج لاج کس اور قلو لاج
 ورت لاج لاج لاج لاج لاج لاج
 اولد لاج لاج لاج لاج کس اور
 ولات لاج کس کس لاج کس اور
 وکس لاج کس ورت لاج کس اور
 وکس لاج قلم لاج لاج لاج لاج
 لاج کس اور ولات لاج لاج لاج

21b

زجہ کس اور ولوچ آغاچ طاہر لیل
 حیات لاجسز و صول طاہر لاجہ کس اور
 ورت آغاچ ہوین سید کہ فرکر
 اول نور کی آغاچ و بی لاجہ کس اور
 روستا و لوزرینہ علم لیدون کپوہ
 کیم و لور و آغاچ و بی لاجہ کس اور
 شکر و لوزرینہ علم لیدون کپوہ
 کبیر و ورت آغاچ و بی لاجہ کس اور
 ولاتہ مقابون لیل حیات لاجہ نقش
 ہوین سن بیان لیدر اقولہ طاہر
 لکھ و کنت لاجہ کس اور ولاتہ مقابون

22a
 کس رکیبی لاجله کساور و سائر آغا
 هُو و روی لاجله کساور و سائر آغا
 کس و روی لاجله کساور و سائر آغا
 بیای طابو لیل حقیق و روی لاجله
 کساور و آلتی آغا و صولیه رکیبی
 لاجله کساور و روی آغا و طابو لیل
 بیای صولیه طابو لیل و کس لاجله
 کساور و مذکور هوی نئی و سیدی
 بو قدر ساه آره باشی هوی سید
 لیل طابو و کسای صای لیل طابو و
 لیل و کسای و صولیه و کسای

22b

لعنمة چوروب مایله واری

چاله بعد ساو. لاج هور. زولوه

روزد کین ولتی زغاج کس کی زغاج

زغ باشی صاجون شاکر ووشه

روزدیه مایله لیدوب سماعونه سکر

زغاج هور وروب لاجله کسور وور

زغاج زغ باشی لولدره لاجله کسور

بعد ساجون و شاکر ووشه

روزدیه مایله لیدوب سماعونه سکر

زغاج کس وروب لاجله کسور ووشه

باشی زوله ولفه لاجله کس بعد ساجون

شاکر

23a

شکر اوست و اوزرینه علم لیروب
 سماع و نه بعد سکرانغا قیلچ طاپولم
 قیغار و وروبی لاجله کسلور و آلتی
 زانغا صولده و کلبی لاجله کسنور طوبه
 زانغا طاپولم قیغار ساه آرخ بشی
 حرسینج بیاه ایزرکه انغا لاجله
 صاکنجه و شکر اولوسته علم و زرنه
 علم لیروب و یی لیرولوب لوزر،
 کیرو کین ورنه زانغا لاجله صاکن
 و شکر اولوسته که لوزرنه علم
 لوزرنه و یی لیرولوب لوزر

23b

کیر و پ کیز و لرو و زنگا و لاجله صاگون
 و شاکر و زوشا و لوزرین علمای پرو
 و پیرو سلوی و لوزن کیر و پ کیز و لرو و
 زنگا و لاجله صاگون و شاکر و لوشا
 لوزرین علمای پرو و پیرو سلوی
 لوزن کیر و پ کیز مقلوب الیه جیت
 و زنگا و زنگا باشی هون من بیاه لیز
 کیر و ص اولده ساو آرن هون من
 لوسلوی و لوزن هلسی صوکه طابویم
 وارکچ لونیایون و و سید پی
 هکر اولدوزغی لوزن و و و و و و

اعلی

24a

آغاچ آرت باشی هویا سن بیاه لیر
 بعد فکر اوناه لوی آغاچ هویا سی
 لوی لوی زوزن زونیا یون و سوکه
 طایه و زیکه و سیه لجلین لویا
 زوزنه هویا بیاه لیر لوله طایه
 و صاغ الیه و کئی طوتوب و صوله لیله
 لوتاه لوجیه باشی لوزرینه چوریه
 و غلین طونه و شاکره اورب و لوتاه
 شاکره بهش لوروب و شاکره
 لوتاه که لورمه لورب و لوتاه که
 شاکره لویا قارینه لورب شاکره

24b
 فالغیہ و مکنان یکدیگر حکوب صون
 قوناغہ طوتوب حسد کر، زماہ وریوب
 ککان جلد زوشاوه باشہ زویوب
 وکلہ زیوب کیوب، سب وید وکلہ ویدو
 کید و مبدل و متلا و گنیشا و روه
 بنین لوزرین جکوب و قوتوغنیف
 جلد بعد لوجان باشہ غره بریج کان
 لوزر و زنده مکتا طوتوب قاج زونور
 لاین زجاج کس کسین لاجله کساور
 کس زجاج هو و مبدل لاجله کساور
 کس زجاج کس و مبدل لاجله کساور
 دکر

25a
 سکرانجام قلیج شاکر و قلیج صولہ
 زبدا زوجون یا شوب صاغ جانہ
 فوہ و کبر و قلیج پش روزن طوہ
 دپرو بلنڈہ آشفہ آکچہ زوجین بربر
 فوہ و وورہ گلہ کچہ کدہ روتناوہ
 روزرینہ گلہ لیدروب لاکو کین کین طابو
 زبدا صفہ لاتی انجام صولہ آکچہ لاجہ
 کساور حوکل طابو روزوہ حوکل حوکل
 بیاد لیدر کچہ انجام وچہ لاجہ کساور
 ولوتناوہ ہاشہ شاکر لور
 ووفلر ووتناوہ کچہ آکچہ لاجہ لور

25b

قانع و گنگ و یک و روستا و رماه
 و پر میوب هاغذ و صولنه بر و گنگ
 قواغذ لوز و شاکر و کبریه و بی
 لوسلویه لوز و کبریه کیم و شاکر
 و فی لوستا و بی لوسلوی لوز
 لوی کیم لوز و زنجار و بی لاکه کسور
 و روستا و بشته شاکر لوز و روستا
 و بی کسور لوز و بی لوستا و قانع
 و گنگ و یک و روستا و رماه و پر میوب
 هاغذ و صولنه بر و گنگ لوز و بی
 شاکر و کبریه و بی لوسلوی لوز و کبریه

26a

کین و مغلوب زید صیان آرح باشی
 نقشب هوی سبی لوقه طاپوا
 صاغ لیل و گنکین طوتوب صوه زبله رچون
 باشی اوزن جوروب غرنه فونه و گنه
 زور و لوتسا و شاکوکه باشی زور
 و شاکو و لوتسا و که لرقنه زور
 و لوتسا و شاکوکه لیا قارینه زور
 قلفه و شاکو و گنکین و که و صوه قولا غنه
 طوتوب کیر و صاغ قولا غنه طوند قمره
 صاه کیر و لیا قارینه ^{بهد} کیر و قلفه
 و گنکین و که بر قولا غنه عالم بعد و لوقه جله

26b

و قولتو قده هکله لوتتا قده باشن لوت
 رننه هکله باشن غزل قولتو باشن غزه
 قولتو بو فکر لوتتا سماء و هکله اور
 آلتن زنگاه کس لاجله کسلور آیه زنگاه
 آلتن باشن لاجله که آلتنه صغیر و بید
 لوتتا قده روز زینه هکله ایروب بر باش
 بر غزل بر قولتو سماء لیله هون و سکر
 آنگاه هو و روی لاجله کسلور و آرن
 باشن بنجر آلتنه لوتتا و لوزینه هکله
 ایروب باشن غزل قولتو سماء هون
 سکر آنگاه کس و روی لاجله کسلور

27a

ودره آغا زه باش للعله کوب
 صا که بعد زوستا و روزنه عمل
 ریدوب باش غزه قوتوه ساه حونه
 سکر آغا قلی روستا و خا برولوب
 چاوب سا کرد و گنکی صاع قورغنه
 بر بر طوة بعد روستا و روزنه عمل
 ریدوب روستا و در آغا ایلمک
 و فم چلوب چفتا فالغنه کور و روستا و
 باشه رورون لنگا کیم و روستا و
 کونند و ساه و فم حوله کیم ایلمک
 آغا کیم بلاجه کور و روستا و

27b

طابو لیلہ جیتوب لڑکن طابو کین سماعہ
 ونہ بوئش حریبہ بی پو قدر جنش
 او یونہ هو بر سید لقله طابوا
 صاخ لیلہ بر لاج کہ وصول لادین صولہ
 و فی لاج کہ بعد و کنش لیلہ مر جالبہ ل
 و ت کولوتنا و علم لیلہ و کیر و ی
 کیر و ی لوج و فم وار و ی کللا بعد
 لوتنا قہ و کنش لردہ سز حوتہ شاکو
 و فی لور و قفہ صکن و کنان قولانہ برابر
 طوہ بر صاخ و بر صولہ لور و قفہ صکن
 شاکو لوتنا و لوزنہ علم لیلہ و ی و کنش
 لردہ سن

28a
 زرہ سنہ طوتہ واروتنا و گکنز قولاغز
 بدبڑوٹہ شاکر و صاغز و صولتہ لور
 بود قولتوق چلد و بشتہ لور و شاکر
 کیدوب کید و روت و وفی شاکر و کتہ
 بشتہ لور و و گکنز کلور
 زباغز لور و شاکر و وفی گکنز کلور
 لوزن لیلہ والی صراطیو تیشہ وری و گکنز
 شاکر و صا بلور و کوریلور و فقیر لولور
 گکر رالتن زباغز گکنز لاجلہ کسلور
 بریہ صاغز لیلہ و بریہ صولتہ کسلور
 زباغز و وفی لاجلہ کسلور کتی صاغز لیلہ

28b

وکلیب حویله کسور سکن زغاج قلیچ
 شکر و جنبرین قلیچ لیروب سکرک
 لو توروب قولا غنطوة و لروت و
 چله لولدر فی لروت و که لوزرینه هله
 لیروب لروتا و فی او چکن چله
 بعد لروتا و که لوزرینه هله لیروب کیر
 کین و لرتکان طپور و سلویه لوزرینه
 لکن زغاج حویله بعد لیروب زغاج طپور
 لیله صغار لرتکان طپور و سلویه لوزرینه
 جقم و بو هویچ کنش و فی و سینی یوقتر
 و بعد فکر لوزرینه هویچ زغاج لولدر قرة

صکان

29a

صفا کج شاکر و زوت و زلم زویاوب
 هوش کرده زنده ریلینر و گش اوم
 ورته رعلم بالصواب
 و بیانه لجهای کوند و فنونهای
 و بعد بکس که روت و اولاد
 کس از دزد برورده خاتم و سینه
 و پو و ضا ارموب شاکر و وفی لوق
 سینه از نو کبر جاننده لایه بعلوب
 و کندوس و فی فکر اولاده سید کش
 لهندا کسند کیند سیز از آلوب
 فیه علمه لایه و نایه سید علمه که

29b

باش اولاد شاکو کوندر بیخوه زبله
 نوز ز لیروب صاعه لینی کپوب زفار
 لیروب واروب روتاهوت فارشو
 کلوب طابو لیل و کوندر بیخوه خلق
 لیروب طابو لیل و کپ برکه میدان
 باشیدر اوراوه لیروب کپوب
 کلوب روتاهوت لیل اولاد کوندریل
 طابو شیه و کوندر بیخوه لیل و کپ
 برار طونوب و وزیر کینی هوله لیل و کپ
 قنیز قنیز کپ و صیله باشه واروب
 کوندر بیخوه کلوب لیروب لیل و کپ

جان

30a

جاننه حوڤ اوله حوڤ کيږوب زقار
 ريدوب غلغه ليدوب وښوب کلوب
 اوت وکښه صاغ جاننده ريدوب کيږوب
 حوڤ ريدوب کندوب ميدانه طوغرو
 کوندرينه قلاغه روزرته زياکي لودج
 برلبر باشنده يوقار و لوزروب
 ميدانه باشنه کلوب صاغ جاننه حوڤ
 برتغار با قلم و لار پيښو توب قاشنه
 برلبر و بزکني ليدوب و پروب صاغ زليني
 لوزروب باينه و کوندرينه ميدانه
 لوله تاسني کوزر و کيندوس زقار

30b

لیدوب کچی خو، کیدوب کلوب لوشا کت
 صوله جا بننه لیکرو کیدوب لینی
 کونزیه قولاغی لوزن لوزن لوزن
 باشنده یوقار و لوزن لوزن
 حیدره باشه لوزن لوزن لوزن
 نه صوله جاننه لوزن قولاغی لوزن لوزن
 لوزن لوزن لوزن صوله جاننه لوزن
 لیدوب اول نقه کیدوب کلوب
 حیدره باشه لوزن لوزن لوزن
 یارینه کلوب حیدره باشه لوزن
 بر اقدار لیکرو کیدوب لوزن لوزن
 لوزن

31a

بر بر راتپرونده روز لوب کوندریج
 بهشندنا آشری نی اندورب یوروفی
 اوزنه کتوروب نغایروب یا نه
 دزوتاکه آرونده کجوب اکبجی نغ
 کیدوب میدانه بهشند کلوب کوندریج
 صوله بازوسی لوزنه قویوب و صای
 ایوفی کوندرکه آلتنخ قلیج وارری
 ونوب بهشندنا آشوب صای لوهوزی
 اوزرنه لیدوروب صای لینی ریلارو
 لوزاروب و صوله رایانیوفی کوندر
 لیلیم کتوب صای جاننه اندوروب

31b

ویزکیا لینه و یروب سوروب صاغ جاننه
 رقار لیدوب لقول اولابه کیدوب پتوکه
 آر و نده اولانوب عیدله بشته قویب
 کلده و کجه نماند کوندرینز جکوب لورتاسا
 له و عیدله بشته نده بر اعدار اکره
 کیدوب صاغ لیله کوندرکه لورتاسن
 لوب لیکه لوب بر لبر قاله روب
 سکوب عیدله لورتاسن اولده
 لورتاسن ویریکه آلتنه نظر لرب
 وصوله لجه و فی ویزکین برنه لوصه
 و کوندرنه لاندروب صابجه یانور کبه

32a
 یایوب صوه جاننه زقار رمدوب کبخی علام
 کیدوب صیدزه باشه کلوب کوندرفی
 صور اووزریندی چو کتوب صایغ
 کونزریه بر افسلر زلفه سوروب
 باشنن روزرنن هوروب اوشاوا
 قارثو رینزروب ویزکیز لینه ویروب
 پنهوه جاننه سورب زقار رمدوب
 صقیه کیر وروشاف آره ورنن
 حواله توب صیدنه باشه کله وکوندرفنن
 اوجنی صایغ زلبه فوتوب صود جاننه
 کپرونه زنه وکوندرفنن صایغ اوجنن

32b

ريڤا پورپ لورن ماسي ڪلڊ ڪرڻ ڪرڻ
 ووتوب يا پتوب حول جانن ووتوب زقار
 ايدوب ڪين وصق حوتوب ڪيدوب
 اوتاشش آرونڌه ولاشوب حول
 جاننڌه اڳو ڪيرون ڪينج ڪوڪين هونو
 ايدوب ميدانه باشه واروب حول
 جانن ووتوب ڪونڌرڻه اوون ڪيرون ڪوڪين
 قولنج لوزرڻه لاندوب پورپ ڪيرون
 جانن زقار ايدوب لوقه تسويج
 ڪين واروت وڪه آرونڌه ولاشوب
 ميدانه باشه ڪلون ي لاندوب اڳو ڪيرون

ڪوڪين

33a
 صاع لیلہ کوندزنی صولہ لای حوندہ ووزن
 قوت نہ برز بر کپوبہ کلوب لوزناسی
 کلہ وکی زمانہ صاع لیلہ صاع لیاغ لیلہ
 لادو کلوب و صولہ جانبہ فوتوب یا نوب
 زقار لیدوب یاہ ویرکم کید و لوزو کہ
 آرونہ و لوزو لوزوب حیدر لوزو ویر کلہ وکی
 زمانہ یاہ ویروب کوندزنی سورہ
 حیدرہ کلوب کلوب بر اقدار لوزو
 کپوب نہ صاع جانبہ فوتوب زقار
 لیدوب لکھی تیر کپوب و لوزو کہ
 آرونہ و لوزو لوزوب حیدرہ کلوب

33b

لؤلؤ کب تسری لؤلؤ لؤلؤ تسری لؤلؤ
 ین موله جاننه ووزبه پانجه نقار لؤلؤ
 ولونتا وخته سه کیوب لؤلؤ لؤلؤ
 آرونزه کیوب موله جاننه لؤلؤ
 کیوب طاپ لؤلؤ لؤلؤ لؤلؤ
 طوفی کلر و کت لؤلؤ لؤلؤ لؤلؤ
 موله جاننه حیلنه پانجه طوفی لؤلؤ
 ولرون موله جاننه لؤلؤ لؤلؤ لؤلؤ
 حیلنه کت لؤلؤ لؤلؤ لؤلؤ
 ولانوب کلر و کت لؤلؤ لؤلؤ لؤلؤ
 کوندری و کت لؤلؤ لؤلؤ لؤلؤ

34b

صاغ جاننه خونب کوندرنه و في صوله
 بازونه لندورن کينچ توکي نوح
 ليدوب صاغ جاننه کچون قوش غه
 بولر لندورن و مقابله کير اوتارونه
 قارنو کوندرن پورن ليکو کيروب
 کله اوتار اوللا گنه کوندرنه
 شکره که هم سين آلتنه صاغ شکره
 و في کوندرن لورنه لايون لوتاروکه
 کوندرن کوندرن ليم بصون کير و به
 چکاون خانه ليدوب کوندر کوندرن
 ساهونه و عدله باشه کله و کن ليکو
 کيرن

35a
 کیدوب لوتکای اوسلوب لوزر طاوت
 لوت و لیدت کر و که بر بریم کیش
 لنتد صاحبون بری بریش لوزرین
 سور ل تا کوندری خبر اولی کنده
 صان لادیز بو شاقویوب پوریه ل
 کوندر لورتاسی لادیه کله و کی زمانه
 صان لیلد کوندری ضبط لیدوب قچیش
 قچیز کیدوب کلوب صان جانبارینه فونوب
 زقار لیلد لحرقت هونیه کیدوب
 ولوت و که لیدونده ولاتون صان
 پلنتد لیلد کیدوب لوزر هوبکی هو

35b

ليدوب سيدنه بشته ولروب صاغ
 جابته وروب كنجي ناكين فا ليدوب
 لوتاون وخوا قول طاو لوسوب
 لوزر، صوله طاو ليدوب صاغ ليله
 كوند ينس لالتنه لوب توي لوزرنه
 جلوب له و صوله ليه و خي و زكنر ينز
 قام و كندوس لوتاون قارشو كلوب
 صاغ آباغينز لاهو قوبوب لوب لوزر
 سلا مليون ولروب قاعنه و زر ليله
 و باق شاكور و خي بو انواله لوزر
 برر كلوب تهاج لوب كيدوب ولر ليله

ولله

36a
ورثه العلم بالقول

فتوة و بكر و به نستعين

بسم الله الرحمن الرحيم

اقابعد معلوم لولاكم لولا سا و لولا

مكة اياك شكري بربريه فاعبر لولوب

لونا توم حرو ليله و كج زمانه بر خلقه

فهي لولوب لولا خلقه نك اياك اشهد

اياك حيدنه باشي تعينه لولوب لولا

اياك شكري و فخر لولوب لولوب كوند راي

قهاره لولوب لولوب قوتك بر راي

و كوند كلوب وضع لولوب قوتك ليله

36b
 میدانه پهنه روزار حوققوس خلیفه
 شکرالاسیبه لعل کینه برایت و کینه
 صانع جاننده لولاه پهنه کلوب
 و رب آنده کمان لیکه بر برینه
 مقابر کوندر این روزنگویه بر بر
 صانع جاننده و یکون و درار و صول
 لایه و فی و یکین برینه اول اول
 طاپو آنده کمان برینه تقا پسر
 بان بر بر کوندر این و یکین لکوه
 دوسته اندون لایه و یکین لایه
 لعلایه تقا و کوندر این
 کلون

37b

ميدلن با صيوب ليچ يوزونه كجوب
 كيدار وعيدانه بانار شير لوسته
 كلد كالين زماندا ليچ و كيروب روچ
 كرتا طاپوشوب و كوندراينز و يركه
 برابرتوب قيجن قيجن عيدانه باشه
 كلوب صاعه جاننه و توب كوندراينز
 اورتاينز كلوب زقار اينز لوقل
 هو كيدن لى كلوب بربر شير صيداناره
 كچه كده هكاه ايايه عيدانه اورتاينزه
 بيرنه قعابر ليچ و كيروب بربرينه
 ياقينز قالدقارين زماندا صاعه لاقابل
 كوندري

38a

کوندرین آرتندە و توب آلوب صاخ
 جانبارینە و توب قولارین قولارینە برابر
 اوزارون کچە روچی برابر کوندرارین
 و توب حیدلارینە طوغری وارون
 کوندرارین نکلوب لعللا و ریبوب
 صاخ جانبارینە و توب قلع واررین کوندرارین
 طوتوب قاشارین اوزارندە انفورون
 صاخ جانبارینە و توب یانینار و کچینجوه
 کیندرینە بریش حیدلارین کچون کلون
 برین ققابر لولون کچینجوه کچون
 لولکە هوکین قولار و حیدلە باشنە

^{38h}
 کلوب صوله جانباریه فونه لوبوب زقار
 لوبوب اول نقه کیده لوبوب زمانیه قوس
 کله قالی زمانزه کوندر راره بر بقدر
 کلوب صوله باشنه ولوبوب بر بقدر
 لوبوب کلوب صاخ لیاغبنا لوبوب لوبوب
 و صاخ لوبوب کوندر لوبوب لوبوب لوبوب
 نقه لوبوب بماننده لوبوب قوش نقه
 برابر بوبوقالی لوبوب کوندر لوبوب
 جانباریه فونوب یا بوبوب زقار لوبوب
 ولوبوب نقه کلوب صوله کله کالی
 زمانزه کوندر لوبوب لوبوب لوبوب
 لوبوب

39a
 روسته قوبار و لنده صکانه لیدوب
 بکینه لخوروب صاع لیدوب
 لوزر لندوب و صاع لایز و فی
 لآو لوزر لوب کاکین ککون قولاو
 اوزر لندوب لوزر کین لایز و یروب
 سوروب طولدور و صاع جانت زقار
 لیدوب لاول و لای کین لک پیدان
 پشیرینه و سیر کله کارین زمانه کوزر لایز
 ککون لوزر لایز لایز و صیدان ککون
 کوندر لایز صاع لایز لایز لایز لایز
 پشیر لوستنه لیدوب قوتارین

39b

لوزاروب پررینه ویرسک لکنه نظر
 نیدوب تخاشه برار لندوب صول
 جانارینه قونوب پانوب رفتار لیدوب
 کچی جولابه کیده لرینه بریش
 میدانه بهمیوب میدانه کلوب کوندران
 بازویش روزرینه قویون صایه ریاق
 حیفه رتاروبه صوب کوندر زین میقدار
 رتاروفونوب میسرورین پهلوی روزرینه
 چورون پررینه برار لندوب صایه
 جانارینه کلوب پررینه قارنو کوندریش
 زوص صایه لاله کلوب صول جانارینه
 کیده

40a

کدونه آتار لوزمانه ورر کی
 روحلریه ایکنه یوریه نه صوله جانباریه
 خونوب یانوب زقار ربه لوصو حویه
 کیت ل وینه بریشتر میدانه سین
 با صیوب کجوب اکینی حوکیه حو کجوب
 میدانه کین لرو میدانه بشدیه
 واروقه ربه زمانه کوندلین سلکوب
 صوه جانباریه خونوب اروا کد کبی
 قوتقاریه برزر کجوب لندورب صوه
 جانباریه زقار ربه لوله تریجه
 کین لروینه بشدیه کلکله ربه زمانه

40b

بر اقدار طنز و نه کلون و بر اقدار
 زی و و نه کلون ای و بنده صاع لیل
 کلون کلون صول جانته عون صای
 یا نور کین یا بنوب زقار لیدوب
 یا و بر کین کین لوز بر پینش
 حیدلارین کج کده صکان حیدلارین
 یا و یروب حیدلارین بشاری طوزی
 کوندر لیز یوروب حیدلارین بشارو
 لیز و عون زقار لیدوب کین شیح
 کین لوز بر پینش لوز بر پینش
 وللا شوب حیدلارین بشاری و لاروب لوز کین

تبریک

41a

تیری لوسوی لوزر تیری لیدوب
 هوه جانبارینه خون زقار لیدوب
 اوسته لخالقنه کینا لورینه بریش
 میدا نارین کجوب هویرینه کلدکارین
 زماند لیکنجه هوی کیدوب طاپو ثوب
 کوندر کوندر قعاصه کین خون خلقه
 حولا ثوب سما لونه رومیله پشیرینه
 طغری کلدکارین زماند میدانه باشنه
 طغری کوندر ریز قوشانه برابرسوروب
 زقار لیدو حیدانه گسکه کیدو لورینه
 بریش میدا نارینه کج کده صکله

41b

کوندر رین ویریک برار طوتوب و میدانه
 لوزناکسنگ برز لیتاروب و اررقه فانه
 صفا کوندر رین بنادرین لوسته
 جویروب صایه جانبارینه و نال و کوندر
 لکیش لوجارین و فی صوله لانه کلوب
 میدانه بنادرینه و لاروب صایه جانبارینه
 و نوب کوندرین و فی صایه جانبارینه کورین
 لوزناسن لوب مار مار لوزن یا نوب
 زقار لاروب حونه کینه لوبه خورنده
 حو کینه صایه لکینه کینه کینه حو لاروب
 میدانه بنادرینه و لاروب صایه جانبارینه

و نال

42a

هونل وكوندرانغ و فصول بازوكوش
 اوزرني اندونل و كلبني فاكبه فغ
 ليدوب قوشانه برابر ليدوب
 تقابلته كيدل و لزنه صفا ليو و كيو
 كوندر برابر طاوشار ولوت و كه
 صاغ جانتل اولاده كوكه م سبي
 الكتخ صاكي و اولداه كوندرينز بر مقدار
 جلوب كوندرينش اوزرني قويون
 به و كيوه صياريون كوندر كوندر
 سما ليدوب نه ميدانلار نه جلوب
 برر نه تقابل اولون طاوشاب

42b

نوب صبر لولاه کنه وفی کشن
 همه سینه حاجی اول وفی لنگه لورایوب
 روزن با صوب کیدوب، حکایوب کونز
 کونز سماء و نوب نکرار بر لور
 طابو نوب بر کشن همه لورین حاجیوب
 اوت و لورین سوزار و لور جالین بوش
 قویوب کونز لکه لور تاسن یور
 نکرار نجاهه عیدله باشنه و لوروب صاه
 جانایه و نوب زقار لیدوب هسرت
 خونیه کیده لور وینه بر نزه خونیه کیدوب
 حوقالدورب عیدله باشینه و لور قهله؟
 کپی

43a

کپی اوت و کھ سول جانئذہ لولانہ
 مکئہ صاخ جانئہ حونوب یانہ و صاخ
 جانئہ لولانہ سول جانئہ حونوب
 کوندرین سوروب حھمکش لوزرینہ
 ساروب واروب صاخ لولارہ صوفی
 لوزر اولہ صاخ مکئہ کوندرین
 تریخ لیدوب حونوب صاخ جانئہ
 یانہ ولول سول جانئہ سوروب ینہ صونہ
 جانئہ حونوب سوروب لولارہ صاخ کوب
 حونوب یانہ بولوسلوب لوزرینہ
 اوچکئہ صاخ ل قاع لولتقدہ صاخ

43b

کوندر که روز تاسی آتوب غلغله ووز
 میدرنلو میدلنه وارر بال لوقه کپن صولک
 طابو وخی اوسلوب روزرینه اولوب
 برریشتر میدلنار نسله ملیار وکلوب
 بررین نسله ملتوب وکیر وروشاو
 اولاناکه وخی زوب روزن سلوم
 ویروب کینر وکیر وخصمانه اونیا ویکر
 لیه اوقه هوو، صانع جاننیز اوقه
 اولان ایدوب کلوب صایک وارول نغز
 صوله جاننیز اولانه صایک و اولوله
 اولان ووقی صانع جاننیز اولانه صایک

و صفا

44a

و صاغذ صور جا بنند اولاده حاجي
 و آبي سركيزه حول جا بنند اوست
 حاجي زقا خصمانه اولدوغي زمانه
 حونغا زقيون حسره حويه كيروب
 زكيشر زكيشر كز صبحي حاجي زوت او
 قوشوده جا و ايدوب بيريز سلام
 لايوبه كلوب زوت او بيريز سلام
 لهبلوزره جنوب كين رترتيب
 عقوة و كيروب و بعد بلكه كم مند
 سكه و عطازك واروريج قوت
 حيا و حيا و حيا و حيا و حيا و حيا

44b

ثوبہ معلوم اولہ لیل اولہ صبح
 سالک فقیرین وکر ہر شاہارور
 وکر بکارور وکر اولہ ووزراور
 ثوبہ معلوم اولہ روتور وقری
 مقامک مقابلہ کسند اولہ فلقہ کہ
 وارور اولہ اجنبیہ کلوب کمنش
 کن رنہ کوندر بلہ کلوب اللہ ای رینر خلیوں
 صبح ہر صفا کشر صافہ جا بند
 حونوب اولہ خلعہ کوندر بین و ثوبیوں
 صافہ جائتہ حونوب لہای اوکنہ رقرار
 لیدوب لوقہ فلقہ کہ وضع لونی ہے

لوقہ

45a

اول خلقه دور ایدوبینه صبر سگرتش
 صاخ جاننه حوروب مدینه اوزنکنده
 کجوب صاخ جاننه چورله اقا اردو کج
 اولاده جنب پار حوفی بریش ایزین
 باصموا کرکدر شویم اعلای اول اولسده
 مهین تمام اولدقده صانده اکر سله رایب
 بر خلیفه صانده و بر خلیفه صولنه حونوب
 چوریلوب اوزونه حور کین اویوه
 کین جاننه لای بغلیوب حوکس خصمانه
 سید صیقوب ایشتر ایشتر لونی یار
 ویا عوف اوج کت بریش اوزرینه

^{45b}
 حمد ايروب صاكي روي صوف روزونه
 حويز روي نيويوب قبايله ايروب قالمرب
 حيد لانا يني كين روي صهر صهر ففرتش
 صاخ جانينز اولاده خليفه صوله جانينه
 ونوب و صوله جانينز اولاده حليفه
 صاخ جانينه ونوب يانينه و صاخ جانينز
 اولاده واروب صوله اولاده اللابيليم
 صاكيون ونوب حو قالمرب صاخ جانينه
 ونوب يانينه و صوله جانينز روي
 خليفه و في رويونه باشي برار لشون
 وللاب صاكي بوفولله روزنه اوي كنه

صاكي

46a

صاحب لوزنه سکا حوتا دروب
 کس به لایله ولروب سور
 دهر سحره فقیر شیر صایه جانن
 اوردن خلیفه کوندر جلالتی توپ روزن
 آلوب صایه جانن و نوب لایله لوزنه
 کین و زیاده لایله و فی و و خورد
 خله و لایله نوب و سحره فقیر شیر
 مقابله سندن لایله بغلیار و لوزنه سکا
 اگر بانه لایله پارتنه او کوندر ایسه آمارنه
 اینوب کوندر لایله و لایله پارتنه
~~لایله کوندر لایله پارتنه~~

46b

باص و بنر آماره بنا و کر کتابه لکونه

روباروس آماره نده ایستوب بر اقدار

ایاز و کلوب - ایاز ایوب فینت فینت بر کرینه

کلوب اوتنه و اینه و فی بارشاه

• ایازم فیدوما ایوب •

• و کسی کفانه نینه •

• کینتال •

• تکلم •

تحد الکتاب بعونه ربه الوهاب

کتب الفقیر شعبان الحقیق عالی تمام

2 غنایانیه فی مریضه به اللاف

کتاب ایوب
کتاب ایوب
کتاب ایوب

47a

بند که سندن نه مشکل اولدی ای ماه ایلون
 کسیه کو سترسون عالمانه الله ایلون
 هر کجه تا صبح اولنجه یانرم پروانه ویش
 نفع کیبی باشمه اولدی ایلون ای ماه ایلون
 نغمه آهله نوبت دیرم اولدم کسیه
 طبل سینم دو کوزهر فابله هر گاه ایلون
 سن عنایت ایله باری یارون دوشدم حال
 جانده کار ایلدی آه ایلون و آه ایلون
 قرینی خوش کورنه کلسه آکسک اولان یارون
 گاه وصلت گاه فرقت گاه غم گاه ایلون

4.2. SÜLEYMANIYE NÜSHASI

33b

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقِيَّةِ
 وَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى
 سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ أَمَّا بَعْدُ فَيَا كَلِمَةَ الْحُسُودِ
 أَوْ يَنْقُ لَا زِمَ كَلِدِكَ مَا وَلَا مِيدَانَ يَا شَيْءَ بَعِيْنِ أَوْلَانَهُ
 وَمِيدَانَ بَاشِنْدَنَ أَوْ نَازِحَ تَوْتَامَ يَا بِلَهُ أَوْ لُجُوبَ التَّمِشِ
 يَا أَيُّ أَوْزُنِي بِرَدِّهِ أَوْ لِكِي قَوْمِي أَيْدِي لِرَ وَأَوْ لِكِي قَوْمِي
 أَلِي بَشِ يَا أَيُّ أَوْزُنِي بِرَدِّهِ أَلِي بَشِ قَوْمِي أَيْدِي لِرَ وَأَلِي بَشِ قَوْمِي
 بِنَهُ أَلِي بَشِ يَا أَيُّ أَوْزُنِي بِرَدِّهِ أَوْ لِكِي قَوْمِي أَيْدِي لِرَ مِيدَانَ
 بَاشِنْدَنَ آخِرَ قَوْمِهِ وَأَرْجَاهُ نُوْتَمِشِ يَا أَيُّ أَوْزُنِي أَوْلَانَهُ
 بُونَدَنَ صُكْرَ تَكَرَّرَ أَوْ لِكِي قَوْمِي مِيدَانَ بَاشِنْدَنَ مَكَا
 بِيْدِي يَا أَيُّ أَوْزُنِي بِرَدِّهِ بِرَ قَوْمِي دَكُوبِ أَوْزُنِي كَلَهُ قَوْمِي

حَقِّ اَعَاجِ دِكَلَه وَاكَلَه قَوْمِدَن مِيدَن اَن بَاشِدَن نِيَا سَكِن
 يَای اوزُنِي يِرْدَه بِر قَوْمِدِ اِيخِي اِيدَه لَر اوزُرِنَه اوزُنِي طِبَلَه
 قَوْلُوبُ تَلِيح بِنْدِنَد چَالِنَه وَاكَلَه قَوْمِيَلَه اَكِنجِي قَوْمِك
 اوزُنِي مَقَابِلَه سِنَد صَاغ جَابِنْدَه اوزُنِي يَای اوزُنِي
 يِرْدَه بِر قَوْمِدِ اِيخِي اِيدُوب اوزُرِنَه قَلَقَان بِنْدِي اولَدِوِي
 زَمَانَدَه يَای اَن طِبَلَه سِي دِكَلَه وَاكِنجِي قَوْمِدَن اَوْجِي قَوْمَه
 صَوْل جَابِنْدَه بَشَر يَای اوزُنِي يِرْدَه يَوْلَدَن خَارِجِ اَكِي
 يَای اوزُنِي يِرْدَه قَبَاقِ صِرغِي دِكَلَه وَقَبَاقِدَن اَوْتَه اَوْن
 بَشَر يَای اوزُنِي يِرْدَه يَوْلَدَن خَارِجِ صَاغ جَابِنْدَه بِر قَوْمِ
 دِيخِي اَدَه لَر اوزُرِنَه كَلَه اَعَاجِي قَوْلُوبُ بِر كَلَه دِيخِي
 اَنَد دِكَلَه وَاوَجِي قَوْمِكِه اَخِر قَوْمِدَر اَنَدَن بِر
 صَوْل جَابِنْدَه يَوْلَدَن طَشَر بِر يَای اوزُنِي دَن زِيَادَه
 يِرْدَه بِر قَوْمِدِ اِيخِي دِكَلُوبُ اوزُرِنَه كُونَدَن طِبَلَه سِي دِكَلَه

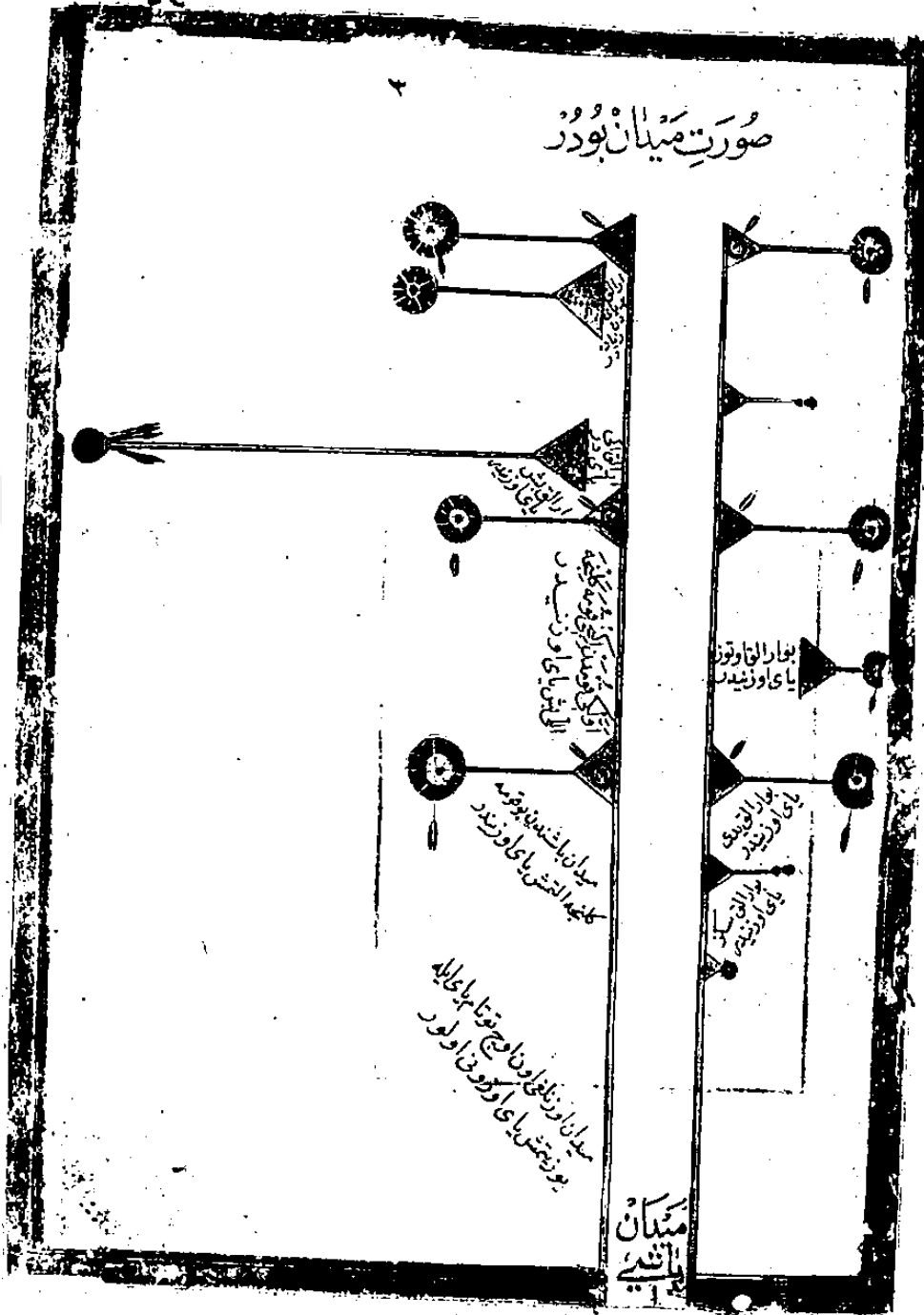
مبتدی شکر و اولنگر تعلیم ایچون قوملرک اورنای
 ذکر اولنان مقدا ریدر ایما خصماته اوینان کسلر
 فن اظهان ایلا کلری زمانده قوملرک مابینر
 قرقر یای اورن ککر کدر

ویدان دوزلرکده جندیلمر میدانه کلوب دزیلوب
 الای بغلیه لرو استاد لری قرشویه کچوب حضرت
 رسول صلی الله علیه وسلم روح شریفلرینه
 دعادوب وسعد و قاسم حضرتلری وینر لری
 و اوستاد لری روحنه و پادشاه عالم پنا حضرتلری
 سلامتکنه و پاشالره و بکاره و بکتیکل صغالفینه
 و کچیش اهل ایمان روحنه دعا ایله اندن صکره دستور
 وینر لینی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 نَبِّ الْفَنِّ وَسَبِّ اللّٰهِ وَیَه لَر

35a

صورت مبدان بودز

قَرَطَايُو اوستاد اولان كسه اولايينه بر دانه
 اوق كز ليوب وميدان دن ات قويا روب قولن
 كربه طوتوب ات تمام يولنه دوز لوپ كله قوسنه
 كلكه قولن اوكنه كتوروب اوقوك اوچ اتوك
 اكي قولاي ارسته برابر اولاي اولكيه طبله وارد وقد
 دزني صالي وروب ياي قبصه سن قابوب شاهن
 قنادي يائنه چكوب بر مقدا ركتد كلكه اوكنه كتوروب
 اورته طبله وارد قد كرسندن اوقن قوصدن
 واروقن ياي دن الوب بيز كشته قويه وميدان باشنه
 وارد وقد بك ويا خود پاشانه جاينده ورسه
 انوك قارشوسنه الاي بغليه لرجمله تمام اوليچق
 نكر اري بري اري دنجه دز يلوب كلكه كري يولدن
 ينه اشعه ميدان باشنه ورنه لرفنوز نسلسون

فَمِنْ صَاغِ اَوْزْنِكُمْ صَاغِ الْبِلَهْ دَرِ كِنِ طَوْتَهْ پارِ مَا قَلِغِي
 دَخِي صَاغِدْ اَوْلا مِيدَانِ بَاشِنْدَنِ اَتِ قُو پارِ دِقْدَه
 يَابِنِ تِيرِ كَشِنْدَنِ قَا يَوْبِ صَاغِ الْبَلَهْ اَوْلَانِ دَرِ كِنِي
 صَوْلِ الْبَلَهْ وِيرَهْ وِ تِيرِ كَشِنْدَنِ نِرِ اَوْقِ الْوَيْبِ يَابِنِ
 يَاتُورُوبِ اَوْقِنِ اَشْغَهْ دَنِ كَرِ لِيَوْبِ شَاهِنِ قَنَادِغِ
 چَكُوبِ اَوْزْنِكِي طَبَلِسِنَهْ بَشِ الْبِي اَدَمِيرِ قَالِدِ قَدَه
 يَابِ اَوْزْنِكِيهْ بَرِ اَبِرِ دِ كُوبِ طَبَلِسَهْ كِلْدَكِهْ اَوْقِنِ
 اَتَهْ اَوْجِ طَبَلِسَهْ دَخِي بُوِيلَهْ اِدَهْ فَمِنْ صَوْلِ اَوْزْنِكُمْ
 تَكَرَّارِ مِيدَانِ بَاشِنَهْ كَلُوبِ دَرِ كِنِي صَوْلِ الْبَلَهْ وِيرَهْ
 وَ قَلْقَانِ صَاغِ اَوْمُوزِنَهْ كَتُورُوبِ اَوْلَا كُو اَوْسَلُوبِ
 اَوْزْرَهْ اَيِدَهْ فَمِنْ صَاغِ كَرِ مِيدَانِ بَاشِنَهْ كَلُوبِ
 دَرِ كِنِي صَاغِ الْبَلَهْ وِيرَهْ قَلْقَانِ صَوْلِ اَوْمُوزِنَهْ
 وِيرَهْ اَتِ قُو پارِ دِقْدَهْ يَابِنِ تِيرِ كَشِنْدَنِ الْوَيْبِ

ویاپی اوکینه دکوب او قین دپس دن کتورب
 درسکین دکوب وات قولاغنه برابرجکوب نرده
 بیتان اوزنگو طیارسینه اته اوچ قومسه دچی
 بو اسلوب اوزره ایله فن اصول کز میدان
 باشنه کلوب دزکینی صوله ویروب وقلقانی
 صاع اوموریه کتوروب اولکجه ایله فرماغ
 صورت دزکین صاع الة اولاق اوچ دانه اوق
 الوب بریز کزلیه واکیسین یازمقلری راسته
 الاوات قویار دقله یایی صاع الة کز لشمس ایکن
 اوکینه کتوروب او قین اته وایچی اوق اولکجه طلیه
 اورن واونچی اوق ایچی طلیه اتوب ویتیرکشدن بر اوق
 دچی قاپوب اوچی طلیه اته هیز اوقی اتد قل
 دزکینی الة الاف اصول صورت دزکینی صوله وقلقانی

صَاغَ اللَّهُ وَيَرْوِبُ أَوْلَاكَ أَوْسَلُوبُ أَوْزِيهِ أَيْدِيهِ فَرِي
 صَاغَ يَا بَاشِي دَرِي نَبِي صَاغَ اللَّهُ وَقَلَقَانِي صَوْلُهُ وَيَرْوِبُ
 وَيَرِدَانَهُ أَوْ كَرِي لِيُونَ آتِ قَوْبَارِدِ قَدْ أَوْ كَرِي لِيُونَهُ
 آتُونَ وَيَكْرَارِ تِيرِ كَشْدَنِ بَرِ أَوْ قَا بِيُوبُ طَبَلَا بِي
 كَرِي كَرِي وَنِيُوبُ أَرْدَنَهُ طَبَلَا بِي أَوْ رَهُ أَوْ جِنَهُ دِي
 بُولَهُ أَيْدِيهِ بَرِ دَرِ لُودِي دَرِي نَبِي صَاغَدَهُ قَلَقَانِ دِي
 صَاغَدَهُ أَوْلَا وَيَرِدَانَهُ أَوْ كَرِي لِيُونَ صَوْلِ النَّدِي
 طَوْتَهُ آتِ قَوْبَارِدِ قَدْ آتُونَ فِي الْحَالِ قَلَقَانِ دَرِ كَشْدَنِ
 صَوْلِ أَوْ مَوْزِيهِ أَلَا وَصَاغَ أَيْلَهُ تِيرِ كَشْدَنِ بَرِ أَوْ
 الْوَبِ أَوْسَلُوبُ سَابِقِ أَوْزِيهِ أَيْلِيهِ صَوْلِ يَا بَاشِي
 بِنَدِي دَرِي كَرِي صَوْلِ اللَّهِ قَلَقَانِ صَاغَ اللَّهُ أَوْلَا
 أَوْلَاكَ أَوْسَلُوبُ أَوْزِيهِ أَيْدِيهِ فَرِي قَلَقَانِ بِنَدِي
 سِيدَانِ يَا بَاشِي دَرِي أَوْسَلُوبُ سَابِقِ أَوْزِيهِ آتِ قَوْبَارِدِ قَدْ

اوکنه بر اوق اتوب قلقا فی صول او موزندن صاغ
 او موزینه وین دزکن صاغده در صول الیه
 نیکشدن بر اوق الوبیان طبلا سینه اته وینه
 قلقا فی ویا صول او موزینه دکشوب قباغه
 بر اوق اته اندن صکه اخرده اولان طبلا یه بر اوق
 اته قلیج بندی دزکن صاغده قلقات
 صولده اولات قویار دقه اوکنه بر اوق اتوب
 یا لیز قلیج اولوب آکله اشغی قومده اولان کله یی
 جالوب اندن ایلروده اولان کله یی سما یل واری
 چله قلیجن قینه قاتوب قباغه بر اوق اته وینه
 ایلروده اولان کله یی چله کیش بندی دزکن
 صاغده وقلقا فی صولده اولوب او سلوب سابق
 او زره ات قویار دقه اوکنه بر اوق اتوب صکنه

كَرِيهِ يَأْصُوبُ كَبِيرٌ وَيَأْبِينُ قَوْرَهُ وَيَأْبِنُ قَلْبَهُ أَوْلُوبٌ
 كَلَهُ بِجَلَهٍ وَأَنْدَنُ قَبَاغَهُ بِرَأُوقِ أَتَهٍ وَأَيْلُرُودَهُ
 أَوْلَانُ كَلَهٍ فِي دَخِجِ جَلَهٍ بِرُذُرِ لَهٍ دَخِجِ جَيْبٍ رَاسْتِ
 كُورِ شَرِبَنْدِي دَزْكَينِ صَاغَنَهْ قَلْقَانِ صَوْلَهْ أَوْلُوبٌ
 أَوْلَا بِرَأُوقِ أَتُوبٌ وَكِرِشْنِ يَأْصُوبٌ وَيِنَهْ قَوْرِبُ
 وَقَلْقَانِي وَيَا فِي صَاغَنَهْ دَكِشُوبُ بِرَأُوقِيَانِ طَبْلَهْ سِنَهْ
 أَتُوبٌ وَيِنَهْ قَلْقَانِي وَيَا فِي صَوْلَهْ دَكِشُوبٌ وَقَبَاغَهْ
 بِرَأُوقِ أَتُوبٌ وَأَنْدَنُ أَخْرَدِكِي طَبْلَهْ بِرَأُوقِ دَخِي
 أَتَهْ قَهْ لَبَنْدِي فِلْمِي جِقَارُوبِ صَاغِ قَوْلِي أَوْزِينَهْ
 يَا تَوْرُوبٌ وَأَوْجِدْ أَنَهْ أَوْقِ جِقَارُوبِ بِرِينِ كَرِشُوبِ
 وَكَيْسِينِ بِرِمْقَلَرِي أَرَا سِنَهْ أَلُوبٌ صَوْرَتِ بِنْدِنَهْ
 أَيْتَدُوكِي أَيِ أَوْلَا بِرَأُوقِ أَتَهْ أَيْجِي أَوْقِي أَوْلَكِي
 طَبْلَهْ وَأَوْجِجِي أَوْقِي قَبَاغَهْ أَتَهْ أَنْدَنُ صَاغِنِ

يَا لَيْلِي قَلِقَانِ أَوْزِرْنِي كَتُورُوبِ صُكْنِي كَلَهِي
 حَلَهِي وَقَلِي قِنَه قَا تُوْبِ صُكْنِي طَلِيَه يَا لَيْلِي
 بِرَاوِقِ اَتَه تِيرَكْتِ بِنْدِي دِرِكْنِ صَاغَدَه قَلِقَانِ
 دِيحِي صَاغَدَه اُولُوْبِ وَيَا لَيْلِي قَلِي صَوْلِ قَوْلِي اَوْزِرْنِي
 يَا تُوْرُوبِ اَلِيَه بِرَاوِقِ اَلُوْبِ كَرِيُوْبِ اَتِ قُوْبَارِ دَقْدَه
 اَتُوْبِ اَنْدَنْ يَا بِي صَاغِ قَوْلَتِنَه وَقَلِي صَوْلِ قَوْلَتِنَه
 قِسْدِرُوبِ صَوْلِ اَلِيَه يَا بِي وَقَلِقَانِي وَصَاغِ اَلِيَه
 قَلِي طُوْتُوْبِ قَلِقَانِي دِكْشُوْبِ وَقَلِيَه اُولُوكِ كَلَهِي
 حَلَهِي اَنْدَنْ قِنَه قَا تُوْبِ قَبَاغَه اَتَه اَنْدَنْ طَلِيَه بَرَه
 اَتَه صَاغِ يَا بِنْدِي قَلِقَانِي اَرْقَا سِنَه بَعْلُوْبِ دِرِكْنِ
 صَاغَدَه اُولُوْبِ وَبِرْدَه اَتَه اَوْقِ كَرِيُوْبِ اَوْسَلُوْبِ سَابِقِ
 اَوْزِرَه اَتَه وَيَا بِي صَوْلِ اَلِيَه اَكْسَه سِنْدَنْ صَاغِ اَلِيَه
 وَيَنْ وَصَاغِ اَلِيَه يَا بِي اَلِي بُوْعَارِي اَلْتِنْدَنْ صَوْلِ اَلِيَه

ویر و محکم اگیلوب قومند و کین اکی دانه او فی الوب
 برین ایلر و برین قباغه اته و صوک طبلایه دچی
 بر اوقاتة صول یا بنیدی ذکر اولنان اوسلوب اوزره
 صول یا بنیدی اده صاعری بنیدی ذکرینی صاعنه و قلقای
 صوله و بر روبات قویار دقد پیکشدن پان و او من قاپوب
 دیره دن کتوروب کیزلیه و او کی قومنده اولان اوزرک طبلا
 دوتوب صاعری اته بو اوسلوب اوزره اوچ قومه دچی
 اته صول صاعری بنیدی ذکرینی صوله و قلقای صاعنه
 و بر روبات اولکی اوسلوب اوزره اید صاع کندرک
 بنیدی ذکرینی صاعنه و قلقای صوله و بر روبات قویار دقد
 اشغه دن کزلیوب و شاهن قنادی چکوب ایلر بندر
 اتوک صاع یا بنیدن بوینی التیدن یرده اولات
 اوزنکی طبلا سنه اته اوچ قومده دچی بو یله اید

صَوْلُ كُنْدُرِكَ بِنْدِي دِرْ كِنِي صَوْلَه وَفَلْقَانِي صَاغَه وَبِرْدِي
 اَوْسَلُوبِ سَابِقِ اَوْزَرَه اَيْنِ نَعْلِ بِنْدِي دِرْ كِنِي صَاغَه
 وَفَلْقَانِ صَوْلَه اَوْلُوبِ اَتِ قُوْبَارِ دِقْدَه اَشْغَه دَن كَزَلِيوبِ
 شَاهِنِ قَنَادِي چَكُوبِ وَيَا پِي بَاشِنْدَن اَشْرُوبِ اَرْقَاسِي
 اَوْزَرَه يَتُوبِ اَتُوكِ چِ نَعْلِ بَصْدِ وَغِي بِرَه اَتَه يَا حَوْذِ
 اَتُوكِ قُوْبِ وَغِي اَوْسِنْدَه كُوجِكِ طَبَلَه بَغْلِيوبِ اَلَه اَتَه
 صَوْلِ بِنْدِي دِرْ كِنِي صَوْلَه وَفَلْقَانِي صَاغَه وَبِرْدِي اَوْلُوكِ
 اَوْسَلُوبِ اَوْزَرَه اَيْنِ سَادَه كُونْدَرِ بِنْدِي كُونْدَرِنِ
 صَاغِ يَاتِنَه طَا قُوبِ دِرْ كِنِي صَوْلِ اَيْنَه قَلْقَانِي دَغْمِ صَوْلِ
 اَيْنَه اَلُوبِ اَوْجِ دَانَه اَوْقِ اَلُوبِ بِرِنِ كَزَلِيوبِ
 وَاَكْسِنِ بَارْمَا قَلِيرِي اَرَا سِنَه اَلُوبِ صُورَتِ بِنْدِنْدَه
 اَيْنْدُوكِ كِي اَتِ قُوْبَارِ دِقْدَه بِرِ بَرِي اَرْدِيغَه اَكِي اَوْقِي
 اَتُوبِ اَوْجِنِي اَوْقِي اَوْلُوكِ طَبَلِيَه اَوْرُوبِ فِي الْحَالِ

یا این قلیجہ اصوب و یا بتدن کوندرن الوب صفی
 ایدوب طولاب ایدرک کوندن طبلا سینه کلدکد
 کوندن له طبلا بی اوروب آندن کوندن کند ویه
 چکوب عاده او سسته یا پنه کوندن و قلیج بندی
 دز کن صاغه قلقای صوله ویروب صاغ یا بتدن کوندن
 طا قوب عاده او زره بر اوق الوب ات قویا رد قد
 اتوب و قلیج بندند ایتد و کیک یا این قلیج اولوب
 کله بی جالوب قلیج قینه قاتوب قباغه دخی بر اوق
 اتوب یا بی قلیج او زرنه اصوب یا بتدن کوندن
 قاپوب کوندن طبلا سن سخته اگر قباغه اوق اتر سکه
 دخی جایزد ر فاما اتر سبه مقبولد ز برد زله دخی
 کوندن بندن ز کنی صوله و قلقای دخی صوله ویروب
 کوندن اولو قوم که قلیج طبلا سدر اول قوم

اوستیند دکه قونیه و مید ان باشندن ات قویار دقل
 حاضر کنش بر اوق اتوب و یایی قلیج اوستینه اصوب
 صاع البله اول دکلن کوند ری الوب صاع قولتوغندن
 اکی اوج دفعه حمایل واری چور و ب اندن کوندن
 طبله سینه سنجه بند حری صاع یقه دزکن
 و قلغان صولدا اولوب بدی سکن دانه ویا اون
 دانه اوقی یقاسینه قویوب اوسلوب سابق اوردن
 بر اوقی کرلیوب حاضر طوته ات قویار دقل اته اندن
 حکم یقاسندن بر بر الوب دپه ره دن کرلیوب
 مید ان باشندن و اریجه یئشد ورد کی مقداری اته
 دزکنی الدن قومیه سول یقه دزکن صاغدا و قلغان
 صولدا اولوب اوسلوب اول اوزن ایله زانت
 ویکلوب اوق اتللو اولدقله اوج دانه زانت

41a

وَيَكُونُ بِرِي بِرِنْدَن اَرَايِي قِرَقِرِيَاي اَوْزُفَاوَلَا
 وَيُولَدَن طَشَر بَش يَاي اَوْزُفَاوَلَا وَزَانَتَه
 بَرَابَر وَاَرَمِدَن كُونَد زَاوَز وَنْبَغِي بِرِنْدَن اَوْقَه
 خَلَاص وِنِز مَتَّ

فنون ساجشوران

صُولِ اوزنگی بندِی	صَاغِ اوزنگو بندِی	اَوَّلِ طَا پُو
صَاغِ صَوْرَتِ بندِی	صُولِ کَرِ بندِی	صَاغِ کَرِ بندِی
صُولِ یانِ باشِی	صَاغِ یانِ باشِی	صُولِ صَوْرَتِ بندِی
کَرِشِ بندِی	قَلِجِ بندِی	قَلْقَانِ بندِی
صَاغِ یایِ بندِی	تیزِ کَشِ بندِی	قُولِ بندِی
صُولِ صَاغِیِ بندِی	صَاغِیِ بندِی	صُولِ یایِ بندِی
نَعْلِ بندِی	صُولِ کُنْدَرِکِ بندِی	صَاغِ کُنْدَرِکِ بندِی
کُونْدَرِکِ قَلِجِ بندِی	سَادَه کُنْدَرِکِ بندِی	صُولِ نَعْلِ بندِی

صَاغِ یَقَه بندِی صُولِ یَقَه بندِی

صُولِ طَا پُو

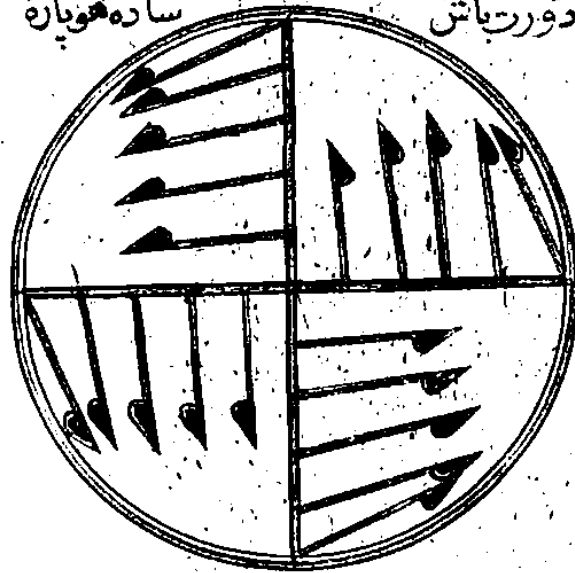
42

فنون کوندر

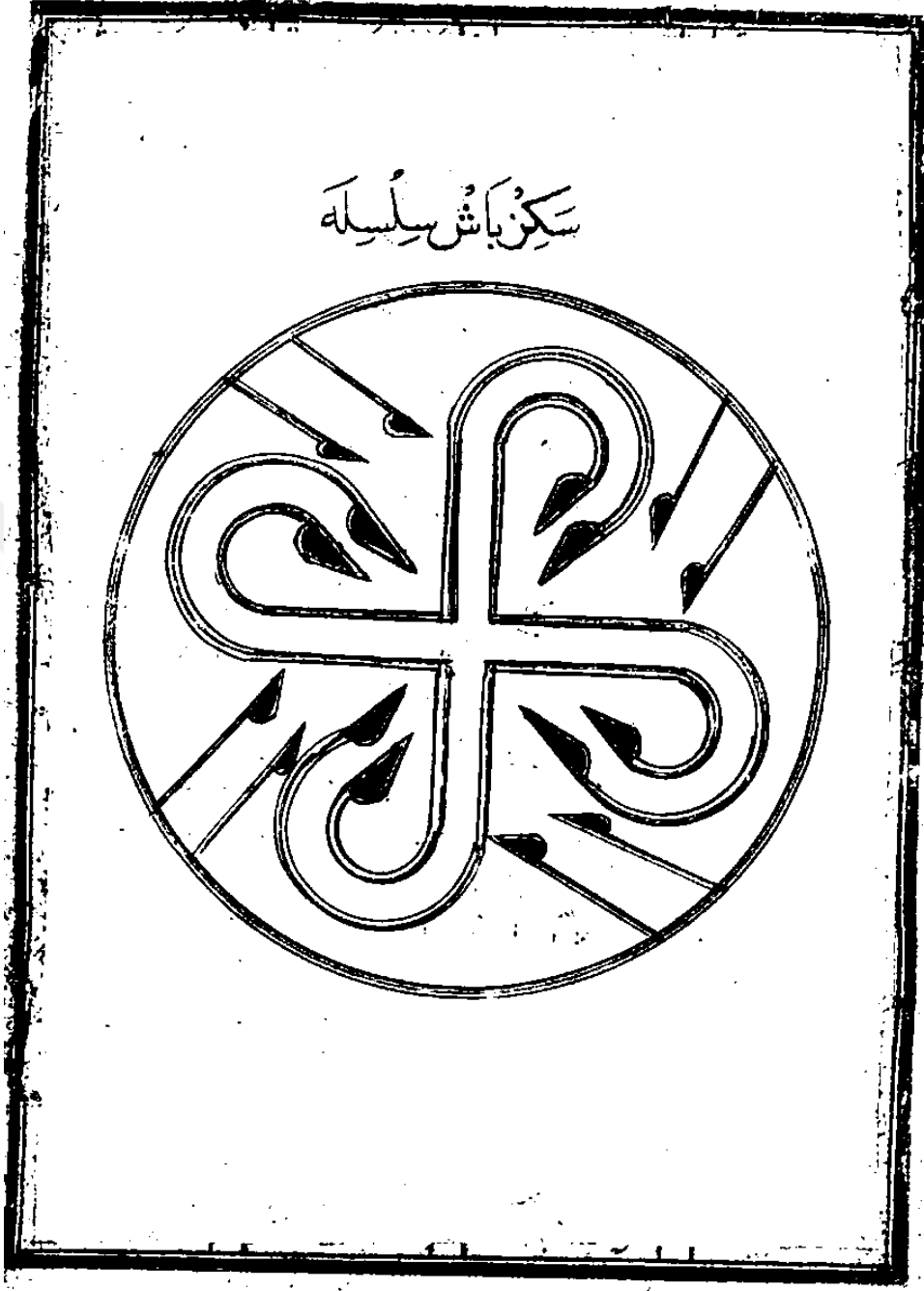
اَوَّلُ طَابُو	اَوَّلُ حَو	اَكْبَرُ حَو	اَوَّلُ حَو
اَكْبَرُ نَو	اَوَّلُ دَلَاب	اَكْبَرُ دَلَاب	سَكِي
سَكَلُ حَو	اَوَّلُ سَرِي	مَانُ وِرِيك	اَكْبَرُ نَرِي
تَايَشْمَق	مِيْدَانُ كَمَك	صَوَّلُ طَابُو	تَمَت

ساده هویاره

دورت باش

42b

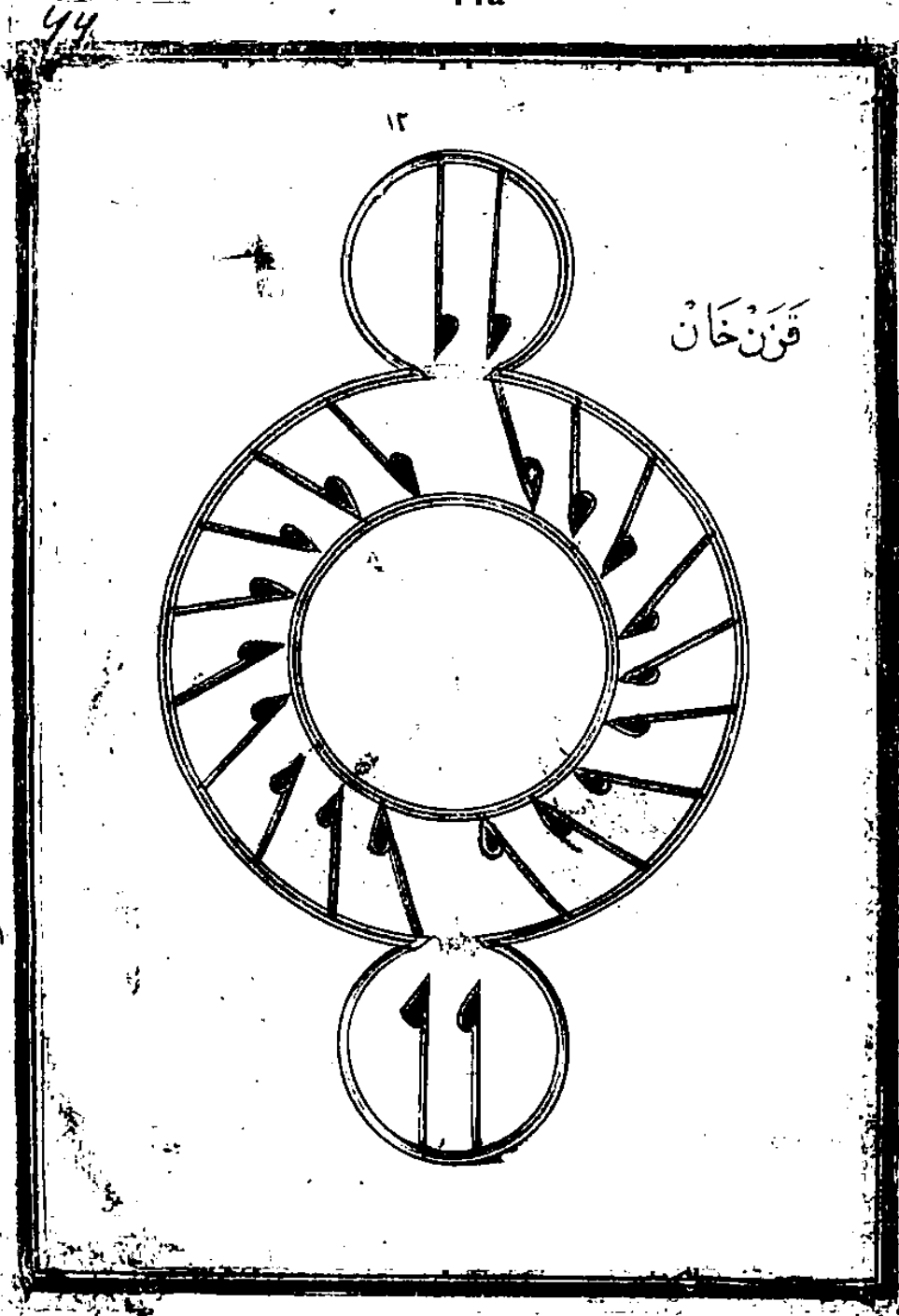
437

⁴³⁷ 43a boş bir sayfadır. Üzerinde resim veya kroki bulunmamaktadır.

43b

44a

44b

45a

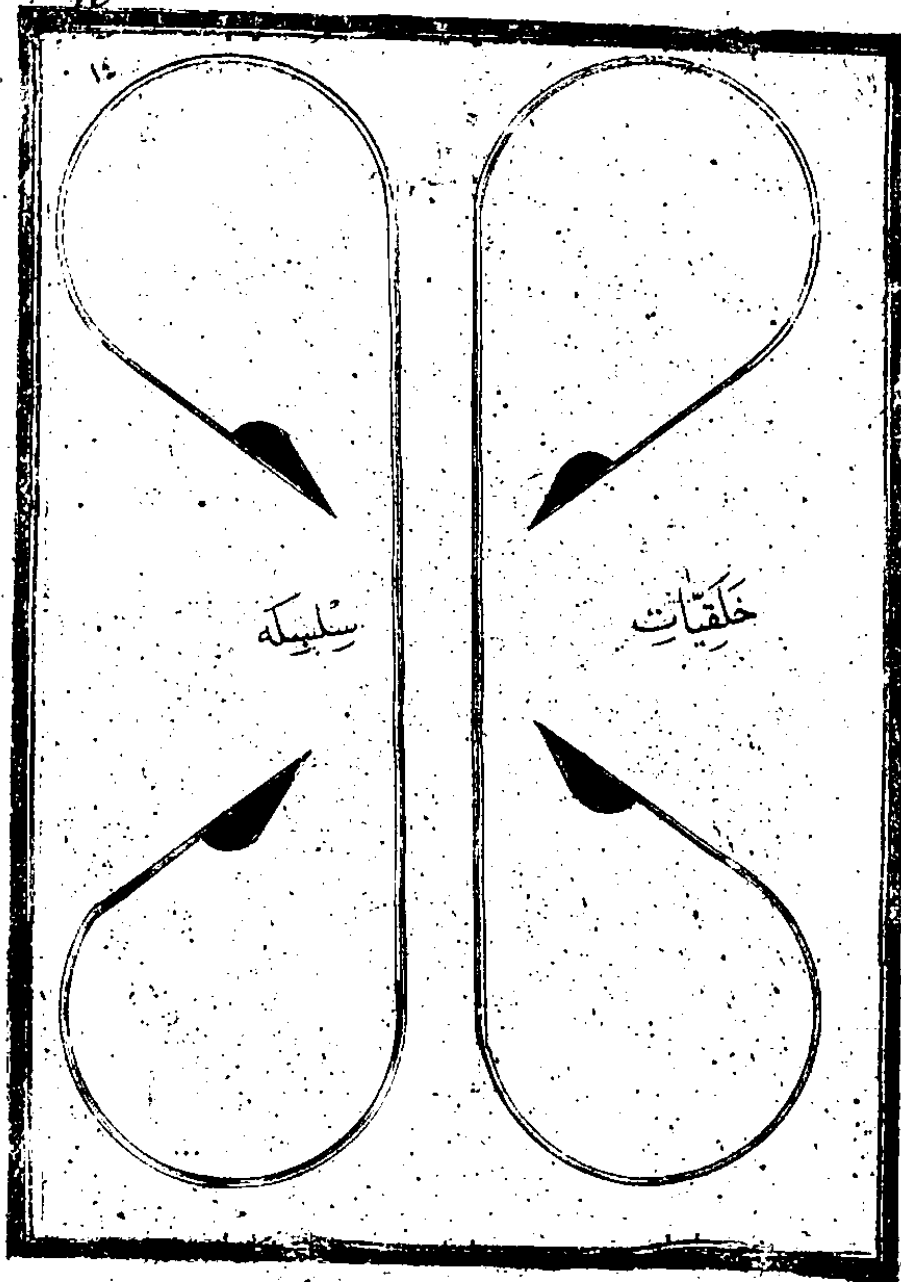

438

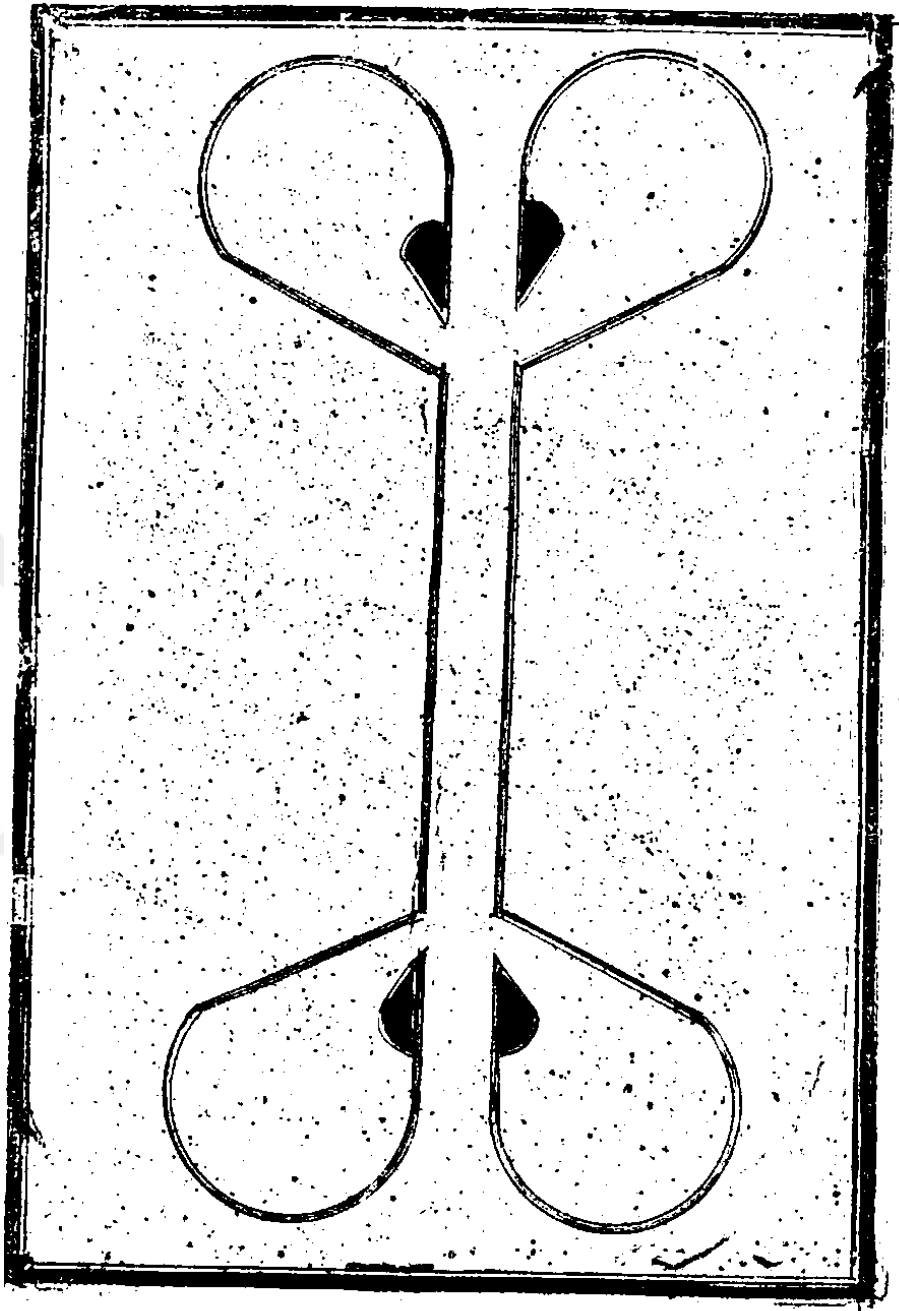
⁴³⁸ 45b boş bir sayfadır. Üzerinde resim veya kroki bulunmamaktadır.

46a

46

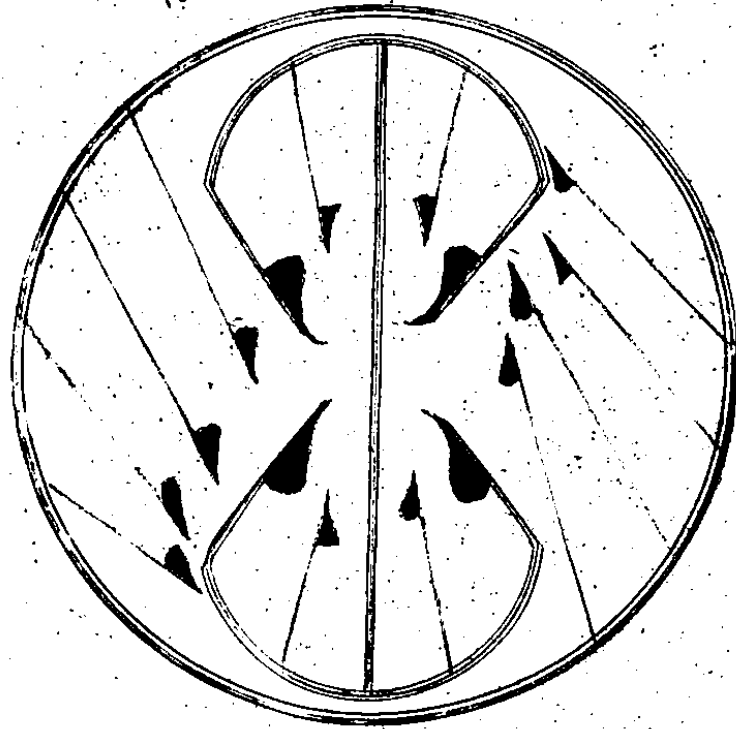
46b

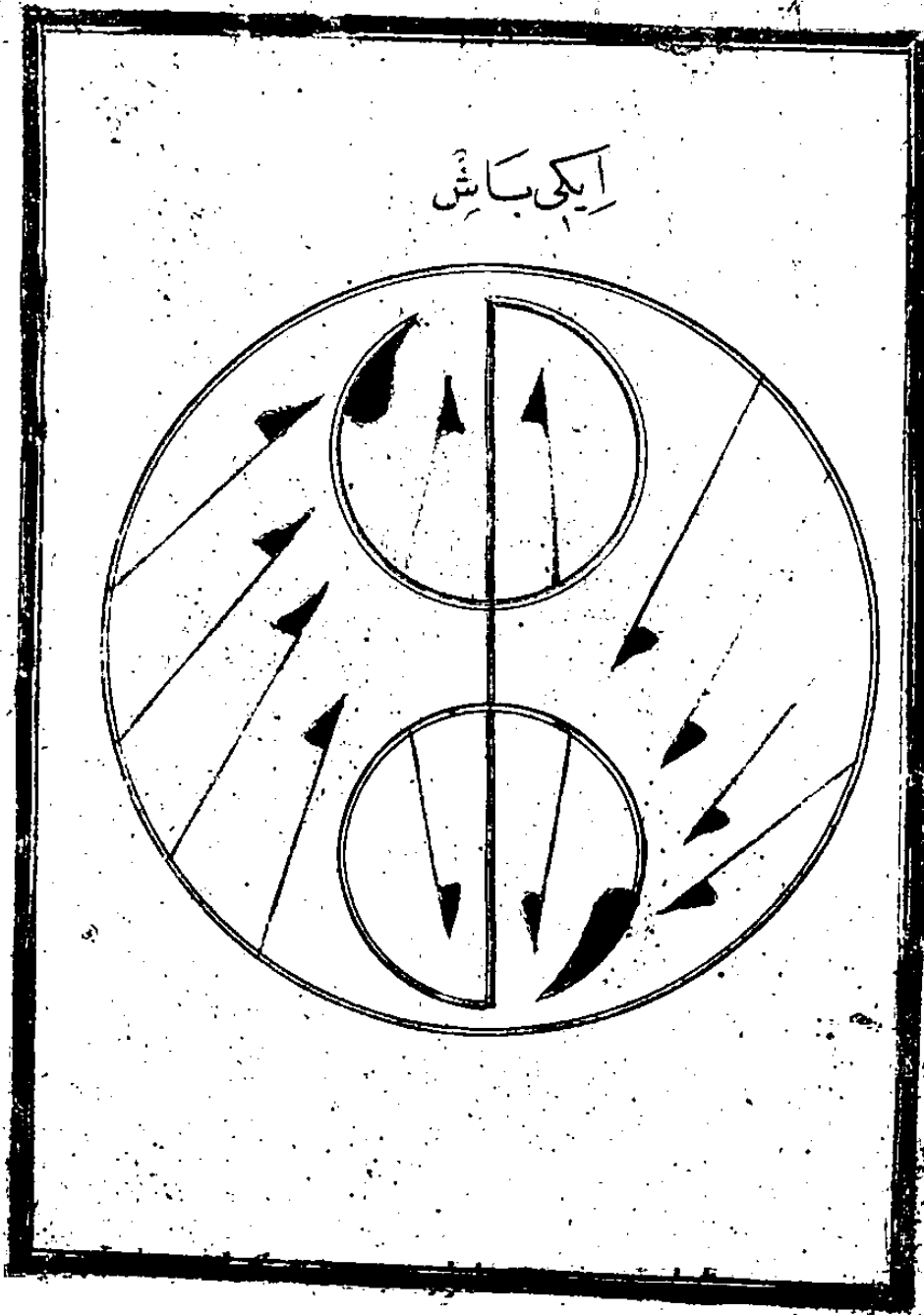
47

47a

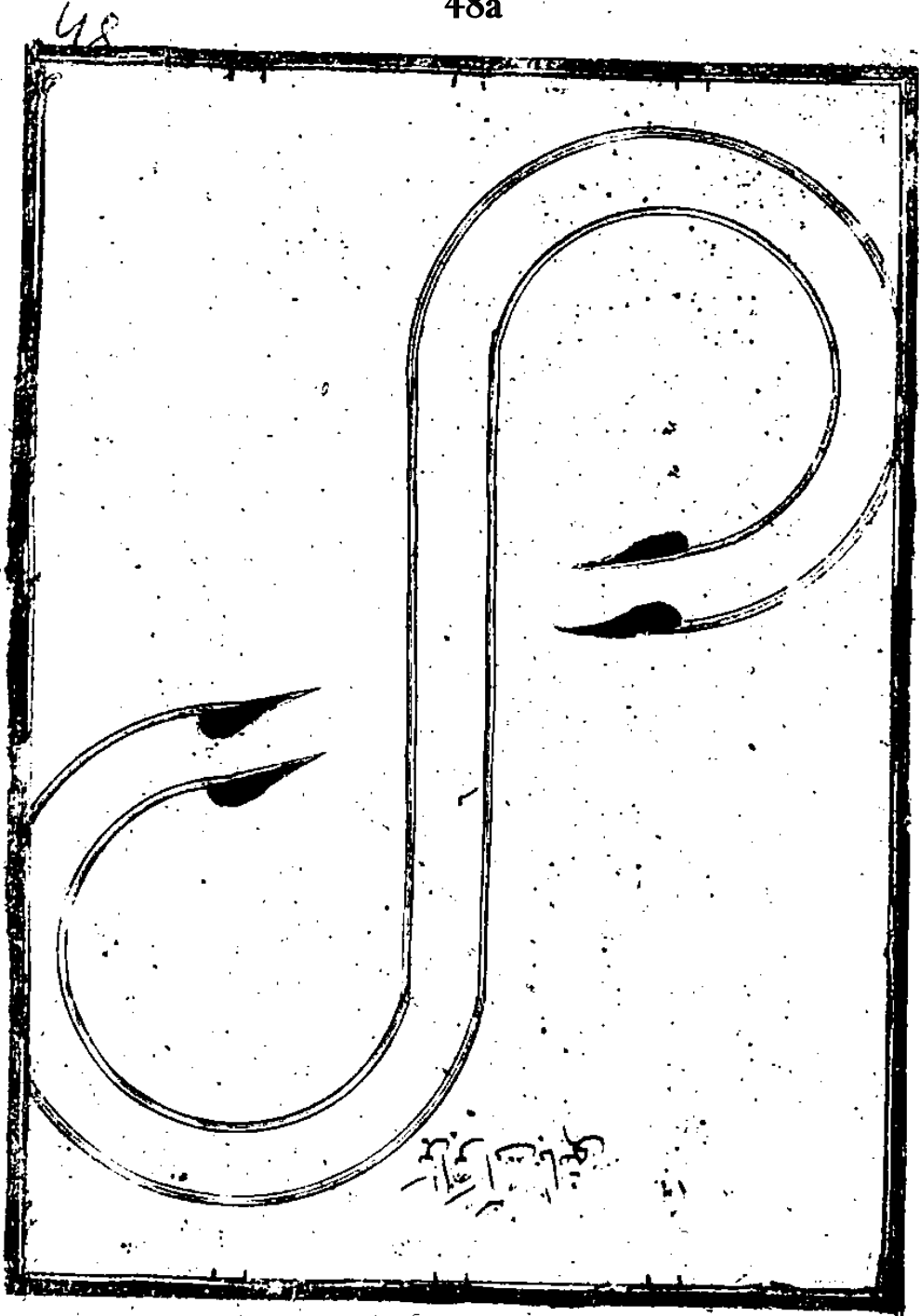
دورٔ باش سلسله

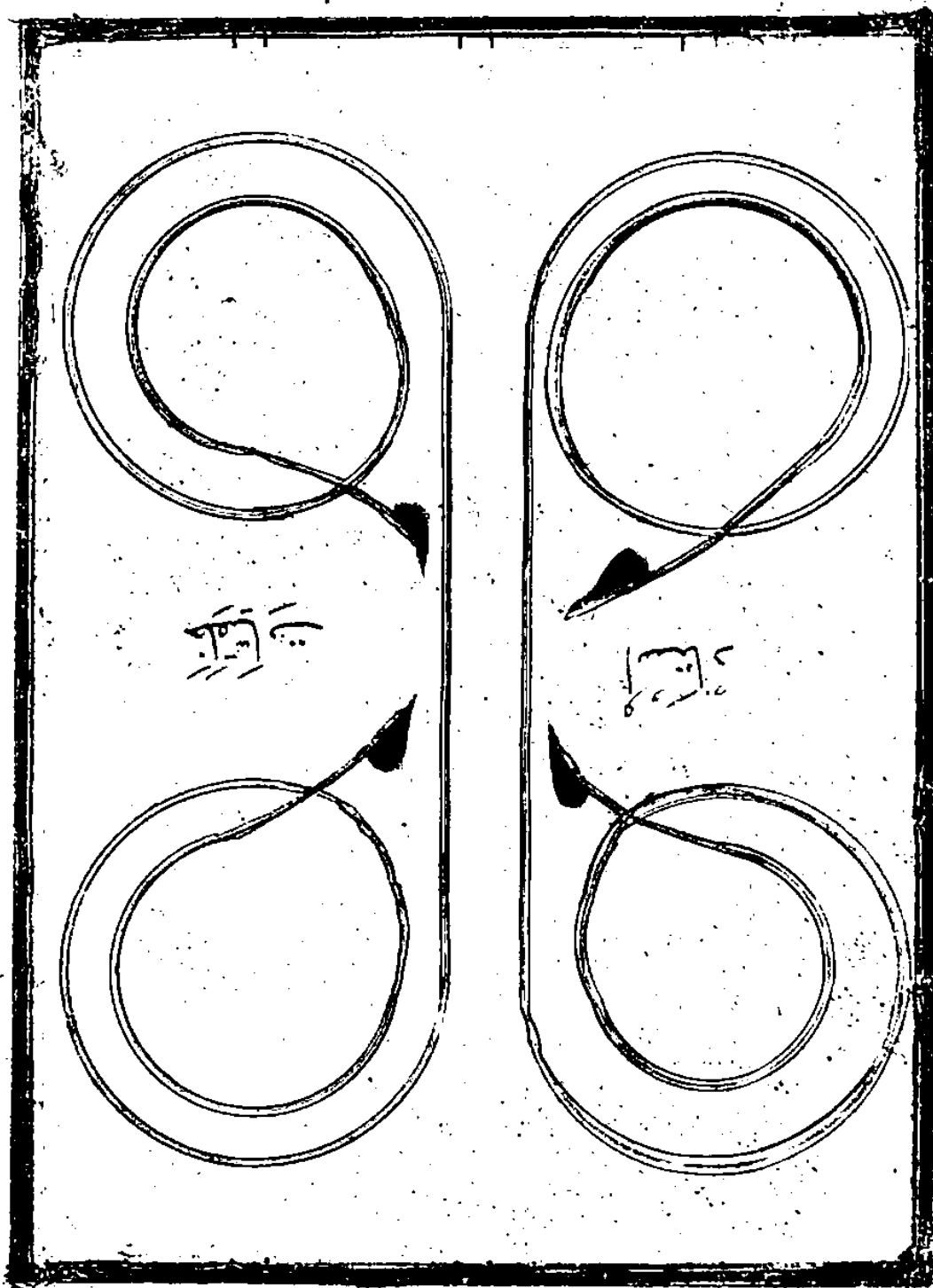
47b.

48a

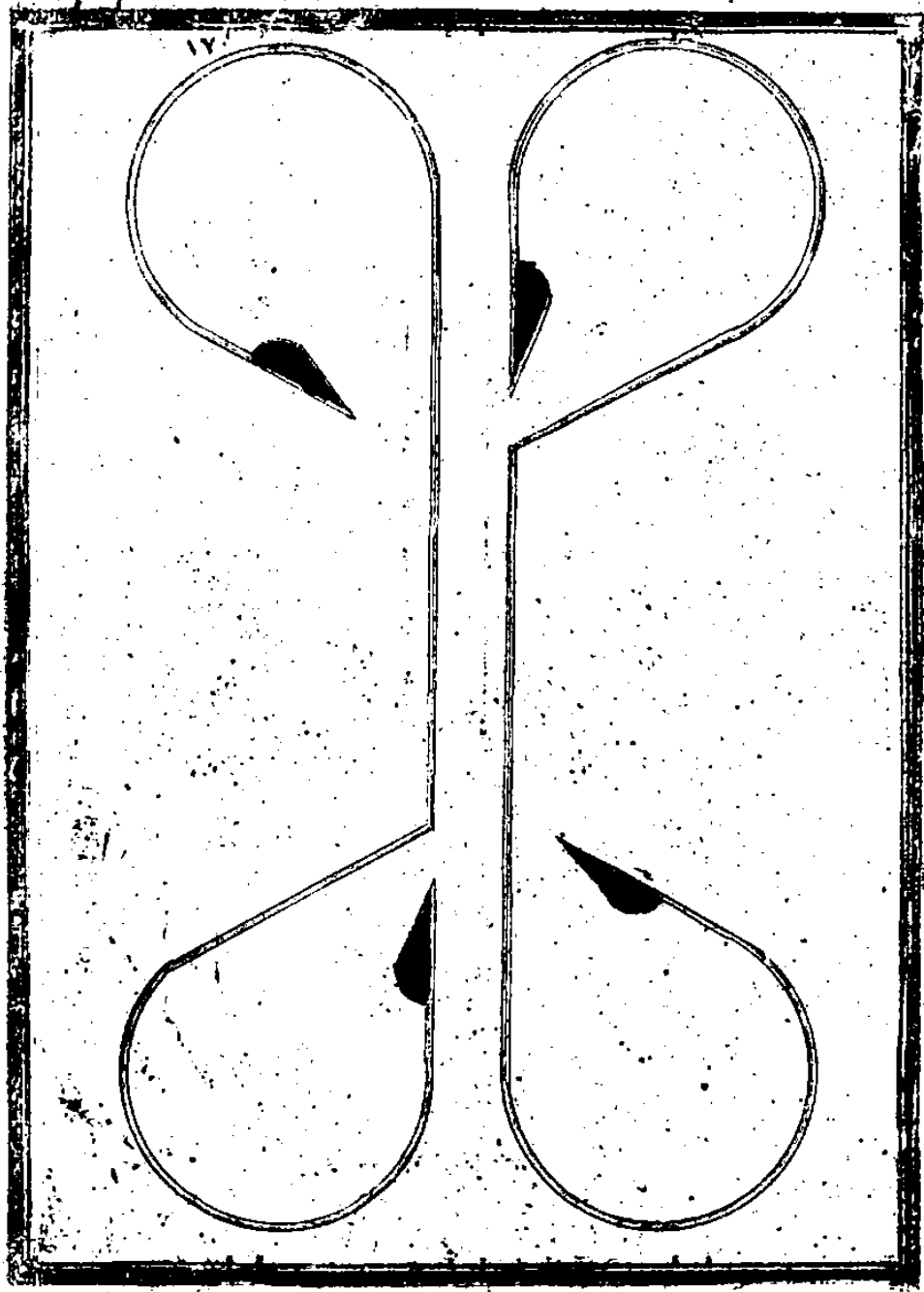

48b

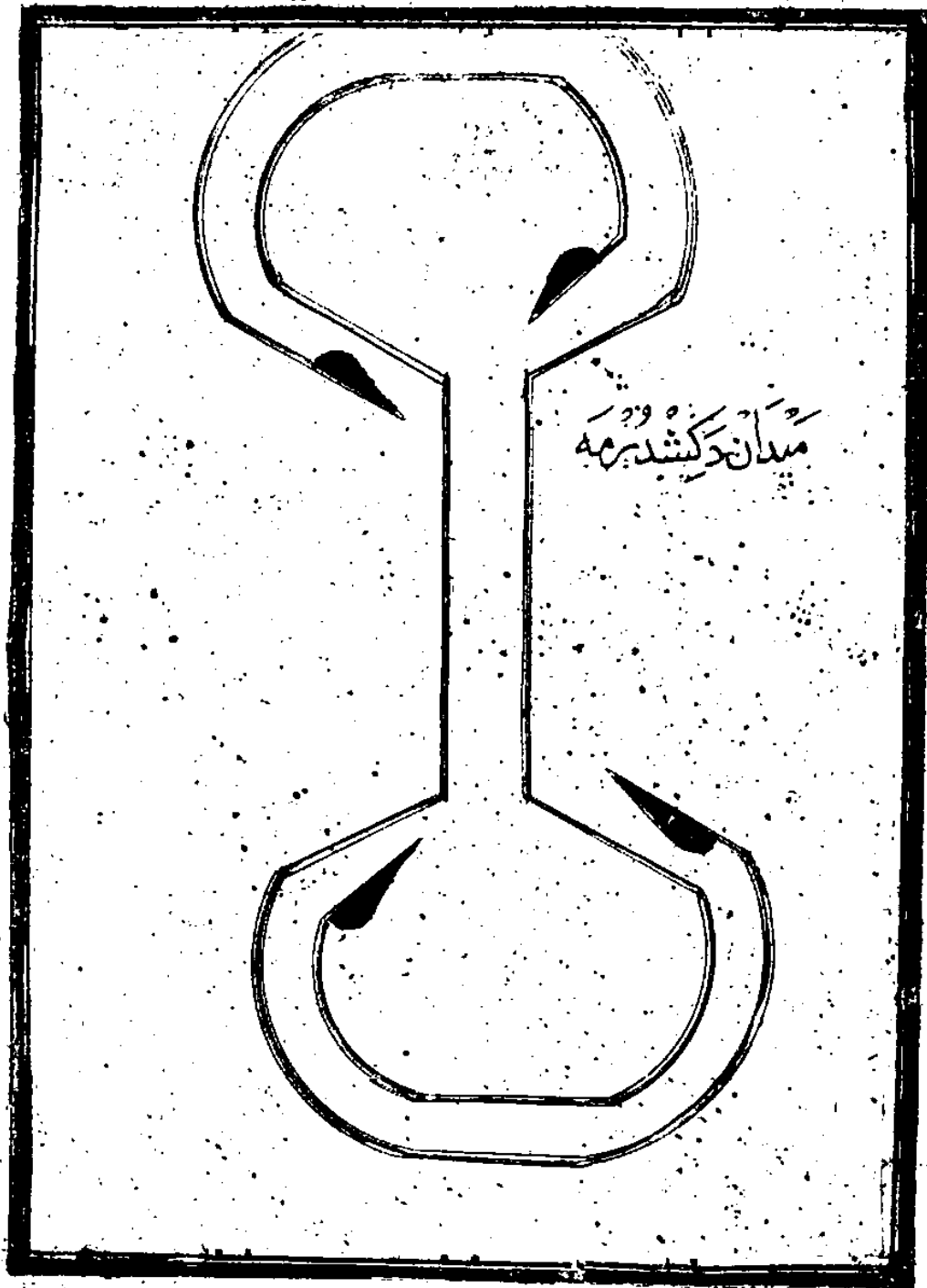

49

49a

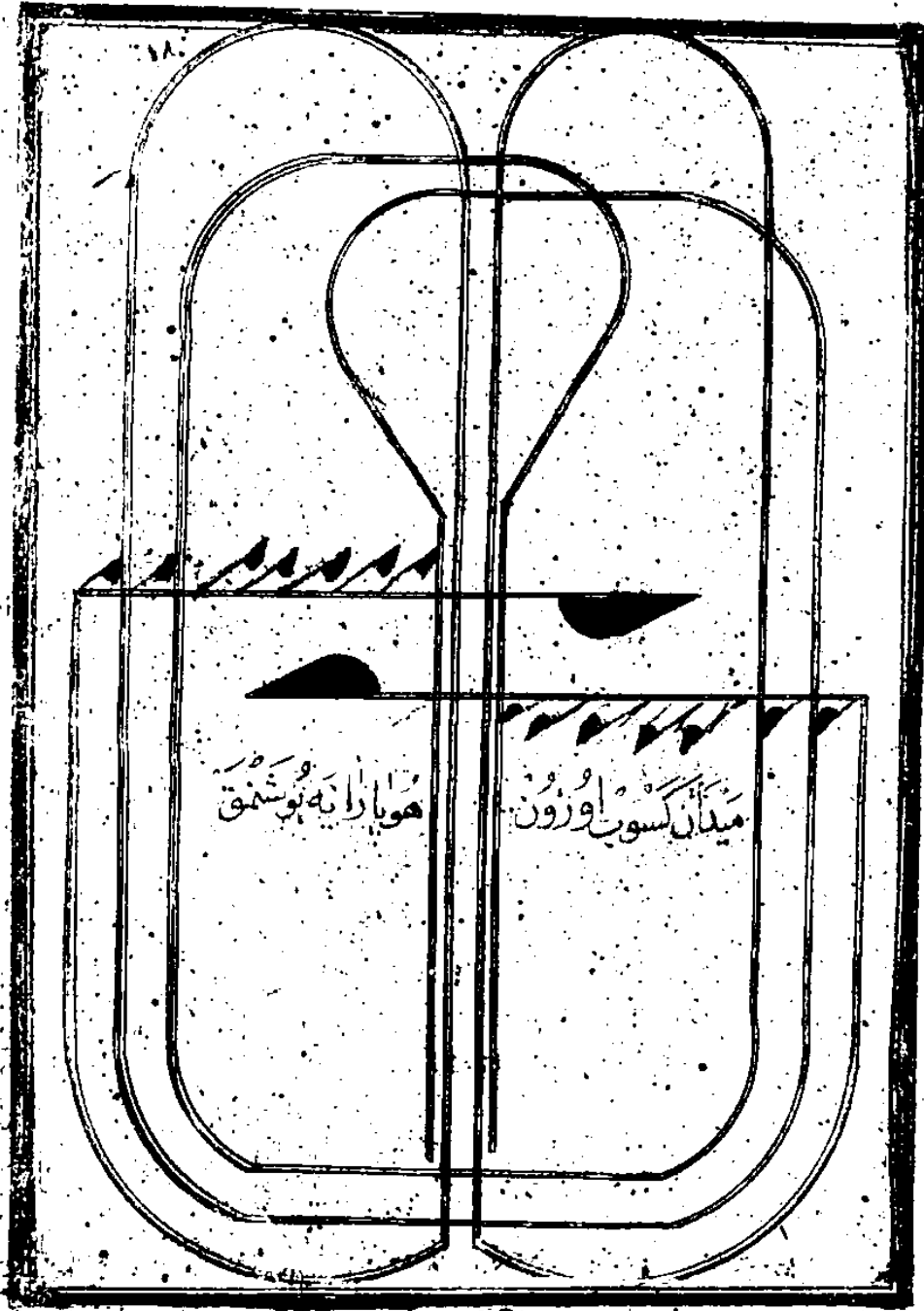

49b

50

50a

SONUÇ

Bu çalışmada *Kitāb-ı Silāhşōr* adlı eserin transkripsiyonlu metnine yer verilmiş ve metin üzerinde dil bilgisi incelemesi yapılmıştır. Metinde geçen bütün kelimeleri ihtiva eden dizin oluşturulduktan sonra British Museum ve Süleymaniye nüshalarının tıpkıbasımlarına yer verilmiştir.

Çalışma sürecinde eserin Süleymaniye kütüphanesi, Hüsrevpaşa Koleksiyonu, No.816-2’de kayıtlı, 17 varaktan oluşan eksik bir nüshasının olduğu tespit edilmiştir. *Giriş* bölümünde Süleymaniye ve British Museum nüshaları hakkında bilgi verildikten sonra *İnceleme*’de nüsha karşılaştırması yapılmıştır. Böylelikle her iki nüsha arasındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya konmuştur.

Çalışmamızda esas aldığımız British Museum nüshasında bazı Türkçe, Arapça ve Farsça kelimelerin yazımında ikili durumlara rastlanmıştır. Bu çift şekillilik müstensih hatasından kaynaklanabileceği gibi Türkçenin doğal gelişme seyri ile ilgili de olabilmektedir.

Kitāb-ı Silāhşōr; silahşorluk gösterilerinin sergileneceği meydanın hazırlanması, at üzerinde ok, yay gibi silahlar kullanılarak sergilenen maharetler, topuz oyunları, gönder fenleri ve diğer fenler olmak üzere beş ana bölümden oluşmaktadır.

Eser, Türkçe yazılan benzer konulu eserlere örnek teşkil etmesi bakımından önemlidir. Ayrıca eserin okçuluk haricinde gönder ve topuz fenlerine ayrıntılı bir anlatımla yer vermesi ve bu içeriğe sahip metinlerin azlığı eseri daha da önemli kılmaktadır.

Çalışmamızda silahşorluk ile ilgili terimler tespit edilmiştir. Bu terimler konuyla ilgili diğer çalışmalara yardımcı olacaktır.

Risalede, devletin ileri gelenlerinin bulunduğu bir tören esnasında sergilenen oyunlar ve silahşorluk teknikleri anlatılmaktadır. Türkler için toplumsal yaşamın her alanında karşılaşılan bir kültür varlığı olan silahdan, Türk milletinin silah kullanımındaki ustalığından ve meydanlarda sergilediği stratejilerden bahseden eser, bu bakımdan tarihe de kaynaklık edecektir.

KAYNAKÇA

- ACAR, M. Ş. (2007). *İstanbul'un Son Nişan Taşları*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- AKSOY, Ö. A. (1994). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*. Ankara: İnkılâp Kitabevi.
- AKTEPE, K. (2003). *Okçuluk*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- AKYALÇIN, N. (2007). *Türkçe İkillemeler Sözlüğü Tanıklı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- ARGUNŞAH, M., SAĞOL YÜKSEKOVA, G. (2016). *Karahanlıca Harezmce Kıpçakça Dersleri*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- ATABEYOĞLU, C. (1998). *Okçuluk Tarihi*. Ankara: Türk Spor Vakfı Yayını.
- AYANOĞLU, İ. F. (1974). *Ok Meydanı ve Okçuluk Tarihi*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları.
- BANGUOĞLU, T. (2007). *Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BAYRAKTAR, N. (2004). *Türkçede Fiilimsiler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- BİÇER, B. (2011). *Silahşornâme*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- BİR, A., KAÇAR, M. ve ACAR, Ş. (2006). Türk Menzil Okçuluğu, Yay ve Okları. *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*. VIII(1): 39-67.
- BOZ, E., GÜLSEVİN, G. (2004). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- BÖLER, T. (2014). *Tercüme-i Kâmilü's-Sinâ'a. (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım)*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- ÇAĞBAYIR, Y. (2007). *Ötüken Türkçe Sözlük*. İstanbul: Ötüken.
- DENY, J. (2012). *Türk Dil Bilgisi Modern Türk Dil Bilgisi Çalışmalarının Kapsamlı İlk Örneği*. (Çev. Ali Ulvi Elöve). İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- DEMİR, T. (2006). *Türkçe Dilbilgisi*. Ankara: Kurmay Kitap Yayın Dağıtım.
- DEVELLİOĞLU, F. (2010). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- DİLÇİN, C. (2013). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- EBERHARD, W. (1940). *Çin Kaynaklarına Göre Türkler ve Komşularında Spor*. Ankara: Ülkü Yayınları.
- _____ (1947). *Çin Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- ECKMAN, J. (2003). *Harezm, Kıpçak ve Çağatay Türkçesi Üzerine Araştırmalar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- EDİSKUN, H. (2004). *Türk Dilbilgisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- ERALP, T. N. (1993). *Tarih Boyunca Türk Toplumunda Silah Kavramı ve Osmanlı İmparatorluğunda Kullanılan Silahlar*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- ERCİLASUN, A. B. (2014). *Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- ERGİN, M. (2009). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım/Yayım/Tanıtım.
- GABAIN, A.V. (2003). *Eski Türkçenin Grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- GENCAN, T. N. (1979). *Dilbilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- GÖKSU, E. (2008). *Türk Kültüründe Silah*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- _____ (2013). *Okla Yükselen Millet*. Konya: Kömen Yayınları.
- GÜLSEVİN, G. (2007). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- GÜVEN, Ö. (1999). *Türklerde Spor Kültürü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- HACIEMİNOĞLU, N. (2015). *Türk Dilinde Edatlar*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- İHSANOĞLU, E., ŞEŞEN R., BEKAR, S. ve GÜNDÜZ, G. (2004). *Osmanlı Askerlik Literatürü Tarihi*. İstanbul: Özgüca Yayınları.
- İLHAN, N. (2009). *Türk Dilinde Çokluk*. Elazığ: Manas Yayıncılık.
- İRTEM, S. K. (1938). *Türk Kemankesleri*. İstanbul: Ülkü Basımevi.
- KAHRAMAN, A. (1995). *Osmanlı Devletinde Spor*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- KANAR, M. (2000). *Farsça-Türkçe Sözlük*. İstanbul: Deniz Kitabevi.
- _____ (2005). *Etimolijik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. İstanbul: Derin Yayınları.
- _____ (2008). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. İstanbul: Say Yayınları.
- _____ (2009). *Arapça Türkçe Sözlük*. İstanbul: Say Yayınları.
- KARA, F. (2016). "Türk Dili" Çalışmalarında Dizin Meselesi Üzerine. *A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*. 55: 179-207.
- KARA, Ü. (2013). *Matrakçı Nasûh ve Eseri Tuhfetü'l-Guzât*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Manisa: Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KARAAĞAÇ, G. (2012). *Türkçenin Dil Bilgisi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- _____ (2015). *Türkçenin Ses Bilgisi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- KARADENİZ, Ü. (2013). Silahşorluğa Dair Önemli Bir Kaynak: Anonim Silahşorluk Risalesi. *Belgeler*. XXXVIII/38: 1-50.
- KOÇ, N. (1996). *Yeni Dilbilgisi*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi Yayın San. Tic. ve A.Ş.

- KORKMAZ, Z. (1995). *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- _____ (2009). *Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- _____ (2013). *Oğuz Türkçesinin Gelişimi*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- KÖKTEKİN, K. (2008). *Eski Anadolu Türkçesi*. Erzurum: Fenomen Yayınları.
- KUNTER, B. H. (1938). *Eski Türk Sporları Üzerine Araştırmalar*. İstanbul: Cumhuriyet Matbaası.
- _____ (1942). "Atıcılar Kanun-Nâmesi". Tarih Vesikaları. S. 253-274. 2. Cilt. Sayı:10.
- KUŞOĞLU, M. Z. (2006). *Türk Okçuluğu ve Sultan Mahmud'un Ok Günlüğü*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- MÜTERCİM ASİM EFENDİ (2009). *Burhân-ı Katı*. (haz.: Derya Ors-Mürsel Öztürk). 2. Baskı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- _____ (2013). *Kâmûsu'l-Muhît Takım*. (haz.: Eyup Tanrıverdi-Mustafa Koç). Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yayınları. İstanbul.
- NİŞANYAN, S. (2003). *Sözlerin Soyağacı Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü*. İstanbul: Adam Yayıncılık ve Matbaacılık.
- ORKUN, H. N. (1941). Eski Türk Silahları I-Kılıç. *Beden Terbiyesi ve Spor*. 2: 27-28.
- ÖGEL, B. (1948). Türk Kılıcının Menş ve Tekâmülü Hakkında. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*. 6: 431-460.
- _____ (1988). *Türk Kültür Tarihi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- ÖZÇELİK, S. (2016). *Dede Korkut-Dresden Nüshası-Metin, Dizin*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- ÖZDAL, A. (2008). *Türklerin Savaş Sanatı (Aldatıcı Taktikler&Farklılaşan Stratejiler)*. İstanbul: Doruk Yayıncılık.
- ÖZKAN, M. (1993). *Gülistan Tercümesi Giriş-inceleme-metin-sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- _____ (2000). *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- ÖZÖN, M. N. (2005). *Osmanlıca Türkçe Sözlük*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- PAKALIN, M. Z. (1983). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: MEB Yayınları.

- PARLATIR, İ. (2011). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- ŞAHİN, H. (2003). *Eski Anadolu Türkçesi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- ŞEMSEDDİN SAMİ (2009). *Kâmûs-ı Türkî*. İstanbul: Kapı Yayınları.
- TİKEN, K. (2004). *Eski Türkiye Türkçesinde Edatlar, Bağlaçlar, Ünlemler ve Zarf-Fiiller*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TİMURTAŞ, F.K. (2005). *Eski Türkiye Türkçesi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- TÜRK, V., DOĞAN, Ş. ve ŞERİFOĞLU, Y. (2012). *Eski Anadolu Türkçesi Dersleri*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- UÇAR, İ. (2013). *Kavâidü'r-Remy (Abdullah el-Kâtip)*. Ankara: Mucize Yayınları.
- UĞURLU, M. (1984). *Munyetu'l Guzât*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- VATANSEVER, A., BABAGÜL A. (2014). *Türk Okçuluk Tarihi ve Okçular Vakfı*. İstanbul: Anka Matbaası.
- VURAL, H., BÖLER, T. (2011). *Ses ve Şekil Bilgisi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- YELTEN, M. (2009). *Eski Anadolu Türkçesi ve Örnek Metinler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını.
- YILDIZ, D. (1979). *Türk Spor Tarihi*. Ankara: Eko Matbaası.
- YILMAZ, E., DEMİR, N. (2013). Kısas-ı Enbiya'dan Hareketle Arap Harfli Metin Yayınlarında Sözlük-Dizinle İlgili İlkeler. *Türkbilig*. s. 617-632
- YURDAYDIN, H. G. (1963). *Matrakçı Nasuh*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- YÜCEL, Ü. (1999). *Türk Okçuluğu*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- ZENKER, J. T. (2009). *Türkisch-Arabisch-Persisches Handwörterbuch*. Hildesheim-Zürich-New York: Georg Olms Verlag.
- ZÜLFİKAR, H. (2011). *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.